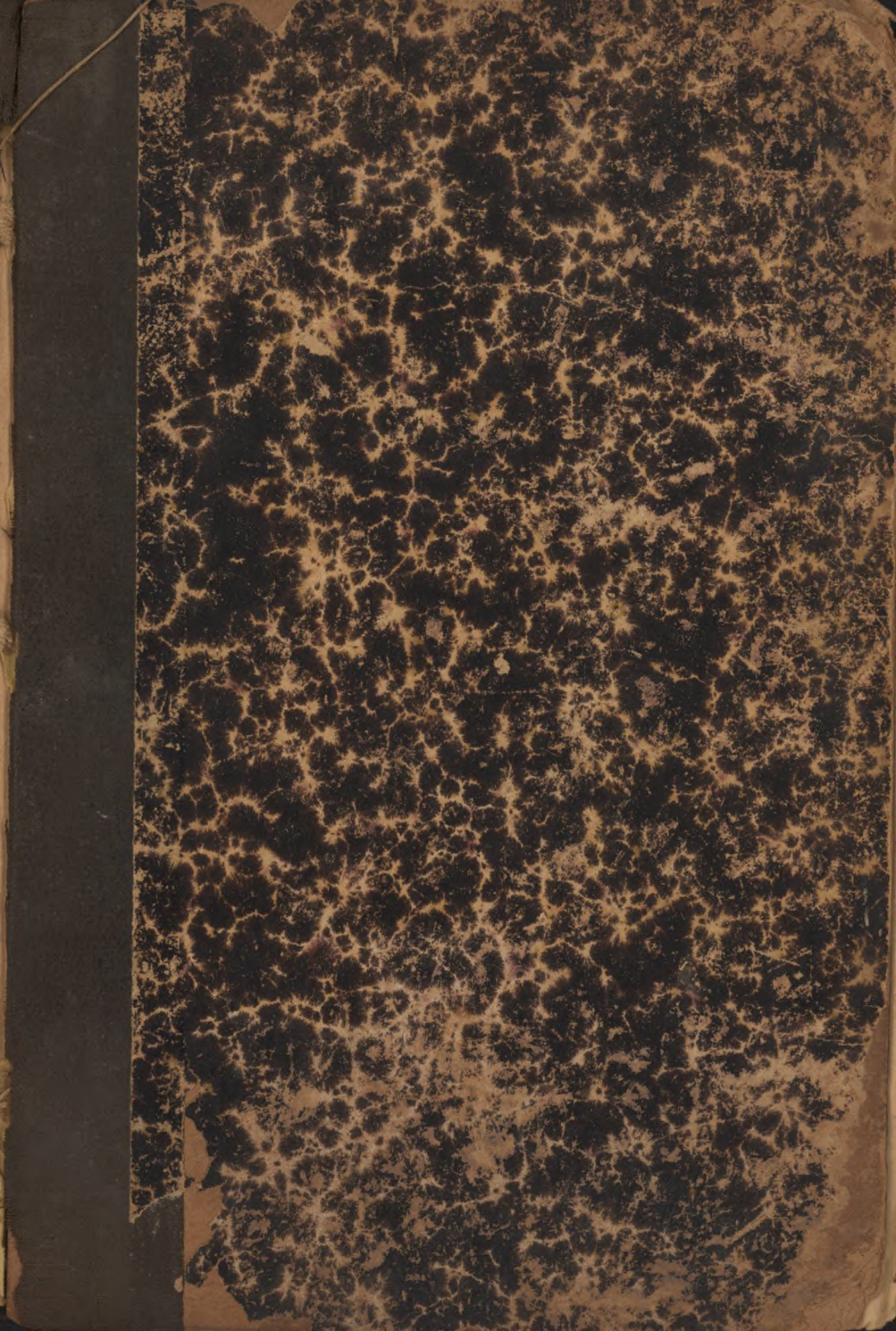

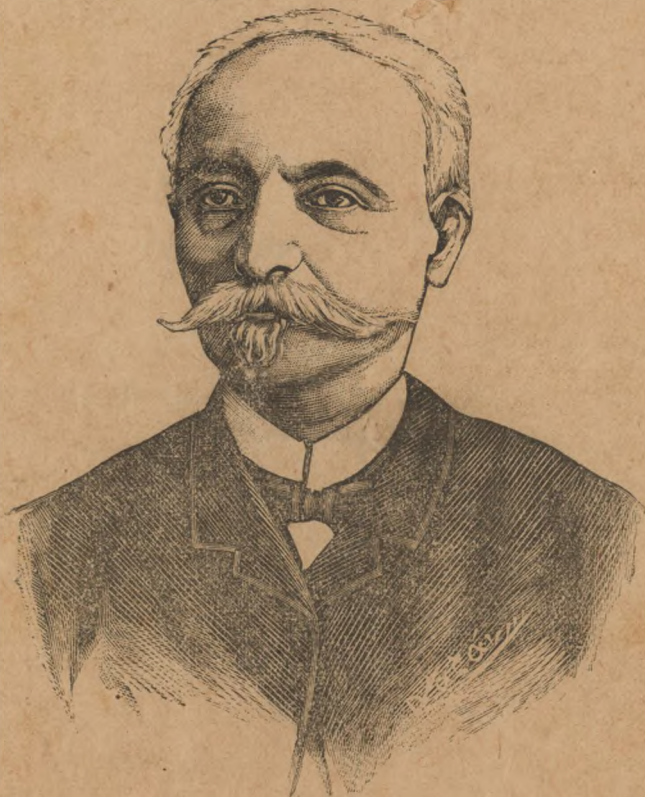
381

5 ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ ΠΡΩΥΠΟΥΡΓΟΥ

36 ΗΜΕΡΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑ

ΚΑΙ

ΣΥΜΒΙΩΣΙΣ ΜΕΤΑ ΛΗΣΤΩΝ

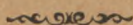

ΑΘΗΝΗΣΙΝ
ΕΚΔΟΤΗΣ Κ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ
1893.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

—

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἡ ἐξιστόρησις καὶ δημοσίευσις τῶν λεπτομερειῶν τῆς αἰχμαλωσίας μου κατέστη γενικὴ τῶν φίλων καὶ γνωρίμων μου ἀπαίτησις. Πρὶν ὅμως προβῶ εἰς τοῦτο, ἐσκέφθην ἐπὶ πολὺ καὶ μόνος καὶ μετὰ διαφόρων φίλων μήπως ἡ ἔκδοσις τοιοῦτου βιβλίου βλάβη κατὰ τι τὴν τιμὴν τῆς πατρίδος, ἀλλ' οὔτε οἱ φίλοι μου οὔτε ἐγὼ ἠδυνήθημεν νὰ εὕρωμεν λόγον τινά, ὅπως πεισθῶμεν περὶ τούτου, ἀπ' ἐναντίας εἶχομεν ὅλοι τὴν ἰδέαν, ὅτι ὄφελος μᾶλλον ἢ βλάβη ἐκ τοῦ πονήματος τούτου ἠδύνατο νὰ προκύψῃ. Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ γεγονὸς τῆς αἰχμαλωσίας μου, διακωδωνισθὲν πρὸ τῆς ἀπολυτρώσεώς μου διὰ τῶν ἐγγχωρίων καὶ ξένων ἐφημερίδων καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην, παρήγαγε τὰς πλείον δυσαρέστους ἐντυπώσεις καὶ ἔβλαψεν οὐσιωδῶς εἰς τὰς σημερινὰς μάλιστα κρι-

σίμους περιστάσεις τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ πρὸς ἐξάλειψιν τῶν ἐντυπώσεων τούτων, οὐδὲν ἄλλο ὑπελείπετο μέσον, εἰμὴ τὸ νὰ κηρύξω ἀμέσως, μετὰ τὴν ἀπόλυσίν μου, ὅτι ἡ αἰχμαλωσία μου ἦτο π. εἰκονικῇ, ὅπως ἐν ἀρχῇ δὲν ἠοχύνθησαν νὰ τὴν χαρακτηρίσωσιν τινες, καὶ νὰ διαψεύσω πάντα τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους μου, οἵτινες τοσοῦτον διὰ τὴν σωτηρίαν μου ἐποίησαν θόρυβον τοιοῦτου ὅμως εἶδους πατριωτισμὸν καὶ ἀνταπάρνησιν οὐδεὶς δύναται σπουδαίως νὰ ἀπαιτήσῃ παρ' ἐμοῦ, ἄλλως τε φρονῶ, ὅτι, παρὰ τὸ γεγονὸς τῆς αἰχμαλωσίας, ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ περισσότερον ἤθελε βλάπτει τὴν τιμὴν τοῦ ἔθνους, ἐὰν ἐβεβαιούτο, ὅτι οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες ἐν Ἑλλάδι ἐφθασαν εἰς τοσαύτην ἐξαχρείωσιν, ὥστε πλάττουσιν εἰκονικὰς αἰχμαλωσίας τῶν ἰδίων ἑαυτῶν προσώπων, ὅπως δυσφημήσωσι τοὺς ἐν τῇ ἐξουσίᾳ ἀντιπάλους των.

Ἀφοῦ λοιπὸν τὸ γεγονὸς τῆς αἰχμαλωσίας δὲν ἦτο δυνατόν νὰ διαψευσθῇ ἢ νὰ ἀναιρεθῇ, καὶ ἀφοῦ περὶ τῆς αἰχμαλωσίας ταύτης τοσαῦτα ἐγράφησαν εἰς τὰς εὐρωπαϊκὰς ἐφημερίδας πρὶν ἔτι ἐπανέλθω εἰς τὴν κοινωνίαν, κατὰ τί ἤθελε βλαθῇ ἡ ἐθνικὴ τιμὴ ἐκ τῆς περιγραφῆς τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τόπου τῆς συλλήψεώς μου, τοῦ ἀριθμοῦ, τῆς ἐνδυμασίας καὶ τοῦ ὀπλισμοῦ τῶν ληστῶν, τῶν τόπων ἔνθα με ἐκράτουν, τῆς τροφῆς, τὴν ὁποίαν μοὶ ἐχορήγουν τὸν τρόπον, καθ' ὃν ὠδοιπόρουν, τῶν συνδιαλέξεων τὰς ὁποίας ἐκάστοτε ἔκαμνον, καὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν συγγενῶν μου πρὸς σωτηρίαν μου; Ἀπ' ἐναντίας ἡ λεπτομέρεια αὕτη, ἐνῶ ἤθελεν εὐχαριστήσῃ τὴν περιέργειαν τῶν φίλων μου, ἠδύνατο νὰ ἀποβῇ καὶ

κατά ὅτι φέλιμος εἰς τὴν κοινωνίαν, διότι ἐξ αὐτῆς ἀποδεικνύεται, ὅτι ἐν Πελοποννήσῳ, τοῦλάχιστον, συστηματικὴ ληστεία δὲν ὑπάρχει, βλέπουσιν οἱ ἐπὶ τῆς καταδιώξεως ὁποῖους τόπους διημερεύσεως ἐκλέγουσιν οἱ λησταὶ καὶ τίνι τρόπῳ δύνανται ἀποτελεσματικώτερα νὰ προσβληθῶσι, διδάσκονται τὰ ὄργανα τῆς ἐξουσίας πῶς πρέπει νὰ ρυθμίζωσι τὰς ἐνεργείας των ἐν περιπτώσει αἰχμαλωσίας ἵνα μὴ δυσχεραίνωσι τὴν θέσιν τῶν αἰχμαλώτων, καὶ, ἐπὶ τέλους βεβαιοῦται, ὅτι ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ληστὰς, τοὺς κηρύξαντας τὸν πόλεμον κατὰ τῆς κοινωνίας καὶ μέχρι θανάτου παρ' αὐτῆς καταδιωκομένους, δὲν ἐξέλιπεν ὁλοσχερῶς ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ καὶ, τὸ αἶσθημα τῆς φιλανθρωπίας.

Οὕτω σκεπτόμενος δὲν ἐδίστασα νὰ προβῶ εἰς τὴν πρώτην ἐκδοσιν τοῦ βιβλίου τούτου καὶ χαίρω πολὺ, διότι ἐνῶ ἀνεγνώσθη παρὰ πλείστων ὄσων, οὐ μόνον οὐδεὶς τὸ ἐμέμφθη μέχρι τοῦδε ὡς ἐπιβλαβές, ἀλλ' ὅσοι ἔσχον τὴν καλωσύνην νὰ γράψωσι περὶ αὐτοῦ συνεμερίσθησαν τὰς σκέψεις μου.

Σ. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

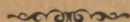
(Βεν. λευτῆς Τριφυλίας).

ΤΡΙΑΚΟΝΤΑΕΞ ΗΜΕΡΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑ

Κ Α Ι

ΣΥΜΒΙΩΣΙΣ ΜΕΤΑ ΛΗΪΣΤΩΝ

«Μοῖρα δέ τοι θνητοῖσι κακὰ φέρει
«ἢ δὲ καὶ ἐσθλὰ· δῶρα δ' ἄφροντα
«θεῶι γίνεται ἀθανάτων.»
(Σόλων).

Προτιθέμενος νὰ περιγράψω τὰ κατὰ τὴν αἰχμαλωσίαν μου, ἐπικαλοῦμαι τὴν προσοχὴν τοῦ ἀναγνώστου· ἐὰν ἡ ἀνάγνωσις τῆς περιγραφῆς ταύτης οὐδεμίαν ἐπιφέρει γενικωτέραν ὠφέλειαν, δὲν θὰ δυσαρεστηθῶ ἐκ τούτου, διότι ἔγραψα χάριν τῶν φίλων μου, οἵτινες ἐπομένως ζητοῦσι λεπτομερῇ διήγησιν τῶν παθημάτων μου· ἂν δὲ ἐξεγείρῃ τὸ αἶσθημα τῶν πολιτῶν καὶ τῆς Κυβερνήσεως πρὸς καταστολὴν τῆς τοσοῦτον τὴν πατρίδρα μας ἀσχημιζούσης ληστείας, θέλω χαρῇ ὡς συντελέσας εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν γενικῆς εὐχῆς. Ἔρχομαι ἀμέσως εἰς τὴν ὑπόθεσιν.

Ἐπανελθὼν ἐξ Ἀθηνῶν κατὰ τὸν παρελθόντα Φοιβεὸν διέτριβον οἰκογενεϊακῶς ἐν τῷ κατὰ τὴν θέσιν Ἀγρίλῃν κτήματι μου, κατὰγινόμενος εἰς τὴν συγχροιστὴν τῶν καρπῶν. Τὸ κτήμα τοῦτο, ὅπερ διὰ τὴν ὥραν αὐτοῦ τοποθεσίαν καὶ τὰ πολλὰ τοῦ πλεονεκτήματός ἐπεμειλούμεν μετὰ τῆς συζύγου μου νὰ κατὰστήσω οὐ μόνον προσδόφρον, ἀλλὰ καὶ εὐάρεστον τόπον διατρίβης, εἶναι 150 στρέμματα ἑκτασεῶς, ἐξ ὧν 120 φυτεύμενα σταφιδάμπελον περιέχουσι σποράδην 250 μωρέας καὶ 40 ἀχλαδέας· 14 εἰσὶν ἀμπελός, 4 σουλτανίνα, 8 κήπος μεθ' ἀφόρα ὀπωρόφρα δένδρα, 5 ἀλώγια χρησιμεύοντα πρὸς ἀποζήρανσιν τῆς σταφίδος καὶ 3 περιοχή δι' οἰκοδομὰς καὶ προαύλιον. Ἐκ τούτων μόνον 90 στρέμματα σταφιδάμπελου ἐφυτεύθησαν κατὰ τὸ 1861, τὰ δὲ λοιπὰ κατὰ τὸ 1862, ὅτε καὶ φρέαρ ἤνοιχθη καὶ οἰκία ἐκτίσθη. Περικυκλοῦται δὲ παντάχθεν ὑπὸ κτημάτων καὶ ἐξοχικῶν οἰκιῶν, κατοικουμένων, καθ' ὅλον τὸ θέρος, ἀπὸ τοῦς ἰδιοκτῆτας καὶ τὰς οἰκογενεῖας αὐτῶν.

Ἡ θέσις τοῦ κτήματος εἶναι ὑγιεινὸς καὶ ἐκ τῶν τερπνοτάτων τῆς Τριφυλίας· διότι κείμενον πλησίον τῆς ἀπὸ Κυπάρισσιος εἰς Φιλιατρὰ ἀγούσης ὁδοῦ καὶ ἀπέχον μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν ἀπὸ τῆς πρώτης καὶ μίαν ἀπὸ τῆς δευτέρας τῶν πόλεων τούτου, εἶναι παράλιον, ἐνθα μόνον βήματα ἀφιστάμενον τοῦ ὁρμου ἃ Ἀγρίλης, ἐνθα, ἐπιτραπίσης πρότινων ἐτῶν τῆς φορτώσεως καὶ ἰδρυθέντος φυλαχείου, ἀπεφασισαν οἱ κάτοικοι τῶν Φιλιατρῶν νὰ ἀνεγείρωσι προχυμαίαν δι' ἐπιβολῆς προσθέτων φόρων καὶ ἐνθα ἐστὶν ἐκκλησιδίων τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, εἰς τὸ ὅποιον διαμένει συνήθως εἰς μοναχὸς καὶ εἰς τὸ ὅποσον κατὰ πᾶσαν σχεδὸν ἑορτὴν εὐλαβεῖς χριστιανοὶ ἐπιτελοῦσιν ἱεροπράξις. Τὸ

ἔδαφος συνέπεσε νὰ ᾔηται, ἐκ τῶν γονιμωπάτων· ἐνῷ συνήθως ἡ παραγωγή τῶν σταφιδαιμυέλων ἐν Τριφυλίᾳ καὶ ἰδίως ἐν Φιλιπποῖς δὲν ὑπερβαίνει τὰς 500 λίτρας κατὰ στρέμμα, πολλῶν δὲ κτημάτων καταβαίνει καὶ μέχρι τῶν 300, τὰ 90 στρέμματα τοῦ κτηματός μου, τὰ ὅποια ἤρχισαν ἤδη νὰ καρποφορῶσι παρήγαγον ἐφέτος, καὶ τὰ νεαράς ὄντα ἡλικίας καὶ πολλῶν ὑπαρχουσῶν τῶν ἐλλείψεων, 55 χιλιάδας ἐλπίζεται δὲ, ὅτι μετὰ ἐν ᾗ δύο ἔτη συμπληρωθέντων ἤδη διὰ καρποβολάδων ὅλων τῶν κενῶν, θέλει παράξει 100 χιλ. λίτρας κορινθιακῆς σταφίδος, 1, 000 ἐκάδας σουλτανίνης, καὶ 10 — 12, 000 ἐκάδας οἴνου.

Μολονότι ὁ σταφιδοκαρπὸς ὠρίμασε πολὺ πρόωκα καὶ οἱ γείτονές μου ἔκαμαν ἐναρξέν τοῦ τρυγητοῦ ἀπὸ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Ἰουλίου, ἐγὼ, ἐπιθυμῶν νὰ κάμω καλῆς ποιότητος καρπὸν, ἤρχισα νὰ τρυγῶ ἀπὸ τῆς 11 καὶ ἐξηκολούθησα κατὰ συνέχειαν μέχρι τῆς 27 τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἔχων πάντοτε πλησίον μου τριάκοντα ἐργάτας. Τὴν πρωίαν τῆς 28 Ἰουλίου οἱ ἐργάται ἀνεχώρησαν, ἀφοῦ διήλθον τὸ πλεῖστον τῆς νυκτὸς τραγωδοῦντες καὶ χορεύοντες, δὲν ἔμειναν δὲ ἐν τῷ κτήματι, εἰμὴ ὁ ἐπιστάτης μετὰ τῆς οἰκογενείας του, δύο μισθωτοί, τοὺς ὁποίους εἶχον προσλάβει διὰ τὰς ἐργασίας τῆς συγκομιδῆς, καὶ εἰς ὑπηρέτης. Δύο περίπου ὥρας πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου ὁ ἐπιστάτης καὶ οἱ μισθωτοὶ ἐπεχείρησαν νὰ σηκώσωσιν ἐκ τῶν ἀλωνίων μέρος τοῦ σταφιδοκαρποῦ, ἀλλ' ἐπειδὴ μοὶ ἐφάνη, ὅτι δὲν ἦτο καλῶς ἀπεξηραμένος, τοὺς ἐμπόδισα ἀκολουθῶς ἔκμακα κατὰ τὸ σύνθημα θαλάσσιον λαυτρὸν, μεθ' ὃ περιελθὼν τὸ κτῆμα συνέλαβον διάφορα περὶ βελτιώσεως καὶ καλλιεργείας αὐτοῦ σχέδια. Περὶ λύχνων ἄφας ἐδείπνησα, καὶ ἀνάψας σιγάρον (ποῦρον), ἐξήλθον καὶ ἐκάθησα μετὰ τῆς συζύγου μου εἰς τὸ

προαύλιον τῆς τοιαύτης συνομιλίας καὶ συζητῶν μετ' αὐτῆς τὰ σκευδιὰ μεσσηνείας. Ἡ — «... οὐλλὰ ὅπως ἰσχυρὰ εἴπω ἡμῶς»

«Κατὰ τὴν ἐξέδον καὶ ἡμίτερον ὥραν καλῶς πρὸς ἐκείνους κτήματι ὑπηρετοῦντας, παρήγγειλα τὸν ὕμην ἐπιστάτην καὶ τὸν ὑπερέτερον ἀντικειμένην εἰς τὰ ἀλλοτρία ὁπρὸς ἐφύλαξιν τοῦ καρποῦ, τοῦτο δὲ ὅσοι μαθητὰς ἔχουσιν ἀλάδωσι τὰ ὅπλα τῶν καθ' ἑαυτοὺς ὡς ἐφύλαξιν εἰς τὸ κατὰ μέρος τοῦ κτήματος, ἐνθάδε εἶχον αἰδεῖν ἀπὸ τῆς προτεράιας, ἡγετοῦ λαγῶν καὶ Εἰχενὸς ἡγετοῦ προχωρήσει ὁ εἰς τοῦτ' ἀποκρίσας βήματα πρὸ τοῦ ἐπερὸς μετὰ δὲ τῶν ἄλλων ἐξελθὼς ἐμμενὲν ἀκόμη εἰς τὸ προαύλιον, ἀντὶ τούτου ὡς ἐκ τοῦ προτεράιας διὰ τὸν ἀντικειμένην ὡς ἵππον οὗτο, ὅπως αἰφνης ἐφύλαξιν τὸ κτήμα μέγα ἀκούων ὡς πρὶν, ἀγρίας ἐκπερὶ πῶν ὡς ἀκούων πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος, βήματα δὲ ἀνθρώπων ὁρῶμα ὡς φερόμενων ἀκούονται, καὶ πρὶν ἢ λάβωμεν καιρὸν νὰ ἀποκρίσθωμεν καὶ νὰ κινήσωμεν τὸν μετὰ ὡς ἡγετοῦ παρυσιαῖον ἐν ὡς ἡμῶς ὡς ἄνδρες, φοροῦντες ἐν ὡς ἡμῶς ὡς ἡγετοῦ ἐκ τῆς ἀκαθαρσίας καὶ ὡς ἡμῶς ὡς ἡγετοῦ ὡς ἡμῶς, εἰφ' ἡ καὶ ἀνακρίσας πρὸς τὸν ἡγετοῦ «Καλὴ ἐσπέρα σας,» λέγουσιν καὶ πρὶν ἢ ἀμφοτέρωι πρὶν δεξιὰ πρὶν εἰς ἐμέ. «Καλὴ σας ἐσπέρα,» ἀποκρίνομαι καὶ ἐγερθεὶς δίδω τῇ χειρὶ μου. «Εἶπαί τοι Κύριος Σωτηρόπουλος,» ἐρωτᾷ ὁ νεώτερος, λεπτότερος καὶ ζωηρότερος τῶν ἄλλων. «Μάλιστα, ἀπαντῶ.» — «Μὴ φοβήσῃ, λέγουσιν ἡμῶς, δὲν ἡλλομεν διὰ τὸ νὰ σὲ βλάψωμεν, ἀλλὰ μόνον διὰ τὸ πάρωμεν χρήματα.» Καὶ τοὶ παραχθῆτες οὗτοι ὀλίγον ἀπὸ τῆς ἀπροσδόκητης παύτης ἐπίσκεψιν, δὲν ἔδωκα κατ' ἀρχὰς εἰς αὐτὴν τὴν πρέπουσαν σημασίαν, διότι ἀκούων, ὅτι ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ περιεφέροντο φυγόντες, ὡς ἡμῶς, ὅτι ἡλλομεν διὰ τὸν φόρον καὶ ἐμὲ, ὅπως ἐμὲ θάνον, ὅτι ἐφορολόγων καὶ ἄλλων ἐκ τῶν τοικοκυραίων τοῦ τόπου. «Οὐτε σὰς ἡνωρὶζω ἀποκρίνομαι, οὐτε κανὲν κακὸν

«ἀλλ' ἐπειδὴ συνέβη αὐτὸ τὸ περιστατικόν, δὲν ἠμποροῦμεν
 » νὰ σταθῶμεν καθόλου καὶ ἐτοιμάσου νὰ ἀναχωρήσωμεν
 » μαζύ, διότι δὲν ἔχομεν νὰ γάσωμεν καιρόν.» Ἐμβρόντης
 ἔμεινα, ὅτι ἤκουσα τὴν πρόσκλησιν ταύτην καὶ εἶδον, ὅτι
 ἐπρόκειτο νὰ ἀπαχθῶ ὑπὸ κακούργων. « Ἐὰν ὁ σκοπός σας
 » ἦναι νὰ πάρητε χρήματα, ἀπάντησα, καθὼς εἶπατε, καὶ
 » δὲν εἰσθε βαλμένοι δι' ἄλλο τι, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ με πᾶ-
 » ρητε· ἀσπαστέ με νὰ οἰκονομήσω τὰ χρήματα καὶ εἰπέτε
 » με μόνον ποῦ νὰ τὰ στείλω.» Εἰς τὴν ἀπάντησίν μου
 ταύτην ἐγέλασαν ὅλοι καὶ μοὶ ἀπεκρίθησαν, « τὰ χρήματα
 » τὰ οἰκονομεῖ καὶ ἡ κυρά, ἀλλ' ἐτοιμάσου νὰ σύγωμεν,
 » διότι δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἀγοποροῦμεν.» Ταῦτα δὲ λέγοντες
 με εἰσήγαγον οἱ δύο ἐξ αὐτῶν ἐντὸς τῆς οἰκίας· ἔτυχε τότε
 νὰ φορῶ κασμίρινον ἐπανωφόριον (pardessus) καὶ νὰ ἦμαι
 ἀσκεπής τὴν κεφαλὴν ἄνευ γελέκου καὶ λαιμοδέτου· ἐφόρεσα
 κατεσπευσμένως τὸ γελέκον, χωρὶς νὰ ἐνθυμηθῶ τὸν λαιμο-
 δέτην, καὶ λαβὼν τὴν ράβδον μου καὶ τὸ σκιαδίόν μου ἐξῆλ-
 θον τῆς οἰκίας, μὴ δυνηθεὶς νὰ εἶπω ἄλλο εἰς τὴν σύζυγόν
 μου (ἡ ὁποία ἤρχισε νὰ παρακαλῇ μετὰ δακρύων νὰ με
 ἀφήσωσιν ἢ ἄλλως νὰ τῇ ἐπιτρέψωσι νὰ με παρακολουθήσῃ),
 εἰμὴ νὰ ἔχῃ τὰς ἐλπίδας τῆς εἰς τὸν Θεὸν καὶ νὰ ὑποφέρῃ
 γενναίως ὅ,τι καὶ ἂν μᾶς συμβῇ, Ἐξερχόμενον τῆς οἰκίας
 με ἠρώτησαν, ἐὰν ὁ ἵππος, τὸν ὁποῖον εἶδον πετιζόμενον ἦναι
 ἰδικός μου καὶ ἐπρόσθεσαν, ὅτι χρειάζεται ἵππος, διότι δὲν
 ἠμπορῶ νὰ ἀναβῶ πεζὸς ἐκεῖ ἐπάνω, δεικνύοντες τὸ πρὸς ἀνα-
 τολάς καίμενον ὄρος, ἐνθα, κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν, ἔκαιε με-
 γάλῃ πυρά. Ἀπαντήσαντος δὲ ἐμοῦ, ὅτι ὁ ἵππος ἀνήκει εἰς
 τὸν πτωχὸν ἐκεῖνον, ὅστις τὸν ἐπότιζε, καὶ ὅτι, ἂν καὶ με
 δυσκολίαν, δύναμαι νὰ ὑπάγω πεζὸς μέχρι τῆς πυρᾶς, με
 ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς ὁ ὑψηλότερος, ῥωμαλαιότερος καὶ πρε-

σβύτερος τῶν δύο μαυροφορεμένων καὶ μετ' ὠδήγησεν εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ κτήματος, τριακόςια περίπου βήματα μακρὰν τῆς οἰκίας· ἔκει ἐστάθημεν καὶ τότε παρετήρησα, ὅτι μᾶς παρηκολούθει μακροθεν καὶ ἕτερος συντροφός, ὅστις, ἅμα μᾶς εἶδε σταματήσαντας, ἐσταμάτησε καὶ αὐτὸς εἰς εἰκοσι βήματων ἀποστάσιν.

Μετὰ παρελεύσιν δεκά περίπου λεπτῶν, εἰς τὸ διάστημα τῶν ἡμετέρων ἤκουσάντο πυροβολισμοὶ ἀπὸ τοῦ μέρους τῆς παρα-
 » ρα καὶ πολλακίς αὐτὸς ὁδηγὸς μου ἐφάνη ἀγανακτῶν διὰ τὴν
 ρισσότητά, ἤκουσθησαν ἐρχόμενοι καὶ οἱ ἄλλοι, σύροντες
 ἑαυτῶν καὶ τὸν ἵππον. Ἐβλήθμεν τότε ὅλοι τοῦ κτή-
 » μος καὶ ὁδοιποροῦντες πρὸς ἀνατολὰς, διηλθόμεν πλησιέ-
 » θατα ἀπὸ τὰ ἀλώνια τῶν γειτονικῶν κτημάτων, τὰ ὅποια
 ἐνήκουσιν εἰς Ἀλωνιστιώτας, καὶ ἐφθάσαμεν τὴν ἀπὸ Κυ-
 παρισσίας εἰς Φιλιατρά ἀγούσαν ὁδόν, τετρακόςια μόλις βή-
 » ματα ἀπέχουσαν τῆς ἀνατολικῆς ἁκρας, τοῦ κτήματος·
 δὲν ἡδυνήθην δὲ νὰ διακρίνω ὑπὸ πόσων συνωδεύομην, διότι
 ἄλλοι ἐπῆγαινον ἐμπρὸς, ἄλλοι ὀπίσω καὶ ἄλλοι ἐπορεύοντο
 δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ὁδοιποροῦντες ἐντὸς τῶν παρακειμένων
 κτημάτων· ἔκει εἶδον ἐνοπλιον κατὰδιόζοντα βιαίως εὐριππον
 καὶ προσπαθούντα νὰ ἀφαιρέσῃ τὸν ἵππον· «ἄφησέ τον, τῷ
 εἶπε πλησιάσας εἰς τῶν συνωδεπόρων μου, διότι οἰκονομή-
 » σαμεν ἀλογόν.»

Ὀλίγα βήματα πρὸς ἀρκτον ρέει ὁ χωρίζων τοὺς δῆμους
 Κυπαρισσίας καὶ Ἐράνης χείμαρρος τῶν Διποταμῶν καὶ ὑπ-
 ἄρχει ἐπὶ τῆς ὁδοῦ γέφυρα, ἐκατέρωθεν τῆς ὁποίας εὐρίσκον-
 » ται δύο ξενοδοχεῖα, ἀτινά, κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν, ἦσαν
 ἀνοικτά καὶ ἐφαίνοντο ἐν αὐτοῖς φῶτα καὶ πολλοὶ ἄνθρωποι
 ἀλλ' οὐδεὶς ἐκινήθη, μολοντοὶ ἐξηκολούθουν πρὸς ἀπλάσια-
 ζόμενοι οἱ πυροβολισμοὶ καὶ ἤκουσάντο πολλαὶ φωναὶ πρὸς τὸ

διότι ἦτο ἐνδεχόμενον, ἔλεγον, νὰ εὐρίσκωνται ἐκεῖ πλησίον ἄνθρωποι.

Ἀφοῦ ἐδείπνησαν, ἐπαναλάβομεν τὴν ὁδοιπορίαν καὶ κατήλθομεν εἰς τὴν θέσιν Βαρχαριὸν, ἐνθα ὑπῆρχεν ἀλώνιον σταφιδαμπέλου, ὃ φύλαξ τοῦ ὁποίου ἰδὼν δύο ἢ τρεῖς ἐκ τῶν συνοδοιπόρων μου τοὺς ἠρώτησε τίνες ἦσαν· οὗτοι δὲ ἀπεκρίθησαν, ὅτι εἶναι φυγόδοικοι καὶ τὸν ἠπειλήσαν νὰ μὴ εἴπῃ εἰς κανένα τὴν διάβασίν των. Ἀκολούθως ἐλάβομεν διεύθυνσιν ἀνατολικοραρκτικὴν, διήλθομεν ἔμπροσθεν πηγῆς ὕδατος, ἐξ ἧς ἐγέμισαν τοὺς δύο ἀσκούς των ἐπεράσαμεν τὸν ποταμὸν Κυπαρισσίας καὶ μετὰ ἡμισεαίας ὥρας ὁδοιπορίαν ἀφῆσαντες τὴν ὁποίαν ἠκολουθοῦμεν ὁδόν, εἰσῆλθομεν εἰς ὄρυμῶνα, ἐνθα μοὶ εἶπον νὰ καταβῶ ἀπὸ τοῦ ἵππου· διότι ἐκεῖ θὰ κάμωμεν λημέρι (διημερεύσωμεν). Ἀμέσως κατεβίβασαν ἀπὸ μὲν τοῦ ἡμιόνου τὰ ταγάρια καὶ τὰς κάπας ἀπὸ δὲ τοῦ ἵππου ἐν παλαιὸν κιλίμιον καὶ ἐν ἔτι παλαιότερον ἐφάπλωμα, τὰ ὅποια ἔλαβον ἀπὸ τὰ ἀλώνια τοῦ κτήματός μου, ἐνθα τὰ εἶχεν ὁ ὑπηρέτης διὰ νὰ κοιμηθῇ, τὰ ἐστρωσαν δὲ ἀμφοτέρω καὶ μοὶ εἶπον νὰ καθίσω ἐπ' αὐτῶν· πλησίον μου ἐκάθησαν οἱ δύο μαυροφορεμένοι καὶ ὁ νεώτερος τῶν τριῶν ἄλλων, οἱ δὲ δύο ἄλλοι ἐτοποθετήθησαν ὀλίγον ἀποτέρω.

«Θὰ ὑποφέρῃς ὀλίγας ἡμέρας, ἀφεντικὸν, εἶπεν ὁ τελευταῖος
 » τῶν παρ' ἐμοὶ καθησάντων, ἀλλὰ δὲν πταίομεν ἡμεῖς,
 » πταίετε σεῖς οἱ μεγάλοι, οἱ Βουλευταὶ καὶ οἱ Ὑπουργοί,
 » ὅπου δὲν θέλετε νὰ λάβετε ἓνα μέτρον καὶ ἀφίνετε τόσον
 » κόσμον νὰ χάνεται, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλος μέρος ὑποφέρει καὶ ἡ
 » πτώχεια.— «Ὅλα τὰ κακὰ, προσέθηκέν ὁ νεώτερος τῶν
 » μαυροφόρων, προέρχονται ἀπὸ τούτους τοὺς Φράγκους, τοὺς
 » καπελάδες, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ κόψῃ κανεὶς δέκα
 » τὴν ἡμέραν διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν παράδεισον. Αὐτοὶ διὰ

» τὰ κέρια τοὺς ἐδίωξαν τὸν Ὅθωνα, ὅπου ἤξερε νὰ βάλλῃ
 » τὰ δύο τοὺς πόδια εἰς ἓνα παπούτσι, ἀπὸ τοῦτο ἐκ κόσμος
 » ὑπέπεσεν εἰς διάφορα ἐγκλήματα, καὶ ἔπειτα δὲν ἔδωκαν
 » τοῦλάχιστον μίαν ἀμνηστειὰν διὰ νὰ ἡσυχάσουν οἱ ἄνθρω-
 » ποι, ἀλλ' ἀρίστων νὰ περιφέρονται τόσαι χιλιάδες φυγοδι-
 » κοι καὶ νὰ χάνωνται αὐτοὶ, νὰ βασανίζωνται δὲ καὶ ὅλοι
 » οἱ πτωχοὶ, ἀπὸ τοῦτο ὁποῖους προσεδόξαυνται.» ὑποθέτων
 » πάντοτε, ὅτι εἶχον νὰ κάμω μὲ ἀπλοῦς φυγοδίκους.— «Τὸ
 » ζήτημα τῆς ἀμνηστείας, ἀπήντησά, εἶναι ἀκόμη ἐκκρεμές
 » ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ ὑπάρχουν πολλοὶ πιθανοὶ κτητες νὰ
 » γενῇ δεκτόν.» — «Μὴ σώσῃ καὶ γένῃ, ἀπεκρίθησαν μετ'
 » ἀγανακτήσεως ἐκεῖνοι, ἡμᾶς δὲν μᾶς ὠφελεῖ πλέον.»

» «Καθόσον γνωρίζω, ὑπέλαβον ἐγὼ, αἱ πράξεις σας ἀνά-
 » γονται εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς μεσοδασιλείας καὶ εἶναι πιθανόν
 » νὰ ἀμνηστευθῶσι διὰ τοῦτο ἐκάματε πολὺ κακὰ νὰ συλά-
 » θητε ἐμὲ, καὶ πρέπει νὰ μὲ ἀπολύσῃτε ἀμέσως διὰ νὰ μὴ
 » ἐννοηθῇ τὸ πρᾶγμα, διότι τότε δὲν σᾶς ὠφελεῖ τωόντι ἢ
 » ἀμνηστεία· ἐὰν δὲ ἔχητε ἀνάγκην χρημάτων, ἐγὼ σᾶς
 » ὑπόσχομαι νὰ σᾶς οἰκονομήσω· ἐκτὸς τούτου λάβετε ὑπ'
 » ὄψιν, ὅτι ἅμα μάθει ἡ Κυβέρνησις τὴν σύλληψίν μου, θὰ σᾶς
 » ἀποκηρύξῃ ὡς ληστὰς, καὶ θὰ προστιρίσῃ διὰ σᾶς ἀμειβὰς,
 » ὥστε ἀδύνατον εἶναι νὰ μὴ συλληφθῇτε ἢ νὰ μὴ φονευθῇτε.»

— «Μήπως νομίζεις, εἶπεν ὁ νεώτερος τῶν μαυροφόρων,
 » ὅτι εἴμεθα φυγοδίκοι καὶ ὅτι ἔχεις νὰ κάμῃς μὲ τὸν παλι-
 » ομῆτρον ἢ τὸ παλαιάγαρον τὸν Σπανόν (Μήτηρος καὶ Σπα-
 » νός εἶναι ὀνόματα φυγοδίκων, διαβοήτων ἐν Τριφυλίᾳ).
 » ἡμεῖς εἴμεθα συστηματικοὶ λησταί, ἔχομεν πολλὰς πρά-
 » ξεις καμωμένας καὶ τὰ κεφάλια μας εἶναι πρὸ πολλοῦ
 » προκηρυγμένα, ὥστε δὲν φοβούμεθα νὰ χειροτερεύσωμεν
 » τὴν θέσιν μας.»

Φρίκη μὲ κατέλαβε καὶ ψυχρὸς ἰδρώς περιεχύθη εἰς ὄλιον τὸ σῶμά μου, ὅτε ἤκουσα ὅτι εὕρισκόμενῃν εἰς χεῖρας ἀποκεκηρυγμένων καὶ ἀπηλπισμένων ληστῶν· μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης εἶχον τὴν ἰδέαν, ὅτι ἤμην μεταξὺ ἀνθρώπων, τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον μετὰ τὴν μεσοβασιλείαν ἔγκλημα ἦτον ἡ σύλληψίς μου, καὶ ἤλπιζον, ὅτι πολὺ ταχέως καὶ διὰ πληρωμῆς μικροῦ τινος ποσοῦ ἤθελον ἀπαλαχθῆ· ἀλλ' ὅτε ἔμαθον τὴν ἀληθῆ τὸν συνοδοιπόρων μου ιδιότητα, εἶδον, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ συστηματικῆς αἰχμαλωσίας ἐξ ἐκείνων, αἱ ὁποῖα γίνονται σπανίως εἰς τὴν Στερεάν, καὶ αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἐντελῶς ἄγνωστοι εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Πελοποννήτου (πλὴν τῆς Κορινθίας, ἐνθα συνέβη ποτὲ τοιαύτη συμφορὰ), καὶ ἤρχισα νὰ ἀπελπίζωμαι.

— «Καὶ τί εἶναι τὰ ἰδικά μας ἔγκλήματα, ἐξηκολούθησεν ὁ μαυροφόρος, ὅστις καὶ εὐροῖαν λόγου εἶχε καὶ ὅλως ἄπειρος τῶν δικαστικῶν ⁽¹⁾ δὲν ἐφαίνετο) ἀπέναντι τῶν ἰδικῶν σας; Καθεὶς ἀπὸ ἡμᾶς ἢ ἐπλήρωσεν ἢ ἐφρόνευσε κανένα ἀσυνεῖδητον ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος μᾶς ἐκυνηγοῦσε καὶ μᾶς κατέτρεχεν ἀδίκως, ἐνῷ σεῖς ἐκάμετε μίαν ἐπανάστασιν, ἐρρίψατε ἀπὸ τὸν θρόνον τοῦ ἑνα Βασιλέα, ἐσκοτώσατε τόσους ἀνθρώπους, ἐδυστυχῆσατε τόσας οἰκογενείας καὶ ἐφοροτόσατε τὸ ἔθνος μὲ μεγάλα χρέη, τὰ ὁποῖα δὲν θὰ ἤμπορέσῃ νὰ πληρώσῃ ποτέ. Καὶ ὅμως σεῖς κάθεσθε ὡς καλοὶ οἰκοκυραεῖς καὶ ἀπολαμβάνετε ὅλα τὰ ἀγαθὰ, ἡμεῖς δὲ κατεδιώχθημεν ὡς ἄγρια θηρία καὶ τὰ μεταβατικὰ σώματα ἔφαγον τὰ πρόβατά μας, κατέστρεψαν τὰ σπήτια μας, ἠτίμασαν τὰς ἀδελφάς μας ⁽²⁾ καὶ μᾶς ἔφεραν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ γενῶμεν λησταί.

(1) Ἦτον οὗτος ὁ Λαφαζάνης, ὅστις, ὡς λέγεται, ἐχρημάτισε δικαστικὸς κλητῆρ.

(2) Τοιαῦτα ἀδικήματα οὐδέποτε ἐγένοντο· ὅσα δὲ ἔλεγεν ὁ ληστής.

καὶ νὰ τρέχομεν εἰς τὰ βουνὰ διὰ νὰ γλυτώσωμεν ἀπὸ τὴν λαιμητόμον καὶ νὰ ἀποθάνωμεν ὡς ἄνδρες· δὲν μᾶς λέγεις διὰ ποῖον λόγον οἱ καπελάδες οἱ πολιτικοὶ δὲν καταδιώκονται, μήπως τάχα τοὺς ἀμνηστεύσεν ἐκείνους κανεῖς ;»

— « Ὅλαι αἱ πράξεις, ἀπήντησα, αἱ ὁποῖαι γίνονται διὰ πολιτικούς λόγους, φέρουσιν ἄλλον χαρακτῆρα καὶ ὅταν ἐπιτύχη ὁ σκοπὸς αὐτῶν, θεωροῦνται ἀμνηστευμένοι ἀπὸ τὸ ἔθνος, τὸ ὁποῖον παραδέχεται τὸ ἀποτέλεσμα· ἐπομένως δὲν ἔμπορουν ποτὲ οἱ ἐκθρονίσαντες τὸν βασιλέα, νὰ ἐξομιωθῶσι μὲ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἔκαμαν φόνους, κλοπὰς, ληστείας καὶ ἄλλα ἀτομικὰ ἐγκλήματα, καθόσον οἱ πρῶτοι, εἰργάζοντο διὰ τὰς ἐλευθερίας τοῦ ἔθνους. »

— « Ἄς εἶναι, εἶπεν ὁ ληστής, σοῦ χαρίζω τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ τὴν ἐκθρόνισιν τοῦ Ὁθωνος, διότι ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι καὶ ἐκεῖνος τὸ ἐπαράκαμεν, ἀλλὰ τί εἶχον νὰ κάμουν μὲ τὰς ἐλευθερίας τοῦ ἔθνους τὰ κινήματα τοῦ Φεβρουαρίου καὶ τοῦ Ἰουνίου, εἰς τὰ ὁποῖα ἐχύθη τόσον αἷμα ; Αὐτὰ ἐγίνοντο μόνον καὶ μόνον διὰ τὴν ἐξουσίαν ποῖος νὰ τὴν πρωτοπάρῃ, καὶ ἔπρεπε νὰ δικασθοῦν καὶ νὰ τιμωρηθοῦν οἱ πρωταίτιοι· ἐκτὸς τούτου καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας ἐγείναν πολλὰ κακὰ ἀπὸ τοὺς τρανοὺς, καὶ ὅμως κανεῖς δὲν τοὺς κυνηγᾷ, πολλοὶ δὲ ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι βουλευταί· αἱ φυλακαὶ καὶ ἡ λαιμητόμος εἶναι μόνον διὰ τοὺς πτωχοὺς καὶ τοὺς μικροὺς, διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς ὅσον καιρὸν ζήσομεν, ἔχομεν σκοπὸν νὰ κυνηγοῦμεν τοὺς πολιτικούς. »

— « Αὐτοὶ οἱ τρανοί, εἶπεν ὁ πρεσβύτερος τῶν μαυροφορέμων, δὲν ἤξεύρουν τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν λαιμητόμον διὰ τὰ πάληκάρια· ἔτσι τὸ ἔκανε καὶ ὁ Ὁθων, ἀλλὰ τί ἐκέρδισε ;

εἶναι ἐκ τὸν συνήθων προφάσεων, δι' ὧν οἱ ἐγκληματῆαι νομιζοῦσιν ὅτι δικαιολογοῦσι τὴν διαγωγὴν των. »

δὲν ἦτο καλῆτερα τόσα παληκάρια ὅπου ἔκοψε, νὰ τὰ βάλῃ εἰς ἓνα νησί καὶ νὰ τὰ φυλάγῃ ζωντανά, διὰ νὰ χρησιμέψουν μίαν ἡμέραν καὶ δι' αὐτὸν καὶ διὰ τὴν πατρίδα ;»

— «Καὶ μ' ὅλα ταῦτα, ἀφεντικό, ἐπρόσθεσεν ἕτερος τῶν ληστῶν, ἡμεῖς οἱ κακοῦργοι, ὡς μᾶς ὀνομάζετε, εἴμεθα καλῆτεροι ἀπὸ σᾶς, διότι ἐνῶ ἤμπορούσαμεν τώρα νὰ σὲ φονεύσωμεν, δὲν τὸ κάμνομεν, ἀλλὰ θέλομεν μόνον νὰ τάρωμεν ὀλίγα χρήματα ἀπὸ τὰ πολλά ὅπου ἔχεις διὰ νὰ ζήσωμεν καὶ ἡμεῖς διότι ἐνὶ πέρνωμεν πάντοτε διὰ τῆς βίας ἀπὸ τοὺς ποιμένας καὶ τοὺς χωρικοὺς ψωμί, κρέας, κρασί, καὶ ὅτι ἄλλο μᾶς χρειάζεται χωρὶς νὰ πληρόνωμεν, ὀλίγον καιρὸν ἤμποροῦμεν νὰ διατηρηθῶμεν. Μᾶς πληροφόρησαν θετικῶς ὅτι ἔχεις μετρητὰς εἰς τὴν Τράπεζαν διακοσίας χιλιάδας δραχμὰς καὶ ὅτι ἄλλας διακοσίας καὶ ἐπέκεινα ἀξιίζουν τὰ κτήματά σου· καὶ κατ' ἀρχὰς εἴχομεν σκοπὸν νὰ ζητήσωμεν ἑξαγορὰν τριακοσίας χιλιάδας δραχμὰς, διότι μὲ τὰς ἄλλας ἑκατόν, αἱ ὁποῖαι ἤθελον μείνει εἰμπορεῖς νὰ περάσῃς ἐξαίρετα τὴν ζωὴν σου, ἀφοῦ μάλιστα δὲν ἔχεις παιδιὰ, ἀλλ' ἐσυλλογίσθημεν, ὅτι ὡς πολιτικὸς ἄνθρωπος ἔχεις ἀνάγκην νὰ κάνῃς πολλὰ ἔξοδα καὶ ὅτι εἶναι κρίμα ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ σοῦ ἀφαιρέσωμεν τὰ μέσα τοῦ νὰ διατηρῇς τὴν ἐπιρροήν σου· διὰ τοῦτο μὲ τὸ γράμμα, τὸ ὅποῖον ἀφήκαμεν ἀπόψε εἰς τὴν Κυράν, ἐζητήσαμεν μόνον ὀγδοήκοντα χιλιάδας δραχμὰς· τὰς ὁποίας ἐλπίζομεν νὰ λάβωμεν χωρὶς δυσκολίαν, ἂν ὅμως δὲν μᾶς τὰ δώσῃ ἡ Κυρά, τότε στέλλομεν καὶ ἡμεῖς πρὸς αὐτὴν τὸ κεφάλι σου.»

Ἐπάγωσαν ὅλα μου τὰ μέλη, ὅτε ἤκουσα τὴν ὑπέρογκον ταύτην ἀπαίτησιν καὶ τὴν μεγάλην ἰδέαν, τὴν ὁποίαν οἱ λησταὶ εἶχον περὶ τῆς περιουσίας μου. Δὲν μοὶ ἔμεινεν πλεόν ἢ ἐλαχίστη ἀμφιβολία, ὅτι οἱ λησταὶ δὲν ὠρμήθησαν

οἴκοθεν εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν μου ἐπὶ μόνῳ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ λάβωσι χρήματα, ἀλλ' ὅτι ἄλλα πρόσωπα, ἐπιθυμοῦντα τὴν καταστροφὴν μου ὤθησαν αὐτοὺς εἰς τοῦτο καὶ τὰ ὅποια διὰ νὰ ἐπέλθῃ τὸ ποθοῦμενον ἀποτέλεσμα παρέστησαν ψευδῶς εἰς τοὺς ληστὰς, ὅτι ἔχω κολοσσιαίαν περιουσίαν, ὅπως ἀπαιτήσωσι οὗτοι ὑπέρογκα λύτρα καὶ ἔνεκα τοῦ ἀδυνάτου τῆς ἀποτίσεως αὐτῶν ἀναγκασθῶσιν νὰ μὲ φονεύσωσιν.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ὀλίγαι ἐλπίδες περὶ τῆς σωτηρίας μου μοὶ ἔμειναν, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν εἶχον ὑπ' ὄψιν τὸ δύσκολον ἢ μᾶλλον εἶπεῖν τὸ ἀδύνατον τῆς πληρωμῆς τοσούτων λύτρων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐσυλλογιζόμην, ὅτι οἱ προπαρασκευάσαντες τὴν αἰχμαλωσίαν μου καὶ ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὴν ἀπώλειάν μου, ἔμελλον πάντοτε νὰ εὑρουν τὸν τρόπον ὅπως ὠθήθωσι καὶ ἄκοντας τοὺς ληστὰς εἰς τὸ νὰ μὲ φονεύσωσιν.

— «Εἰπέτε με σᾶς παρακαλῶ εἰλικρινῶς, εἶπον εἰς τοὺς ληστὰς· μὲ συνελάβετε διὰ νὰ πάρητε ἐξαγοράν ἢ εἰσθε βαλμένοι νὰ μὲ φονεύσητε ; »

« Ἡμεῖς, ἀπεκρίθησαν, εἴμεθα παληχάρια καὶ δὲν γινόμεθα ὄργανα ἄλλων διὰ νὰ μᾶς βάλλῃ ὁ ἓνας καὶ ὁ ἄλλος νὰ σκοτόνωμεν τοὺς ἐχθροὺς του· ὁ σκοπὸς μας δὲν εἶναι ἄλλος παρὰ νὰ λάβωμεν χρήματα. »

— « Τότε λοιπὸν, ἀπήντησα, ἀκούσατε νὰ σᾶς εἰπῶ· ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι σᾶς παρέστησαν, ὅτι ἔχω χρήματα εἰς τὴν Τράπεζαν καὶ ὅτι τὰ κτήματά μου ἀξίζουσιν διακοσίας χιλιάδας δραχ., πρέπει νὰ ᾔναι θανάσιμοι ἐχθροὶ μου καὶ σᾶς εἶπαν ἐπιτήδες, ὅτι ἔχω τόσα πολλὰ διὰ νὰ σᾶς κάμουν νὰ ζητήσητε μεγάλην ἐξαγοράν, τὴν ὁποίαν νὰ μὴ ἤμπορῶ νὰ σᾶς πληρώσω, καὶ ἐπομένως νὰ μὲ φονεύσητε, ὥστε ἐὰν πιστεύσητε εἰς τοὺς λόγους αὐτῶν, θὰ γενῆτε τῶντι ὄργανα ἄλλων, χωρὶς νὰ τὸ θέλετε καὶ θὰ τοὺς κάμητε τὴν ὀρεξίν

χωρίς νὰ νὰ ὠφεληθῇτε τίποτε. Μάθετε, ὅτι ὅλη μου ἡ περιουσία εἶναι τὸ κτήμα, ἐντὸς τοῦ ὁποίου με συνελάβετε, καὶ ὅτι ἔχι μόνον δὲν ἔχω χρήματα οὔτε εἰς τὴν Τράπεζαν, οὔτε ἀλλαχοῦ, ἀλλ' ἀπεναντίας χρεωστῶ δέκα περίπου χιλιάδας δραχμὰς ἐπομένως ἐὰν ἀληθῶς νομίζητε ἀμαρτίαν νὰ ἀφαιρέσητε ἀπὸ ἓνα πολιτικὸν ἄνθρωπον τὰ μέσα τῆς ἐπιρροῆς του, δὲν πρέπει νὰ πάρητε ἀπὸ ἐμέ οὔδ' ἓν λεπτόν, διότι ὅσον ὀλίγα καὶ ἂν μοῦ ἀφαιρέσητε, πάντοτε θὰ με φέρετε εἰς στενοχωρίαν, καὶ εἶναι τῶντι κρίμα νὰ κλείσητε τὸ σπῆτί μου, εἰς τὸ ὅποιον τρώγουν ψωμί τόσοι ἄνθρωποι, καὶ νὰ με ἀναγκάσητε νὰ παραιτήσω τὸ πολιτικὸν μου στάδιον καὶ νὰ ζητῶ τώρα εἰς τὰ γηράματα πόρον ζωῆς.

— «Αὐτὸ δὲν τὸ καταδεχόμεθα ποτέ, εἶπε μετὰ τινος συγκινήσεως ὁ μαυροφόρος ληστής, ἀλλὰ μᾶς ἔχουν πληροφορημένους, ὅτι ἔχεις μεγάλην κατάστασιν καὶ τώρα ὁποῦ σὲ ἀκούω δὲν ἤξεύρω καὶ ἐγὼ τί νὰ ὑποθέσω.»

— «Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἕτερος ληστής, (ὅστις ἐφόρει καθαρώτερα ἐνδύματα καὶ ἐφαίνετο ἐκ τῆς προφορᾶς του, ὅτι ἦτο Ἀλωνιστιώτης) καὶ ἐνοήσας, ὅτι οἱ λόγοι μου ἐγέννησαν δισταγμούς τινας εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ συντρόφου τοῦ !

— «Αἱ ἀφεντικὸν, εἶπεν, ποῖος ἔχει κατάστασιν καὶ ὁμολογεῖ τὴν ἀλήθειαν, ὅταν οἱ λησταὶ ζητοῦν ἀπὺ αὐτὸν χρήματα ; οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι μᾶς ἐπληροφόρησαν ὅτι ἔχεις πολλὰ, ἦτον ἀδύνατον νὰ μᾶς εἰποῦν ψεύματα· ἐκτὸς τούτου πῶς εἶναι δυνατόν νὰ μὴ ἔχῃς πολλὰ, ἀφοῦ ἐστάθης τόσα χρόνια ὑπ' ἀλλήλους, καὶ ἀφοῦ ἔχεις τώρα τόσον καιρὸν, ὁποῦ ἐγείνες πληρεξούσιος Βουλευτῆς καὶ Ὑπουργός.»

— « Ἀπὸ τοὺς λόγους σου, φίλε μου, τῷ ἀπεκρίθην, καταλαμβάνω ὅτι δὲν εἶσαι ἄνθρωπος τοῦ κόσμου καὶ με συγχαρεῖς. Δὲν με λέγεις ποῖος πολιτικὸς ἐπλούτησεν ; Δὲν βλέ-

πεις, ὅτι ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα (καὶ ἀνέφερον ὀνόματά τινα) κατήντησαν πτωχοὶ ἐνῶ πρὶν ἀνακατωθῶσιν εἰς τὰ πολιτικά, ἤσαν ἀξιόλογοι οἰκοκυραῖοι; ὅσον δὲ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους ὅλος ὁ κόσμος γνωρίζει, ὅτι οἱ περισσότεροι, ὅταν παύωνται, δὲν ἔχουν οὔτε πᾶ ἑξοδα νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν πατρίδα πων.»

— «Αὐτὰ εἶναι λόγια, ἀφαντικὰ, ποῖος ἔχει τὸ μέλι εἰς τὰ χέρια του καὶ δὲν γλύφει τὰ δάκτυλά του; ἔχεις πολλὰ νὰ δώσης καὶ εἰς ἡμᾶς ὁλτίγα νὰ ζήσωμεν.»

— «Ἐχει δίκαιον ὁ κουμπάρος μου ἐπρόσθεσεν ὁ μαυροφόρος ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἡμεῖς ἤμπορούσαμεν νὰ συλλάβωμεν κανένα ἄλλον παληάνθρωπον, ἀπὸ τοὺς λεγομένους οἰκοκυραίους καὶ νὰ πάρωμεν πολὺ περισσότερα, διότι εἰς ἐκεῖνον δὲν ἦτον ἀνάγκη νὰ ἀφήσωμεν πολλὰ, ἀλλ' ἐπροτιμήσαμεν τὴν εὐγενίαν σου διὰ δύο λόγους. πρῶτον διὰ νὰ δώσωμεν ἓνα μάθημα εἰς τοὺς πληρεξουσίους, τοὺς βουλευτάς, τοὺς ὑπουργοὺς καὶ τοὺς πολιτικοὺς ἐν γένει, οἱ ὅποιοι ἀφοῦ ἐξεγέλασαν τόσους ἀθώους ἀνθρώπους καὶ τοὺς εἶχον δεξιὸν χερὶ εἰς ὅλας τὰς ἐπαναστάσεις καὶ τὰ κουνήματα, τώρα, διότι ἐπῆρεν ὁ νοῦς μας ἀέρα ἀπὸ τὴν ἐπανάστασιν καὶ ἐκάμαμεν ἀπὸ ἓνα ἐγκλημα, κάνουν ὅτι δὲν μᾶς γνωρίζουν καὶ μᾶς κόψτουν καθ' ἡμέρα μὲ τὴν λαιμητόμον, καὶ δεύτερον, διότι ἠθέλαμεν νὰ κάμωμεν μίαν πράξιν, ἡ ὁποία νὰ προσενήσῃ μεγάλον κρότον.»

— «Ἐγὼ, ἀπεκρίθην, οὔτε κανένα ἐξεγέλασα, διότι δὲν εἶχον μέρος εἰς τὴν ἐπανάστασιν, οὔτε κατὰ τῆς ἀμνηστείας ἤμην ποτὲ, ἀλλ' ἀπεναντίας τὴν ὑποστήριξα πάντοτε ⁽¹⁾

(1) Πολλοὶ τῶν πληρεξουσίων τῆς ἐθνοσυνελεύσεως ὑπεστηρίζονεν τὴν ἀμνηστείαν διὰ τὰς ἐπὶ μεσοβασιλείας λαβούσας χώραν ἀξιοποίνους πράξεις μὲ τινὰς ἐξαιρέσεις, διότι προεβλέπομεν, ὅτι ἠθέλει

καὶ ἐξυβρίσθην μάλιστα πολλάκις διὰ τοῦτο ἀπὸ τὰς ἐφημερίδας ὡς ὑποστηρίζων τοὺς κακούργους.

— «Ὅλοι, ὅσους συλλαμβάνομεν. ἀπήντησεν ὁ ληστής, τὰ ἴδια λέγων, ἡμεῖς ὅμως δὲν ἐξετάζομεν ποῖος ἦθελε καὶ ποῖος δὲν ἦθελε τὴν ἀμνηστείαν φθάνει ὅτι ἤτουν πληρεξούσιος καὶ ὑπουργὸς μάλιστα. Ἐὰν ἦθελες σὺ καὶ ὁ φίλος σου ὁ Κουμουνδοῦρος, οἱ ὅποιοι ἐστάθητε τόσον καιρὸν ὑπουργοὶ καὶ ἐκάνατε ὅτι, ἠθέλατε, ἤμπορούσατε νὰ κάμετε καὶ τὴν ἀμνηστείαν, ἀλλ' ὁ Κουμουνδοῦρος πρῶτος ἔβαλε πάλιν εἰς ἐνέργειαν τὴν λαϊμητόμον καὶ ἤρχισε νὰ κόψῃ κεφάλια.»

— «Μήπως ὁ Βούλγαρης προσέθηκεν ὁ ἕτερος ληστής, εἶναι καλῆτερος; αὐτὸς τώρα ὕστερα καθὼς μᾶς λέγουν, δὲν ἄφηκε νὰ γενῇ ἡ ἀμνηστεία. Ἐκεῖνος δὲ ὁ παστρικός ὁ Δεληγεώργης ἦτο πάντοτε ἐναντίος».

Ἐνῷ ἐγένετο ἡ ὁμιλία αὕτη, προσῆλθεν εἰς τῶν ἀπωτέρω καθημένων δύο ληστῶν, κρατῶν ἀσκὸν καὶ ἀποτεινόμενος εἰς ἓνα τῶν συντρόφων του, «φέρέ, εἶπε, τὸ τάσι νὰ πῶμεν

ἀποβῇ δύσκολος εἰς τὴν δικαστικὴν Ἀρχὴν ἡ ἐκκαθάρισις τοσούτου πλήθους μὴνύσεων, αἱ ὁποῖαι εἶχον σωρευθῇ εἰς τὰ δικαστικά γραφεῖα καὶ πολλαὶ τῶν ὁποίων ἦσαν ψευδεῖς, καὶ ἐτι δυσκολωτέρη ἡ συλλήψις τοσούτων κατηγορουμένων, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς ὑπερέβαινε τὰς δύο μυριάδας. Τὰ πράγματα ἐδικαίωσαν δυστυχῶς τὰς σκέψεις μας, διότι ἐὰν ἐν Πελοποννήσῳ ἰδίως δὲν ὑπάρχει πλήρης ἀσφάλεια καὶ τάξις, ὀφείλεται τοῦτο εἰς τοὺς φυρόδικους τῆς μεσοβασιλείας ὅσους δὲν κατάρθωσεν ἀκόμη νὰ συλλάβῃ ἡ ἐξουσία. Ἄξιον ὅμως παρατηρήσεως εἶναι, ὅτι ἐνῷ περιφέρονται τοσούτοι φυρόδικοι καὶ αὐστηρῶς καταδιωκόμενοι ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν συλλαμβάνονται, ἢ φονεύονται πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, οὐδεὶς σχεδὸν ἐτράπη εἰς τὸν ληστρικὸν βίον καὶ ὀλίγιστοι ἠκολούθησαν τὸν Λύγκον εἰς μίαν ἢ δύο ληστρικάς πράξεις. Τοῦτο ἀποδεικνύει κάλλιστα πόσον οἱ κάτοικοι τῆς Πελοποννήσου ἀπεχθάνονται τὴν ληστείαν.

ἀπὸ μίαν φορὰν, καὶ ἀφήσατε πλέοντας ὁμιλίαν». Ἄφροῦ δὲ ἔλαβε τὸ τάσι, τὸ ἐγέμισεν οἶνον καὶ προσέφερε πρῶτον εἰς ἐμὲ, ἀλλ' ἐγὼ δὲν τὸ ἐδέχθην, λέγων, ὅτι δὲν πίνω κρασί, εἰμὶ μόνον ὄψαν τρώγων. «νὰ σοῦ δάσωμεν λαμπὸν, εἶπε ρακὴν.» — «οὔτε ρακὴν δὲν πίνω.»

— «Δι' αὐτὸ, ἐπέφερεν ὁ κρατῶν τὸν ἀσχόν, αὐτοὶ οἱ μεγάλοι κάνουν πολλὰ χρήματα, εἰσὶ δὲν πίνουν τίποτε καὶ τρώγουν ὀλίγον. Ἐκύταξε τότε ὁ μαυροσφῶρς τὸ ὠρολόγιόν του εἰς τὸ φῶς τοῦ σιγάρου τοῦ καὶ εἶπεν εἶναι «τρεῖς» στραφεῖς δὲ πρὸς ἐμὲ. «Κοιμήσου, τώρα ἐπρόσθεσε, καὶ τὸ πρῶτ' τὰ λέγομεν καλῆτερα.»

Ἔδεσα τὴν κεφαλὴν μου μὲ μανδῆλιον, ἐτυλίχθην μὲ τὸ ἐφάπλωμα καὶ κατεκλίθην, ἔχων τὸ ἥμισυ διὰ στρῶμα καὶ τὸ ἄλλο ἥμισυ διὰ σκέπασμα, μοὶ ἔβαλον δὲ καὶ διὰ προσκέφαλον ἐν ἀπὸ τὰ ταγάρια των. Πλησίαν μου κατεκλίθησαν δύο ληστὰι, ἀπὸ δὲ τὸ ἄλλο μέρος ἐκάθησεν εἷς, πρὸς ὃν εἶπον οἱ κατακλιθέντες νὰ ἐξυπνήσῃ τὸν ἕνα ἐξ αὐτῶν, ὅταν νυστάξῃ.

Ἄμα κατεκλίθην, ἤρχισα νὰ συλλογίζωμαι τὸ ἐπικίνδυνον τῆς θέσεώς μου καὶ τὴν ἀπειλπισίαν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκετο ἡ σύζυγός μου καὶ οἱ συγγενεῖς μου, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡσθάνθην ὅτι τὸ αἷμα ἀνέβαινον εἰς τὴν κεφαλὴν μου, ἔκλεισα τοὺς ὀφθαλμούς, ἀπέβαλα πάντα συλλογισμὸν καὶ κατώρθωσα νὰ μὲ καταλάβῃ ὁ ὕπνος, ἀλλ' ὕπνος διακεκομμένος ἀπὸ ὄνειρα καὶ ὁμοιάζων μᾶλλον μὲ ἔχστασιν.

Ὅτε ἐπλησίασε τὸ λυκαυγές, ἡσθάνθην, ὅτι ἠγέρθησαν οἱ συνοδοιπόροι μου. εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν πλησιάσας καὶ κινήσας με ἐλαφρῶς διὰ τῆς χειρὸς «σήκω, μοὶ εἶπε, νὰ ὑπάγωμεν πα-
« ρακάτω, ὅπου τὸ μέρος εἶναι δυνατὸν, διότι ἐδῶ εἴμεθα
« πλησίον τοῦ δρόμου καὶ δὲν κάνει νὰ μείνωμεν.»

Ἐκινήσαμεν λοιπὸν ὅλοι καὶ εἰσῆλθομεν εἰς τὰ ἐνδότερα τοῦ ὄρυμῶνος, ἐκεῖ δὲ ἐτχηματίζετο βαθεῖα φάραγξ, εἰς τὴν ὁποίαν διὰ τὸ ἀνώμαλον τοῦ ἐδάφους καὶ τὴν πυκνότητα τῶν δένδρων καὶ θάμνων μετὰ πολλῆς δυσκολίας ἠδυνάμην νὰ βαδίζω· οἱ ὀπισθεν ἐρχόμενοι ἔσυρον τὸν ἵππον καὶ τὸν ἡμίονον, ἀλλ' ἡ ὁδοιπορία μας δὲν διήρκεσεν εἰμὴ πέντε περίπου λεπτά. Ἀφοῦ ἐτοποθετήθημεν εἰς τὴν βάσιν τῆς φάραγγος, ἐγὼ μὲν κατεκλίθην πάλιν, οἱ δὲ λησταὶ ἔλαβον διαφόρους θέσεις περὶ ἐμέ. Ἐμείνα κατακεκλιμένος μέχρι τῆς ὀγδόης ὥρας τῆς πρωΐας καὶ μολονότι ἐξύπνησα πολλάκις ἐν τῷ μεταξῷ, κατῴρθωνον νὰ εὐρίσκω πάλιν τὸν ἀτελεῖ ὕπνον μου, ὁ ὁποῖος ὁπωσδήποτε καὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐμπόδιζεν ἀπὸ τοῦ νὰ βλέπωσι τοὺς κακούργους, εἰς χεῖρας τῶν ὁποίων εὐρισκόμεν, καὶ τὴν διάνοιάν μου ἀπέσπα ἀπὸ τὴν ἀπελπιστικὴν θέσιν μου. Περὶ τὴν ὀγδόην ὥραν μὴ δυνάμενος νὰ κοιμηθῶ πλέον οὐδὲ νὰ ὑποφέρω ἐπάνω μου τὸ ἐράπλωμα, διότι ἤρχισε νὰ γίνηται ἐπαισθητὴ ἡ θερμότης τῆς ἡμέρας, ἠγέρθην καὶ ἐκάθισα· εἶδον δὲ, ὅτι πλησίον μου ἐκάθητο μόνος ὁ πρεσβύτερος τῶν μαυροφόρων ληστῶν, οἱ δὲ λοιποὶ καὶ τὰ ζῶα ἦσαν τοποθετημένοι ὀλίγον ἀπωτέρω καὶ ὀπισθεν δένδρων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα δὲν τοὺς ἔβλεπον καλῶς.

— «Θέλεις τίποτε ;» μὲ ἠρώτησεν, ἅμα μὲ εἶδεν ἐγερθέντα ὁ παρ' ἐμοὶ καθήμενος.

— «Θέλω, ἀπεκρίθην, ὀλίγον νερὸν διὰ νὰ νιθῶ.»

— «Δὲν περισσεύει νερὸν, ἀπήντησεν ὁ ληστής, διὰ νίψιμον καὶ νιθόμεθα τὸ βράδυ, ὅταν περάσωμεν εἰς καμμίαν βρύσιν.

— Δός με τοῦλάχιστον νὰ πῶ ὀλίγον.

— Ἀμέσως ἐγέμισε τὸ τάσι καὶ ἔπια.

— «Θέλεις ἠρώτησε, νὰ σοῦ δώσω κρασί, ρακί, ἢ λουκούμια;

— «Δὲν θέλω τίποτε ἀπὸ αὐτὰ, ἀπεκρίθην.»

— «Ἐχομεν καὶ ὀλίγον κρέας, ἐπροσθέσε, καὶ ὅταν ἀγά-
-πῃς, εἰπέ με νὰ σοῦ δώσω νὰ φάγῃς.

— «Εἶναι πολὺ πρῶτ' ἀκόμη, ἀπεκρίθην, καὶ δὲν πεινώ.»

Εἶναι ἀπερίγραφτος ἡ στενοχωρία, τὴν ὅποιαν ἐδοκίμαζον, καὶ ἀνεξήγητοι οἱ διαλογισμοί, οἱ ὅποιοι ἐτάραττον τὴν κεφαλὴν μου, ἐγέμιζον δὲ ἀπὸ δάκρυα οἱ ὀφθαλμοί μου, ὅτε ἐσυλλογιζόμην τοὺς συγγενεῖς μου καὶ πρὸ πάντων τὴν σύζυγόν μου καὶ τὴν γηραιάν μητέρα μου. Μετὰ μίαν περίπου ὥραν προσήλθεν ὁ ἕτερος τῶν μαυροφορεμένων ληστῶν, ὁ νεώτερος καὶ λεπτότερος, ὅστις, ἀρῶ μοι εἶπε «καλὴ ἡμέρα» καὶ με ἠρώτησε πῶς ἐπέρασα, ἐκάθησε πλησίον μου, Εἶχεν οὗτος μέτριον τὸ ἀνάστημα, λευκὴν τὴν ὄψιν, ξανθὰς τὰς τρίχας καὶ ἰλαράν ἐν γένει τὴν φυσιολομίαν, ὁ μύσταξ καὶ τὸ γένειον αὐτοῦ βραχέα, καὶ ἐκ πρώτης ὄψεως τὸν παρίστανον ὡς ἔχοντα ἡλικίαν 22 μόλις ἐτῶν, ἀλλ' ὅτε τὸν παρετήρει τις καλλίτερον, ἔβλεπεν ὅτι ἐπλησίαζε τὰ 30. Εἰς τὰ βλέφαρα εἶχε μικρὸν ἐρυθρῆμα, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἔτριβε συχνὰ τοὺς ὀφθαλμούς του.

— «Σοῦ βρωμοῦν, με ἠρώτησε, τὰ φορέματά μου;» Ναί, τὸ ἀπεκρίθην, εἶναι πολὺ ἀκάθαρτα καὶ φαίνεται, ὅτι πρὸ πολλοῦ δὲν ἄλλαζες.»

— «Μόλις πρὸ ἐνὸς μηνὸς, ἀπήντησεν, φορῶ τὸ ὑποκάμισον καὶ τὴν φανέλλαν, καὶ πρὸ δύο τὴν φουστανέλλαν, ὥστε δὲν εἶναι μαῦρα ἀπὸ τὴν πολυκαιρίαν καὶ τὴν ἀκαθαρσίαν, ἀλλὰ τὰ ἀλείφωμεν ἐπίτηδες με ξίγκι, ἅμα τὰ φοροῦμεν, διὰ νὰ μαυρίζουν καὶ νὰ μὴ φαίνωνται τὴν νύκτα.»

— «Εἶσαι ἀρχηγὸς τῆς συμμορίας, ἠρώτησα, καὶ πῶς ὀνομαζέσαι ἐὰν ᾖναι συγχωρημένον νὰ μάθω τὸ ὄνομά σου;

— Ἡ συμμορία μας εἶναι νέα καὶ ὅλοι σχεδὸν εἴμεθα

ισοκέφαλοι· ἐγὼ δὲν κρύπτω τὸ ὄνομά μου, οὔτε τὰς πράξεις μου· ὀνομάζομαι Μῆτσος (Δημήτριος) Λαφαζάνης, καὶ εἶμαι ἀπὸ τὸ χωρίον Μποῦζι τῆς Κορινθίας· κάμνω ἀπὸ τὸ 1863 τὸν ληστὴν, καὶ ἔκαμα πολὺν καιρὸν μὲ τὸν Κίτσουν Νυφίτσαν καὶ ἔπειτα μὲ τὸν Λύγκον, ⁽¹⁾ τὸν ὁποῖον ὀνομάζομεν διὰ τὴν ἡλικίαν του Παποῦν· μὲ αὐτὸν ἔμεινα καὶ ἐγὼ, καὶ τοῦ λόγου του, (δεικνύων τὸν παρακαθήμενον σύντροφόν του) ἕως τὴν περασμένην ἀνοιξιν, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Παποῦς ἐφοβεῖτο νὰ μένη εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ ἤθελε νὰ

(1) Ὁ μόνος ἐκ Πελοποννήσου καὶ ἐν Πελοποννήσῳ ὑπάρχων συστηματικὸς ληστής, ὅστις καὶ αὐτός, διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὰς καταδιώξεις τῆς ἐξουσίας, διαμένει τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου ἐν τῇ Στερεᾷ. Μετερχόμενος, ὡς λέγεται, τὸν ποιμένα κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς νεανικῆς του ἡλικίας, ἐφυγεν ἀπὸ τὴν κοινωνίαν διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐκρύπτετο, ἀκολούθως δὲ ἔπραττεν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ληστείας τινὰ διὰ νὰ ἔχῃ τὰ μέσα νὰ ἀποζημιώσῃ τοὺς ποιμένας, δι' ὅσας ἀπὸ τὰ πρὸς καταδιώξιν αὐτοῦ ἐξερχόμενα ἀποσπάσματα ὑπέφερον ζημίας· ὠφεληθεῖς ἀπὸ τινα γενικὴν ἀμνηστείαν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ ἡσύχασεν, ἀλλὰ γαργαλισθεῖς ἀπὸ τὴν ἐν καιρῷ τῆς μεσοβασιλείας κυβερνητικὴν χαλάρωσιν, διέπραξε μετὰ τοῦ Κίτσου τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ Μπάμπα μὲ τὴν ιδέαν, ὅτι ἄμα τῇ ἐλεύσει τοῦ Βασιλέως ἤθελε δοθῇ ἀμνηστεία. Ἐκτοτε ἐξακολουθεῖ τὸν ληστρικὸν βίον, ἀλλὰ σπανίως πράττει ληστείας, ἀποφεύγων πάντοτε τὴν χύσιν τοῦ αἵματος καὶ τὰς κακώσεις καὶ στρατολογῶν ἐκάστοτε τοὺς ἀναγκάσιους συντρόφους μεταξὺ τῶν ἐγκληματιῶν καὶ φυγοδίκων.

Τοιαύτη εἶναι ἡ ἐν Πελοποννήσῳ ληστεία· εἰς πρώην ληστής, γαργαλισθεῖς ἐκ τῶν πολιτικῶν ἀνωμαλιῶν τοῦ 1862, ἐπανῆλθεν εἰς τὸν ληστρικὸν βίον καὶ μόλις ἀπαῖξ τοῦ ἔτους ἀναφαινόμενος, ἐκτελεῖ μίαν ληστείαν. Ἐο πρᾶγμα εἶναι λυπηρὸν, καὶ μάλιστα δι' ἐμέ, ὅστις τοσούτον δεινῶς ἔπαθον, ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ πολὺ φοβερόν, ὅπως θέλουσι νὰ τὸ παραστήσωσιν οἱ ἐχθροὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ ὅπως λέγεται καὶ ὑπάρχει εἰς ἄλλα ἔθνη, καθ' ὧν δὲν ρίπτεται τὸ ἀνάθημα διὰ τοῦτο.

ὑπάγωμεν εἰς τὰς Ἀθήνας νὰ ἐνωθῶμεν μὲ τὸν Κίτσον, τὸν ἀφήσαμεν ὅλοι οἱ σύντροφοι καὶ ἀνεχώρησε μὲ μόνον τὸν ἀνεψιόν του.»

— «Καὶ οἱ ἄλλοι σύντροφοι, ἡρώτησα, τί ἐγείναν ;

— "Οἱ ἀπεκρίθη, εἵμεθα μαζὺ, ἐνταμώσαμεν δὲ καὶ αὐτοὺς τοὺς ἄλλους, ὅπου εἶναι ἐδῶ, καὶ ἐγείναμεν ὅλοι δέκα, ἀλλὰ τῶρα ἐχωρίσαμεν εἰς δύο μπουλούκια, καὶ τὸ ἐν ἡλθε κάτω διὰ τὴν εὐγενίαν σου, τὸ δὲ ἄλλο ἐπῆγε κατὰ τὰ μέρη τῆς Βοστίτσας, διὰ νὰ κάμῃ ἄλλην πράξιν.»

— «Οὗτοι οἱ ἄλλοι τί ἄνθρωποι εἶναι, ἡρώτησα.»

— «Μὴ ἐρωτᾷς δι' αὐτοὺς, διότι ἀκόμη δὲν ἐβγήκαν καλὰ εἰς τὰ παντὰ καὶ διὰ τοῦτο κάθονται καὶ παρὰ μερισμένοι διὰ νὰ μὴ τοὺς βλέπῃς· μόνος ἐγὼ καὶ ὁ Θύμιος (Εὐθύμιος καὶ ἔδειξε πάλιν τὸν παρακαθήμενον μαυροσφόρον) τὸ ἔχομεν φόρα καὶ παρουσιαζόμεθα φανερά καὶ ὁμολογοῦμεν τὰς πράξεις μας.»

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐγερθεὶς ὁ Εὐθύμιος ἀπεμακρύνθη θλίγον ἀπ' ἐμοῦ.

«Κρίμα, εἶπον εἰς τὸν Λαφαζάνην, νὰ ᾔσαι σὺ ληστής, διότι καὶ ἡ φυσιογνωμία καὶ ἡ ὁμιλία σου σὲ παριστάνουν ἡμερον ἄνθρωπον καὶ καθὼς ἐνόησα, πρέπει νὰ γνωρίζῃς καὶ γράμματα.

«Καὶ γραμματάκια ἤξεύρω καὶ πολὺ φιλήσυχος ἄνθρωπος ἤμην, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ τὸ κρίμα εἰς τὸν λαιμόν του ὁ κακοῦργος ἐκεῖνος, ὅπου μὲ ἔφερεν εἰς τὴν ἀπελπισίαν καὶ μὲ ἔσπρωξε νὰ γενῶ ληστής. Εἰς τὸ χωρίον, ὅπου ἐκατοικοῦσα, ἦτον ἓνας κερατᾶς, Μπαχταλιᾶν τὸν ἔλεγον, ὁ ὅποτος ἔρριπτεν ἐπάνω μου κάθε κακὴν πράξιν, ὅπου ἐγίνετο καὶ μὲ ἔβαλε πολλὰς φορὰς εἰς τὴν φυλακὴν ἀδίκως. Ἀφοῦ ἐγένεν ἡ ἐπανάστασις, ἐξηκολούθει νὰ μὲ καταδιώκῃ καὶ ἐγείνα

φυγόδικος, ἐνῶ δὲ ἔτρεχον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἦλθεν ὁ ὑπομοίραρχος, ἔκαμε μεγάλας ζημίας εἰς τὸ σπῆτί μου καὶ ἐπῆρεν ὀλέκληρον τὴν στάνην μου (ποίμνιον) συγκειμένην ἀπὸ ἑκατὸν αἰγίδοπρόβατα ⁽¹⁾. τότε πλέον ἀπελπισθεὶς καὶ ἐγώ, ἔσμιξα μὲν ἐν ἄλλο παιδί, ἐπῆγα εἰς τὸ χωρίον ἔκαμα κομμάτια τὸν Μπαχταλῖαν καὶ ἔκτοτε ἔγεινα ληστής.»

Εἰς μεταγενεστέρας διηγήσεις μοι ἔλεγεν ὁ Λαφαζάνης, ὅτι ἔλαβε μέρος εἰς τὴν Ναυπλιακὴν ἐπανάστασιν, ὅτι ἦτο πολὺ φίλος μὲ τὸν Γεώργιον Πετμεζᾶν, ὅστις ὅτε ἐπανῆλθεν ἀπὸ τὴν ἐξορίαν καὶ ἤνταμώθησαν ἐν Κορίνθῳ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κανελοπούλου τὸν κατεφίλησεν, ὅτι ἠκολούθησε τὸν ἀξιωματικὸν Τριτάκην, ὅτε οὗτος ἐξῆλθε πέραν τῶν Μυκηνῶν μετὰ τινων ἱππέων πρὸς ἀντίκρουσιν τῶν ἐκ Κορίνθου ἐρχομένων βασιλικῶν, ὅτι ἔλαβε μέρος εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ ἐκ Σπετσῶν Μπάμπα, γενομένην κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1863, ὅτι προσεγγιζούσης τῆς ἐλευσεως τοῦ Βασιλέως καὶ ἐλπίζων νὰ δοθῇ ἀμνηστεία ἦλθεν εἰς Ἀθήνας, ὅτι μετ' ὀλίγον ἰδὼν συλλαμβανομένους τοὺς ἐγκληματήσαντας ἐδραπέτευσε καὶ ἐπεδοθῇ πάλιν εἰς τὸν ληστρικὸν βίον.

Ὁ ἕτερος τῶν μαυροφορεμένων ληστῶν, ὅστις ὡς ἐνθυμεῖται ὁ ἀναγνώστης, λαβὼν με ἐκ τῆς χειρὸς μὲ ὠδήγησε κατὰ τὴν ὥραν τῆς συλλήψεώς μου εἰς τὴν ἀνατολικὴν ἄκραν τοῦ κτήματός μου καὶ ὅστις ὠνωμάζετο Εὐθύμιος, ἦτον ἀναστήματος ὕψηλοῦ, καὶ ἡλικίας 32-33 ἐτῶν· εἶχε τὸ σῶμα εὐρωστον, τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς καὶ τὸ γένειον μαῦρα, τὸν δὲ μύστακα καστανὸν καὶ ἀγκυστροειδῶς ἐ-

(1) Αὕτῃ εἶναι ἡ συνήθης γλῶσσα, μὲ τὴν ὁποίαν λαλοῦσιν οἱ ἐγκληματαῖαι· ἀφοῦ δὲν δύνανται ν' ἀρνηθῶσι πλέον τὰς πράξεις των, προφασίζονται, ὅτι τοὺς ὤθησαν τὰ ἀδικήματα καὶ ἀνικαταπίεσις τῶν ἄλλων.

στραμμένον πρὸς τὰ ἄκρα. Ὡς μοι εἶπεν ὁ Λαφαζάνης, καὶ ἐφαίνετο ἐκ τῆς προφορᾶς του, ὁ ληστής οὗτος ἦτον ἐκ τῶν βλαχοποιμένων, καὶ διὰ τοῦτο ὁ Λαφαζάνης τὸν ὀνόμαζε καὶ Καραγκούνην, ἐνίοτε δὲ τὸν ἀπεκάλει καὶ Καλόγερον. Ὁ Εὐθύμιος ἐλάλει ὀλίγον, ἐφαίνετο πρᾶος καὶ ἀγαθὸς καὶ ὀφείλω εἰς αὐτὸν πολλὰς χάριτας, διότι μένων πλησίον μου μὲ ἐπεριποιεῖτο πάντοτε, ἐφύλαττε τὴν καλλιτέραν τροφήν δι' ἐμὲ, μὲ ἐπερνοῦσεν ἐπὶ τῶν ὤμων του εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ ἐπροσπάθη διὰ παντὸς τρόπου νὰ μὲ εὐχαριστήσῃ.

Κατὰ τὰς διηγήσεις, τὰς ὁποίας ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μοι ἔκαμνε, ἐφαίνετο ὅτι ἦτο ἄγαμος καὶ ἐπηγγέλλετο τὸν κρεωπῶλην, ὅτι ἡ πατρικὴ αὐτοῦ οἰκογένεια ἦτο ἀποκατεστημένη εἰς τι χωρίον τῆς ἐπαρχίας Μεσολογγίου (πιθανῶς τὸ Βοχωρογάλατα), ὅτι καὶ αὐτὸς ἐπραξεν ἔγκλημα κατὰ τινος προσώπου, ὁ ὁποῖος τὸν ἐπείραζε καὶ τὸν κατεδίωκεν ἀδίκως ⁽¹⁾, ὅτι μεταβὰς εἰς Ἀθήνας, ὑπηρέτησεν ὡς ἀστυνομικὸς κλητὴρ ἔχων μάλιστα τὴν τιμὴν νὰ συνοδεύῃ τὸν Διευθυντήν, ὅτι προδοθεὶς ἀπὸ τινος συνεπαρχιώτην του καὶ κινδυνεύων νὰ συλληφθῇ, ἔφυγε κρυφίως καὶ ἐπεδόθη εἰς τὸν ληστρικὸν βίον, ἀκολουθῶν τὸν Κίτσον καὶ τὸν Λύγκον. Ἐνθυμεῖτο μετὰ πόθου τὴν καλὴν ζωὴν τὴν ὁποίαν ἔκαμνεν ὅτε ἦτο κρεωπῶλης εἰς τὸ χωρίον του, ἀλλ' ἔτι περισσότερον ἔλεγεν, εὐχαριστήθη ἀπὸ τὴν ζωὴν τῶν Ἀθηνῶν καὶ

(1) Ἐν Ἑλλάδι οὐδεὶς γίνεται ληστής ἀπὸ ἔρωτα πρὸς τὸν ληστρικὸν βίον ἢ διὰ νὰ πλουτήσῃ. Οἱ κατὰ καιροὺς λησταὶ ἦσαν νέοι ζωηροί, οἱ ὁποῖοι διαπραΐξαντες ἔγκλημα κατὰ προσώπων, ἅτινα κατὰ τὴν ἰδέαν τῶν τοῦς ἠδίκησαν, καὶ φοβούμενοι τὰς φυλακὰς ἢ τὴν λαίμηττον, ἀπεσύρθησαν ἀπὸ τὴν κοινωνίαν φυγοδικούντες, μὲ τὸν καιρὸν δὲ ἐξωλίσθησαν εἰς ληστείας διὰ νὰ ἔχωσι τὰ μέσα τῆς συντηρήσεως αὐτῶν.

ιδίως ἀπὸ τὸ θέατρον εἰς τὸ ὁποῖον ἐπήγαине καθ' ἑκάστην ἐσπέραν μετὰ τοῦ Διευθυντοῦ. Ὅτε Λαφαζάνης καὶ ὁ Εὐθύμιος ἐφαίνοντο πρωτεύοντες πρόπον τινὰ εἰς τὴν συντροφίαν, ἀλλ' εἰς τὸν Λαφαζάνην ὡς νοσημονέστερον καὶ ζωηρότερον ἐδείκνυνεν ὑπακοήν ὁ Εὐθύμιος· ἀμφότεροι δὲ ἡγνόουν ἐντελῶς τὸν τόπον καὶ διὰ τοῦτο ὑπετάσσοντο τυφλῶς, καθόσον ἀπέβλεπε τὰς ὁδοιπορίας καὶ τὰς θέσεις τῆς διημερεύσεως, εἰς τοὺς τρεῖς ἄλλους, οἱ ὅποιοι ἐφαίνοντο κάτοχοι καὶ τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν· τὰ τουφέκια καὶ τῶν δύο τούτων ληστῶν ἦσαν ἀρβανίτικα, ἔφερον δὲ ἀμφότεροι ὥρολόγια ἀργυρᾶ.

Μετὰ τούτους ἐφαίνετο ἐρχόμενος ὁ νεώτερος τῶν τριῶν ἄλλων, ὅστις ἐκάθητε πλησίον μου τὴν παρελθοῦσαν νύκτα καὶ ἐπέμενεν ὑποστηρίζων, ὅτι ἔχω μεγάλην περιουσίαν. Ἄν καὶ ἐκρύπτετο οὗτος ἐν καιρῷ ἡμέρας ἀπ' ἐμοῦ, ἐπειδὴ ὅμως καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς αἰχμαλωσίας μου ἔμενε πλησίον μου, μοὶ ἐδόθη πολλάκις ἡ εὐκαιρία νὰ τὸν παρατηρήσω· εἶχε χαμηλὸν τὸ ἀνάστημα καὶ εὐτραφὲς τὸ σῶμα, τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦτο στρογγυλόν, ἀλλὰ τὸ χρῶμά του ἔκλινε πρὸς τὸ πελιδνόν, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἦσαν στρογγυλοὶ καὶ ἄγριοι, αἱ τρίχες ἐν γένει μαῦραι, ὁ δὲ μύσταξ καὶ τὸ γένειον μικρά· ἦτο ζωηρὸς, εὐκίνητος, πολύλογος καὶ ἡρέσκετο εἰς αἰσχρολόγους ἀστειότητας· οὐδέποτε δὲ ἤκουσα νὰ τὸν καλέσῃ τις τῶν συντρόφων του μὲ ἄλλο ὄνομα ἐκτὸς τοῦ «Κουμπάρου», μὲ τὸ ὁποῖον προσηγορεύοντο ἀμοιβαίως ὅλοι οἱ λησταί, καὶ διὰ τοῦτο θέλω τὸν ὀνομάζει καὶ ἐγὼ πρὸς διάκρισιν τῶν ἄλλων Κουμπάρον· εἶχε καὶ οὗτος ἀργυροῦν ὥρολόγιον, τὸ δὲ τουφέκιον αὐτοῦ ἦτο ἐκ τῆς χωροφυλακῆς ἔχον ρήγμα εἰς τὸ κονδάκιον δεδεμένον μὲ σύρμα· ἔλεγεν ἐνίοτι ὅτι ὑπερέστησεν εἰς τὸν στρατὸν, ὅτι ἦτον ἔγ-

γαμος καὶ ὅτι ἡ γυνή του μὴ ὑποφέρουσα τὰς καταπιέσεις τῶν χωροφυλάκων ἔφυγεν ἀπὸ τὸ χωρίον καὶ κατῴκει εἰς τὴν πόλιν, ἀλλ' ἐκ πρώτης ὀψεως συνέλαβον τὴν ιδέαν, ὅτι ὅλα αὐτὰ ἦσαν ψεύδη. Κατὰ τὰς κρίσεις τῶν πλειοτέρων, τὰς ὁποίας ἤκουσα μετὰ τὴν ἀπόλυσίν μου, ὁ ληστής οὗτος εἶναι ὁ ἐξ Ἀλωνισταίνης Ἰωάννης Μάγειρος ἢ Πλακούρης.

Οἱ δύο ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι ἐκρύπτοντο ἐπίσης καὶ οἱ ὁποῖοι ὀλίγας ἡμέρας διέμειναν παρ' ἐμοί, διότι ἐπήγαινον καὶ ἤρχοντο μετὰ τοῦ Λαφαζάνη διὰ τὴν παραλαβὴν τῶν λύτρων ἐφαίνοντο καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς προφορᾶς των, ὅτι ἦσαν Ἀλωνιστιῶται ἢ Τσάκωνες· ἦσαν δὲ ἐνδεδυμένοι ὡς χωρικοί, καὶ μολονότι πρεσβύτεροι τὴν ἡλικίαν ἐφαίνοντο ὅμως κατώτεροι κατὰ τὴν ἱεραρχίαν, διότι ἐλάμβανον διαταγὰς παρὰ τῶν ἄλλων καὶ οὐδέποτε ἵππευσαν ἐπὶ τοῦ ἵππου ἢ τοῦ ἡμιόνου ὡς οἱ ἄλλοι τρεῖς. Τὸν ἓνα τοῦτον, ὅστις εἶχε τὸ ἀνάστημα ὑψηλόν, τὰς τρίχας ξανθὰς καὶ τὸ πρόσωπον ὠοειδὲς καὶ μᾶλλον ἰσχνόν, ὠνόμαζον Ἀλέξην, ἐνίοτε δὲ τὸν προσηγόρευον καὶ Τσέλιγκαν, τὸν δὲ ἕτερον, ὅστις εἶχε μέτριον τὸ ἀνάστημα καὶ καστανὰς τὰς τρίχας, ἐκάλουν Μάρκον. Ἡ ἐπικρατοῦσα ιδέα εἶναι, ὅτι ἀμφοτέρω ἐνίοτε εἶναι Ἀλωνιστιῶται ὁ μὲν Ἀλέξης εἶναι ὁ Ἀγγελῆς Μπόζος, ὁ δὲ Μάρκος ὁ Κωνσταντῖνος Μπουγάς.

— Πιστεύω, εἶπεν ὁ Λαφαζάνης, ὅτι ἀπὸ χθὲς ἔστειλαν πεζὸν εἰς τὴν Καλαμάταν καὶ ὅτι ἕως αὐτὴν πᾶν ὥραν θὰ γνωρίζουν τὴν αἰχμαλωσίαν σου εἰς ὅλον τὸ Κράτος· φαντάσου τί κρότον θὰ κάμῃ εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην ἀκόμη θὰ ἀκουσθῇ, ὅτι αἰχμαλωτίσθῃ ἀπὸ ληστὰς ἕνας βουλευτῆς καὶ πρῶτον ὑπουργός. Καὶ ὁ Παπούς καὶ ὁ Κίππος καὶ ὅλοι οἱ λησταὶ θὰ μᾶς ζηλεύουν.

— Δὲν ἀμφιβάλλω, ἀπεκρίθην, ὅτι ἡ αἰχμαλωσία μου

θὰ κάμη κρότον, καθόσον πρώτην φοράν εἰς τὰ μέρη ταῦτα γίνεται τοιοῦτον ἐγκλημα, ἀλλ' ἐὰν ἤξευρες καὶ σὺ καὶ οἱ σύντροφοί σου πόσον κακὸν θὰ προξενήσῃ εἰς τὴν πατρίδα, ἴσως δὲν θὰ τὴν ἐκάμνετε. Ἐὰν ἐλπειοναί ὀλίγαι ληστεῖται, αἱ ὅποαι γίνονται ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν, τὸ ἔθνος μας θὰ ἦτο δέκα φοραῖς πλουσιώτερον ἂν ὅ,τι εἶναι καὶ θὰ εἶχεν ἕως τώρα πολὺ μεγαλύνετα ὅρια. Διὰ τοῦτο εἰς τὰς σημερινὰς περιστάσεις ἔπρεπε καὶ σεῖς νὰ ἡσυχάσητε, διότι θὰ πάραιτε ὅλον τὸ ἔθνος εἰς τὸν λαιμόν σας.

— Αὐτὰ, ἀπήντησεν ὁ Λαφαζάνης, ἔπρεπε νὰ τὰ συλλογισθῇτε σεῖς οἱ μεγάλοι, καὶ νὰ δώσετε ἀμνηστείαν διὰ νὰ ἡσυχάσῃ ὁ κόσμος· τί πατριωτισμὸν περιμένετε ἀπὸ ἡμᾶς ἀφοῦ μᾶς κυνηγάτε ὡς θηρία, καὶ ζητεῖτε νὰ μᾶς κόψετε μὲ τὴν λαιμητόμον; Διὰ τοῦτο ὁ καυμένος ὁ Γεωργάκης (ἐννοῶν τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα), ἅμα ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐζήτησε νὰ δώσῃ γενικὴν ἀμνηστείαν, καθὼς ἔκαμε καὶ ὁ Κυβερνήτης, ἀλλὰ σεῖς οἱ καπελάδες δὲν ἀφήκατε, διότι δὲν σᾶς συμφέρει νὰ εἶναι ἡσυχία καὶ τάξις· ἡμεῖς δὲν ζητοῦμεν νὰ πλουτήσωμεν, ἀλλὰ θέλομεν μόνον νὰ γλυτώσωμεν τὸ κεφάλι μας, καὶ ἐὰν εὕρωμεν τὸν καιρὸν, θὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διὰ νὰ ζήσωμεν.»

Ἄλλ' ἂς τ' ἀφήσωμεν, ἐξηκολούθησε, τώρα αὐτὰ καὶ ἂς ἰδοῦμεν τί θὰ κάμη ἡ κυρά. Θὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ μὴ μᾶς κυνηγήσουν τὰ στρατιωτικὰ ἀποσπάσματα, ἢ θὰ τὸ κάμη καὶ αὐτὴ ὅπως τὸ ἔκαμεν ἡ γυναῖκα τοῦ Μπάμπα, ἡ ὁποία ὑπεσχέθη 40 χιλ. ὀρ. ἀμμοβὴν διὰ νὰ κυπλήσουν τοὺς ληστὰς καὶ ἐλευθερώσουν τὸν ἄνδρα της, ἀλλὰ μὲ τοῦτο δὲν ἔκαμεν ἄλλο παρὰ νὰ τὸν χάσῃ, διότι ἅμα μᾶς ἐπερικύκλωσαν ἡ παγάναις καὶ ἐτσακίσαμεν (ἐτράπημεν εἰς φυγὴν), ἐκεῖνος δὲν ἤμπόρει νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ καὶ τὸν ἐφρονεύσαμεν.

— Εἶμαι βέβαιος, ἀπεκρίθην, ὅτι ἡ γυναῖκά μου δὲν θὰ ζητήσῃ καταδίωξιν, ἀλλ' ἴσως δὲν κατορθώσῃ νὰ τὴν ἐμποδίσῃ ἐντελῶς, διότι ἡ Κυβέρνησις ἔχει χρέος νὰ καταδιώκῃ τοὺς ληστὰς καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος οἱ σημερινοὶ ὑπουργοὶ δὲν εἶναι πολιτικοὶ φίλοι μου· ἐπομένως καὶ ἂν μᾶς ἐπιτύχῃ καμμία παγάνα, δὲν πιστεύω νὰ μὲ φονεύσῃτε· ἀλλὰ ἐὰν δὲν ἤμπορέσω νὰ σᾶς ἀκολουθήσω, θὰ μὲ ἀφήσετε ζωντανόν.

— Αὐτὸ καὶ μόνον, ἀπήντησεν ὁ ληστής, δὲν γίνεται. Καλλίτερα νὰ σκοτωθῶμεν ὅλοι παρὰ νὰ μᾶς πάρουν τὸν σκλάβον ζωντανόν· ἂν πάθουμε αὐτὸ τὸ μασκαραλίκι, χάνομεν τὴν ὑπόληψίν μας καὶ δὲν ἤμποροῦμεν πλέον νὰ κάμωμεν τὸν ληστήν. Διὰ τοῦτο νὰ παρακαλῇς νὰ μὴ μᾶς ἀπαντήσῃ κανὲν ἀπόσπασμα, διότι ἄλλως δὲν γλυτόνεις.

Ἄν καὶ ἤμην ἀπηλπισμένος, ἀφ' ἧς ἔμαθον, ὅτι εὕρισκομαι εἰς χεῖρας ἀποκηρυγμένων ληστῶν καὶ ἤκουσα τὴν ὑπέρογκον ποσότητα τῶν λύτρων, τὰ ὅποια ἐζήτουν, οἱ τελευταῖοι τοῦ Λαφαζάνη λόγοι μὲ ἀπήλπισαν ἔτι περισσότερον· ἀνέβη τὸ αἷμα εἰς τὴν κεφαλὴν μου, ἐπληρώθησαν οἱ ὀφθαλμοί μου δακρύων καὶ ἠσθάνθην ρίγος καθ' ὅλον τὸ σῶμα· ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν μιᾶς ὥρας περίπου ἡ θλίψις μου ἐμετριάσθη καὶ μετ' ἀδιαφορίας ἐσυλλογιζόμην τὸν θάνατον, τὸν ὅποιον ἐθεώρουν ἄφευκτον.

Τοιαῦτα ἔπασχον σχεδὸν καθ' ἐκάστην· ἤρχοντο στιγμαί, καθ' ἃς ἡ στενοχωρία μου ἦτο τόσο μεγάλη, ὥστε ἐνόμιζον, ὅτι ἀφεύκτως ἤθελον πάθει, ἀλλὰ μόλις παρήρχετο ὀλίγη ὥρα καὶ εὕρισκον μόνος μου λόγους παρηγορίας καὶ τὴν ἄκραν στενοχωρίαν μου διεδέχετο ἄκρα γαλήνη καὶ ἀδιαφορία. Φαίνεται, ὅτι ἡ στενοχωρία καὶ ἡ ἀπόγνωσις ὁμοιάζουσι τὸ πυρετὸν καὶ ἔχουσιν, ὡς ἐκεῖνος, ὑφέσεις καὶ διαλείμματα.

— Θέλεις νὰ σοῦ κάμω τσιγάρον ; ἠρώτησεν ὁ Εὐθύμιος.

— Δὲν καπνίζω, ἀπεκρίθην, εἰμὴ ἀφοῦ φάγω.

— Φάγε, μοὶ εἶπεν, ὀλίγον, διότι ἐπέρασε τὸ μεσημέρι.

Ἐξήγαγεν ἀμέσως ἀπὸ τοῦ ταγάρι ἄρτον καὶ κρέας ὁπτὸν, ἔστρωσε πλησίον μου τὸ ταγάρι, ἔθηκεν ἐπ' αὐτοῦ τὸν ἄρτον καὶ τὸ κρέας, μοὶ ἔδωκε τὴν μάχαιράν του καὶ μοὶ εἶπε νὰ φάγω· ἤρχισα νὰ τρώω, ἀλλὰ τὸ κρέας ἀπέφερεν ὀσμήν, καὶ διὰ τοῦτο ἔτρωγον ἄρτον μόνον καὶ ἐζήτησα ὀλίγον οἶνον.

— Διατί δὲν τρώγεις κρέας ; ἠρώτησεν ὁ ληστής.

— Διότι μυρίζει, ἀπεκρίθην.

— Πῶς εἶναι δυνατὸν, ἀπήντησεν ἐκεῖνος, νὰ μυρίσῃ, ἀφοῦ χθὲς τὸ ἐψήσαμεν ;

— Ἀφοῦ ὅμως τὸ ὠσφράσθη καὶ ἔφαγεν ὀλίγον, ἔχεις δίκαιον, εἶπε, ἦτο πολὺ παχὺ καὶ τὸ ἐβάλαμεν εἰς τὸ ταγάρι ζεστὸν καὶ διὰ τοῦτο ἐμύρισε. Θέλεις τυρὶ ;

— Δὲν τρώω ποτὲ τυρὶ, ἀπήντησα.

Ἐκαμα λοιπὸν τὸ γεῦμά του μὲ ὀλίγον ἄρτον καὶ ἥμισυ τάσι οἶνου· ἀκολούθως ἐκαπνισα τὸ σιγάρον, τὸ ὅποιον μοὶ προσέφερεν ὁ Εὐθύμιος καὶ ἔπειτα κατακλιθεὶς ἐκοιμήθην ἐπὶ μίαν ὥραν. Ὅτε ἠγέσθην, ἔφερεν ὁ Λαφαζάνης παιγνίσχαρτα καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ παίζωμεν κοντσίναν· ἐπαίξαμεν τρίς· δις ἐκέρδησεν ἐκεῖνος καὶ ἅπαξ ἐγώ. Ἀφοῦ παρῆλθεν ἡ δεῖλη καὶ ἐπέστη ἡ ὥρα, καθ' ἣν ἐλάμβανον τὸ λουτρὸν καὶ ἐπεριδιάβαζον εἰς τὸ κτῆμά μου, ἐκυριεύθην ὑπὸ φρικτῆς μελαγχολίας, ἀναλογιζόμενος τὴν διαφορὰν τῆς χθесινῆς ἀπὸ τὴν σημερινῇν θέσιν μου.

Καὶ ταῦτα μὲν συνέβαινον παρ' ἐμοί· τί δὲ ἐγίνετο εἰς τὴν οἰκίαν μου ; Ὡς ἐνθυμεῖται ὁ ἀναγνώστης, ὁ Εὐθύμιος καὶ

εἷς ἄλλος ληστής μὲ ὠδήγησαν εἰς τὴν ἄκραν τοῦ κτήματος· δύο ἄλλοι, ἦτοι ὁ Λαφαζάνης καὶ ὁ Κουμπάρος, ἔμειναν ἐντὸς τῆς οἰκίας, ὅπου εἶχον εἰσαγάγει ὅλα τὰ ἐν τῷ κτήματι πρόσωπα. Ἀμφότεροι οὗτοι ἐξυβρίζον βαναύσως τοὺς πολιτικούς καὶ ἰδίως ἐλάλουν πολλὰ κατὰ τοῦ Κουμουνδούρου, μετριώτερον δὲ ἐξεφράζοντο κατὰ τοῦ Βούλγαρη καὶ τῶν ἄλλων· βλέποντες τὴν σύζυγόν μου τρέμουν.

— Τρέμεις ; τῇ εἶπον· ἔτσι τρέμουν καὶ αἱ ἰδικαὶ μας μανάδες καὶ ἀδελφαὶ τόσα χρόνια καὶ εἶναι ἀπηλπισμένοι, πότε δὲ ἀκούουν ὅτι μᾶς ἐλάβωσαν καὶ πότε ὅτι μᾶς ἐσκότωσαν· πρέπει νὰ πάθετε καὶ σεῖς διὰ νὰ αἰσθανθῆτε εἰ τραβοῦμεν ἡμεῖς· ὡς πόσα ἄρᾳ γε παλληκάρια νὰ ἔχη κουμένα αὐτὸς ὁ φράγκος ὁ ἄνδρας σου ! αὐτὸς θὰ κόψῃ καὶ ἡμᾶς ἐὰν ζήσῃ· ἀλλὰ μὴ τρέμῃς καὶ μὴ κλαίῃς, πάρε αὐτὸ τὸ γράμμα καὶ φρόντιστε νὰ ἐτοιμάσῃς τὴν ἐξαγοράν, καθὼς σοῦ γράφομεν, καὶ γράψε παντοῦ εἰς ὅλους τοὺς φίλους τοῦ ἀνδρός σου νὰ μὴ μᾶς καταδιώξουν, διότι ἐὰν γενῇ καταδίωξις, θὰ τὸν σκοτώσωμεν. Κύτταξε, καλὰ νὰ μὴ τὸ κάμῃς καὶ τοῦ λόγου σου σὰν τὴν Μτάμπαιναν, διότι θὰ πάθῃς τὰ ἴδια. Κάμε νὰ οἰκονομήσῃς ὀγλίγωρα τὰ χρήματα, διὰ νὰ τὰ εὐρωμεν, ὅταν γυρίσωμεν, διότι ἄλλως θὰ σοῦ στείλωμεν τὸ κεφάλι τοῦ ἀνδρός σου νὰ τὸ κάμῃς πατσιάν.

Μετὰ ταῦτα ἐζήτησεν ὁ Κουμπάρος ἀπὸ τὴν ὑπηρετρίαν δύο ὑποκάμισά μου, ἀλλ' αὕτῃ ἐκ τῆς παραχῆς τῆς ἔδωκε δύο ἄπλυτα· ὅτε δὲ ἠθέλησαν νὰ ἀναχωρήσωσι καὶ δὲν ἐδέχθησαν νὰ τοὺς παρακολουθήσῃ οὔτε ὁ ἐπιστάτης οὔτε ὁ ὑπηρετής, οἵτινες προσεφέρθησαν νὰ μᾶς συνοδεύσωσι διὰ νὰ μὲ ὑπηρετῶσι, τοὺς παρεκάλεσεν ἡ σύζυγός μου νὰ τῇ ἐπιτρέψωσιν, ὅπως ἔλθῃ νὰ μὲ ἴδῃ διὰ νὰ τῇ εἴπω πῶθεν καὶ πῶς θέλει οἰκονομήσῃ τὰ ζητούμενα χρήματα· τὴν ἔλαβον ἀμ-

φότεροι ἐκ τῶν βραχιόνων, διότι ἐκ τῆς ταραχῆς τῆς δὲν ἠδύνατο νὰ κρατήθῃ εἰς τοὺς πόδας τῆς, καὶ τὴν ὠδήγουν πρὸς ἐμὲ, ἀλλὰ μόλις εἶχον κάμει ὀλίγα βήματα, ἠκούσθη πυροβολισμὸς καὶ τότε τὴν ἀφήκαν, εἰπόντες αὐτῇ νὰ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω, διότι δὲν ἦτο πλέον καιρὸς.

Ἐπανελθοῦσα εἰς τὴν οἰκίαν ἀνέγνωσε μετὰ δακρύων τὸ ἐπόμενον ἔγγραφον τῶν ληστῶν:

« Ἀπόψε εἰς τὴν θέσιν Ἀγρίλιν ἐπιάσαμε αἰχμάλωτον τὸν Κύριον Σωτηρόπουλον Βουλευτὴν καὶ ζητοῦμεν διὰ ἔξαγορὰν δραχμὰς ὀγδοήκοντα χιλιάδας. Λοιπὸν νὰ φροντίσετε νὰ ἐτοιμάσητε τὴν ἔξαγορὰν διὰ νὰ ἰδῆτε πάλιν εἰς τὸ σπῆτί σας τὸν Κύριον Σωτηρόπουλον, ἀλλέως, θὰ λάβετε τὸ κεφάλι του. Αὐτοὶ οἱ φράγκοι ὁποῦ ἀνακατώνουν τὸν κόσμον καὶ τὸν πέρνουν εἰς τὸ λαιμὸ του, κόβουν ἀπὸ ἐμᾶς τὰ παλνκάρια κάθε ἡμέρα καὶ ἐγὼ δὲν πρέπει νὰ βάψω τὴν μπάλλαν μου μὲ τὸ αἷμα ἐνὸς φράγγου, ὅταν δὲν λάβωμεν τὴν ἔξαγορὰν, ὅπως ἔχουν τὸ σύστημά τους τὰ παλνκάρια; Σὰς λέγομεν καὶ αὐτὸ, νὰ μὴ κάμετε καμμίαν κίνησιν καὶ νὰ φυλάξετε τὸ πρᾶγμα μυστικόν. Τηρᾶτε καλὰ μὴ βάλετε τοὺς φίλους τοῦ Κ. Σωτηροπούλου καὶ κάμνουν παγάνες, διότι τότε θὰ τοῦ κόψωμε πρῶτα τὸ κεφάλι καὶ ὕστερα θὰ παλαίψωμεν μὲ τῆς παγάνες σὰν παλνκάρια ὅπου θὰ πλέξῃ τὸ αἷμα. Νὰ μὴν εἰπῆτε καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ κάμῃ καταδίωξιν, διότι Σωτηρόπουλον δὲν βλέπετε πλῆ. Μετροῦστέ το καλὰ καὶ μὴ τὸ κάμετε σὰν τὴν Μπάμπαινα εἰς ταῖς Σπέτζαις, ὅπου ἐσήκωσε τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὸ πόδι, καὶ ὅταν τὰ παλνκάρια ἐπαλέδαμε μὲ τοὺς στρατιώτας, ἐφώναζεν ὁ κακομοῖρος ὁ Μπάμπας νὰ φύγουν καὶ ἐκεῖνοι δὲν ἤκουγαν καὶ ἔτσι τὸν ἐσκοτώσαμεν, διὰ νὰ μᾶς τὸν πάρουν ζωντανὸν καὶ ντροπιασθῶμεν· κάμετε λοιπὸν, σὰν θέλε-

τε, ἂν ἀγαπάτε τὸν ἄνδρα σας. Ὑστερα ἀπὸ 5 ἢ 7 ἡμέρας θὰ λάβετε γράμμα μας ποῦ νὰ φέρετε τὰ χρήματα, καὶ τὰ χρήματα νὰ ᾖναι ὅλα χρυσὰ καὶ ὄχι χαρτιά, οὔτε ἀργυρᾶ· ἀντάμα μὲ τὰ χρήματα νὰ μᾶς φέρετε πίσω τὸ γράμμα ἐτοῦτο, καθὼς καὶ ἐκεῖνο ποῦ θὰ λάβετε, καὶ χωρὶς τὰ γράμματά μας νὰ μὴν ἐλθῇτε, καὶ ἡμεῖς σᾶς στέλνομεν τὸ κεφάλι τοῦ Κυρίου Σωτηροπούλου. Τηρᾶτε νὰ μὴ φέρετε καὶ τίποτε κάλπικα χρυσὰ, διότι καὶ τοῦ Κυρίου Σωτηροπούλου καὶ τὸ δικό σας τὸ κεφάλι δὲν ἔχει ζωή. Συλλογισθῇτε καὶ τοῦτο, Κυρία, ὅτι δὲν ἔχετε νὰ κάμετε μὲ τίποτε Μπαρμπάτζια, ἀλλὰ μὲ ληστὰς συστηματικοὺς καὶ παλνκάρια καὶ τὸ αἶσθημα τῶν ληστῶν εἶναι ἂν δὲν πάρουν τὴν ξαγορὰν νὰ στέλνουν τὸ κεφάλι τοῦ σκλάβου. Αὐτὰ εἶναι καὶ τήρα μὴ πάρητε πρόκουφα τὸ πρᾶγμα, διότι ἂν δὲν λάβωμεν τὴν ξαγορὰν, θὰ σᾶς στείλωμεν τὸ κεφάλι τοῦ Κυρίου Σωτηροπούλου νὰ τὸ φτιάσετε πατσιά. Λοιπὸν φροντίσατε διὰ τὴν ξαγορὰν καὶ ὅσο μὲν διὰ τὸν Κύριον Σωτηρόπουλον μὴν ἔχετε καμμίαν ὑποψίαν, θὰ περνᾷ σὰν στὸ σπῆτί του, διότι καὶ ἡμεῖς ξεύρομεν ὅτι εἶναι καλομαθημένοι αὐτοὶ οἱ τρανοὶ, τοὺς ὁποίους κυνηγᾶνε ἐπίτηδες τὰ παλνκάρια, διότι αὐτοὶ τὰ κατατρέχουν τώρα καὶ πρῶτα τὰ εἶχανε γιὰ τὸ δεξι χέρι εἰς τὴν ἐπανάστασι τοῦ Ναυπλίου καὶ τῆς Ἀθήνας, τὸν Φλεβάρη καὶ τὸν Ἰούνιον. Τάχα πόσα παλνκάρια νὰ ἐγέλασε τότε ὁ ἄνδρας σου καὶ οἱ συνάδελφοί του οἱ μεγάλοι καὶ τώρα κάνουν πῶς δὲν τὰ ξέρουν. Μολαταῦτα, τὸν Κύριον Σωτηρόπουλον ὕστερα ἀπὸ 10 ἡμέρας θὰ τὸν ἔχετε εἰς τὸ σπῆτί σας, ἐὰν μᾶς στείλετε τὴν ξαγορὰν, ὅπως σᾶς ἐξηγήσαμεν ἀνωτέρω, τὸ αἶσθημα τῶν ληστῶν. Ταῦτα καὶ μένομεν.

Οἱ ἄγνωστοι.

Τὸ ἔγγραφον αὐτὸ, τὸ ὁποῖον δὲν ἔφερεν οὔτε ὑπογραφὴν, οὔτε ἡμερομηνίαν, ἦτο πρὸ ἡμερῶν γεγραμμένον, διότι, αἱ δίπλαι τοῦ χάρτου ἦσαν μαῦραι ἐκ τῆς πολυκαιρίας. Ἀμέσως μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἔστειλε τὸν ὑπηρέτην καὶ τὸν ἐπιστάτην εἰς Φιλιατρὰ διὰ νὰ εἰδοποιήσωσι τοὺς γονεῖς τῆς καὶ τοὺς λοιποὺς οἰκείους μας.

Ὁ φυγὼν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ληστῶν καὶ πυροβοληθεὶς ὑπ' αὐτῶν μισθωτὸς ἐπῆγε τρέχων εἰς τὴν σταφιδάμπελον τοῦ Δημαστυνόμου Ἀλωνισταίνης, πέντε μόλις λεπτὰ ἀπέχουσαν τοῦ κτήματός μου, εὔρε δὲ αὐτὸν εἰς τὸ ἀλώνιον παίζοντα τὸν ταμπουράν ⁽¹⁾ καὶ συνευθυμοῦντα μετὰ 8—10 συγχωρίων του, καὶ ἀνήγγειλε τὴν ἐμφάνισιν τῶν ληστῶν, ἀλλ' αὐτοὶ δὲν ἐκινήθησαν ἀπὸ τὴν θέσιν των, λέγοντος ἄλλοι μὲν, ὅτι ἦσαν ἄοπλοι, ἄλλοι δὲ, ὅτι οἱ ἐλθόντες εἰς τὸ κτήμά μου θὰ ᾔναι ἀπλοὶ φυγόδοικοι. Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων λεπτῶν ἐπορεύθη εἰς ἐξ αὐτῶν εἰς τὸ παρακείμενον ἐξωκλήσιον τοῦ Ἀγρίλη καὶ τότε ἐρρίφθησαν 2—3 πυροβόλα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα λαβόντες ἀφορμὴν οἱ διαμένοντες εἰς τὰ πέριξ κτήματα ἤρχισαν νὰ περιβολῶσι καὶ ἐκ τούτου προήρχοντο οἱ ἀδιάκοποι πυροβολισμοί, τοὺς ὁποίους ἤκούομεν ἐπὶ μίαν περίπου ὥραν ἀπὸ τῆς συλλήψεώς μου. Συνηθροίσθησαν δὲ καὶ εἰς τὸ κτήμά μου πολλοὶ ἄνθρωποι, τινὲς τῶν ὁποίων ἐζήτουν νὰ ἐξέλθωσιν ἀμέσως εἰς καταδίωξιν, ἀλλ' ἡ σύζυγός μου ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὸ ἔγγραφον καὶ τοὺς λόγους τῶν ληστῶν τοὺς ἡμποδισε.

Ἄνω κάτω ἔγειναν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πενθεροῦ μου, ὅτε φθάσαντες ὁ ἐπιστάτης καὶ ὁ ὑπηρέτης ἀνήγγειλαν τὸ ἀπροσδόκητον συμβεβηκὸς τῆς αἰχμαλωσίας μου· ἀμέσως δὲ

(1) Εἶδος μουσικοῦ ὄργάνου,

ἀνεχώρησαν πεζαὶ ἡ πενθερά μου καὶ ἡ γυναικαδέλφη μου. Εὐγενία μετὰ τοῦ συζύγου της Κωνστ. Φωτοπούλου καὶ πρὸ τοῦ μεσουρτικίου ἦσαν εἰς Ἀγρίλιν.

Δὲν εἶχε παρέλθει ἀκόμῃ ἡ νύξ καὶ ἐγνώριζον τὴν ἀπαισίαν ταύτην εἰδήσιν ὅλοι οἱ κάτοικοι τῶν πόλεων Κυπαρισσίας καὶ Φιλιατρῶν, πρὶν δὲ φθάσῃ ἡ μεσημβρία, εἶχεν ἤδη διαδοθῇ καθ' ὅλην τὴν ἐπαρχίαν. Εἶναι ἀδύνατον νὰ περιγράψῃ τις τὴν φρικώδη ἐντύπωσιν, τὴν ὁποίαν τὸ ἄκουσμα αὐτῆς ἐπροξένησε, καὶ τὸν τρόμον, ὑπὸ τοῦ ὁποίου κατελήφθησαν ὅλοι οἱ κάτοικοι. Ἀφ' ἧς ἡ Ἑλλάς κατέστη Κράτος αὐτόνομον, οὐδέποτε εἶχε συμβῇ τοιοῦτον φρικτὸν ἔγκλημα εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, μόλις δὲ οἱ γεροντότεροι ἐνθυμοῦντο, ὅτι ὀλίγα πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἔτη, (κατὰ τὸ 1817) ὁ ἐκ Γαργαλιάνων Πρωτοσύγγελος. προσεστὼς ὢν τῆς ἐπαρχίας καὶ Βεκιλῆς τῆς Πελοποννήσου, συνελήφθη ἐρχόμενος ἐκ Τριπόλεως ὑπὸ ληστῶν καὶ μετὰ τριακονθήμερον αἰχμαλωσίαν ἀπελύθη τῇ πληρωμῇ εἴκοσι πέντε χιλ. γροσίων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ Πρωτοσυγγέλου εὗρισκον πολὺ σοβαρωτέραν τὴν ἰδικήν μου, διότι ἐκείνον μὲν συνέλαβον καθ' ὁδὸν καὶ εἰς τόπον ἔρημον καὶ ἀκατοίκητον, ἐμὲ δέ, ἐνῶ διέμενον εἰς τὸ κεντρικώτερον μέρος τῆς ἐξοχῆς περικυκλωμένος πανταχόθεν ἀπὸ χιλιάδας οἰκουρναίων καὶ ἐργατῶν καταγινομένων εἰς τὴν συλλογὴν τοῦ σταφιδοκαρποῦ.

Ἀπὸ τῆς πρωίας συνῆλθον εἰς τὸ κτῆμά μου πολλοὶ συγγενεῖς καὶ φίλοι, καὶ ἐγένοντο διάφοροι σκέψεις περὶ τοῦ πρακτέου· ἅπαντες δὲ συνεφώνησαν, ὅτι τὸ μόνον σωτήριον ἦτο νὰ μὴ ἐνεργηθῇ καμμία καταδίωξις καὶ νὰ τεθῶσιν εἰς κίνησιν διάφορα πρόσωπα, τὰ ὅποια νὰ πλησιάσωσιν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως τοὺς ληστὰς καὶ νὰ ἐμβῶσιν εἰς διαπραγ-

ματεύσις περὶ τῶν λύτρων. Καθόσον ὁ ἄφοοᾶ τὴν ταυτότητα τῶν αἰχμαλωτησάντων με ληστῶν, τινὲς ἔλεγον, ὅτι ἦσαν οἱ φυγοδίκιοι Μῆτρος καὶ Σπανός, οἱ πλεῖστοι δὲ ὑπεστήριζον, ὅτι ἦτο ὁ Λύγκος ἢ ὁπαδοὶ αὐτοῦ ἠνωμένοι με φυγοδίκους Ἀλωνιστιώτας· ἐπειδὴ δὲ ἡ τελευταία αὕτη ἰδέα ἐθεωρεῖτο ἡ πιθανώτερα, οἱ δὲ Ἀλωνιστιῶται, οἵτινες κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἠδύναντο νὰ συμπράξωσι μετὰ ληστῶν, ἦσαν ὁ Μάγειρος καὶ οἱ λοιποὶ, ἡ σύζυγός μου ἐζήτησε τὴν συνδρομὴν τοῦ διαληφθέντος Δημαστυνόμου, ὅστις τὴν ἐβεβίβωσεν, ὅτι ἐὰν τφόντι ἔχῃ ὁ Μάγειρος μέρος εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν, οὐδεμία ὑπάρχει διὰ τὴν ζωὴν μου ὑπόψια καὶ θέλει συνεργήσῃ αὐτὸς νὰ ἐπανέλθω τάχιστα.

Μεταξὺ τῶν συνελθόντων φίλων καὶ γνωρίμων εὐρέθησαν τινὲς λίαν ζωηροὶ, οἵτινες ὑποπτευόμενοι ὅτι ἡ σύλληψίς μου ἐγένετο ἐπὶ σκοπῷ θανατώσεως, ἀπεφάσισαν νὰ καύσωσι τὰς πρό τινων ἐτῶν πλησίον τοῦ κτήματός μου συνοικισθέντας ὑπὸ Ἀλωνιστιωτῶν χωριδίου Κατσίμπαλη, εἰς τὸ ὅποιον ὑπέθετον, ὅτι ἐκρύπτοντο οἱ λησταί, μέχρις οὗ εὕρωσι τὴν εὐκαιρίαν νὰ με ἀρπάσωσι, καὶ οἱ ἄλλοι, οἱ ὅποιοι ἐπρότειναν νὰ αἰχμαλωτίσωσι τὸν Δημαστυνόμον διὰ νὰ ἀναγκάσωσιν οὕτω τοὺς ἐν Ἀλωνισταίνῃ συγγενεῖς τοῦ νὰ μεταχειρισθῶσιν ὅλην τὴν ἐπιρροήν των πρὸς σωτηρίαν μου, ἀλλ' οἱ φρονιμώτεροι καὶ πρὸ πάντων ἡ σύζυγός μου, ἥτις ἐνόμιζεν, ὅτι πᾶν βίαιον μέτρον ἠδύνατο νὰ ἐκθέσῃ εἰς κίνδυνον τὴν ζωὴν μου, ἡμπόδισαν καὶ τοὺς μὲν καὶ τοὺς δέ.

Ἔστειλαν ἀμέσως ταχυδρόμον εἰς Καλάμας, ἔνθα διέμενεν ὁ ἕτερος σύγγαμβρός μου Παν. Σαρσέντης, γράφοντες πρὸς αὐτὸν νὰ φροντίσῃ περὶ εὐρέσεως χρημάτων, καὶ νὰ συννενοηθῇ με τὰς προϋσταμένας τοῦ Νομοῦ ἀρχάς, ὅπως διατάξωσι τὰ στρατιωτικὰ ἀποσπάσματα νὰ λάβωσι θέσιν

ἐπιτηρητικὴν καὶ νὰ ἀπέχῃσι πάσης ἐνεργείας, ἥτις ἡδύνατο νὰ ὠθήσῃ τοὺς ληστὰς εἰς τὸ νὰ μὲ φονεύσωσι. Μ' ὅ-
 λας τὰς ἐναντίας παρατηρήσεις πολλῶν συγγενῶν καὶ φίλων δὲ
 ἡ σύζυγός μου ἀπεφάσισε νὰ μὲ ἀπομακρυνθῇ τοῦ κτήματος,
 διότι ἐσκέφθη ὅτι ἐκεῖ μένουσα ἡδύνατο εὐκολώτερα νὰ ἐρ-
 χηται εἰς συνεννόησιν μὲ τοὺς ἀπεσταλμένους τῶν ληστῶν
 καὶ νὰ πραγματοποιηθῇ τὴν παράδοσιν τῶν λύτρων.

Ἐπανέρχομαι ἤδη εἰς τὴν ὁδοιπορίαν μου.

Πρὶν δύσῃ ὁ ἥλιος, οἱ λησταὶ ἔβαλαν εἰς τὰ ζῶα κριθὴν
 καὶ ἐφόρτωσαν ἐπὶ μὲν τοῦ ἡμιόνου τὰ λεγόμενα πλιάτσικα
 (ἀποσκευὴ), ἐπὶ δὲ τοῦ ἵππου τὸ ἐφάπλωμα καὶ τὸ κιλίμιον.
 Μόλις δὲ ἔδυεν ὁ ἥλιος καὶ ἀφῆσαντες τὴν βαθεῖαν φάραγ-
 γα, εἰς τὴν ὁποίαν διημερεύσαμεν καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ὡς ἐκ
 τῆς πυκνότητος τῶν δένδρων ἤρχισε νὰ γίνηται σκότος,
 ἀνῆλθομεν καὶ ἐστάθημεν εἰς τὴν θέσιν, ἔνθα κατεκλίθημεν
 τὸ πρῶτον. Ἐνῷ ἐμένομεν ἐκεῖ, προσελθὼν ὁ Κουμπάρος
 μοὶ ἔδωκε μανδήλιον καὶ μοὶ εἶπε νὰ δέσω μὲ αὐτὸ τὴν κε-
 φαλήν μου, τὸ δὲ σκιάδιον νὰ κρατῶ ἀνὰ χεῖρας, διότι ἐν-
 δέχεται, εἶπε, νὰ μᾶς ἀπαντήσουν καθ' ὁδὸν ἄνθρωποι καὶ
 νὰ σὲ γνωρίσουν. Ἀφοῦ ἐνύκτωσεν, ἀνέβημεν ἐγὼ μὲν ἐπὶ
 τοῦ ἵππου, ὁ δὲ Λαφαζάνης ἐπὶ τοῦ ἡμιόνου καὶ ἐπροχωρή-
 σαμεν μέχρι τῆς ὁδοῦ, ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν
 ὁδοιπορίαν μας πρὸς Βορρᾶν, ἐστράφημεν πρὸς Μεσημβρίαν
 ὥστε ἐμέλλομεν νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς Κυπαρισσίαν Ὁ Κουμ-
 πάρος καὶ ὁ Ἀλέξης ἐπροπορεύοντο, κατόπιν εἰς ἀπόστασιν
 15 περίπου βημάτων ἤρχετο ὁ Εὐθύμιος, σύρων τὸν ἵππον,
 ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἤμην ἐγὼ, ὀπισθεν δὲ ἦτον ὁ Λαφαζάνης ἐπὶ
 τοῦ ἡμιόνου καὶ τελευταῖος ἐβάδιζεν ὁ Μάρκος, φροντίζων
 πάντοτε νὰ ᾔναι δέκα τοῦλάχιστον βήματα μακρὰν τοῦ Λα-
 φαζάνη.

Μόλις εἶχομεν ἐκκινήσει καὶ ἠκούσθη σύριγμα, ὁμοιάζον τὴν φωνὴν μεγάλου ὄφεως, ἀμέσως δὲ ὁ Εὐθύμιος ἔσυρε μετὰ ταραχῆς τὸν ἵππον ἐκτὸς τῆς ὁδοῦ, ὅπου μᾶς ἠκολούθησαν ὅ,τε Λαφαζάνης καὶ ὁ Μάρκος καὶ ἐκρύβημεν ὅλοι ὀπισθεν θάμνων.

— Τί τρέχει, ἡρώτησα χαμηλῇ τῇ φωνῇ τὸν Εὐθύμιον;

— Κᾶποιος περνᾷ, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, καὶ διὰ τοῦτο ἐσύριξεν ὁ ἐμπροσθινός.

— Στραφεῖς πρὸς τὴν ὁδὸν εἶδον τῶντι χωρικὸν ἐρχόμενον ἐκ Κυπαρισσίας.

— Καλὴ ἐσπέρα, μπραζέρη, τῷ εἶπεν ὁ Κουμπάρος.

— Καλὴ σου ἐσπέρα, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος.

— Πέθεν ἔρχεσαι;

— Ἀπὸ τὴν Κυπαρισσίαν.

— Τί μαντάτα ἀπ' ἐκεῖ;

— Κανένα ἄλλο μαντάτο δὲν ἀκοῦς, παρὰ ὅτι τὴν περασμένην νύκτα ἐπῆραν λησται εἰς τὸ κτῆμα τοῦ Βουλευτοῦ μας Σωτηροπούλου καὶ τὸν ἐπῆραν σκλάβον, καὶ ἄλλοι μὲν λέγουν, ὅτι τὸν ἐπῆραν διὰ νὰ λάβουν χρήματα, ἄλλοι δὲ ὅτι εἶναι βαλμένοι ἀπὸ ἐχθρούς του διὰ νὰ τὸν χαλάσουν.

— Καὶ τί ἄνθρωποι εἶναι αὐτοὶ ὅπου τὸν ἔπιασαν;

— Ἄλλοι λέγουν, ὅτι εἶναι ὁ Μῆτρος καὶ ἄλλοι ὁ Λύγκος.

— Καὶ ποῦ τὸν ἐπῆραν;

— Ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τὴν Κερασίτσαν, ἀπήντησεν ὁ χωρικός, δεικνύων τὸ ὄρος, ἐφ' οὗ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς συλλήψεώς μου ἔκαιε πυρὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶπε ψευδῶς ὁ Λαφαζάνης, ὅτι ἐμέλλοιμεν νὰ ἀναβῶμεν. Ἀφοῦ ἔγεινεν ἄφαντος ὁ χωρικός, ὁ Κουμπάρος ἐξέβαλε φωνὴν ὁμοίαν τῇ τοῦ βατράχου καὶ τότε ἐπανήλθομεν εἰς τὴν ὁδὸν καὶ ἠκολουθήσαμεν τὴν ὁδοιπορίαν. Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς φωνῆς ὠνόμαζον αἱ

λησταί· κρεκύλισμα καὶ τὸ μετεχειρίζοντο, ὅσάκις ἤθελον νὰ καλέσωσι πλησίον τῶν τινὰ τῶν συντρόφων τῶν.

Φθάσαντες εἰς τὸν ποταμὸν τῆς Κυπαρισσίας, εἰσῆλθομεν εἰς τὴν κοίτην αὐτοῦ καὶ βαδίζοντες ἐν αὐτῇ ἐπορεύθημεν μέχρι τῆς παραλίας, ἔνθα εὔρομεν τὴν ἀπὸ Κυπαρισσίας εἰς Πύργον ἄγουσαν δημοσίαν ὁδόν· ταύτην δὲ λαθόντες καὶ διελθόντες ἔμπροσθεν τῶν κατὰ τὰς θέσεις Ἀγιαννάκην καὶ Μποῦζι ξενοδοχείων ἐφθάσαμεν εἰς τὸ χωρίον Κακοβάτον τῆς Ὀλυμπίας. Πρὶν φθάσωμεν εἰς τὸ Μποῦζι, συνηντήθημεν τρεῖς μὲ διαβάτας ἐρχομένους ἀπὸ τὰ χωρία τῆς Ὀλυμπίας, ἀλλὰ πάντοτε ἐδίδετο τὸ σύνθημα ἀπὸ τὸν προπορευόμενον καὶ παρεμερίζομεν, ὥστε οἱ διαβάται δὲν ἔβλεπον εἰμὴ ἓνα ἢ δύο ἐκ τῶν χωρικῶν ἐνδύματα φορούντων ληστῶν. Δὲν ἦτο δὲ πάντοτε ἔφιππος ὁ Λαφαζάνης, ἀλλὰ μετὰ δύο ὥρων ὁδοπορίαν παρεχώρησε τὴν θέσιν τοῦ εἰς τὸν Εὐθύμιον καὶ οὗτος πάλιν εἰς τὸν Κουμπάρον. Διήλθομεν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ χωρίου Κακοβάτου, μολοντί δὲ ὅλοι οἱ κάτοικοι ἐκοιμῶντο εἰς τὸ ὑπαιθρον, οὐδεὶς ἐκινήθη ἀπὸ τὴν θέσιν τοῦ· μόνοι οἱ κύνες ἔκαμαν πολὺν θόρυβον καὶ μᾶς παρηκολούθησαν πολλὰ βήματα ἔξωθεν τοῦ χωρίου, ἀφοῦ δὲ ἐφυγον ἀφιππεύσαντες ἐστάθημεν ἐπὶ ἡμίσειαν περίπου ὥραν, εἰς τὸ διάστημα τῆς ὁποίας ἐδείπνησαν οἱ λησταί.

Ἀναχωρήσαντες ἐκεῖθεν εἰσῆλθομεν εἰς τὸ δάσος τῆς Στροφυλιάς· ὅτε δὲ ἐπλησιάσαμεν εἰς τὸν κατὰ τὴν θέσιν Κλειοῦ στρατῶνα, ἀφῆκαμεν τὴν ὁδὸν καὶ προχωρήσαντες ὀλίγα βήματα πρὸς ἀριστεράν, ἀφιππεύσαμεν καὶ κατεβιβάσαμεν ἀπὸ τῶν ζώων ὅλα τὰ πράγματα· ἔστρωσε δὲ ἀμέσως ὁ Εὐθύμιος τὸ κιλίμιον καὶ τὸ ἐφάπλωμα καὶ μοῖ παρήγγειλε νὰ κοιμηθῶ. Περὶ ἐμὲ κατακλιθέντα ἐποπεθετήθησαν οἱ λησταί, ὅπως καὶ τὴν παρελθοῦσαν νύκτα, ἦται οἱ μὲν τρεῖς πολὺ

πλησίον, οἱ δὲ δύο ἄλλοι ὀλίγον ἀπωτέρω καὶ ἐκοιμήθησαν ἅπαντες, πλὴν τοῦ Εὐθυμίου, ὅστις ἔμεινε γρηγορῶν.

30 ΙΟΥΛΙΟΥ

Πρὶν ἐξημερώσῃ, ἐγερθέντες ἐπροχωρήσαμεν εἰς τὰ ἐνδό-
τερα τοῦ δάσους καὶ ἐστάθηνεν νὰ διημερεύσωμεν εἰς τόπον,
ἐνθα ἦσαν τὰ δένδρα πυκνότερα· ἐκεῖ ἐκοιμήθην μέχρι τῆς
ἐνάτης. Καὶ τὸ πρόγευμα καὶ τὸ γεῦμα τῆς ἡμέρας ἐκείνης
ἔκαμα μὲ ξηρὸν ἄρτον καὶ ὀλίγον οἶνον, ἐφαίνοντο δὲ διὰ
τοῦτο στενοχωρημένοι οἱ λησταὶ καὶ ἐζήτουν τρόπον τινὰ
συγχώρησιν, λέγοντες, ὅτι χάριν καὶ τῆς ἰδικῆς των καὶ τῆς
ἰδικῆς μου πρὸ πάντων ἀσφαλείας δὲν δύνανται νὰ ἐκτεθῶσι
πορευόμενοι πρὸς ἀναζήτησιν τροφῶν καὶ ὅτι θὰ ὑποφέρω
ὀλίγον, μέχρις οὗ φθάσωμεν εἰς μέρος ἀσφαλές, ἐνθα θέλομεν
ἔχει πάντα τὰ ἀναγκαῖα. Μετὰ τὴν μεσημβρίαν ἐκοιμήθην
πάλιν, ἀκολούθως ἔπαιξα μὲ τὸν Λαφαζάνην κοντσίναν,
ἐπανήλθομεν εἰς τὰς περὶ ἐπαναστάσεως, ἀμνηστείας καὶ
πολιτικῶν ἀνδρῶν ὁμιλίαν καὶ τῷ διηγῆθην κατ' αἰτησίν
του τίνι τρόπῳ δὲν κατωρθώθη νὰ συζητηθῇ ἐντὸς τῆς πα-
ρελθούσης Βουλευτικῆς Συνόδου ἡ πρότασις περὶ ἀμνηστείας,
εἰ καὶ οὐδόλως ἡγνόει τὰ διατρέξαντα.

Ὁ καύσων τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἦτον ὑπερβολικὸς καὶ ὑπέ-
φερα οὐκ ὀλίγον, καθ' ὅσον μάλιστα τὰ πεῦκα τοῦ δάσους,
ὑπὸ τὰ ὁποῖα ἐκαθήμεθα, ἦσαν μικρὰ καὶ ἀσθενῆ, διότι τὸ
ἔδαφος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦσαν φυτρωμένα, συνίσταται ἀπὸ σω-
ροὺς ἄμμου, τοὺς ὁποίους ἐσχημάτισαν τὰ κυματὰ τῆς θα-
λάσσης καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐκ τῆς πολυκαιρίας ἐμορφώθη
μικρὸν στρῶμα γῆς. Τὸ μέρος, εἰς ὃ ἐκαθήμεθα, ἀπεῖχεν

ἐκατὸν μόλις βήματα τῆς θαλάσσης καὶ ἄλλα τόσα τῆς ὁδοῦ, ἀπὸ τὴν ὁποίαν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἤκουοντο διερχόμενοι πεζοὶ καὶ ἑφιπποὶ ὁδοιπόροι· εἶναι δὲ ἀπερίγραπτος ἡ θλίψις, τὴν ὁποίαν ἠσθανόμην, ὅτε ἤκουον αὐτοὺς συνομιλοῦντας ἢ τραγωδοῦντας, καὶ ἡ στενοχωρία, τὴν ὁποίαν ἐδοκίμαζον, ὅτε ἐσυλλογιζόμην, ὅτι μετὰ τούτων μυριάδων ὑπηκόων Ἑλλήνων μόνος ἐγὼ εὕρισκόμεν εἰς χεῖρας ληστῶν!

Συνειθισμένος πάντοτε ν' ἀναγινώσκω, ἐδυσφόρουν, διότι δὲν ἐνθυμήθην κατὰ τὴν ὥραν τῆς συλλήψεώς μου νὰ λάβω ἐν ἡ περισσότερα βιβλία πρὸς ἀνάγνωσιν, δι' ἧς ἐνόμιζον, ὅτι ἡδυνάμην νὰ ἀποσπῶ τὴν διάνοιάν μου ἀπὸ τὴν συμφορὰν, εἰς ἣν ὑπέπεσα καὶ ἐξ ἧς οὐδόλως ἤλπιζον νὰ σωθῶ.

— Δὲν ἔχει κανεὶς ἀπὸ σᾶς τετραυάγγελον; ἠρώτησα τὸν Λαφαζάνην.

— Μόνος ἐγὼ ἔχω, ἀπεκρίθη, ἀλλὰ τὸ ἄφησα πρὸ ἡμερῶν εἰς ἓνα κουμπάρον μου, τοῦ ὁποίου ἦτον ἄρρωστο τὸ παιδί, καὶ δὲν ἐπεράσαμεν ἕκτοτε ἀπὸ ἐκεῖ διὰ νὰ τὸ πάρω.

— Δὲν θὰ ἡμπορέσετε νὰ μοῦ οἰκονομήσητε κἀνὲν βιβλίον, τῷ εἶπον, διότι εἶμαι συνειθισμένος ν' ἀναγινώσκω καὶ στενοχωροῦμαι πολὺ.

— Θὰ προσπαθήσωμεν νὰ σὲ εὐχαριστήσωμεν, μολονότι μᾶς εἶνε δύσκολον.

Περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἐβαλαν εἰς τὰ ζῶα κριθὴν καὶ ἐφόρτωσαν τὰ μὲν πράγματα τῶν εἰς τὸν ἵππον, τὸ δὲ ἐφάπλωμα καὶ τὸ κιλίμιον εἰς τὸν ἡμίονον, λέγοντες, ὅτι εἶναι καλλίτερα νὰ ἀναβῶ ἐπὶ τοῦ ἡμίονου, διότι καὶ ταχύτερον βαδίζει καὶ ἀσφαλέστερον πατεῖ. Ἐπελθούσης τῆς νυκτὸς, ἤρχισαμεν νὰ ὁδοιπορῶμεν πεζοὶ ἐντὸς τοῦ δάσους, βαδίζοντες παραλλήλως τῆς ὁδοῦ καὶ διευθυνόμενοι πρὸς τὰ κάτω,

εὔρομεν δὲ μετὰ μικρὸν τὴν ὁδὸν εἰς ἀπόστασιν ἑκατὸν πε-
ρίπου βημάτων ἀπὸ τοῦ στρατῶνος· ἐκεῖ μὲ παρήγγειλάν νά
ἀναβῶ ἐπὶ τοῦ ἡμίονου, ἐπὶ δὲ τοῦ ἵππου ἀνέβη ὁ Κουμπάρος
καὶ ἐπειδὴ ἐπλησιάζομεν εἰς τὸν στρατῶνα, ἔμπροσθεν τοῦ
ὁποίου ἐμέλλομεν νά διέλθωμεν κατ' ἀνάγκην, διότι ἀφ' ἑνὸς
εἶναι ἡ θάλασσα καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ λίμνη τοῦ, Καϊάφα ἐσύ-
στησαν ἀμειβαίως οἱ συνοδοιπόροι μου μεγάλην προσοχήν,
ὁ δὲ Λαφαζάνης μοι εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ:

Πρόσεξε καλὰ ἐδῶ ὁποῦ θὰ περάσωμεν ἀπὸ τὸν στρατῶνα,
ἐὰν μᾶς ἐρωτήσουν οἱ στρατιῶται, νά μὴν ὁμιλήσης καθό-
λου καὶ σὲ γνωρίσῃ κανεὶς ἢ ὑποπτευθῇ, διότι ἀμέσως θὰ
σὲ σκοτώσωμεν. Κουμπάρε, ἐπρόσθεσεν ἀποτεινόμενος πρὸς
τὸν Εὐθύμιον, ὅστις ἔσυρε τὸν ἡμίονον, ἔχε τὸν νοῦν σου.

— Ἡ ἰδέα ὅτι ἐμέλλομεν νά περάσωμεν τοσοῦτον πλη-
τιὸν ἀπὸ τὸν στρατῶνα μοι ἐπροξένει μεγίστην ταραχήν,
διότι ἐσκεπτόμην ὅτι ἦτον ἀδύνατον νά ἀφήτῳσιν οἱ στρα-
τιῶται ἐλεθέραν τὴν δίοδον εἰς ἄνδρας ἔχοντας ὡς ἐκ τοῦ ὁ-
πλισμοῦ καὶ τῆς ἐνδυμασίας των τοσοῦτον ὑποπτον τὸ ἐξω-
τερικὸν καὶ συνοδεύοντας ἄνθρωπον ἄοπλον καὶ εὐρωπαϊκὴν
φέροντα ἐνδυμασίαν, ἀφοῦ μάλιστα ἡ εἰδησις τῆς αἰχμαλω-
σίας μου εἶχεν ἤδη φθάσει μέχρις αὐτῶν· καθόσον δὲ ἐπλη-
σιάζομεν, ἠϋξάνεν ἡ ταραχὴ μου καὶ κατελαμβανόμεν ὑπὸ
ἰσχυρῶν παλμῶν, διότι ἐθεώρον ἄφευκτον τὴν σύγκρουσιν
καὶ βεδάκιν τὴν ἀπύλειαί μου· εὐτυχῶς ὅμως δι' ἐμὲ, ὅτε
ἐφθάσαμεν εἰς τὸν στρατῶνα εἶδομεν αὐτὸν ἄνευ θύρας καὶ
ἔρημον, ὥστε κατέπαυσαν οἱ φόβοι μου, οἱ δὲ συνοδοιπόροι
μου, οἱ ὅποιοι, ὡς φαίνεται, ἀνησυχοῦν ὄχι ὀλίγώτερον ἐμοῦ,
ἤρχισαν νά καγχάζουν καὶ νά ἐξυβρίζουν τὴν Κυβέρνησιν
καὶ τοὺς στρατιώτάς της.

Προχωρήσαντες διέβημεν τὸ στόμιον τῆς λίμνης τοῦ Κα-

τάφα καὶ ἀκολουθῶς τὴν μικρὰν καὶ χαμηλὴν λιθίνην γέφυραν τὴν χωρίζουσαν τὴν λίμνην ταύτην ἀπὸ τῆς λίμνης τῆς Ἀγουλινίτσης· ἀμφότεροι αἱ λίμναι αὗται εἶναι ἰχθυοπρόφοι καὶ οἱ ἰχθύες, ὡς καὶ οἱ ἐγγέλεις αὐτῶν, διακρινόμενοι διὰ τὸ μέγεθος, τὸ πάχος καὶ τὴν καλὴν αὐτῶν γεῦσιν, μεταφέρονται καὶ πωλοῦνται εἰς ὑψηλὰς τιμὰς μέχρι Τριπόλεως καὶ Κλαμῶν. Ἀφοῦ διέβημεν τὴν γέφυραν καὶ τὰ πέτραν ταύτης κείμενα στενὰ, ἀφιππεύσαμεν καὶ ὁ Ἀλέξης μετὰ τοῦ Μάρκου καταβιδάσαντες ἀπὸ τοῦ ἡμιόνου τοὺς ἀσχοὺς κατῆλθον ὀλίγον κατωτέρω τῆς ὁδοῦ, ἐνθα ἀνέβλυζεν ὕδωρ, καὶ ἤρχισαν νὰ τοὺς γεμίζωσι μὲ τὸ τᾶσι, τὸ ὁποῖον ἔφερε πάντοτε ὁ Λαφαζάνης, ἀλλὰ παρατηρήσαντες μετ' ὀλίγον, ὅτι τὸ ὕδωρ ἦτο θολόν, ἐπανῆλθον πρὸς ἡμᾶς καὶ ἱππεύσαντες ἐξηκολουθήσαμεν τὴν ὁδοιπορίαν, πορευόμενοι πάντοτε τὴν ἄγουσαν εἰς Πύργον δημοσίαν ὁδόν.

Ὅτε ἐπλησιάσαμεν εἰς τὸ κατὰ τὴν θέσιν Τάβλαν κείμενον ξενοδοχεῖον, διετάχθησαν ἀπὸ τὸν Λαφαζάνην ὁ Ἀλέξης καὶ ὁ Μάρκος νὰ δώσωσιν εἰς ἄλλους τὰ ξίφη των καὶ τὰ τουφέκιά των καὶ λαμβάνοντες ἓνα τῶν ἀσκῶν νὰ ὑπάγωσιν ἐμπρὸς ν' ἀγοράσωσιν οἶνον καὶ συνάμα νὰ παρατηρήσωσι, μήπως ἦσαν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον στρατιῶται ἢ ἄλλοι ἔνοπλοι διὰ νὰ ἀλλάξωμεν διεύθυνσιν· ἐνῷ δὲ ἐκολουθοῦμεν καὶ ἡμεῖς βραδέως, ἐπανελθὼν ὁ Μάρκος μᾶς εἶπεν ὅτι τὸ ξενοδοχεῖον ἦτο κλειστὸν καὶ ὁ ξενοδόχος ἐκοιμᾶτο μόνος ἐξω. Διέβημεν λοιπὸν ὅλοι ἀφόβως ἐμπροσθεν τοῦ ξενοδοχείου, ἐνθα ἡ ὁδὸς διαχωρίζεται εἰς δύο, ἐξ ὧν ἡ κάτω ἄγει εἰς Ἀγουλινίτσαν καὶ Πύργον, ἡ δὲ ἄλλη εἰς τὰ χωρία τοῦ δήμου Σκυλλοῦντος, ἐλάβομεν δὲ τὴν τελευταίαν καὶ μετ' ὀλίγα βήματα παραμερίσαντες ἀπ' αὐτῆς ἐκαθήσαμεν διὰ νὰ ἀναπαυθώμεν. Ὁ Μάρκος λαβὼν καὶ τοὺς ἄλλους ἀσχοὺς

ἤρχισε ν' ἀντλή ὕδωρ ἐκ τοῦ φρέατος τοῦ ξενοδοχείου καὶ νὰ τοὺς γεμίξῃ, ὁ δὲ Ἀλέξης μὲ πολλὴν δυσκολίαν ἠδυνήθη νὰ ἐξυπνήσῃ τὸν ξενοδόχον καὶ νὰ τὸν εἰσαγάγῃ ἐντὸς τοῦ ξενοδοχείου, ἔνθα ἠγόρασεν οἶνον, ἄρτον καὶ τυρὶ, διότι ἄλλο τι φαγώσιμον δὲν εἶχεν. Ὁ ξενοδόχος ἰδὼν ἡ ἐννοήσας ἐκ τῶν ὁμιλιῶν μας, ὅτι ἐκτὸς τῶν δύο, οἱ ὅποιοι ἐπῆγαν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον του, ἐκάθηντο παρέχει καὶ ἄλλοι, ἔλαβε τὴν περιέργειαν νὰ ἐρωτήσῃ τί ἄνθρωποι εἴμεθα καὶ πόθεν ἐρχόμεθα, ὁ δὲ Ἀλέξης τῷ ἀπεκρίθη ὅτι εἴμεθα ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Σπάρτης καὶ πηγαίνομεν εἰς Πάτρας, ὅπου εἶναι εἰς τὰς φυλακὰς δύο ἰδικοὶ μας καὶ μέλλουν νὰ δικασθοῦν κατ' αὐτὰς ἀπὸ τὸ κακουργιδικεῖον.

Ἀφοῦ ἔφαγον καὶ ἔπιον οἱ λησταί, ἔφαγον δὲ καὶ ἐγὼ ὀλίγον ἄρτον βεβρεγμένον μὲ οἶνον, ἐκινήσαμεν καὶ μετ' ὀλίγον διήλθομεν ἔμπροσθεν ἀλωνίου σταφίδος, ἔνθα ὑπῆρχεν ἀνώγειος ἐξοχικὴ οἰκία, εἰς τὸν ἐξώστην τῆς ὁποίας ἐκοιμᾶτο βαθέως ρεγχόμενος ἄνθρωπος κεκρυμμένος ὑπὸ κουνουπολόγον καὶ ἔχων ἀνηρτημένην εἰς τὴν θύραν τοῦ ἐξώστου τὴν φουστανέλαν του ὑποθέτων, ὅτι ἦτον ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ κτήματος, ἐδάκρυσεν καὶ εἶπον κατ' ἑμαυτόν :

Δὲν ἐκοιμώμην καὶ ἐγὼ πρὸ τριῶν ἡμερῶν ἡσυχος καὶ ἀφροντις εἰς τὸ κτήμά μου, ὥς ὁ μακάριος οὗτος κτηματίας; καὶ τώρα ποῦ εὐρίσκομαι....; καὶ τί μὲ περιμένει;

Ἀκολούθως διήλθομεν διὰ χωρίου ἀγνώστου εἰς ἐμὲ, τοῦ ὁποίου μόνον οἱ κύνες μᾶς ἠνώχλησαν διὰ τῶν ὑλακῶν των, αἱ δὲ κάτοικοι αὐτοῦ παραδεδομένοι ὄντες ἐν ὑπαίθρῳ εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Μορφέως οὐδὲν ἡσθάνθησαν τὴν διάβασίν μας. Μετὰ δύο περίπου ὥρων ὁδοιπορίαν ἐστάθημεν εἰς μέρος ἀνώμαλον καὶ δασῶδες, ἔνθα ἐκοιμήθημεν.

31 ΙΟΥΛΙΟΥ

Περὶ τὸ λυκαυγὲς ἐγερθέντες κατὰ τὸ σύνθηρες εἰσῆλθομεν εἰς τόπον μᾶλλον ἀπόκεντρον καὶ ἀσφαλῆ, ἔνθα ὑπῆρχον πεῦκα, διάφορα ἄλλα δένδρα καὶ θάμνοι τοσοῦτον πυκνά, ὥστε μετὰ δυσκολίας ἡδυνάμεθα νὰ εἰσχωρήσωμεν· ἐκοιμήθη ἄλλοι ὥρας τινάς, ὅτε δὲ ἡγέρθη, δὲν εἶδον εἰμὴ μόνον τὸν Λαφαζάνην κοιμώμενον καὶ τὸν Εὐθύμιον καθήμενον καὶ γρηγοροῦντα. Αἰσθανόμενος τὴν ἀνάγκην νὰ πλύνω τὸ πρόσωπόν μου, διότι ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς αἰχμαλωσίας μου δὲν εἶχον νιφθῇ.

— Δὲν περισσεύει ὀλίγον νερὸν, ἡρώτησα τὸν Εὐθύμιον, διὰ νὰ νιφθῶ ;

— Ὅχι, ἀπεκρίθη, τὸ βράδυ θὰ περάσωμεν ἀπὸ τὸν ποταμὸν καὶ νίβεται.

Μετ' ὀλίγον ἐξύπνησε καὶ ὁ Λαφαζάνης, ὅστις ἀφοῦ με εἶπε καλὴ ἡμέρα, με ἡρώτησεν ἐὰν ἦμαι καλὰ, διότι, ἐπρόσθεσε, βλέπει πολὺ χαλασμένην τὴν ὄψιν μου.

— Τί περιμένεις ἀπὸ ἐμὲ, τῷ ἀπεκρίθην· ὕστερον ἀπὸ τοὺς καρδιοκτύπους, τοὺς ἐποίους κάθε στιγμὴν ὑποφέρω, τὸν κακὸν ὕπνον τὸν ὅποιον κάμνω, καὶ τὴν ἔλλειψιν τῆς ἀναγκαίας τροφῆς, εἶναι θαῦμα πῶς ζῶ, καὶ ἐν ἐξακολουθήσει αὐτῇ ἡ κατὰστασις, εἶναι ἀδύνατον ν' ἀνθεξω δύο τρεῖς ἡμέρας ἀκόμη.

— Δὲν παθαίνεις τίποτε, ἀπήντησεν ὁ ληστής, ἀπεναντίας θὰ συνειθίσῃς εἰς τὴν κακοπάθειαν καὶ θὰ γείνης ὑγιέστερος ἀφ' ὅ,τι ἦσουν· ἓνα μόνον χρειάζεται νὰ μὴ σοῦ λείπη τὸ κρέας καὶ τὸ κρασί, ἀλλ' ἀπ' ἐδῶ καὶ πέρα θὰ ἔχωμεν καθ' ἡμέραν, διότι ἔχομεν φίλους (¹) ἀπὸ τοὺς ὁποίους

(¹) Εἰς ὅλα τὰ μέρη, ἀπὸ τὰ ὁποῖα διέρχονται πολλάκις οἱ λησταὶ ἢ εἰς τὰ ὁποῖα διακινεῖν πολλὰς ἡμέρας, εὐρίσκουσι πειμένας, οἱ ὅ-

ἤμποροῦμεν νὰ οἰκονομώμεθα χωρὶς φόβον. Σήμερον ἐπῆγαν ἀπὸ τὸ πρῶτ' τὰ παιδιὰ καὶ τὸ βράδυ θὰ μᾶς φέρουν κρέας καὶ κρατὶ καλόν, τοὺς παρήγγειλα δὲ νὰ εὗρουν καμμίαν καλὴν κότταν διὰ τὴν εὐγενίαν σου.

— Τοὺς εἶπες, ἠρώτησεν ὁ Εὐθύμιος, νὰ πληρώσουν τὸ σφακτὸν καὶ νὰ μὴ τὸ πάρουν ἀπλήρωτον ἢ ἐλησμόνητες, ὅτι σήμερον εἶναι ἀποκριά ;

— Ἐχεις δίκαιον, ἀπήντησεν ὁ Λαφαζάνης, δὲν τὸ ἐσυλλογίσθην καθόλου, ἀλλὰ πιστεύω νὰ τὸ κόψῃ ὁ νοῦς των καὶ ἔχουν μαζί των χρήματα· ἔπειτα δὲ δὲν εἶναι ἡ σημερινὴ ἀπὸ τὰς πολὺ μεγάλας ἡμέρας, ὥστε δὲν πειράζει καὶ ἂν δὲν τὸ πληρώσουν· ἡμεῖς οἱ κλέφταις, ἐξηκολούθησε στραφεῖς πρὸς ἐμὲ, συνειθίζομεν εἰς τὰς ἐπισήμες ἡμέρας νὰ ἀγοράζωμεν τὸ σφακτὸν, ὅπου τρώγομεν, διότι τὸ ἔχομεν διὰ κακὸν νὰ τὸ φάγωμεν ἀπλήρωτον καὶ μάλιστα τὴν λαπρὰν καὶ τοῦ ἀγίου Γεωργίου.

Τότε ἐνεθυμήθην τὸν λόγον, τὸν ὅποιον εἶχον ἀκούσει τῶν πολλῶν ἐτῶν ἀπὸ τῆς γέροντας Προεστὸν, ὅστις ἐρωτηθὲν τὸ Πάτχα πῶσας δραχμὰς ἡγόρασε τὸ ἀρνί :

— Μήπως εἶμαι κλέπτης, ἀπεκρίθη, ἐγὼ διὰ νὰ ἀγοράῃ τὸ ἀρνὶ τῆς λαμπρᾶς !

Ἐπέρασα καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην μὲ ὀλίγον ξηρὸν ἄρν' καὶ ἓν σιγάρον, τὸ ὅποιον μοὶ προσέφερεν ἔτοιμον ὁ Εὐθύμιος· ὅτε δὲ ἐπλησίαζε νὰ δύσῃ ὁ ἥλιος, ἐπανῆλθεν ὁ Μαρκος καὶ πρὶν ἀκόμη νυκτώσῃ ἐξῆλθομεν τῆς κρύπτης, ἐν διημερεύομεν καὶ ὁδοιποροῦντες διὰ τὸ ἀνώμαλον τοῦ ἐδοῦ.

ποῖσι ἀπὸ φόβον τοὺς περιποιοῦνται καὶ ὑπεκρίνονται τὸν φίλον· ἀλλ' ἄρα εὖρωσι τὴν κατὰλληλον εὐκαιρίαν, τοὺς καταγγέλλουσιν εἰς τὴν ἐξουσίαν ἣ καὶ τοὺς φονεύουσιν, αἱ πλεῖστα δὲ τῶν κατὰ καιροὺς ληστρικῶν συμμοριῶν ἀπὸ τοὺς φίλους ἐξωντώθησάν.

φους πεζοὶ ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν ἐφθάσαμεν εἰς τόπον ἀνοικτὸν καὶ ἐπίπεδον, ἐνθα ἦτον ἐσπαρμένος ἀραβόσιτος· ἐκεῖ εὗρομεν τοὺς δύο ἄλλους συντρόφους καὶ χωρικὸν, τὸν ὁποῖον ἐχαιρέτησαν περιπαθῶς ὁ Εὐθύμιος μετὰ τοῦ Λαφαζάνη· εἶναι σύντροφός μας, εἶπεν εἰς ἐμὲ ὁ Λαφαζάνης, καὶ ἔλειπε μὲ τὸ ἄλλο μπουλοῦκι.

— Κατὰ τὰς εἰδήσεις, ὁποῦ μᾶς φέρει, ἀφεντικὸ, ἐπρόσθεσεν ὁ Κουμπάρος, μετὰ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας θὰ πιάσουν καὶ ἄλλο μανάρι⁽¹⁾ τὰ ἄλλα παιδιὰ καὶ θὰ κάμῃς σύντροφον.

Τὸν προσελθόντα σύντροφον ἐκάλουν Νικόλαν, ἐκ πρώτης ὄψεως δὲ ἐννόησα ὅτι δὲν ἦτον ληστής, ἀλλ' ἀπλοῦς χωρικὸς, ἐκ τῆς τάξεως ἴσως τῶν φυγοδίκων, διότι δὲν ἔφερεν ἄλλο ὄπλον εἰμὴ μόνον μίαν πιστόλαν καὶ ἐφόρει κοντόρασον λευκὸν, φέσι καὶ τσαρούχια ὅλως πρόστυχα.

— Ἐκυττάξατε τὴν σπάλαν (ὠμοπλάτην), ἡρώτησεν ὁ Εὐθύμιος ;

— Τὰς ἐκυττάξαμεν καὶ τὰς δύο, ἀπεκρίθη ὁ Κουμπάρος, καὶ τὰς ἔχομεν φυλαγμένας διὰ νὰ τὰς ἰδῇτε καὶ σεῖς αὐρίον. Καθὼς δείχνουν, καλεῖται ὁ κόσμος ἀπὸ τὰ στρατιωτικὰ ἀποσπάσματα, ἀλλὰ ἡμεῖς δὲν ἔχομεν ἀνάγκην, διότι εἵμεθα πολὺ μακρὰν ἀπὸ αὐτὰ, καὶ, ὡς φαίνεται, κανεὶς δὲν ἐννόησε ποῦ ἐτραβήξαμε.

— Ἐπλήρωσες τὸ σφακτὸν, ἐπανέλαβεν ὁ Εὐθύμιος, ἢ ἐλησμόνησες, ὅτι εἶναι ἀποκρηά.

— Τὸ ἐπλήρωσα ὅχι διὰ τὴν ἀποκρηὰν, διότι δὲν τὴν ἐνθυμήθην, ἀλλὰ διότι δὲν συμφέρει νὰ ψυχραίνωμεν κανένα, ἐνόσω ἔχομεν μαζί μας τὸν ἀφεντικόν.

(α) Τὸ ὑπὸ πολλῶν μητέρων (μανάδων) βυζανόμενον καὶ ὡς ἐκ τούτου λίαν εὐτραφὲς καὶ παχὺ πρόβατον, μεταφορικῶς δὲ ὁ πλούσιος.

— Οικονόμησες καυμίαν κόταν διὰ τὸν κύριον Σωτηρόπουλον ; ἠρώτησεν ὁ Λαφαζάνης.

— Οικονόμησα, κουμπάρε, ἀπεκρίθη, ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασα νὰ τὴν ψήσω καὶ τὴν ἔφερα ὠμὴν, ὥστε ἀπόψε θὰ φάγη καὶ ὁ ἀφεντικὸς ἀπὸ τὸ κρέας, ὁποῦ θὰ φάγωμεν καὶ ἡμεῖς.

— Καὶ τί κρέας εἶναι, ἠρώτησα.

— Γίδα, μοι ἀπεκρίθη.

— Περνῶ καὶ ἀπόψε νηστικὸς, ἀπήντησα, διότι τὸ στομάχι μου δὲν χωνεύει τὴν γίδα, καὶ τρώγω αὐρίον μὲ περισσοτέραν ὀρεξιν.

Ἐκάθησαν ὅλοι οἱ λησταὶ καὶ ἤρχισαν νὰ τρώγουν δυσανασχετοῦντες διότι δὲν ἔτρωγον καὶ ἐγὼ, ἔκοψαν δὲ καὶ μεγάλην καρποῦζαν, ἐξ ἧς μοι προσέφερον καὶ ἔφαγα δύο τεμάχια. Μὴ φερισσοτέραν ἀπληστίαν κατεβρόχθιζε τὰ κρέατα ὁ Εὐθύμιος, ὅστις ἔλεγε.

— Πιστεύετε, ὦρὲ ἀδέρφια, ὅτι ἐκόντευσα νὰ ξεψυχήσω ὁποῦ δὲν ἔφαγα τρεῖς ἡμέρας κρέας ;

— Τόση εἶναι, καυμένε, ἡ ψυχὴ σου, ἀπήντησεν ὁ Κουμπάρος !

— Μὴ κρίνης, κουμπάρε μου, ἀπὸ λόγου σου· ἐγὼ ἔκανα τὸν χασάπην καὶ ἤμην μαθημένος νὰ τρώγω καθ' ἡμέραν κρέας, ἐνῷ σεῖς εἰς τὰ χωρία σας τὸ βλέπετε κάθε λαμπρά.

— Φάγετε καλὰ, παιδιὰ, εἶπεν ὁ Ἀλέξης, διότι αὐρίον ἀρχίζει σαρακοστή καὶ θὰ νηστεύσωμεν.

— Ἐγὼ, ἀπήντησεν ὁ Εὐθύμιος, δὲν ἤμπορῶ νὰ νηστεύσω καὶ θὰ τρώγω, διότι τὸ φαγητὸν δὲν τὸ ἔχω διὰ κρίμα.

— Πρὶν παύσουν ἀπὸ τοῦ νὰ τρώγουν, ἤρχισαν νὰ χλευάζουν τοὺς χωροφύλακας καὶ τοὺς ἀξιωματικούς καὶ νὰ λέγουν διαφόρους μωρολογίας περὶ τῆς δειλίας αὐτῶν καὶ περὶ τῶν καταχρήσεων, τὰς ὁποίας δῆθεν κάμνουν, ὅταν ἐξέρ-

α χωνται πρὸς καταδίωξιν· τὸ δὲ συμπέρασμα τῆς ὁμιλίας
 π των ἦτο, ὅτι πάντες οἱ ἐξερχόμενοι πρὸς σύλληψιν φυγοδί-
 κων ἢ ληστῶν διαπράττουν μεγάλας καταχρήσεις, τὰς ὁποίας
 ε παραβλέπουσιν οἱ ὑπουργοὶ καὶ οἱ μεγάλοι, διότι λαμβάνουν
 ν καὶ αὐτοὶ τὸ μέρος των.

γ — Διὰ τοῦτο οἱ πολιτικοί, ἐπέφερεν ἐπὶ τέλους ὁ Κουμ-
 δ πάρος, δὲν ἠθέλησαν νὰ δώσουν τὴν ἀμνηστειαν, διότι ἅμα
 λείψουν οἱ φυγοδικοὶ καὶ οἱ λησταί, δὲν θὰ ἤμπορουν πλέον
 νὰ στέλλουν ἐξω ἀποσπάσματα καὶ θὰ τοὺς λείψουν τὰ πε-
 σκέσια (δῶρα.) Δὲν εἶναι ἔτσι ἀφεντικό;

— Πόσον κακὰ κρίνετε τὰ πράγματα, ἀπεκρίθην, καὶ
 πῶς γελοῦν μὲ σᾶς, ὅσοι σᾶς λέγουν τοιαῦτα παραμύθια·
 μεταξύ τῶν πολλῶν στρατιωτῶν καὶ χωροφυλάκων, ὅσοι
 ἐξέρχονται πρὸς καταδίωξιν, ἤμπορεῖ νὰ εὑρεθῇ καὶ κανεὶς,
 ὁ ὁποῖος νὰ κάμῃ ἀταξίαν τινά, ἀλλ' οὐδέποτε ἠκούσθη, ὅτι
 ἀξιωματικοὶ τῆς Κυβερνήσεως ἔκαμαν εἰς τὰς περιουσίας
 των ἄτιμα πράγματα, ἢ ὅτι ἐμάζευσαν γιδοπρόβατα. Εἶναι
 δὲ πολὺ ἀναιδέες ψεῦσται, ὅσοι λέγουν, καὶ πολλοὶ ἀνόητοι,
 ὅσοι πιστεύουν, ὅτι οἱ ὑπουργοὶ καὶ ἄλλοι πολιτικοὶ ἄνδρες
 θέλουν νὰ ἦναι εἰς τὸ Κράτος λησταί καὶ φυγοδικοὶ διὰ νὰ
 τρώγουν καὶ αὐτοὶ ὄρνιθας καὶ γίδας. Ὅσοι πολιτικοὶ ὠμί-
 λουν κατὰ τῆς ἀμνηστειας ἔκαμνον τοῦτο ἀπὸ πεποίθησιν,
 διότι ἐφρόνουν, ὅτι, ἐὰν ἡμνηστεύοντο οἱ κακοῦργοι, πολλοὶ
 τῶν παλόντων ἤθελον τοὺς ἐκδικηθῇ μὲ τὸ χεῖρι τους καὶ οὕ-
 τως ἤθελε γίνεαι μεγαλείτερον κακόν.

Ἀφοῦ ἔφαγον καὶ ἔπιον κατὰ κόρον, ἐκάπνισαν δὲ καὶ ἀνὰ
 δύο σιγὰρα ἕκαστος καὶ ἀντήλλαξαν μεταξύ των διαφόρους
 ἀστεϊσμούς, ἀνεχωρήσαμεν ἐκεῖθεν καὶ μετὰ δύο ὥρας ἐφθά-
 σαμεν εἰς τὴν ἀριστερὰν ὄχλην μεγάλου ποταμοῦ, ὁ ὁποῖος,
 ὡς εὐκόλως ἠγνόησα, ἦτο ὁ Ἀλφειός. Καθήσαντες ἐκεῖ

ἐνίφθημεν ὅλοι· εἶχε δὲ παρῆλθαι τὸ μεσονύκτιον καὶ οἱ συνοδοιπόροι μου ἀποφασίσαντες νὰ νηστεύσωσι τὰς ἐπομένους ἡμέρας, ἔφαγον ὅλα τὰ λείψανα τῆς γίδας, καὶ με δυσκολίαν ὁ Εὐθύμιος ἠδυνήθη νὰ σώσῃ μικρὸν τεμάχιον διὰ νὰ φάγῃ τὴν ἐπιούσαν. Ἐθαύμαζον δὲ καὶ αὐτοὶ πῶς ἐξ ἀνθρώποι ἠδυνήθησαν νὰ φάγωσιν εἰς μίαν καθησάν ἐλόκληρον γίδαν, ἡ ὁποία, ἔλεγον, ἐξύγιζε πλείοτερον τῶν δεκατεσσάρων ὀκάδων. Αἰσθανόμενος ἀτονίαν ὡς ἐκ τῆς νηστείας (διότι ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας δὲν εἶχον φάγει εἰμὴ ξηρὸν ἄρτον) ἐζήτησα καὶ ἐγὼ ὀλίγον κρέας, ἀλλ' ἦτο τόσον σκληρὸν καὶ ἄνοστον, ὥστε δὲν ἠμπόρεσα νὰ φάγω.

Μετὰ μιᾶς ὥρας ἀνάπαυσιν διέβημεν τὸν ποταμὸν, ὅστις εἰς τὸ μέρος αὐτὸ εἶχε πλάτος μὲν ἐξήκοντα περίπου μέτρων· βάθος δὲ 0,50—1,20 καὶ πρῶτον μὲν διήλθον ἑφιπποὶ ὁ Εὐθύμιος μετὰ τοῦ Κουμπάρου καὶ πεζοὶ ὁ Νικολαὸς καὶ ὁ Μάρκος, ἔπειτα δὲ ἐλθόντων ὀπίσω τῶν ζώων, ἵππεύσαμεν ἐπ' αὐτῶν ἐγὼ καὶ ὁ Λαφαζάνης, ὁ δὲ Ἀλέξης προπορευόμενος πεζὸς ἔσυρε τὸ ἰδικόν μου ζῶον. Μόλις διελθόντες τὸν ποταμὸν ἐπαύσαμεν τὴν ὁδοιπορίαν καὶ ἐκοιμήθημεν.

Ι ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1866.

Τὸ πρῶτ' ἀπεσύρθημεν εἰς τόπον ἀσφαλῆ, ἐνθα ἔμεινα κατὰ τὸ σύνθηδες κατακεκλιμένος καὶ κοιμώμενος μέχρι τῆς ἑννάτης. Ἀμα με εἶδεν ἐγερθέντα, ὁ Εὐθύμιος προσῆλθε κρατῶν ξύλινον ὀβελὸν (σοῦβλαν), ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦτο ἐψημένη ἡ ὄρνις καὶ μοὶ εἶπε.

— Ἐλπίζω σήμερον, κ. Σωτηρόπουλε, νὰ εὐχαριστηθῇς πολὺ, διότι ἡ κόττα εἶναι παχεῖα καὶ τὴν ἐψηστα ὠραία.

Ἔστρωσεν εὐθὺς ἐνώπιόν μου τὸ ταγάρι ἔθηκεν ἐπ' αὐτοῦ ἄρτον καὶ ἔκοπτε τὴν ὄρνιθα· ἀρχίσας νὰ τρώγω, εἶπον καὶ εἰς αὐτὸν νὰ μὲ συντροφεύσῃ, ἀλλ' ἀπεκρίθη ὅτι ἔχει φυλαγμένον κρέας καὶ ὅτι ἡ ὄρνις εἶναι διὰ μόνον ἐμέ. Ἐραγα τὸ ἡμῖς αὐτῆς, ἐπια δὲ δύο τάσια οἴνου, καὶ τὸ γεῦμά μου αὐτὸ ἦτο τὸ καλλίτερον ἄφ' ὅσα ἔκαμα, ἐνόσω διέμεινα μετὰ τῶν ληστῶν.

Μετ' ὀλίγον ἦλθεν ἐνώπιόν μου ὁ Λαφαζάνης, πολὺ δὲ πλησίον ἐκάθητο καὶ ὁ Κουμπάρος, κρυπτόμενος πάντοτε ὀπισθεν δένδρου διὰ νὰ μὴ τὸν βλέπω. Ὁ πρῶτος παρεπονεῖτο, διότι δὲν εἶχε τί νὰ φάγῃ, ὁ δὲ ἄλλος τὸν ἔλεγε νὰ περάσῃ ὅπως δυνηθῇ σήμερον καὶ αὖριον, καὶ τὸ ἐσπέρας θὰ στείλῃ ἐπίτηδες ἄνθρωπον νὰ φέρῃ ὀρύζιον καὶ ὀκταπόδιον· ἠρώτησε δὲ καὶ ἐμέ, ἐάν θέλω νὰ φέρουν καφέν, ἀλλ' ἐγὼ τῷ ἀπεκρίθην, ὅτι δὲν μὲ μέλλει πολὺ διὰ τὸν καφέν, περισσοτέραν δὲ ἀνάγκην αἰσθάνομαι νὰ ἀναγινώσκω, καὶ τὸν παρακαλῶ νὰ φροντίσῃ περὶ προμηθείας βιβλίου τινός. Ἀκολούθως ἐζήτησεν ὁ Λαφαζάνης νὰ χαρτοπαξωμέν· ἐνῷ δὲ ἐπαίζομεν οἱ δύο καὶ πλησίον ἡμῶν ἐκάθητο ὁ Εὐθύμιος μετὰ τοῦ Κουμπάρου.

— Βλέπω, εἶπα, ὅτι ὅλοι εἴσθε χριστιανοὶ καὶ καλοὶ μάλιστα χριστιανοὶ, διότι καὶ νηστεύετε καὶ τὸν σταυρόν σας κάμνετε καὶ τοὺς ἀγίους ἐπικαλεῖσθε εἰς πᾶσαν περίστασιν. Δὲν μοὶ λέγετε λοιπὸν πῶς συμβιβάζετε τὰς πράξεις σας μετὰ τὰ παραγγέλματα τῆς θρησκείας; Πῶς κάμνετε ληστείας καὶ φονεύετε ἀνθρώπους, χωρὶς νὰ συλλογίζησθε, ὅτι μετὰ θάνατον ὑπάρχει καὶ ἄλλη ζωὴ, εἰς τὴν ὅποιαν κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον περιμένει αἰωνία κόλασις ὅλους, ὅσοι κάμνουν τοιαύτας πράξεις;

— Πῶς σεῖς οἱ ὑπουργοί, ἀπεκρίθη ὁ Λαφαζάνης, κόφτετε

τούς ἀνθρώπους με τὴν λαιμητόμον χωρὶς νὰ συλλογίζεσθε τὴν κόλασιν ;

— Δὲν τοὺς κόπτουν, ἀπήντησα, οἱ ὑπουργοί, ἀλλὰ τοὺς κόπτει ἡ δικαιοσύνη καὶ ὁ νόμος διὰ τὰς πράξεις των.

— Καθὼς ἐσεῖς, ἐπανελάβεν ὁ ληστής, ἔχετε τοὺς νόμους σας καὶ ὅσα γράφουν οἱ νόμοι σας δὲν θεωρεῖτε ἁμαρτίαν νὰ τὰ κάνετε, ἀπαράλλακτα καὶ ἡμεῖς οἱ λησταὶ ἔχομεν τοὺς ἐδικούς μας νόμους, καὶ ἐνόςω τοὺς φυλάττομεν, δὲν φοβούμεθα οὔτε εἰς τοῦτον τὸν κόσμον νὰ πάθωμεν, οὔτε εἰς τὸν ἄλλον νὰ κολασθῶμεν· οἱ νόμοι μας δὲ μᾶς συγχωροῦν 1) νὰ κυνηγοῦμεν καὶ νὰ σκοτόνωμεν ὅλους, ὅσοι μᾶς κατατρέχουν καὶ ζητοῦν νὰ μᾶς ἐξοντώσουν· 2) νὰ κόφτωμεν τὴν μύτην καὶ τὰ αὐτιά ἐκείνων, ὅπου μᾶς προδίδουν εἰς τὴν ἐξουσίαν καὶ νὰ τοὺς ἀφίνωμεν νὰ ζοῦν σημειωμένοι διὰ νὰ τοὺς βλέπῃ ὁ κόσμος καὶ νὰ ἀποφεύγῃ τὴν προδοσίαν· 3) νὰ πέρνωμεν χρήματα ἀπὸ ὅσους ἔχουν διὰ νὰ ζοῦμεν καὶ ἡμεῖς, νὰ βοηθοῦμεν δὲ καὶ κανένα πτωχόν· καὶ 4) νὰ σκλαβώνωμεν τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς πλουσίους καὶ νὰ ζητοῦμεν ἐξαγοράν, ἐὰν δὲ δὲν τὴν λάβωμεν νὰ κόφτωμεν τὰς κεφαλὰς των καὶ νὰ τὰς στέλνωμεν εἰς τοὺς συγγενεῖς των. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος μᾶς διατάττουν οἱ νόμοι μας νὰ μὴ κάνωμεν ἀπιστίας, νὰ μὴ κακοποιῶμεν, οὔτε νὰ χύνωμεν χωρὶς ἀνάγκην αἷμα, νὰ μὴ πέρνωμεν ἀπὸ κανένα ὄλῃν του τὴν περιουσίαν καὶ τὸν ἀφίνωμεν πτωχόν, καὶ πρὸ πάντων νὰ μὴ πλησιάζωμεν γυναῖκας.

— Ἀλλὰ δὲν καταλαμβάνετε, τοὺς εἶπον, ὅτι πολλοὶ ἐκ τῶν νόμων σας ἀντιβαίνουν εἰς τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὰ παραγγέλματα τῆς θρησκείας καὶ ὅτι . . .

— Ἀφες αὐτὰς τὰς διδασκαλίας, με διέκοψε λέγων ὁ Λα-

φαζάνης, ἐκεῖνοι, ὅπου ἔκαμαν τοὺς ἰδικούς μας νόμους, ⁽¹⁾ εἶχον περισσοτέραν γνῶσιν ἀπὸ ὅλους ἡμᾶς.

Ἀφοῦ ἐνύκτωσεν, ἐγὼ μὲν μετὰ τοῦ Λαφαζάνη καὶ Εὐθυμίου ἀνέβημεν πεζοὶ εἰς τὸν πρὸς ἀνατολὰς κείμενον λόφον, οἱ δὲ ἄλλοι τρεῖς μετὰ τῶν ζῶων ἦλθον δι' ἄλλης ὁδοῦ εἰς τὸ αὐτὸ μέρος, προχωρήσαντες δὲ ὀλίγον εὗρομεν δημοσίαν ὁδὸν, ἔνθα μὲ παρήγγειλαν ν' ἀναβῶ ἐπὶ τοῦ ἵππου, λέγοντες, ὅτι τὸ σαμάρι, τὸ ὁποῖον ἔφερεν ὁ ἡμίονος, ἀνῆκεν εἰς ἄλλο ζῶον καὶ διὰ τοῦτο ἐπροξένησε πληγὴν εἰς τὴν ράχιν του. Εἴτε διότι ἴδρωσα ὡς ἐκ τῆς ἀναβάσεως εἰς τὸν λόφον, εἴτε διότι ὁ καιρὸς μετεβλήθη, ἡσθανόμην ψυχὸς καὶ ἐζήτησα νὰ μοὶ δώσουν ἐπανωφόριον, μοὶ ἔδωκαν δὲ λευκὸν καπτόν μάλλινον, τὸ ὁποῖον ὠνόμαζον ράσον. Ὅδοιπορήσαντες ἐπὶ πέντε ὥρας καὶ διευθυνόμενοι πότε πρὸς Ἀνατολὰς καὶ πότε πρὸς Ἀρκτον, ἐφθάσαμεν εἰς τὴν δεξιὰν ὄχθην μικροῦ ποταμοῦ, ἔνθα ὑπῆρχεν ἐσπαρμένος ἀραβόσιτος· ἐκεῖ ἐμείναμεν διὰ νὰ κοιμηθῶμεν· δειπνήσας δὲ μὲ τὸ ἐν τέταρτον τῆς ὀρμῆος καὶ κατακλιθεὶς ἐκοιμήθην.

(¹) Οἱ νόμοι οὗτοι καὶ τὰ ἔθιμα ἀνήκουσι κυρίως εἰς τοὺς ἐπὶ Τουρκοκρατίας κλέφτας, οἵτινες δὲν ἦσαν λησταί, ἀλλ' ἀντάρται κατὰ τῆς δυναστείας καὶ τῶν καταπιέσεων τῶν Ὀθωμανῶν· ὡς τοιοῦτοι δὲν ἐπέτρεπον εἰς ἐαυτοὺς νὰ γυμνῶσιν ἢ νὰ κακοποιῶσιν εἰμὴ μόνον τοὺς δυνατοὺς καὶ πλουσίους, οἵτινες ἦσαν Ὀθωμανοὶ ἢ φίλοι αὐτῶν. Εὐτύχημα εἶναι ὅτι καὶ σήμερον, ὅσοι ἀναγκάζονται νὰ γενῶσι λησταί, θεωροῦσι καθήκον τῶν νὰ τηρῶσι τοὺς νόμους τούτους, οἱ ὅποιοι χρησιμεύουσιν ὡς χαλινὸς καὶ τοὺς ἐμποδίζουσιν ἀπὸ πᾶν νὰ παρεκτρέπωνται εἰς ὠμότητας καὶ ἀκολασίας. Ἐχομεν παραδείγματα, ὅτι πτωχοὶ ἄνθρωποι, περιπεσόντες εἰς χεῖρας ληστῶν, ὅχι μόνον δὲν ἐγυμνώθησαν, ἀλλ' ἔλαβον παρ' αὐτῶν καὶ βοηθήματα.

2 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Περὶ τὸ λυκαυγὲς ἐγερθέντες διέβημεν τὸν ποταμὸν καὶ ἀνῆλθομεν εἰς σύνδενδρον καὶ ἀπότομον λόφον, ἔνθα ἐπρόκειτο νὰ διημερεύσωμεν. Ἐκοιμήθην καὶ ἐκεῖ ὥρας τινάς, ὅτε δὲ ἠγέρθην, παρετήρησα, ὅτι καὶ εἰς τὰς δύο ὄχθας τοῦ ποταμοῦ ὑφούντο τοιοῦτοι λόφοι, ἐπὶ δὲ τῆς δεξιᾶς, ὀλίγον ἀνωτέρω τῆς θέσεως ἔνθα ἐκοιμήθην, ὑπῆρχε χαμῶγειος ἐξοχικὴ οἰκία καὶ πλησίον αὐτῆς μύλος, ἄνωθεν δὲ αὐτῶν δημοσία ὁδὸς, δι' ἧς διήρχοντο καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἑφιπποὶ καὶ πεζοὶ ὁδοιπόροι, τοὺς ὁποίους ἐμακάριζον καὶ ἐζήλευον διὰ τὴν ἐλευθερίαν των.

Περὶ τὴν μεσημβρίαν ἔφαγα καὶ τὸ τελευταῖον τέταρτον τῆς ὀρνίθος, ὃ δὲ Εὐθύμιος μοὶ ἀνήγγειλεν, ὅτι τὸ ἑσπέρας θὰ ἔχωμεν κρέας, καθόσον ἀπεφάσισαν καὶ τὰ ἄλλα παιδιὰ νὰ μὴ νηστεύσουν, διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν εὐρίσκουν τίποτε νηστεύσιμον νὰ φάγουν, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχουν συχνὰ σφακτὰ διὰ νὰ συμβουλευώνται τὴν πλάτην. Τὸν ἠρώτησα, ἔάν τὴν ἐπομένην νύκτα θὰ κάμωμεν μακρὰν ὁδοιπορίαν καὶ μοὶ ἀπεκρίθη, ὅτι θὰ μείνωμεν ἐκεῖ τριγύρω πολλὰς ἡμέρας. Ἐνόησα λοιπὸν, ὅτι ἐφθάσαμεν εἰς τὸ τέρμα τῆς ὁδοιπορίας μας καὶ ἐπερίμενα νὰ μοῦ ζητήσουν ἐπιστολὴν πρὸς τὴν σύζυγόν μου διὰ νὰ ἀπέλθουν εἰς παραλαβὴν τῶν λύτρων, ἀλλ' ἐνθυμούμενος τὴν ἀπαίτησιν τῶν 80,000 δραχμῶν καταλαμβανόμεν ὑπὸ ἀπελπισίας καὶ δὲν ἐτόλμων νὰ κάμω κανένα λόγον περὶ τούτου.

Μετὰ τὴν μεσημβρίαν ἤρχισε νὰ βρέχη, ἀλλ' εὐτυχῶς εὐρέθη ἐκεῖ πλησίον μικρὸς βράχος, ὑπὸ τὸν ὁποῖον τρυπώσας καὶ περιτυλιχθεὶς μετὰ τὸ κιλίμιον κατῴρθωσα νὰ μὴ βραχῶ τὴν ἑσπέραν ἀπὸ τὴν ἐξουθενήσασθαι εἰς μέρος χαμηλότερον καὶ

μᾶλλον σύνδενδρον, ἔνθα ἔμεινα μόνος μετὰ τοῦ Εὐθυμίου, οἱ δὲ λοιποὶ ἐπῆγαν ὀλίγα βήματα ἀπωτέρω καὶ ἔφηνον τὸ σφακτόν· μόλις δὲ εἶχε ψηθῇ τοῦτο, καὶ ἐπῆλθε βροχὴ διαρκέσασα ὅλην τὴν νύκτα.

Εὐτυχῶς ὁμοῦς εὐρέθη καὶ ἐκεῖ ἄλλος βράχος, ὅστις μὲ ἐπροφύλαξεν, ἀλλ' ἦτον τόσον χαμηλὸς, ὥστε ἔπρεπε νὰ μένω πάντοτε πλαγιασμένος καὶ ἄπαξ ἢ δις, ὅτε λησμονήσας ἠθέλησα νὰ ἀνασκηκωθῶ, ἐκτύπησα τὴν κεφαλὴν. Ἡ ὑγρασία καὶ τὸ ψυχρὸς ἐπηρέασαν οὐσιωδῶς τὴν σωματικὴν μου κατάστασιν καὶ ἤρξαν τὴν στενοχωρίαν μου, εἰς τρόπον ὥστε δὲν ἠδυνήθην νὰ φάγω τίποτε κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα, ἂν καὶ ὁ Λαφαζάνης ἠτοίμασε καὶ μοι ἔφερε τὸ λεγόμενον σπληνάντερον.

3 - 4 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Περὶ τὸ λυκαυγὲς τῆς ἐπιούσης, ἀφοῦ διεσκόρπισαν τὰ ὅστ' αὐτοῦ κρέατος, ὅπερ εἶχον φάγει, καὶ ἐξηράνισαν ὅλα τὰ ἔχνη τῆς πυρᾶς, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον ψήσει τὸ σφακτόν, ἀνήλθομεν εἰς λόφον ὑψηλότερον καὶ ἐστάθημεν, πρὶν φθάσωμεν εἰς τὴν κορυφὴν αὐτοῦ· ἦτο δὲ ἡ κατωφέρεια τοσοῦτον μεγάλη, ὥστε βλέποντες οἱ λησταί, ὅτι δὲν ἠδυνάμην νὰ μείνω κατακεκλιμένος, ἔκοψαν κλάδους δένδρων καὶ κατεσκεύασαν εἰς τὴν ρίζαν μεγάλης τινὸς δρυὸς γιαντάκι (κοίτην), εἰς τὸ ὅποιον κατεκλίθην. Ἐκολύμβων ὁμοῦς ἐντὸς τῆς ὑγρασίας, διότι καὶ οἱ κλάδοι τῶν δένδρων ἦσαν πλήρεις ῥόμβων ὕδατος, καὶ τὸ κιλίμιον ὡς καὶ τὸ ἐσάπλωμα εἶχον ἐν μέρει βραχῇ, καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἀπὸ τὴν μικρὰν τῆς πρωίας ὁδοιπορίαν κατὰβρεκτος ἐγενόμην μέχρι γονάτων. Ἐπειδὴ δὲ

παρεπονούμην συχνά διὰ τὴν κατάστασιν ταύτην, ὁ μὲν Λαφαζάνης μὲ παρηγόρει, ὁ δὲ Εὐθύμιος ἔλεγεν, ὅτι αὐτὴ ἡ τέχνη κυττάζει μόνον ἀσφάλειαν καὶ δὲν ἐξετάζει οὔτε βροχὴν, οὔτε ἥλιον, οὔτε κρύον, οὔτε ζέστην.

Περὶ τὴν δεκάτην μοὶ ἔφερον τὴν κεφαλὴν τοῦ ψητοῦ καὶ ἐγευματίσα· ἐφαίνοντο δὲ λίαν εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴν πλάτην, διότι ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἄνω αὐτῆς μέρους εἶχε μελανὸν σημεῖον, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν ἐξήγησίν των ἐσήμαινεν, ὅτι ἦσαν ἔτοιμα τὰ λύτρα. Μὴ βλέπων πλέον τὰ ζῶα, ἠρώτησα τί γίνονται.

— Ἐπῆγαν νὰ εὔρουν ἀφέντην, ἀπεκρίθη ὁ ἑπισθὲν μου καθήμενος Κουμπάρος, διότι δὲν ἤμπορούσαμεν νὰ τὰ διατηρήσωμεν περισσότερον.

— Εἶναι μεγάλη ἁμαρτία, ἀπήντησα, νὰ χαθῇ τὸ ἄλογον, διότι ὁ κύριος αὐτοῦ εἶαι πολὺ πτωχὸς ἄνθρωπος.

— Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος, ὁποῦ τὸ ἐπῆρεν, εἶναι ἀκόμη πτωχότερος, ἀπεκρίθη ὁ Εὐθύμιος.

Ἐγγιζούσης τῆς μεσημβρίας, ἠκούσθησαν οἱ κωδωνίσκοι ποιμνίου, ἐντεῦθεν δὲ ἐννοήσαντες, ὅτι τὸ ποῖμνιον τοῦτο ἤρχετο πρὸς ἡμᾶς, ἠγέρθημεν ἀμέσως ὅλοι, διεσκορπίσαμεν τὸ γιατάκι, ἀνέβημεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου καὶ ἐπειδὴ ἡ θέσις αὕτη δὲν μὲς ἐφάνη ἀσφαλῆς, κατέβημεν καὶ ἐτοποθετήθημεν εἰς τὸ μέσον ἄλλου λόφου, κειμένου ἐπὶ τῆς ὀχθῆς τοῦ ποταμοῦ παραλλήλως τοῦ λόφου, ἐν ᾧ εἶχομεν διημερεύσει τὴν προτεραίαν. Ἐκεῖθεν ἐφαίνοντο εἰς τὴν ἀπέναντι ὀχθὴν ἡ ἐξοχικὴ οἰκία, ὁ μύλος καὶ ἡ ὁδὸς, ὑπῆρχε δὲ καὶ βράχος δυνάμενος νὰ προσυλάξῃ ἀπὸ τὴν βροχὴν δύο ἀνθρώπους. Ὑπὸ τὸν βράχον τοῦτον ἐκοιμήθην δύο νύκτας, ἀλλὰ φαίνεται ὑπ' αὐτὸν ὅτι ἐστάθμευσον ἄλλοτε ἀγελάδες καὶ αἰγες, αἱ ὁποῖαι εἶχον ἀφήσει πολλὰ τσιμπούρια, ἐκολλήσαν δὲ πολ-

λά ἐξ αὐτῶν εἰς διάφορα μέρη τοῦ σώματός μου καὶ ὑπέφερον ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, ἕως οὗ δυνηθῶ νὰ τὰ ξεκολλήσω.

§ ΑΥΤΟΥΣΤΟΥ

Ἐφαγα μετὰ τοῦ Εὐθυμίου περὶ τὴν Μεσημβρίαν τῆς ἡμέρας ταύτης ὀλίγον κρέας, τὸ ὅποιον εἶχε περισσεύσει καὶ ἔπαιζον μετ' αὐτοῦ κοντσίναν, ὁ δὲ Λαφαζάνης μετὰ τοῦ Κουμπάρου ἐκάθηντο εἰς ἀπόστασιν πεντήκοντα περίπου βημάτων, ἐνῷ ὁ Ἀλέξης καὶ ὁ Μάρκος εἶχον τοποθετηθῇ ἄνωθεν τοῦ βράχου ὡς σκοποί. Πρὸς τὸ μέρος, ἐνθα ἐκάθηντο ὁ Λαφαζάνης καὶ ὁ Κουμπάρος, ἠκούσθη μικρὸς θόρυβος καὶ θεωρήσαντες εἶδομεν ποιμένα κρατοῦντα μεγάλην ῥάβδον, ὅστις περιφερόμενος ἐντὸς τοῦ δάσους πρὸς ἀνεύρεσιν, ὡς φαίνεται, ἀπολεσθέντος τινὸς προβάτου, εὗρέθη, χωρὶς νὰ τὸ ἐλπίζῃ, ἐνώπιον τῶν ληστῶν, οἵτινες καὶ αὐτοὶ ἐταράχθησαν ὅχι ὀλιγώτερον ἐκείνου.

—Κάθησε, τῷ εἶπε σιγαλῇ τῇ φωνῇ ὁ Λαφαζάνης, καὶ μὴ φοβῆσαι.

—Ἐκάθησεν ὁ ποιμὴν καὶ ἔλαβε τὴν τόλμην νὰ τοὺς ἐρωτήσῃ τί ἄνθρωποι ἦσαν, αὐτοὶ δὲ τῷ ἀπεκρίθησαν, ὅτι ἦσαν φυγόδικοι καὶ ἦλθον εἰς τὰ μέρη ταῦτα διὰ νὰ κλέψωσιν ἄλογα· τὸν παρεκάλεσαν μάλιστα νὰ τοὺς συνδράμῃ εἰς τοῦτο, ὑποσχόμενοι νὰ τῷ δώσωσι τὴν ἀναλογίαν τοῦ ἀπὸ τὰ κέρδη· τὸν ἐκράτησαν ἐπέκεινα τῶν δύο ὥρων, εἰς τὸ διάστημα τῶν ὁποίων ἔκαμαν μετ' αὐτοῦ διαφόρους ὁμιλίας.

Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡ στενοχωρία μου ὑπῆρξε πολὺ μεγαλειτέρα, διότι ἦτον ἡ παραμονὴ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος, καθ' ἣν ἐορτάζω τὴν ἐορτὴν τοῦ ὀνόματός μου.

Ἐνθυμούμην μετὰ πολλῆς συγκινήσεως τὴν ἄλλοτε γινομένην ἐν τῇ οἰκίᾳ μου προετοιμασίαν καὶ ἀνελογιζόμενην τὴν βαθυτάτην θλίψιν, τὴν ὁποίαν οἱ συγγενεῖς μου ἐδοκίμαζον. Ἀμα ἐνύκτωσε, κατέβημεν εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ ὕδωρ ἦτον ἀκόμῃ θολὸν ἐκ τῶν βροχῶν, διέβημεν εἰς τὴν δεξιὰν ὄχθην καὶ ἀνήλθομεν εἰς λόφον, ἐξ οὗ ἐφαίνοντο εἰς διάφορα τοῦ ποταμοῦ μέρη ἄνθρωποι κρατοῦντες δαῖδας ἀναμμένους καὶ καταγινόμενοι εἰς ἄγραν ἰχθύων διὰ τὴν ἐπιούσαν.

Πρὶν κοιμηθῶμεν, μοὶ ἀνῆγγειλεν ὁ Λαφαζάνης, ὅτι τὴν ἐπιούσαν εἶναι καίρὸς νὰ ἀπέλθωσιν τινες ἐξ αὐτῶν διὰ τὴν παραλαβὴν τῶν λύτρων, καὶ ὅτι τὸ πρῶτ' ἂν μοὶ φέρουν τὰ ἀναγκαῖα νὰ γράψω ἐπιστολὴν πρὸς τὴν σύζυγόν μου, διὰ τῆς ὁποίας νὰ τὴν εἰδοποιῶ, ὅτι εἶμαι καλὰ καὶ συνάμα νὰ τὴν παραγγέλλω νὰ στείλῃ τὰ χρήματα σῶα καὶ ἀνελλιπῇ δίδων αὐτῇ νὰ ἐννοήσῃ καλῶς, ὅτι ἐὰν δὲν πράξῃ τοῦτο, δὲν θέλει μὲ ἐπανίδει ζωντανόν.

— Δὲν εἶναι, ἐπρόσθεσεν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα γυμνασμένοι οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τοιαῦτα πράγματα, καὶ φοβοῦμαι μήπως κάμουν ἀναποδίατς καὶ χαθῆς ἄδικα· ἔχω ὅμως σκοπὸν νὰ γυμνάσω ἐφέτος τοὺς Φιλιατρινούς καὶ ὅλους τοὺς Μεσσηνίους, καὶ διὰ τοῦτο εἶμαι ἀναγκασμένος, ἂν δὲν λάβω τὴν ἐξαγορὰν εὐθὺς, νὰ στείλω τὸ κεφάλι σου νὰ τὸ ἴδουν καὶ νὰ τρομάξουν.

— Ἄν καὶ εἶχον ἐξοικειωθῇ ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας μετὰ τὴν ιδέαν τοῦ θανάτου, αἱ ἀπειλαὶ τοῦ ληστοῦ μοὶ ἐπροξένισαν ὀδυνηράν ἐντύπωσιν καὶ ἐφρικίαν καθ' ὅλον τὸ σῶμα.

— Καὶ τί πρὸς ἐχέτε σκοπὸν, ἡρώτησα, νὰ ζητήσητε ἐπὶ τέλους δι' ἐξαγορὰν;

— Καὶ γράψαμεν εἰς τὴν Κυράν καὶ εἴπαμεν εἰς τὴν εὐ-

γενίαν σου, ὅτι ζητοῦμεν ὀγδοήκοντα χιλιάδας δραχμὰς καὶ εἰς τὸ ποσὸν αὐτὸ ἐπιμένομεν.

— Ὡὰ γράψω, τοὺς εἶπα, εἰς τὴν σύζυγόν μου ἐπιστολὴν, ὅπως τὴν θέλετε σεῖς, καὶ θὰ τὴν παραγγείλω νὰ θυσιάσῃ ὅλην μου τὴν περιουσίαν διὰ νὰ μὲ σώσῃ, διότι πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον φροντίζει διὰ τὴν ζωὴν του καὶ ἔπειτα διὰ τὴν περιουσίαν· μὴ ἀμφιβάλλετε δέ, ὅτι καὶ ἡ σύζυγός μου δὲν θὰ λυπηθῇ τίποτε ἀπὸ τὰ ἰδικά μου πράγματα διὰ νὰ σωθῶ, διότι, ἐὰν χαθῶ ἐγώ, θὰ χάσῃ καὶ τὰ πράγματά μου. Ἀλλὰ χρεωστῶ διὰ τελευταίαν φορὰν νὰ σᾶς κάμω τὴν παρατήρησιν, ὅτι χρήματα δὲν ἔχω καθόλου καὶ ὅτι τὰ κτήματά μου εἶναι μὲν καλὰ καὶ ἀξίζουν, ἀλλ' ἐὰν πωληθῶσιν εἰς τὰς σημερινὰς περιστάσεις, δὲν ἔμποροῦν νὰ δώσουν περισσότερα τῶν 50,000—60,000 δραχ., ὥστε καὶ ἐὰν ἀποφασίσῃτε νὰ μὲ γυμνώσῃτε ἐντελῶς καὶ νὰ μὲ ἀφήσῃτε πᾶμπτωχον, δὲν πρέπει νὰ ζητήτῃτε περισσότερα τῶν 40,000. Ἀλλὰ σᾶς τὸ συγχωρεῖ ἡ συνείδησις νὰ ἀφήσῃτε γυμνὸν ἓνα νοικοκύρην καὶ μάλιστα ἓνα πολιτικὸν ἄνθρωπον; Δὲν μοὶ εἶπατε πολλάκις οἱ ἴδιοι σεῖς, ὅτι οἱ νόμοι σας διατάσσουν νὰ πέρνητε ἀπὸ τοὺς πλουσίους μέρος μόνον τῆς περιουσίας των, διότι εἶναι κρῖμα νὰ μένουν πτωχοὶ καὶ νὰ μὴ ἔμποροῦν νὰ ζήσουν; Εἰς τὴν Ἑλλάδα οὐδέποτε ἐδόθη ἐξαγορὰ ἀνωτέρα τῶν τριάκοντα χιλιάδων δραχμῶν, καὶ ἀπορῶ πῶς σᾶς τὸ συγχωρεῖ ἡ συνείδησις νὰ ζητήσῃτε ὀγδοήκοντα ἀπὸ ἐμὲ, ὅστις δὲν εἶμαι πλούσιος. Ἐν τούτοις, ἀφοῦ ἐκάμετε τὸ λάθος νὰ πιστεύσῃτε εἰς τοὺς λόγους τῶν ἐχθρῶν μου καὶ μὲ ἠχμαλωτίσατε ὡς πλούσιον, πάρετε διὰ τοὺς κόπους σας ὅσα θέλετε ἀπὸ τὰς 50,000 δραχ. ὅπου ἀξίζουν τὰ κτήματά μου, καὶ ἀφήσατε καὶ εἰς ἐμὲ νὰ πληρώσω τὰ χρέη μου καὶ νὰ ζήτω.

— Ἀπὸ αὐτὰ ὁποῦ λέγεις, ἀφεντικό, ὑπέλαβεν ὁ Κουμπάρος, δὲν ἔχομεν σκοπὸν ν' ἀκούσωμεν τίποτε. Οἱ φίλοι, ὁποῦ μᾶς εἶπαν, ὅτι ἔχεις πολλὰ, δὲν ἔμποροῦσαν νὰ μᾶς γελάσουν· ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἀρκεῖ ὁποῦ ἐστάθης τόσα χρόνια ὑπάλληλος καὶ ὑπουργὸς καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴ ἐθησαύρισης.

— Ἄς τοῦ χαρίσωμεν, μωρὲ παιδιὰ, εἶπεν ὁ Ἀλέξης, δέκα χιλιάδας δραχμὰς διὰ νὰ μᾶς ἐνθυμηταί· ἐβδομήκοντα χιλιάδες δραχμὰς θὰ μᾶς δώσης, ἀφεντικό, καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ ἐλάχιστος ὅρος.

Ὅλοι ἐκάγχασαν διὰ τὴν τελευταίαν φράσιν τοῦ Ἀλέξη, καὶ ὁ Λαφαζάνης, ὅστις ἐγέλα πλειότερον τῶν ἄλλων, ἀνάθεμά σε, τῷ εἶπε, Νταραλέξη, μὲ τὸν ἐλάχιστον ὅρον σου, ὠμίλησες, ὥς νὰ ἦσουν νομικοί.

Μετὰ ταῦτα ἔπαυσαν τὴν ὁμιλίαν καὶ ἔλαβον τὰς θέσεις τῶν διὰ νὰ κοιμηθῶσι. Κατεκλίθην καὶ ἐγώ, ἀλλὰ τοιαύτη ἦτο ἡ ἀπελπισία μου, τοσαύτη δὲ ὀργή καὶ ἀγανάκτησις μὲ εἶχε καταλάβει κατὰ τῶν ἀχρείων συνοδοιπόρων μου, ὥστε ἐστάθη ἀδύνατον νὰ κλείσω τοὺς ὀφθαλμούς μου. Πολλάκις ἐν τῷ διαστήματι τῆς νυκτὸς μοὶ ἤλθεν ἡ ἰδέα νὰ ἀρπάσω ὄπλον τι, νὰ φθνεύσω τὸν γρηγοροῦντα ληστήν καὶ νὰ τραπῶ εἰς φυγὴν, ἀν καὶ οὐδεμία ὑπῆρχεν ἀμφιβολία, ὅτι οἱ ἄλλοι ἤθελον μὲ φθάσει φεύγοντα καὶ μὲ καταμελίσει, ἀλλὰ παρετήρησα, ὅτι δὲν μοὶ ἦτο εὐκόλον νὰ πράξω τίποτε, διότι καὶ ὁ γρηγορῶν, αἰσθανόμενος, ὅτι δὲν ἐκοιμώμην, εἶχεν ἀδιαλείπτως τὴν προσοχὴν τοῦ ἐπ' ἐμοῦ καὶ οἱ κοιμώμενοι εἶχον πλαχωμένα τὰ τουφέκια καὶ μὲ τὴν μίαν χεῖρα ἐκράτουν τὰ πιστόλια καὶ μὲ τὴν ἄλλην τὸ ξίφος.

6 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Πρὸς τὸ τέλος τῆς νυκτὸς ἐγερθέντες καὶ ὁδοιπορήσαντες ἐπὶ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας ἐτοποθετήθημεν εἰς λόφον κείμενον ἄνωθεν τῆς δεξιᾶς ὁχθῆς τοῦ ποταμοῦ καὶ κατάφυτον ἀπὸ δένδρα καὶ θάμνους, ὑπῆρχε δὲ καὶ ἐκεῖ μικρὸς βράχος, ὑπὸ τὸν ὁποῖον ἐκοιμήθην. Ἐξυπνήσας περὶ τὴν ὀγδόην ὥραν ἐνθυμήθην τὴν ἑορτὴν μου καὶ δὲν ἡδυνάμην νὰ κρατήσω τὰ δάκρυα, συλλογιζόμενος τὴν βαθεῖαν θλίψιν, ἣτις ἐπεκράτει εἰς τὴν οἰκίαν μου, καὶ τὰς σπαραξικαρδίους συγκινήσεις, τὰς ὁποίας ἐμελλον νὰ ὑποφέρωσι καθ' ὅλας τὰς ὥρας τῆς ἐπισήμου ἐκείνης ἡμέρας οἱ οἰκεῖοί μου. Καὶ ὅμως ὅσα ἐγὼ ἐφантаζόμην ἦσαν πολὺ μικρότερα τῶν ὅσα πράγματι ἐκείνοι ἔπασχον, διότι καὶ ἡ μήτηρ μου καὶ ὁ ἀδελφός μου καὶ ἡ σύζυγός μου καὶ οἱ γονεῖς τῆς καὶ αἱ ἀδελφαὶ τῆς διηλθον τὴν ἄλλοτε τοσοῦτον χαρμόσυνον ταύτην ἡμέραν με δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς καὶ χωρὶς νὰ φάγωσι τίποτε, ὀλίγοι δὲ στενοὶ φίλοι, οἱ ὁποῖοι ἀπεφάσισαν νὰ ὑπάγωσι πρὸς ἐπίσκεψιν, ἔφυγον περίλυποι, ἅμα ἀναβάντες τὴν κλίμακα τῆς οἰκίας εἶδον τὸ πένθος, εἰς τὸ ὁποῖον ὅλοι οἱ ἐνοικοῦντες ἦσαν βεθυισμένοι.

Ἐγερθεὶς παρετήρησα, ὅτι ἤμην μόνος, μὲ ἐφύλαττε δὲ ὁ Νικελαὸς τοποθετημένος εἰς ἀπόστασιν πέντε βημάτων καὶ ὅπισθεν δένδρου διὰ νὰ μὴ τὸν βλέπω· οἱ ἄλλοι πέντε, οἱ ὁποῖοι μὲ εἶχον συλλάβει, ἐκάθηντο ὁμοῦ εἰς τὸ ἄλλο μέρος δέκα πέντε περίπου βήματα μακρὰν καὶ συνδιελέγοντο μετὰ πολλῆς ζωηρότητος. Ἐξέτεινα τὰ ὦτά μου καὶ συνεχέντρωσα τὴν προσοχήν μου διὰ νὰ ἐννοήσω εἰς τί περιεστρέφετο ὁ διάλογός των, ἀλλὰ δὲν ἡδυνήθην νὰ ἀκούσω οὐδὲ λέξιν. Μετὰ δύο ὥρας ἤκουσα τὰ ἐξῆς, τὰ ὁποῖα ἐκ τῆς

προφορᾶς, ἐνόησα, ὅτι ἐξῆλθον ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Εὐθύμιου.

— Καλᾶ, ὥρᾳ Κουμπάρε, ἀλλὰ ἐγὼ καὶ νῦν μοῦ πῆσῃ ὁ λαχὼν δὲν τὸν κόφτω, διαπύ φοβοῦμαι μὴ μᾶς εἴπαν ψέματα καὶ δὲν θέλω νὰ τὸν ἔχω εἰς τὸν λαιμόν μου.

— Τὸν κόφτω ἐγὼ, ἀπήντησεν ἐπείμω ὁ Κουμπάρος.

— Τὸν κόφτεῖς; ἠρώτησε μετὰ θαυμασμοῦ ὁ Λαφαζάνης.

— Τὸν κόφτω καὶ ρουφῶ καὶ τὰ αἵμά του, ἀπήντησεν ὁ Κουμπάρος, διότι εἶμαι βέβαιος, ὅτι ἔχει πολλὰ καὶ δὲν θέλω νὰ γελᾷ ἔπειτα ὁ κόσμος μὲ μᾶς ὅτι ἐστάθῃ ἱκανὸς αὐτὸς νὰ μᾶς ἀπατήσῃ, νοῖς χοροὺς καὶ νοῖς λαλοῦντες.

— Καλᾶ, ἐπρόσθεσεν ὁ Λαφαζάνης, φέρτε τῶρα νὰ φάγωμεν καὶ τὰ χρήμα εἰς τὸν λαιμόν σας.

Ἐκ τῶν ὀλίγων τούτων λέξεων, τὰς ὁποίας ἤκουσα, ἐνόησα τὸ ἀντικείμενον τῆς συνδιαλέξεως τῶν ληστῶν, καὶ τὸν λόγον, δι' ἃν ἐγένετο αὕτη μετὰ τοσαύτης ζωηρότητος καὶ παρετάθη ἐπὶ τύσας ὥρας. Δὲν ἀμφέβαλλον ὅτι ὁ μὲν Λαφαζάνης καὶ ὁ Εὐθύμιος, οἱ ὁποῖοι ξένοι ὄντες ἔλαβον μέρος εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ λάβωσι χρήματα, συγκινηθέντες ἐκ τῶν λόγων μου ἤθελον νὰ ἐλαττώσωσι τὸ ποσὸν τῶν λύτρων, φοβούμενοι μήπως, ἐὰν ἐπέμενον ζητοῦντες πολλὰ, δὲν ἤθελον λάβει οὐδὲ ὀλίγα καὶ ἤθελον εὐρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ μὲ φονεύσωσιν ἀδίκως, οἱ δὲ ἄλλοι τρεῖς, οἵτινες συνέλαβον πρῶτοι τὴν ἰδέαν τῆς αἰχμαλωσίας μου ἢ εἰς τοὺς ὁποίους τὴν ἐνέβαλον οἱ πατρωνές των, ἐπέμενον εἰς τὴν πρώτην ἀπαίτησιν μὲ τὸν ἐγκληματικὸν σκοπὸν τοῦ νὰ καταστήσωσιν ἄφρευκτον τὴν ἀπώλειάν μου, ἢ τοῦλάχιστον νὰ μὲ ἀφήσωσιν ἄνευ περιουσίας.

Περὶ τὴν δωδεκάτην προσελθὼν ὁ Εὐθύμιος μοὶ ἔφερεν ἄρτον καὶ ἐντὸς χαλκίνου καπακίου ὀλίγον κρέας βρασμένον

μέ κρόμμυα καὶ ἔλαιον, παραθέτων δὲ αὐτὰ ἐνώπιόν μου μοι εἶπε :

— Διὰ τὸ χατῆρί σου ἐκάμαμεν σήμερον τὸ κρέας μαγειρευτόν. τῶρα ὅπου ἔχομεν πέντε στερν καὶ μᾶς ἔφερον, χατῆροι καὶ ρύζι θὰ καλοπεράσωμεν βιβλῖα μόνον δὲν ἤμπορέσε νὰ εὕρῃ ὁ ἄνθρωπος, ὅπου ἐστείλαμεν. —

— Ἐφαγον πολλά ὀλίγον, διότι καὶ τὸ φαγητόν ἦτο ἄθλιον καὶ ἡ ὄρεξις ἔλειπε, ἔδεν εἶχον δὲ τελειώσει ἀκόμη τὸ κάπνισμα τοῦ σιγάρου, τὰ ὅποιον μετὰ τὸ φαγητόν μοι εἶδιδε συνήθως ὁ Εὐθύμιος, ὅτε προσήλθεν ὁ Λαφαζάνης κρατῶν χαρτί καὶ κοκκάλινον μελανοδοχεῖον. —

— Κάθησε, μοι εἶπε, καλὰ νὰ κάμῃς τὸ γράμμα διὰ νὰ φύγωμεν ἀπόψε διὰ τὴν ἐξαγοράν, διότι ὑπεσχέθημεν εἰς τὴν κυράν νὰ στείλωμεν γράμμα εἰς τὴν — 7 — ἡμέραν, τῶρα δὲ ἐπέρασαν ἐννέα καὶ θὰ ἀνησυχῇ πολὺ. Μετὰ πολλὰς φιλονεικίας ἀπεφασίσταμεν νὰ σοῦ πάρωμεν μόνον ἐξήντα χιλιάδας δραχμὰς καὶ νὰ σοῦ χαρίσωμεν τὰς εἰκοσιν. ἐγὼ καὶ ὁ Θύμμιος ἠθέλαμεν νὰ καταβοῦμεν ἀκόμη, ἀλλ' οἱ ἄλλοι σύντροφοι ἐπέμειναν καὶ δὲν ἤμπορούσαμεν νὰ πιασθοῦμεν μετὰξὺ μας διὰ χατῆρί σου. Γράψε λοιπὸν εἰς τὴν κυρίαν, ὅτι εἶσαι καλὰ, ὅτι δὲν σὲ κακομεταχειρίζομεθα καὶ ὅτι, ἅμα λάβῃ τὸ γράμμα σου, πρέπει νὰ στείλῃ ἀμέσως τὴν ἐξαγοράν κατὰ τὰ καθούλια (ὁδηγίας) ὅπου θὰ τῆς γράψω ἐγὼ, διότι τὸ διάστημα εἶναι μακρυνὸν καὶ σύρτα φέρτα δὲν ἤμποροῦμεν νὰ κάμνωμεν, οὐδὲ ἔχομεν σκοπὸν νὰ δώσωμεν πολὺ μάκρος εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν καὶ νὰ κινδυνεύσωμεν τὴν ζωὴν μας. Ἄν δὲν μᾶς τὰ στείλῃ μὲ τὸ πρῶτον, θὰ τῆς στείλωμεν τὸ κεφάλι σου, καὶ ἄς κάμῃ καλὰ. —

— Γράφω ὅ,τι θέλεις, ἀπήντησα, ἀλλὰ σκεφθῆτε καλλι-

τερα, διότι μοι φαίνεται, ὅτι καὶ ἐγὼ θὰ χαθῶ ἀδίκως καὶ σεῖς θὰ χάσητε τοὺς κόπους σας.

— Ἀρκετὰ ἐσκέφθην, ἀπεκρίθη, καὶ δὲν ἔχομεν νὰ σκεφθοῦμεν περισσότερον, ἄς ὀψωνται δὲ ἐκεῖνοι, ὅπου σὲ παρέστησαν εἰς ἡμᾶς ὡς πολὺ πλούσιον.

— Δὲν θὰ ὀψωνται μόνον αὐτοί, ἐπέφερα ἐγὼ, ἀλλὰ θὰ ὀψεσθε καὶ σεῖς, οἱ ὅποιοι πιστεύετε ἀνεξετάστως ἐκείνους καὶ δὲν δίδετε καμμίαν προσοχὴν εἰς τοὺς λόγους μου.

— Δὲν θὰ μᾶς κολάσῃ ὁ Θεὸς διὰ τοῦτο, ἀπεκρίθη ἀποτόμως ὁ Λαφαζάνης, διότι καὶ οἱ δικασταὶ καταδικάζουν πολλαῖς φοραῖς ἀθώους ἀνθρώπους, χωρὶς νὰ δίδουν καμμίαν προσοχὴν οὔτε εἰς τοὺς λόγους αὐτῶν, οὔτε εἰς τοὺς λόγους τῶν μαρτύρων τῆς ὑπερασπίσεως, καὶ ὅμως καὶ οἱ δικασταὶ φρονοῦν, καὶ ὅλοι σεῖς οἱ καπελάδες οἱ νομικοὶ τὸ λέγετε, ὅτι δὲν ἔχουν καμμίαν ἁμαρτίαν, καὶ ἄς ὀψωνται οἱ μάρτυρες τῆς κατηγορίας. Πῶς λοιπὸν θὰ παιδέψῃ ὁ Θεὸς ἡμᾶς, ἐὰν πιστεύσωμεν τοὺς μάρτυρας, ὅπου βεβαιόνουν, ὅτι ἔχεις μεγάλην περιουσίαν, καὶ δὲν δώσωμεν πίστιν εἰς σέ, ὅπου ἔχεις τὸ συμφέρον ν' ἄρνησαι, ὅπως ἄρνοῦνται ὅλοι οἱ κατηγορούμενοι, χωρὶς μάλιστα νὰ ἔχῃς καὶ μάρτυρας ὑπερασπίσεως; Σοῦ λέγω ὅμως καὶ τοῦτο, εἴτε πάρωμεν εἴτε δὲν παρωμεν τὴν ἐξαγοράν, ἐγὼ θὰ ἐξετάσω ἀκολούθως διὰ τὴν περιουσίαν σου καὶ ἐὰν πληροφορηθῶ, ὅτι μᾶς εἶπαν ψέματα διὰ νὰ μᾶς σπρώξουν εἰς ἔγκλημα, θὰ τσακίσω γόνατα καὶ θὰ κόψω κεφάλια διὰ νὰ σέ ἱκανοποιήσω.

Θεωρῶν ματαίαν τὴν περαιτέρω συζήτησιν, ἔλαβον τὸν κάλαμον διὰ νὰ γράψω, ἀλλὰ μόλις ἐχάραξα τὴν λέξιν «Φιλτάτη» καὶ οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπληρώθησαν δακρύων· ἐστάθην ὀλίγον καὶ ἤρχισα πάλιν νὰ γράφω· διακοπτόμενος

δὲ πολλάκις ὑπὸ τῶν δακρύων, ἔγραψα ὑπὸ τὸ κράτος τῆς μεγαλειτέρας συγκινήσεως τὴν ἐπομένην ἐπιστολὴν :

Φιλτάτη μου Τασού!

Δὲν ἠμπορῶ νὰ κρατήσω τὰ δάκρυά, συλλογιζόμενος τὴν ἀγωνίαν, τὴν ὁποίαν δοκιμάζετε, ἀφοῦ δὲν ἐμάθετε τόσας ἡμέρας τί γίνομαι, καὶ τὴν θλίψιν, τὴν ὁποίαν ἀποφέρετε ἰδίως σήμερον ἔνεκα τῆς ἐορτῆς μου, μὴ γνωρίζοντες ἂν ἔπρεπε νὰ λειτουργήσητε διὰ τὴν ζωὴν μου ἢ τὴν ψυχὴν μου· ὁ Θεὸς οὕτω θέλει καὶ γεννηθῆτω τὸ θέλημά του· χρειάζεται ὑπομονή. Ἐγὼ μέχρι τῆς παρούσης ὥρας εἶμαι καλὰ καὶ εὐρίσκομαι φυλαγμένος εἰς μέρος πολὺ μακρυνὸν, ὥστε ἐὰν γίνωνται αὐτόθι ἔρευναι καὶ καταδιώξεις ἀδίκως βαρυνίζεται ὁ Κόσμος, πρέπει δὲ νὰ κάμῃς κάθε τρόπον διὰ τῶν φίλων νὰ παύσῃ ἢ καταδιώξις, διότι, ἐὰν συναντηθῶμεν μὲ κανὲν ἀπόσπασμα τῆς δημοσίου δυνάμεως, δὲν θέλει συμβῇ ἄλλο ἀποτέλεσμα, εἰμὴ νὰ φονευθῶ ἐγὼ, ὡς μὴ δυνάμενος νὰ παρακολουθήσω.

Οἱ φίλοι, οἱ ὁποῖοι μὲ ἀπήγαγον, εἶναι ἄνθρωποι συστηματικοὶ καὶ μ' ἐβεβαίωσαν κατ' ἐπανάληψιν, ὅτι δὲν ἔκαμαν ταύτην τὴν πράξιν, παρὰ διὰ νὰ πάρουν χρήματα, διότι τοὺς ἐπληροφόρησαν, ὅτι εἴμεθα πλούσιοι καὶ ἄκληροι· μὲ περιποιοῦνται δὲ τὸ κατὰ δύναμιν καὶ εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος κατὰ τοῦτο. Κατ' ἀρχὰς ἐξήτησαν ἐξαγορὰν ὀγδοήκοντα χιλιάδων δραχμῶν, ἀλλ' ἤδη κατέβησαν εἰς τὰς ἐξήκοντα χιλιάδας· εἰς μάτην τοὺς παρέστησα τὴν κατάστασίν μας καὶ τοὺς παρεκάλεσα νὰ ἐλαττώσουν τὸ ποσόν· αὐτοὶ ἐπιμένουν εἰς τὰς ἐξήκοντα, διότι περισσότερον πιστεύουν καὶ δικαίως εἰς τὰς παραστάσεις τῶν φίλων τῶν παρὰ εἰς τὰς ἰδικάς μου.

Πρέπει λοιπόν νὰ εὗρης ἐξήκοντα χιλιάδας δραχμὰς ἢ ἄλλως μὴ περιμένῃς πλέον νὰ μὲ ἰδῇς. Ἐὰν δὲν ἔχῃς αὐτὰ ἔτοιμα, προσπάθησον νὰ τὰ οἰκονομήσῃς τὴν ἰδίαν ἡμέραν καθ' ἣν λάβῃς τὴν παροῦσαν, ἢ τὸ πολὺ ἐντὸς τῆς ἐπιούσης. Πήγαινε εἰς ὅλους τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους καὶ εἰπέ τους, ὅτι ἅμα ἐλευθερωθῶ, πωλοῦμεν ὅλα μας τὰ κτήματα καὶ ἂν δὲν φθάσουν αὐτὰ νὰ τοὺς ξεπληρώσωμεν, θὰ δουλεύω ὅλην μου τὴν ζωὴν, ἀλλὰ δὲν θὰ καταδεχθῶ νὰ χάσῃ κανεὶς λεπτόν. Ἐὰν κάμῃ ὁ Θεὸς καὶ οἰκονομηθῇ αὐτὸ τὸ ποσόν, τὸ στέλλαις διὰ νυκτὸς, ἀκολουθοῦσα κατὰ γράμμα τὰς ὁδηγίας, τὰς ὁποίας θὰ λάβῃς ἀπὸ τοὺς φίλους ὁμοῦ μὲ τὴν παροῦσαν· προσέξατε δὲ νὰ μὴ ἐμπιστευθῇτε τὰ χρήματα εἰς τὸν τυγχόντα καὶ χαθοῦν εἰς τὸν δρόμον, ἀλλὰ νὰ τὰ πάρῃ ὁ ἴδιος ὁ Φωτόπουλος ἢ ἄλλος τις πιστὸς συγγενὴς καὶ νὰ τὰ φέρῃ ὅπου ὁδηγηθῇ χωρὶς νὰ ἔχῃ καμμίαν ὑποψίαν διὰ τὸν ἑαυτὸν σου, διότι οἱ φίλοι διεξάγουν ἱπποτικῶς τὰς τοιαύτας ὑποθέσεις καὶ ἀπιστίας δὲν κάμνουν.

Περὶ τὸν κρίνω νὰ σοὶ προσθέσω, ὅτι τὰ πάντα πρέπει νὰ ἐνεργηθοῦν μὲ μεγάλην προσοχὴν καὶ ὑπὸ ἄκραν μυστικότητά, διότι, ἂν πάρῃ κανεὶς εἰδῆσιν καὶ συμβῇ τίποτε ἀπενεκταῖον εἰς τοὺς ἐρχομένους διὰ τὴν ἐξαγορὰν, θὰ πληρωθῇ μὲ τὴν κεφαλὴν μου.

Ἐὰν δὲν ἡμπορέσῃς νὰ οἰκονομήσῃς τὰς ἐξήκοντα χιλιάδας δραχμὰς ἐντὸς τῆς προθεσμίας, φόρεσον ἀπὸ τοῦδε τὰ μαῦρα καὶ φρόντισον διὰ τὰ ψυχικά μου, διότι οἱ φίλοι δὲν δέχονται μικρότερον ποσόν καὶ θὰ μὲ ἀποκεφαλίσουν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἢ μὲν περιουσία μου θέλει διατεθῇ κατὰ τὴν αὐτόγραφον διαθήκην, τὴν ὁποίαν θὰ εὗρης μεταξὺ τῶν ἐγγράφων μου· ἀπὸ σὲ δὲ ἀπαιτῶ νὰ φανῇς γενναία καὶ νὰ ζήσῃς ἐν ἀταραξίᾳ ὥς

καλὴ χριστιανῇ, μέχρις οὗ ὁ Θεὸς θελήσῃ νὰ μᾶς ἐνώσῃ εἰς τὴν ἄλλην ζώην.

Προσκυνῶ τὸν πενθερόν μου καὶ τὴν ἀγαπητὴν μου πενθεράν· ἀσπάζομαι τοὺς ἀδελφοὺς Παναγιώτην καὶ Κωνσταντῖνον καὶ τὰς ἀδελφὰς Πελαγίαν, Εὐγενίαν καὶ Δόμναν καὶ εὐχομαι εἰς αὐτοὺς ὅλα τὰ ἀγαθὰ· τὴν δυστυχισμένην μητέρα μου προσκυνῶ καὶ τὸν Λεωνίδα ἀσπάζομαι. Σὲ δὲ φιλῶ γλυκὰ καὶ ἐλπίζω εἰς τὸν Θεὸν νὰ μὴ ἦναι ἡ παροῦσά μου ἐπιστολὴ ἡ τελευταία.

6 Αὐγούστου 1866.

Ὁ φίλτατός σου

Σ. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Υ. Γ. Κατὰ παράκλησίν μου οἱ φίλοι δίδουν προθεσμίαν διὰ τὴν ἀποστολὴν τῆς ἐξαγορᾶς μέχρι τῆς προσεχοῦς τετάρτης (10 Αὐγούστου) ἐὰν λοιπὸν οἰκονομηθούν τὰ χρήματα, πρέπει ὁ κοιμηθεὶς αὐτῶν νὰ ἀναχωρήσῃ αὐτόθεν ἐν πάσῃ μυστικότητι τὸ δειλινὸν τῆς τετάρτης κατὰ τὰς δοθησομένας ὁδηγίας.

Εἰς τὸν Σιμόπουλον χρεωστῶ ἄνευ ἀποδείξεως δραχμὰς τετρακοσίας καὶ εἰς τὸν Δευτεραῖον 40—50 διὰ τὰ νέα μου ροῦχα.

Ἀρρὺ ἐτελείωσα τὴν ἐπιστολὴν ταύτην καὶ τὴν ἀνέγνωσεν ὁ ληστής, μοὶ εἶπεν, ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ γράψω καὶ ἐτέραν πρὸς τινὰ ἐν Κυπαρισσίᾳ πιστὸν φίλον μου καὶ εἰς ταύτην νὰ ἐσωκλείσω τὴν πρὸς τὴν σύζυγόν μου, διότι γνωρίζοντες ἐκ πείρας, ὅτι αἱ οἰκίαι τοῦ αἰχμαλώτου καὶ τῶν στενῶν αὐτοῦ συγγενῶν ἐπιτηροῦνται ὑπὸ τῆς ἐξουσίας, δὲν τολμῶσι νὰ στείλωσιν ἀπ' εὐθείας διὰ τινος χωρικοῦ τὴν πρὸς τὴν σύζυγόν μου ἐπιστολὴν, καθ' ὅσον εἶναι φόβος μὴ

συλληφθῇ ὁ κομίζων αὐτὴν ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν. Ἐγραψα λοιπὸν καὶ δευτέραν σύνταμον ἐπιστολὴν πρὸς τὸν φίλον μου Δημήτριον Ζήραν. Ἄφροῦ δὲ ἔδωκα καὶ ταύτην, κατακλιθεὶς καὶ στρέψας τὸ πρόσωπόν μου πρὸς τὸν βλάχον διὰ νὰ μὴ μὲ βλέπουν οἱ λησταί, ἔχυσα πολλὰ δάκρυα, λυπούμενος ὅχι τόσον διὰ τὸν θάνατον, ὅσον διότι ἔμελλον νὰ ἀποθάνω οἰκτρῶς ὑπὸ τὴν μάχαιραν τῶν κακούργων, τὸ δὲ σῶμά μου ἤθελε ριφθῇ εἰς τινὰ χαράδραν καὶ ἤθελε χρησιμεύσει ὡς βορᾶ τῶν ὀρνέων. Ἀλλὰ μετὰ μίαν ὥραν μοὶ ἐπῆλθεν ἡ συνήθης γαλήνη καὶ ἐγεγρθεὶς ἐζήτησα ἀπὸ τὸν Εὐθύμιον σιγάρον καὶ τὸν προσεκάλεσα νὰ παίξωμεν κοντσίναν. Περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἀποχαιρετήσας με ὁ Λαφαζάνης ἀνεχώρησε μετὰ τοῦ Ἀλέξη, τοῦ Μάρκου καὶ τοῦ Νικόλα, ἀλλ' ὁ τελευταῖος ἔμελλε νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ μόνον μέχρι τινὸς πρὸς τὸν σκοπὸν βεβαίως νὰ τοὺς συστήσῃ εἰς ποιμένας ἢ νὰ εὐρὴ ἀνθρώπον διὰ νὰ κομίσῃ τὰς ἐπιστολάς.

Ἐπελθούσης τῆς νυκτὸς, ἐτοποθετήθη πλησίον ἐμοῦ καὶ τοῦ Εὐθυμίου ὁ Κουμπάρος, μετ' ὀλίγον δὲ προσῆλθε καὶ χωρικός, φέρων μικρὰν ξυλίνην βαρέλαν πλήρη ὕδατος, διότι ὁ μὲν εἷς τῶν ἀσκήν, εἰς οὓς ἔθετον τὸ ὕδωρ, ἐτρύπησε, τὸν δὲ ἄλλον παρέλαβον μεθ' ἑαυτῶν οἱ ἀπελθόντες. Ἐδείπνησαν καὶ οἱ τρεῖς ἐνώπιόν μου χωρὶς ἐγὼ νὰ λάβω μέρος, ἐπειδὴ δὲ ἐνίοτε μοῦ ἔφευγον στεναγμοί :

— Μὴ στενοχωρῆσαι, ἀφεντικὸ, μοὶ εἶπεν ὁ προσελθὼν χωρικός, διότι δὲν εἶσαι μοναχός· καὶ ἡμεῖς οἱ κακόμενοι οἱ τσοπάνιδες ὑποφέρομεν πολλὰ ἀπὸ τοὺς φυγοδίκους καὶ κοντεύομεν νὰ χαθοῦμεν· εἰς αὐτὰ μάλιστα τὰ μέρη γυρίζουν τόσοι πολλοί, ὥστε δὲν περνᾷ ἡμέρα χωρὶς νὰ τοὺς δώσωμεν σφακτὸν καὶ ψωμί καὶ κρασί· βάλε δὲ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοὺς ζωοκλέπτας καὶ τὰ μεταδρακτικὰ διὰ νὰ καταλάβῃς

πῶς ἐκαταντήσαμεν. Ἐάν, ἀφεντικὸν, δὲν γένη θεραπεία, εἴ-
μεθα χαμένοι ἄνθρωποι καὶ πρέπει νὰ πνιγῶμεν.

— Δίκαιον ἔχετε καὶ σεῖς, ἀπεκρίθην καὶ ἔπαυσα τὴν ὁμι-
λίαν, διότι δὲν εἶχον διαθέσιν νὰ ἔμβω εἰς συζητήσεις, κα-
τεκλήθην δὲ ὑπὸ τὸν βράχον διὰ νὰ κοιμηθῶ.

— Κουμπάρε, εἶπεν ὁ Κουμπάρος πρὸς τὸν Εὐθύμιον,
ποῦ ἔχεις τὸ σχοινί;

— Πλάγιασε, ἐάν νυστάζῃς, τῷ ἀπήντησε σοβαρῶς ὁ
Εὐθύμιος.

— Διὰ κάθε ἐνδεχόμενον, ἐπανέλαβεν ὁ Κουμπάρος, εἴ-
ναι καλὸν νὰ ἀσφαλιζέται κανεὶς, διότι δὲν ἤξεύρομεν τί
ἔμπορεῖ νὰ ἀκολουθήσῃ.

— Δὲν εἶναι ἰδική σου δουλειά, ἀπεκρίθη ὁ Εὐθύμιος, καὶ
κοιμήσου ξένοιαστα.

Ἐννόησεν, ὅτι ὁ Κουμπάρος, φοβούμενος μὴ φύγῃ ἐν
καιρῷ νυκτὸς ἤθελε νὰ μὲ δέσῃ, ἀλλ' ὁ Εὐθύμιος, εἰς ὃν κυ-
ρίως εἶχον διεπιστευθῇ τὴν φύλαξίν μου, δὲν τὸ ἐνέκρινε.

Ζ. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Ἡ ἡμέρα αὕτη ἦτο Κυριακὴ καὶ κατ' αὐτὴν ἤμην πολὺ
ἡσυχος καὶ ἀτάραχος· εἶχον χύσει τὴν προτεραίαν πολλὰ
δάκρυα, ὥστε διανοούμεν, ὅτι ἔκλαυσα ἤδη ἀρκετὰ τὴν ζω-
ήν μου καὶ δὲν ἤξιζε τὸν κόπον νὰ λυπηθῶ περισσότερον διὰ
τὴν ἀπώλειαν αὐτῆς, τὴν ὁποίαν καθ' ὅλους τοὺς ὑπολογι-
σμοὺς ἐθεώρουν βεβαίαν. Περὶ τὴν μεσημβρίαν ἔφαγον μετὰ
τοῦ Εὐθυμίου ὀλίγον κρέας μισοβρασμένον, διότι καὶ τὴν ἡ-
μέραν ταύτην ἠθέλησαν πρὸς χάριν μου νὰ κάμωσι τὸ κρέας
μαγειρευτὸν, ὡς ἔλεγον, καὶ ὄχι ψητὸν, ἀλλὰ τόσον εὐχαρι-

στήθην, ὥστε τοὺς παρεκάλεσα θερμῶς νὰ λείψῃ εἰς τὸ μέλλον ἡ τοιαύτη περιποίησις.

Περὶ τὴν δεῖλην, ἐνῶ ἤμην κατακεκλιμένος ὑπὸ τὸν βράχον καὶ ὁ Κουμπάρος ἦτο τοποθετημένος ἄνωθεν αὐτοῦ, ὁ δὲ Εὐθύμιος κάτωθεν εἰσάποστασιν δεκαπέντε περίπου βημάτων, παρουσιάσθησαν ἔμπροσθεν τοῦ Εὐθυμίου δύο ποιμένες ἀσπλοῖ, ἐξ ὧν ὁ προπορευόμενος, ἅμα εἶδε τὸν ληστήν, ἐστάθη, καὶ ἔλαβε τὴν τόλμην νὰ ἐρωτήσῃ «τί εἶσαι», ἀλλὰ τὰς λέξεις ταύτας ἐπρόφερε τόσον ἀποτόμως καὶ μὲ τρέμουσιν φωνήν, ὥστε ὁ ἀκούων αὐτὸν ἦτο εὐκτολὸν νὰ ἐννοήσῃ τὴν ταραχὴν καὶ τὸν τρέμον, τὸν ὁποῖον ἡ ἀπροσδόκητος τοῦ ληστοῦ ἐμφάνισις τῷ ἐνεποίησε· μόλις δὲ ὁ Εὐθύμιος ἐπρόφρασε νὰ τῷ εἴπῃ «μὴ φοβῆσαι καὶ ἔλα κοντὰ», καὶ εὐθὺς οἱ δύο ποιμένες ἐτράπησαν εἰς φυγὴν καὶ ἐγένοντο ἄφαντοι ἐντὸς τοῦ δάσους.

— Ἡ περίστασις αὕτη κατατάραξε τοὺς ληστὰς καὶ ἰδίως τὸν Κουμπάρον, ὅστις ἡτιᾶτο τὸν Εὐθύμιον πρῶτον μὲν διατί νὰ μὴ ἦναι προσεκτικώτερος, ὥστε νὰ ἀκούσῃ τὴν ἔλευσιν τῶν ποιμένων καὶ νὰ κρυφθῇ, καὶ δεύτερον διατί νὰ μὴ σηκωθῇ, ἅμα τοὺς εἶδε, καὶ νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ φύγωσι· μετὰ πολλὰς δὲ ἐριδας καὶ συζητήσεις ἀπεφασίσθη νὰ ἀναχωρήσωμεν ἀμέσως ἀπὸ τὴν θέσιν ἐκείνην καὶ βαδίζοντες μὲ προφύλαξιν ἐντὸς τοῦ δάσους νὰ μεταβῶμεν εἰς ἄλλο μέρος, διότι ἦτο ἐνδεχόμενον, ἔλεγον, νὰ εἰδοποιήσωσιν οἱ φυγόντες ποιμένες τὴν ἐξουσίαν καὶ νὰ ἔλθῃ νὰ μᾶς κτυπήσῃ· εἶχομεν ὅμως πολλὰ πράγματα, εἰς τὰ ὁποῖα προσετίθετο καὶ νέα τις κάπα, προσδιωρισμένη νὰ χρησιμεύσῃ δι' ἐμὲ ἂν τυχὸν ἤθελεν ἐπέλθῃ καὶ πάλιν βραχὴ. Ἀφοῦ δὲ τὰ ἐφορτώθησαν ὅλα οἱ δύο λησταί, δὲν ἠδύναντο νὰ πάρουν καὶ τὸ ἰδικόν μου ἐφάπλωμα μετὰ τοῦ κιλιμίου καὶ μοὶ ἐπρό-

τειναν νὰ τὰ κατακόψωμεν εἰς τεμάχια καὶ νὰ τὰ ρίψωμεν εἰς τὸν ποταμὸν, ἀλλ' ἐγὼ συλλογιζόμενος τὰς νύκτας τὰ ἐπὶ ἥρα εἰς τοὺς ὤμους μου.

Ἐκινήσαμεν λοιπὸν καὶ πρώτην ἤδη φοράν ὠδοιπόρουν ἐν καιρῷ ἡμέρας μετὰ τῶν δύο ληπτῶν· ἐπειδὴ δὲ ἦτο Κυριακὴ, ἐσυλλογιζόμεν, ὅτι κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν οἱ τρισόλβιοι κάτοικοι τῆς πρωτεύουσας ἐξέρχοντο εἰς τὴν μουσικὴν. τὰ δένδρα ἦσαν πυκνά καὶ τὸ ἔδαφος τόσον ἀνώμαλον καὶ κατωφερὲς, ὥστε ὁ Εὐθύμιος, ὅστις ἐπροεπορεύετο, πολλάκις ἠναγκάσθη νὰ μοὶ δώτῃ τὴν χεῖρα διὰ νὰ μὴ κατακρημνισθῶ· βλέπων δὲ, ὅτι μὲ ἠμπόδιζε τὸ φορτίον μου, ἔλαβεν αὐτὸ μετ' ἀγανακτήσεως καὶ τὸ ἔρριψεν ὑπὸ μεγάλην πέτραν.

Ἀνέβημεν καὶ κατέβημεν δύο λόφους καὶ μετὰ μιᾶς περίπου ὥρας ἐναγώνιον ὁδοιπορίαν ἐστῆθμεν εἰς φάραγγα σύνδεονδρον πλησίον τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ· ἀφοῦ δὲ ἐνύκτωσεν, ἐστράφημεν ὀπίσω, διήλθομεν ἀπὸ τὸ μέρος, ἐνθα εἶχομεν ἀφήσει τὸ ἐφάπλωμα καὶ τὸ κιλίμι, τὰ ἐφορτώθην πάλιν ἐγὼ καὶ μετ' ὀλίγον ἐφθάσαμεν ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ. Ἐκεῖ ἔμεινα μετὰ τοῦ Εὐθυμίου, ὁ δὲ Κουμπάρος ἐπὶ πρὸς τὴν θέσιν ἀπὸ τὴν ὁποίαν μᾶς ἠναγκάσαν οἱ ποιμένες ν' ἀποσυρθῶμεν, διὰ νὰ ἀνταμώσῃ τὸν Νικόλαον καὶ τὸν χωρικὸν τῆς προτεράας, οἵτινες ἐμελλόν κατὰ τὰ συντεθειμένα νὰ μεταβῶσιν ἐκεῖ νὰ μᾶς ἀναζητήσωσι. Μετὰ παρέλευσιν δύο περίπου ὥρων ἦλθεν ὁ Νικόλας καὶ ὁ Κουμπάρος, ὅστις πρὶν καθῆσθαι, μοὶ εἶπε μετὰ χαρᾶς:

— Τὰ συχαρήκια μου, ἀφεντικό.

— Τί τρέχει, ἡρώτησα, ἀπεφασίτατε νὰ μὲ ἀπολύσητε;

— Ὅχι, ἀπεκρίθη, δι' αὐτὸ δὲν εἶναι καιρὸς ἀκόμη, ἀλλὰ

τ' ἄλλα παιδιὰ ἔπιασαν τὸν γαμβρὸν τοῦ Παπαδαίου (¹) καὶ πιθανὸν τὴν νῦν ἀνταμωθῶμεν καὶ θὰ ἔχῃς συντροφίαν.

— Καὶ πῶς τὸ λένε, ὠρὲ Κουμπάρε, τὸ καινούριον αὐτὸ μαγάρι, ἠρώτησεν ὁ Εὐθύμιος, καὶ τί ἐξαγοράν ἐζήτησαν τὰ παιδιὰ;

— Δὲν ἤξεύρω πῶς τὸν λέγουν, ἀπεκρίθη ὁ Κουμπάρος, ἀλλ' ἔμαθα ὅτι εἶναι δῆμαρχος εἰς τὴν Ζάχολην καὶ ὅτι τοῦ ζητοῦν ἑκατὸν χιλιάδας δραχμὰς, περισσότερα δηλ. ἀφ' ὅσα ἐζητήσαμεν ἡμεῖς ἀπὸ τὸν ἀφεντικὸν, καὶ τοῦτο ὅχι διότι ἐκεῖνος εἶναι πλουσιώτερος, ἀλλὰ διότι δὲν εἶναι μεγάλος πολιτικὸς σὰν τὸν ἀφεντικὸν καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τοῦ μείνουν πολλὰ.

Ἀφοῦ ἐράγομεν, ὥδοιπορήσαμεν ἐπὶ δύο ὥρας πορευόμενοι πρὸς τὰ κάτω, καὶ βαδίζοντες πότε μὲν ἐντὸς τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ, πότε δὲ ἐπὶ τῆς ὄχθης καὶ πότε ἐπὶ τῶν παρακειμένων λόφων. Μετὰ δῖωρον ὁδοιπορίαν ἀφῆκαν ἡμεῖς καὶ τὸν Εὐθύμιον εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ καὶ διέβησαν οἱ ἄλλοι εἰς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην διὰ νὰ ἀνταμώσωσιν, ὡς ἔλεγεν ὁ Εὐθύμιος, φίλον τινὰ καὶ πληροφορηθῶσι τί γίνεται· περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἐπανελθὼν ὁ Νικόλαος μᾶς εἶπε νὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν ποταμόν.

— Περίμενε, τῷ εἶπον ἐγὼ, ὀλίγον διὰ νὰ ἐκβάλλω τὰ ὑποδήματά μου καὶ τὰς σκάλτσας μου.

— Ὁ ἀγαθὸς Εὐθύμιος ἔδωκεν εἰς τὸν Νικόλαον τὸ ὄπλον του καὶ λαβὼν με ἐπὶ τῶν ὤμων του με ἐπέρασεν εἰς τὴν ἄλλην ὄχθην. Μόλις διήλθομεν τὸ ρεῖθρον τοῦ ποταμοῦ καὶ εὗρομεν τὸν Κουμπάρον ἱστάμενον ἐντὸς τῆς κοίτης, ἣ ὅποια

(¹) Τοιαύτη φήμη εἶχε διαδοθῇ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας καὶ διὰ τῶν ἐφημερίδων, ἀλλ' ἀπεδείχθη ψευδής.

εἰς τὸ μέρος αὐτὸ ἦτο πολὺ πλατεῖα· ἦσαν δὲ ἐκεῖ δύο θαμνῶνες ἐκ μικρῶν πλατάνων καὶ ἄλλων δενδρυλίων, ἀφιστάμενοι ἀπ' ἀλλήλων πέντε βήματα καὶ ἔχοντες ἕκαστος δέκα περίπου τετραγωνικῶν μέτρων ἑκτατίν.

— Ἐδῶ, εἶπεν ὁ Κουμπάρος πρὸς τὸν Εὐθύμιον, θά κοιμηθοῦμεν τώρα καὶ τὸ πρῶτ' σὺ μὲ τὸν ἀφεντικὸν νὰ ἐμβῇς εἰς τοῦτο τὸ μέρος· (καὶ ἔδειξε τὸν κάτω θαμνῶνα), ἐγὼ δὲ μὲ τὸν Νικολαν θά μείνωμεν εἰς τὸ ἄλλο διὰ νὰ κάμωμεν λημέρι.

Ἦπόρησα, ὅτε ἤκουσα ὅτι θά διημερεύσωμεν εἰς τόπον τόσον ἀνοικτὸν, καὶ ἐτόλμησα νὰ κάμω τὴν παρατήρησιν, ὅτι ἐνδέχεται νὰ μᾶς ἴδῃ κανεὶς καὶ νὰ μᾶς προδώσῃ· ἀλλ' εἰς τὴν παρατήρησιν ταύτην ἀπήντησεν ὁ Κουμπάρος, ὅτι οἱ τόποι οὗτοι εἶναι τὰ ἀσφαλέστερα λημέρια, διότι κανεὶς δὲν ὑποπτεύει, ὅτι εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ κρύπτονται εἰς αὐτοὺς λησταί, ὥστε καὶ ἂν γενῇ καμμία παγὰνα, αἱ ἔρευναι θά περιορισθῶσιν εἰς τὰ ὑψηλότερα καὶ δυνατώτερα μέρη. Ἐκοιμήθημεν ὀλίγας ὥρας, ὑποφωσκούσης δὲ τῆς πρωίας εἰσῆλθομεν ἔρποντες καὶ ἐτοποθετήθημεν εἰς τὰς κρύπτας μας.

8 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, ἐθαύμασα ἔτι μᾶλλον τὴν τολμὴν τῶν ληστῶν, διότι ἐγγὺς τοῦ ἰδικοῦ μας θαμνῶνος διήρχετο ὁδὸς, διὰ τῆς ὁποίας καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν κατέβαινον καὶ ἀνέβαινον εἰς τὸν παρακείμενον λόφον γυναῖκες κοράσια φορτωμέναι μὲ βαρέλια, καὶ ἐλάμβανον ὕδωρ ἐκ τοῦ ποταμοῦ.

Ἐνόησα λοιπὸν, ὅτι ἐπὶ τοῦ λόφου ἔκειτο χωρίον, τὸ ὁποῖον

ὅμως δὲν ἐφαίνετο, καὶ ἠρώτησα τὸν Εὐθύμιον πῶς ὀνομάζεται, ἀλλ' αὐτὸς μοὶ ἀπεκρίθη, ὅτι δὲν εἶναι χωρίον, ἀλλὰ καλύβαι γεωργικαί, ἐψεύδετο ὅμως, διότι, ὡς ἔμαθον μετὰ τὴν ἀπολυτίν μου, ἐκεῖ κεῖται τὸ χωρίον Μπέλεσι τοῦ Δήμου Θαλπούσης τῆς Γόρτυνος, καὶ ὁ ποταμὸς εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ὁποίου ἐπλανώμεθα, εἶναι ὁ Ἐρύμανθος, κοινῶς λεγόμενος Ντουάνας, ὅστις σχηματίζει τὸ ὄριον μεταξὺ Ἡλείας καὶ Γόρτυνος, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἀλφειὸν. Περὶ τὴν δειλὴν ἐφοβήθην πολὺ, διότι κατέβησαν εἰς τὸν ποταμὸν πολλαὶ γυναῖκες διὰ νὰ πλύνουν καὶ περιφερόμεναι ἐντὸς τῆς κοίτης πρὸς συλλογὴν ξύλων, ἤρχοντο πλησίον ἡμῶν, ὥστε, διὰ νὰ μὴ μᾶς ἴδωσιν, ἐβιαζόμεθα νὰ μένωμεν κατακεκλιμένοι καὶ νὰ κρατῶμεν τὴν ἀναπνοήν μας.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην διήλθομεν μὲ ὀλίγον ξηρὸν ἄρτον, διότι οὔτε κρέας, οὔτε οἶνον εἶχομεν, ἐστερούμεθα δὲ καὶ ὕδατος μὴ δυνηθέντες νὰ παραλάβωμεν τὴν βαρέλαν, τὴν ὁποίαν μᾶς εἶχε φέρει ὁ χωρικός τὴν ἐσπέραν τοῦ Σαββάτου· μόλις δὲ μετὰ τὴν μεσημβρίαν ἐξελθὼν τοῦ θαμνῶνος ὁ Νικόλαος, ὅστις ἐκ τῆς ἐνδυμασίας του καὶ τοῦ ἀτελοῦς ὀπλισμοῦ του δὲν εἶχεν ὕποπτον τὸ ἐξωτερικόν, ἔλαβε μὲ τὸ φέσι του καὶ μᾶς ἔφερεν ὕδωρ ἐκ τοῦ ποταμοῦ, ἀλλὰ τοσοῦτον θερμὸν ἦτο τὸ ὕδωρ καὶ τοσοῦτον ἀκάθαρτον καὶ ρυπαρὸν τὸ φέσι τοῦ Νικόλα, ὥστε καὶ τοὶ φλεγόμενος ὑπὸ μεγάλης δίψης δὲν ἠδυνήθην νὰ τὸ πλησιάσω εἰς τὰ χεῖλη μου.

Ἄφου ἐνύκτωσεν, ἐξήλθομεν ἀπὸ τοὺς θάμνους, μὲ ἐπέρασεν ὁ Εὐθύμιος ἐπὶ τῶν ὤμων του εἰς τὴν δεξιὰν ὄχθην καὶ ὠδαιπορήσαμεν ἐπὶ μίαν ὥραν, διευθυνόμενοι πάντοτε πρὸς τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ, εἰσήλθομεν δὲ εἰς ἀγρὸν ἐσπαρμένον μὲ ἀραβόσιτον, ὅπου μὲ ἀφῆκαν μετὰ τοῦ Εὐθυμίου· μετὰ δύο ὥρας ἐπανελθόντων καὶ τῶν ἄλλων, ἀνεχω-

ρήσαμεν καὶ διαβάντες μεγάλον αὐλακα, ἀνέβημεν εἰς λόφον, ἔνθα ἐτοποθετήθημεν κάτωθι μεγάλου καὶ ἐπιμήκους βράχου, ἐξ οὗ ἐφαίνετο ἡ κοίτη τοῦ ποταμοῦ καὶ οἱ ἀπέναντι λόφοι. Κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν ταύτην ἐσχίσθη τὸ πανταλόνιόν μου ἄνωθεν τῶν γονάτων καὶ ἐκινδύνευσά νὰ χάσω ὁλόκληρα τεμάχια αὐτοῦ.

9 - 12 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Εἰς τὸ μέρος τοῦτο διεμείναμεν τέσσαρα ἡμερόνυχτα καὶ ἤμην πολὺ εὐχαριστημένος, διότι ὁ βράχος με ἐφύλαττεν ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ Ἡλίου καὶ ἀπὸ τὴν ὁρῶσον τῆς νυκτὸς καὶ διότι τὸ ἥμισυ τοῦ ὁρίζοντος ἦτον ἀνοικτόν. Καὶ εἰς τὰς οὐρανὸν ὄχθας τοῦ ποταμοῦ ὑπάρχον ἀγροὶ ἐσπαρμένοι με ἀραβόσιτον, οἱ κύριοι τῶν ὁποίων ἤρχοντο κατὰ πᾶσαν πρωΐαν, διέμενον ὅλην τὴν ἡμέραν ποτίζοντες ἢ κόπτοντες τὰ λεγόμενα στέρφα (ἄγωνα) καὶ τὴν ἐσπέραν ἀπεσύροντο ἑνωρὶς εἰς τὰ χωρία των.

Περὶ τὴν μεσημβρίαν ἔφερον οἱ ποιμένες τὰ θρέμματά των καὶ τὰ ἐπότιζον εἰς τὸν ποταμὸν, μία δὲ ποιμενίς, ὀδηγοῦσα 47 πρόβατα (ἔλαβον τὴν περιέργειαν νὰ τὰ ἀριθμήσω δις) καὶ κρατοῦσα ποιμαντικὴν ράβδον, ἤρχετο τακτικώτατα περὶ τὴν ἐνάτην, ἐπότιζε τὰ πρόβατά της, ἐξέβαλε τὰ τσαρούχια της, τὰ ἐλάμβανεν ἀνὰ χεῖρας, διέβαινε μετὰ τῶν προβάτων τὸν ποταμὸν, χωρὶς νὰ εὐρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀνασύρῃ τὰ φορέματά της, διότι μόλις ἔφθανόν μεχρι τῶν γονάτων, καὶ ἤρχετο ὑπὸ μεγάλην πλάτανον, ὅπου διέμενε μέχρι τῆς τρίτης M. M., ἀκολουθῶς ἐπανήρχετο καὶ ὠδήγει τὸ ποίμνιόν της εἰς τὸν παρακείμενον λόφον, ἔνθα

κατὰ πάσαν πιθανότητα ἔκειτο τὸ χωρίον της. Ἐπὶ τῶν ἀπέναντι λόφων ἐφαίνοντο δύο ὁδοί, ἐξ ὧν ἡ μία πρέπει νὰ ἔφευγεν εἰς τὸ χωρίον Μπέλεσι, διότι δι' αὐτῆς ἀνῆρχοντο καὶ κατήρχοντο χωρικοὶ μόνον ἐρχόμενοι εἰς ἐπίσκεψιν τῶν ἀραβοσίτων των, ἡ δὲ ἄλλη, δι' ἧς διηρχοντο πολλοὶ ὁδοιπόροι καὶ ζῶα φορτωμένα, πρέπει νὰ ἦτον ἡ ἀπὸ Πύργου εἰς Δημητράναν ἀγούσα δημοσία ὁδός, ἀλλ' οἱ λησταὶ διὰ νὰ μὲ ἐξαπατῶσι μοὶ ἔλεγον, ὅτι ἔφευγεν ἀπὸ Γαστούνης εἰς Δίβρην.

Περὶ τὴν μεσημβρίαν τῆς πρώτης ἡμέρας, ἐπειδὴ δὲν εἵχομεν κρέας, ὁ Κουμπάρος, τὸν ὁποῖον ἐστενοχώρει ὁ Εὐθύμιος λέγων, ὅτι ἦτον κρέμα νὰ μὲ ἀφίνουν νηστικόν, ἐτόλμησε νὰ ἀνάψῃ πῦρ ὑπὸ τὸν βράχον καὶ νὰ μαγειρεύσῃ ὀκταπόδιον μὲ ὀρύζιον· εἰς ἐμὲ δὲ, ὅστις ἔκαμα τὴν παρατήρησιν, ὅτι εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ἴδωσιν ἀπὸ μακρὴν τὸν καπνὸν καὶ νὰ ἔλθωσι νὰ μᾶς κυπρήσωσιν, ἀπήντησαν, ὅτι ὅταν ἦναι ζέστη πολλή, ὁ καπνὸς δὲν φαίνεται κατὰ τὴν μεσημβρίαν. Ἀφοῦ ἔβρασε, μοὶ ἔφερον ὀλίγον εἰς τὸ καπάκι, μολοντί δὲ ἦτο πράσινον ὡς ἐκ τῆς κακῆς ποιότητος τοῦ ἐλαίου καὶ ἀπέφευγεν ὁσμήν ἐκ τοῦ καπνοῦ, τὸ ἔφαγα μὲ πολλὴν ὀρεξιν καὶ μὲ γυμνάς τὰς χεῖρας (διότι οὔτε περόνας, οὔτε κοχλιάρια εἵχομεν) ἐπιὸν δὲ καὶ ὅχι ὀλίγον οἶνον, διότι ἡσθανόμην πολὺ ἡλαττωμένας τὰς σωματικὰς μου δυνάμεις. Μετ' ὀλίγον ὁμῶς ἐδίψησα καὶ πορευθεὶς μὲ πάλιν προφυλάξεις ὁ Νικόλαος ἐπλήρωσεν ὕδατος τὸ αὐτὸ καπάκι, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχον φάγει, ἐκ τοῦ παρὰ πόδας τοῦ λόφου ρέοντος αὐλακος, ἀλλὰ καὶ τὸ ὕδωρ ἦτο θολόν καὶ ζεστόν καὶ τὸ καπάκι ἀκάθαρτον, ὥστε δὲν ἤμπόρεσα νὰ τὸ πῶ ἀκαθούτως ἔλαβε τὴν καλωσύνην ὁ Εὐθύμιος νὰ ράψῃ μὲ λευκὴν κλωστήν τὸ πανταλόνι μου.

Τὴν ἐπιούσαν ἐστεχωρήθημεν ὅλοι διὰ κρέας καὶ διὰ τοῦτο ἅμα ἔδυσε ὁ ἥλιος ἀνεχώρησαν ὁ Κουμπάρος μετὰ τοῦ Νικόλα καὶ μετὰ τέσσαρας ὥρας ἐπανῆλθον καταφορτωμένοι ἄρτον, κρέας, οἶνον καὶ σταφύλια· ἔφεραν δὲ καὶ μαύρην φιὰλην χωρητικότητος μιᾶς ὁκάς, διὰ τῆς ὁποίας ἐλαμβάνομεν κατὰ πᾶσαν πρωίαν ὕδωρ. Ἀνυπομόνως τοὺς ἐπερίμενον ὁ Εὐθύμιος ὅχι μόνον διὰ νὰ φάγῃ κρέας, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ ἰδῇ τὴν πλάτην· τὸ περιέργον δὲ εἶναι ὅτι εἶχε καταλάβει καὶ ἐμὲ ἡ περιέργεια νὰ μανθάνω τί φανερώνει ἡ πλάτη καὶ ἐπερίμενα νὰ ἀκούσω εὐάρεστόν τινα ἐξ αὐτῆς πρόρρησιν. Τότε ἐνόησα διατί οἱ ἐν ἐσχάτοις κινδύνοις εὕρισκόμενοι ἀφίνουσα νὰ υποβάλλωνται εἰς ἐξορκισμοὺς, γοητείας καὶ μαγείας, τὰ ὁποῖα περιεφρόνον ἄλλοτε καὶ εἰς τὰ ὁποῖα καὶ ἤδη οὐδεμίαν πεποιθήσιν ἔχουσιν· εἶναι φυσικόν, φαίνεται, ἀφοῦ ἀπελπισθῇ τις ἀπὸ τὰ κατ' ἄνθρωπον νὰ ἀτενίσῃ εἰς τὰ ὑπὲρ ἄνθρωπον καὶ νὰ ἀπεκδέχῃται βοήθειαν ὅθεν καὶ ἂν προέρχεται αὕτη.

— Ἄμα φθάσαντες τὸν Κουμπάρον, ἠρώτησε μετὰ σπουδῆς ὁ Εὐθύμιος.

— Τί δείχνει, Κουμπάρε, ἡ πλάτη; Δὲν εἶναι καλὴ. ἀπεκρίθη ὁ Κουμπάρος, τρεῖς ἀπὸ ἡμᾶς θὰ εὔρεθουν πολὺ στενοχωρημένοι, οἱ δὲ ἄλλοι καὶ ὁ ἀφεντικὸς εἵμεθα καλὰ εἰς τὴν θέσιν μας.

— Μὴν πάθουν, ὦρὲ, τίποτε τὰ παιδιὰ, ὅπου ἐπῆγαν διὰ τὴν ἐξαγοράν; καὶ τότε κακὰ καὶ μαῦρα εἵμεθα καὶ ἡμεῖς οἱ ἄλλοι, καὶ μάλιστα ὁ ἀφεντικὸς.

— Ἄν καὶ ἐνόησα τὸ πνεῦμα τῆς ὀμιλίας τοῦ Εὐθυμίου μ' ὅλα ταῦτα διὰ νὰ τὸν κάμω νὰ ἐξηγηθῇ καλλίτερα.

— Τὰ παιδιὰ, εἶπα, πρέπει νὰ ᾔναι πολὺ μακρὰν ἀπὸ ἐδῶ, καὶ ἂν, ὃ μὴ γένοιτο, κτυπηθῶν ἐκεῖνα, δὲν ἐννοῶ τί ἔμποροῦμεν νὰ πάθωμεν ἡμεῖς.

— Ἀκόμῃ δὲν ἐκατάλαβες, Κύριε Σωτηρόπουλε, ἀπεκρίθη ἀποτόμως ὁ ληστής, ὅτι ἂν πάθῃ κανεὶς ἀπὸ τοὺς συντρόφους τίποτε, θὰ τὸ πληρώσῃς μὲ τὸ κεφάλι σου ;

— Δὲν πιστεύω νὰ πάθῃ κανεὶς τίποτε, ἐπρόσθεσεν ὁ Κουμπάρος, στενοχωρίαν μόνον θὰ δοκιμάσουν, διότι ἐὰν ἦτο νὰ πάθουν ἐκεῖνοι, δὲν ἤθελε δείχνει ἡ πλάτη καλὸ διὰ τὸν ἀφεντικὸν καὶ τοὺς ἄλλους.

— Ἐκ τῶν ὀλίγων τοῦ Εὐθυμίου λέξεων ἐνόησα, ὅτι διὰ νὰ σωθῶ ἦτο ἀνάγκη οὐ μόνον νὰ μὴ συναντηθῶμεν μὲ στρατιωτικὸν τι ἀπόσπασμα καὶ νὰ δοθῶσιν ἀνελλιπῶς τὰ λύτρα, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπανέλθωσι καθ' ὅλα ἀβλαβεῖς οἱ ἀπελθόντες εἰς παραλαβὴν αὐτῶν· ἔφαγα μ' ὅλα ταῦτα ἐκ τοῦ κομισθέντος κρέατος, μὲ τὸ ὅποιον οἰκονομήθημεν καὶ κατὰ τὰς δύο ἐπομένας ἡμέρας. Ὁ Κουμπάρος μετὰ τοῦ Νικόλα ἐκαμνον καθ' ἐκάστην ἐσπέραν μικρὰν ἐκδρομὴν καὶ ἔφερον σταφύλια, ἄρτον, καὶ οἶνον, ἐμάνθανον δὲ καὶ εἰδήσεις· καὶ ἄλλοτε μὲν μᾶς ἔλεγον, ὅτι συγγενεῖς καὶ φίλοι ἰδικοί μου, ἰδίως δὲ μοναχὸς τις περιφέρονται πρὸς ἀναζήτησίν μου, ἄλλοτε δὲ, ὅτι διαψεύδεται ἡ φήμῃ περὶ αἰχμαλωτήσεως τοῦ Γαμβροῦ τοῦ Παπαδαίου, καὶ ἄλλοτε, ὅτι αὐστηρὰ καταδίωξις γίνεται εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας καὶ περιφέρονται παντοῦ ἀποσπάσματα διὰ νὰ μᾶς εὑρουν, καὶ ὅτι ὁ ὑπομοίραρχος εἶναι ἐδῶ πλησίον καὶ κάμνει παγάνας εἰς τὰ ὑψηλότερα μέρη, ἐνθα κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας διημερεύσαμεν.

Καθ' ἐκάστην ἔπαιζα μετὰ τοῦ Εὐθυμίου κοντσίναν, ἀλλὰ τόσῃ ὀλίγῃ προσοχῇ εἶχον, ὥστε πάντοτε ἔχανα. Εἰ καὶ φύσει σιωπηλὸς ὁ Εὐθύμιος, δὲν ἔλειπεν ὑσάκεις εἶχε διαθέσιν νὰ μὲ διασκεδάζῃ διηγούμενος τὰ κατορθώματά του. Καὶ ἄλλοτε διηγεῖτο, ὅτι εἶχε ποτὲ μαρτίνι (πρόβατον σιτευτόν)

τὸ ὅποιον ἔτρωγε τὸ ψητὸν κρέας καὶ τὸ ὅποιον ἐπετίθετο διὰ τῶν κεράτων κατὰ τῶν σκύλλων, εἰ ὅποιοι ἐφοβοῦντο καὶ ἐφευγον, ἓνα δὲ μεγάλον σκύλον, ὅστις ἤθελήσε νὰ ἀντισταθῇ, τὸν ἐξεκοίλιασεν· ἄλλοτε ὅτι ἦτο περίφημος κυνηγός, καὶ ὁσάκις ἐξήρχετο εἰς τὸ κυνήγι, ἦτο ἀδύνατο νὰ μὴ φέρῃ λαγῶους, ζαρκαδία, καὶ πλατώνια ἀκόμη· ἄλλοτε ὅτι ἐφρόνευσεν ἓνα φοβερὸν λύκον, καὶ ἄλλοτε, ὅτι εἶχε ταλίμι (ἐπιτηδεύματα) εἰς τὸ νὰ κόπῃ τὸ ὠμὸν κρέας, διότι ὄχι μόνον δὲν σκορπίζει τὰ κόκκαλα, ἀλλὰ καὶ διότι κόπτει ἀκριβῶς ὅσον ζητοῦσιν οἱ ἀγορασταὶ μὲ μίαν διαφορὰν 20 — 50 δραμίων ἐπὶ πλεόν ἢ ἑλαττον, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὅτε ἦτο ἀστυνομικὸς κλητὴρ καὶ μεταβαίνων εἰς τὰ κρεοπωλεῖα ἑκαμνεν ἐπιδείξιν τῶν προτερημάτων του τούτων, οἱ κρεοπωλὰι τῶν Ἀθηνῶν ἐζήτουν νὰ τὸν προσλάβωσιν εἰς τὴν ὑπερσίαν των καὶ τῷ προσέφερον μεγάλας ὠφελείας· πλήν ὁ μακαρίτης πατήρ του, προσέθετεν, εἶχεν ἀκόμη καλλίτερον ταλίμι, διότι ἂν καὶ ἦτο πάντοτε μεθυσμένος (καθόσον ἡγάπα παρὰ πολὺ τὸ κρασί), ἡδύνατο νὰ κόψῃ ὅσον κρέας τοῦ ἐζήτουν καὶ νὰ μὴ γελασθῇ περισσότερον ἀπὸ δέκα δραμια.

Ὅσάκις ἐνθυμεῖτο, ὅτι εἶχε τὰ μέσα καὶ τὴν ἱκανότητα νὰ ζῇ καλῶς εἰς τὴν κοινωνίαν, ὥς καὶ ἐζῇ πρὶν γένῃ ληστής, κατηρᾶτο στεναῶν τὴν ὥραν, καθ' ἣν ἐπραξε τὸ ἐγκλημα, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἐβιάσθη νὰ γένῃ φυγόδικος καὶ πολλάκις ἐδάκρυεν ἀπὸ τὴν στενοχωρίαν του.

— Μεγάλο ἄδικον, ἔλεγε, ἐκάματε, Κ. Σωτηρόπουλε, εἰς ἡμᾶς τοὺς δυστυχεῖς νὰ μὴ δώσητε τὴν ἀμνηστειάν· ἐὰν ἦσασθε δίκαιοι ἄνθρωποι, ἔπρεπε νὰ συλλογισθῇτε, ὅτι, ἐὰν δὲν ἐκάνετε σεῖς τὰς ἐπαναστάσεις, δὲν θὰ ἐπέρταμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὰ ἐγκλήματα.

Συχνά ἔκαμνε λόγον περὶ τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ ἐκ Κορινθίας Δημητράκου, διηγούμενος τὰ ἐξῆς ⁽¹⁾· ὅτι κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1864 εἶχον μεγάλην ἀνάγκην χρημάτων, διότι τοὺς ἔλειπον τὰ τσαρούχια, καὶ φλανέλαι καὶ καπνὸς καὶ πολλὰ πράγματα, καθήμενοι δὲ εἰς τινὰ σύνδενδρον λόφον εἶδον εἰσελθόντα εἰς τὸν κάτωθι αὐτοῦ εὕρισκόμενον ὑδρόμυλου τὸν Δημητράκον καὶ ἓνα ἄλλον χωρικόν· ἀμέσως λοιπὸν ἔγραψαν ἀνὰ μίαν ἐπιστολὴν εἰς ἕκαστον τούτων, διὰ τῆς ὁποίας ἀπῆτουν ἀνὰ 35 τάλληρα καὶ τινὰ χρειώδη πράγματα, καὶ συλλαβόντες ποιμένα τινὰ τὰς ἀπέστειλαν· ὅτι ὁ μὲν ἄλλος χωρικός ἐσεβάσθη τὴν ἐπιστολὴν καὶ τὴν ἐπιούσαν ἀπέστειλε τὰ ζητούμενα, ὁ δὲ Δημητράκος, ὅστις ἦτο καὶ εὐπορώτερος τοῦ ἄλλου, ὅχι μόνον δὲν ἔστειλε τίποτε, ἀλλὰ καὶ ἔσχισε περιφρονητικῶς τὴν ἐπιστολὴν, λέγων, ὅτι δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι πληρόνουν χαράτσι εἰς τοὺς ληστάς· ὅτι ὁ Εὐθύμιος βλέπων μακρόθεν τὴν περιφρόνησιν ὠργίσθη καὶ ἀπεφάσισε ἀμέσως νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν μύλον, νὰ συλλάβῃ τὸν αὐθάδη Δημητράκον καὶ νὰ τὸν τιμωρήσῃ, ἀλλ' οἱ ἄλλοι τὸν ἤμπόδισαν· ὅτι κατὰ τὴν 16 τοῦ ἐπιόντος Αὐγούστου πληροφορηθέντες, ὅτι ὁ Δημητράκος εἶχεν ἀπέλθει εἰς τινὰ πανήγυριν οἰκογενειακῶς, κατέλαβον τὴν ὁδὸν, δι' ἧς ἔμελλε νὰ ἐπιστρέψῃ, καὶ συλλαβόντες αὐτὸν ἐζήτησαν λόγον διὰ τὴν περιφρόνησιν· ὅτι ἐκεῖνος τοὺς εἶπε τὸ ἡμαρτὸν καὶ ἐζήτηε μετὰ δακρύων συγχώρησιν· ὅτι καμφοθέντες ἀπὸ τὰ δάκρυά του ἀπεφάσισαν νὰ μὴ τὸν θανατώ-

(1) Παραθέτω τὰς λεπτομερείας τῆς αἰχμαλωσίας ταύτης, ὅπως τὰς διηγῆτο ὁ Εὐθύμιος· διότι ἐξ αὐτῶν βεβαιοῦται, 1) ὅτι οἱ λησταὶ δὲν ζητοῦσι συνήθως εἰμὴ τὰ πρὸς συντήρησιν ἑαυτῶν μέσα καὶ 2) ὅτι ἀποτροπιάζονται τὴν χύσιν τοῦ αἵματος.

σουν, ἀλλὰ διὰ τὸν τὸν σωφρονήσουν τοῦ ἐζήτησαν δέκα χιλιάδας δραχμὰς καὶ τῷ εἶπον, ὅτι θὰ τὸν κρατήσουν αἰχμάλωτον μέχρις οὗ τὰς λάβωσιν· ὅτι ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὅστις εἶχεν ἡλικίαν 25 περίπου ἐτῶν, ἐπρότεινε νὰ ἀπολύσωσι τὸν πατέρα του, ὡς δυνάμενον νὰ οἰκονομήσῃ εὐκολώτερα τὰ χρήματα· ὅτι οἱ ληστὰι ἐδέχθησαν τὴν ἀνταλλαγὴν ταύτην καὶ ἐκράτησαν τὸν υἱὸν ἀπολύσαντες τὸν πατέρα, ἀλλ' οὗτος ἀντὶ νὰ στείλῃ κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν του τὰ χρήματα, εἰδοποίησε τὴν ἐξουσίαν καὶ ἐκινήθησαν τὰ στρατιωτικὰ ἀποσπάσματα εἰς καταδίωξιν· ὅτι ὀργισθέντες ἐκ τούτου ἀπεφασισαν νὰ ἀποκεφαλίσωσι τὸν υἱὸν καὶ ἔρριψαν κλῆρον τίς νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀπόφασιν· ὅτι ὁ κλῆρος ἔπεσεν εἰς τὸν Εὐθύμιον, ὅστις παραλαβὼν τὸν υἱὸν κλαίοντα καὶ θρηγοῦντα τὸν ἔφερεν ὀλίγα βήματα μακρὰν τῶν ἄλλων εἰς μέρος χαμηλότερον ὡς αὐτὸ (καὶ τοῦτο λέγων ὁ Εὐθύμιος ἐδείκνυε διὰ τῆς χειρὸς τὸν εἰς τοὺς πόδας τοῦ λόφου ρέοντα αὐλακα)· ὅτι ὁ νέος γονατίσας ἐνώπιόν του τὸν παρεκάλεσε μετὰ θερμῶν δακρύων νὰ ἀναβάλῃ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ νὰ τῷ συγχωρήσῃ νὰ γράψῃ ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ἀνάδοχόν του, ὅστις τὸν ἠγάπα πολὺ καὶ ὅστις, ἐὰν δὲν ἤθελε δυνηθῇ νὰ πείσῃ τὸν πατέρα του, ἤθελεν ἴσως πληρώσει ἐξ ἰδίων του τὴν ἑξαγοράν· ὅτι κινηθεὶς ὁ Εὐθύμιος εἰς συμπάθειαν, ἐδέχθη τὴν πρότασιν καὶ ὅτι τέλος πάντων ὁ ἀνάδοχος κατώρθωσε νὰ πείσῃ τὸν ἀσυλλόγιστον καὶ ἄστοργον πατέρα νὰ στείλῃ ἐξ χιλιάδας δραχμὰς, τὰς ὁποίας λαβόντες οἱ ληστὰι ἀπέλυσαν τὸν υἱόν.

— Καὶ διατί, ἡρώτητα, ἠθέλατε νὰ τὸν κόψετε καὶ δὲν τὸν ἐσκοτόνατε μὲ τὴν πιστόλαν;

— Ἡ πιστόλες καὶ τὰ τουφέκια, ἀπήντησεν ὁ Εὐθύμιος, εἶναι διὰ τὸν πόλεμον καὶ ὄχι διὰ νὰ θανατόνουν τοὺς κατα-

δίκους. Δὲν βλέπεις, ὅτι ἡ κυβέρνησις κόφτει καὶ δὲν σκοτίνει ;

Δὲν παρήρχετο ἡμέρα, καθ' ἣν νὰ μὴ καθαρίσῃ ὁ Εὐθύμιος τὰ ὅπλα του καὶ νὰ μὴ τὰ ἀλείψῃ μὲ τὸν λευκὸν καὶ ὑδαρὸν μυελὸν, τὸ ὁποῖον ἐξάγουσιν ὤμῶν ἀπὸ τοὺς πόδας τῶν σφακτῶν καὶ τὸν ὁποῖον φυλάττουσιν ἐπιμελῶς ἐντὸς μικροῦ ἀπὸ τενεκὲν δοχείου ἀνηρτημένου παρὰ τὰ παλάσκαφ' ὁσάκις δὲ ἔσυρε τὸ ξιφὸς του ἀπὸ τὴν θήκην καὶ τὸ ἐβλεπον ἀστράπτων ἐνώπιόν μου, ἀνετριχιάζων ὅλος, συλλογιζόμενος, ὅτι οἱ αὐτοῦ ἴσως ἐμελλε νὰ χωρισθῇ ἡ κεφαλὴ ἀπὸ τὸ σῶμά μου, ἀπέστρεφον δὲ τὸ πρόσωπόν μου ἀπὸ τὸν αὐλακα, τὸν ὁποῖον ἔδειξε διὰ τῆς χειρὸς του ὁ Εὐθύμιος, ὅτε διηγείτο τὴν ἱστορίαν τοῦ Δημητράκου, καὶ ἐπεθύμουν θερμῶς νὰ φύγωμεν τὸ ταχύτερον ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο διὰ νὰ μὴ τὸν βλέπω, διότι ἐνόμιζον, ὅτι ἐντὸς αὐτοῦ ἐμελλε νὰ χυθῇ τὸ αἷμά μου.

Ὅχι μόνον εἰς ἐμὲ τὸν τόσον ἀσθενῆ ἔχοντα τὸν κάλαμον, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντα ἴσως ἄλλον ἀδύνατον εἶναι νὰ περιγράψῃ τὰς σκέψεις καὶ τοὺς διαλογισμοὺς, ὑπὸ τῶν ὁποίων ἐβασανιζόμην κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας. Θὰ φθάσῃ ἄρᾳ γε, ἔλεγον ἐν ἑμαυτῷ, ἀσφαλῶς ἡ ἐπιστολὴ μου εἰς χεῖρας τῆς συζύγου μου, ἢ μήπως συλληφθῇ ὁ κομιζων αὐτὴν ἀπὸ τὰς ἀρχὰς καὶ ὀδηγούμεναι αὐταὶ ἀπὸ τὸ περιεχόμενον αὐτῆς τε καὶ τῆς συνοδευούσης αὐτὴν ἐπιστολῆς τῶν ληστῶν, ἀνεύρωσι τοὺς ἀπελθόντας εἰς τὴν παραλαβὴν τῶν λύτρων, φονεύσωσιν ἢ συλλάβωσιν τινα ἐξ αὐτῶν καὶ τότε;... Θὰ οἰκονομηθῇ τὸ ὑπέρογκον ποσὸν τῶν ζητουμένων λύτρων καὶ πῶς ; χρήματα οὔτε οἱ συγγενεῖς μου οὔτε ἐγὼ ἔχομεν, τὰ κτήματά μου ἔχουσιν ἱκανὴν ἀξίαν, καὶ ἐὰν δὲν ἀρκέσωσιν αὐτά, εἶμαι βέβαιος, ὅτι οἱ συγγενεῖς μου, οἱ ὁποῖοι μὲ ἀγα-

πῶσι τόσον πολὺ, θὰ προσθέσωσι καὶ τὰ ἰδικά των, ἀλλ' εἰς
 τὸν τόπον δὲν ὑπάρχουσιν δυστυχῶς κεφαλαιοῦχοι διὰ νὰ
 τὰ ἀγοράσωσιν ἢ νὰ δανείσωσιν ἐπὶ ὑποθήκῃ αὐτῶν τόσα
 χρήματα, ἄλλων δὲ μερῶν κεφαλαιοῦχοι ἀδύνατον νὰ ἐκθέ-
 σωσι τὰ κεφάλαιά των διὰ κτήματα τῆς Τριφυλίας, ὕστερον
 μάλιστα ἀπὸ τὸ ἰδικόν μου δυστύχημα. Ἀλλ' ἡ Ἑθνικὴ
 Τράπεζα δὲν θὰ χορηγήτῃ αὐτὸ τὸ ποσόν, ἀφοῦ προσφέρον-
 ται ἀρκοῦσαι ἀσφάλειαι; πλὴν ἐνθυμούμενην, ὅτι αὕτῃ δὲν
 δίδει πλέον ἐνυποθήκην· ἀλλ' ὁ Διοικητὴς αὐτῆς καὶ οἱ Ὑπο-
 διοικηταί, οἱ ὁποῖοι ἐφέρθησαν μὲ μεγάλῃν φιλανθρωπίαν εἰς
 πολλὰ πρόσωπα, θὰ δεσμευθῶσιν ἀπὸ διατυπώσεις καὶ θὰ
 ἀφῆσωσι νὰ ἀπολεσθῇ οἰκτρῶς ὑπὸ τὴν μάχαιραν τῶν λη-
 στῶν ἓν πρόσωπον, τὸ ὁποῖον τιμῶσι μὲ τὴν φιλίαν των;
 Ἐπὶ τῇ ὑποθέσει, ὅτι θὰ οἰκονομηθῶσι τὰ χρήματα, θα εὐ-
 ρεθῶσιν ἄρά γε καὶ τὰ χρυσᾶ νομίσματα, τὰ ὁποῖα ζητοῦσιν οἱ
 λησταί, ἀφοῦ ὁ χρυσὸς κατέστη σπάνιος εἰς τὴν Ἑλλάδα;
 Εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν χρημάτων δὲν εἶναι φόβος, μήπως φυγό-
 δικοὶ συλλάβωσι καθ' ὁδὸν τοὺς κομίζοντας αὐτὰ συγγενεῖς
 μου καὶ τὰ ἀφαιρέσωσιν; Ὅπο ἂν ἄρά γε ἀγωνίαν θὰ δοκι-
 μάσῃ ἡ ἀτυχῆς σύζυγός μου καὶ ὅλοι οἱ συγγενεῖς μου, προσ-
 παθοῦντες νὰ ὑπερνικήσωσι τὰ τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα
 προσκόμματα, καὶ ὁποῖα ἀπελπισία θέλει τοὺς καταλάβει,
 εἰάν φθάσῃ ἡ ταχθεῖσα προθεσμία καὶ δὲν δυνηθῶσι νὰ φθά-
 σωσιν εἰς ἀποτελέσματα; Ἐπειτα οἱ μέλλοντες νὰ κομίσωσι
 τὰ λύτρα θὰ ἔλθωσιν ἄρά γε ἀσφαλῶς καὶ ἀπροσκόπτως εἰς
 τὸν τόπον τῆς παραδόσεως; μήπως προδοθῇ ἀπὸ τοὺς ἀγω-
 γιάτας ἢ ἄλλον τινὰ ἢ διεύθυνσίς των; μήπως τοὺς ἐμπο-
 δίσῃ ἡ ἐξουσία; ἀλλὰ τοῦτο, ἐσυλλογιζόμενην πάλιν, οὐδέποτε
 ἐγένετο. Ἐάν δὲ καὶ εὐδοθῶσι τὰ πάντα καὶ παραλάβωσιν
 οἱ λησταί τὰ χρήματα, δὲν εἶναι φόβος, μήπως οἱ φαινόμενοι

φίλοι των τοὺς φρονεύσωσιν ἐπανερχομένους πρὸς ἡμᾶς διὰ νὰ λάβωσιν ἐκεῖνοι τὰ χρήματα ;

— Τοιαῦτα καὶ ἄλλα παραπλήσια διαλογιζόμενος καθ' ὅλας τὰς ὥρας τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς, εὗρισκον, ὅτι ἦτο προτιμότερον καὶ δι' ἐμὲ καὶ διὰ τοὺς περὶ ἐμὲ, ἐὰν ἐφρονεύομην κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς συλλήψεώς μου, διότι ἐγὼ μὲν, ἔλεγον, δὲν ἤθελον ὑποφέρει τοσαύτας κακουχίας καὶ τοσοῦτους τρόμους, οἱ δὲ περὶ ἐμὲ ἤθελον ἔχει μόνον τὴν λύπην τῆς ἀπωλείας μου καὶ δὲν ἤθελον παλαίει κατὰ πᾶσαν στιγμὴν μὲ τὸν θάνατον, ἤθελε δὲ διασωθῇ καὶ ἡ μικρά μου περιουσία, ἐκ τῆς ὁποίας καὶ οἱ συγγενεῖς μου ἤθελον ὠφελῆθῃ καὶ φιλάνθρωπόν τι ἤθελεν ἐκτελεσθῇ κατὰ τὴν διαθήκην μου.

Ὅτε ἔφθασεν ἡ 10 Αὐγούστου, ἡμέρα Τετάρτη, ἣτις ἦτο προσδιωρισμένη διὰ τὴν παράδοσιν τῶν λύτρων, ἡ ἀνυσηχία μου δὲν εἶχεν ὅρια καὶ οὐδὲ στιγμὴν ἡδυνάμην νὰ ἀποσπάσω τὴν διάνοιάν μου ἀπὸ τὸν οἶκόν μου. Ἐὰν οἰκονομήθησαν, ἐσυλλογιζόμην ἀπὸ πρωίας, τὰ χρήματα, ἴσως κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν τὰ ἀριθμοῦσι, τὰ διαιροῦσιν εἰς χρηματοδέματα ἢ τὰ βᾶλλουσιν εἰς κεμέρια, ὅπως τὰ ζωσθῶσιν οἱ μέλλοντες νὰ τὰ κομίσωσι.

Περὶ τὴν μεσημβρίαν ἐφρανταζόμην αὐτοὺς ἀναχωροῦντας ἐκ Φιλιατρῶν καὶ βαδίζοντας πρὸς τὸ μέρος τῆς συνεντεύξεως, ἅμα δὲ ἐνύκτωσε, μοὶ ἐφαίνετο, ὅτι ἐγένετο ἡ συνάντησις καὶ παρεδόθησαν τὰ λύτρα· ἠρώτησα τὸν Εὐθύμιον πόσον καιρὸν χρειάζονται τὰ παιδιὰ μετὰ τὴν παραλαβὴν τῶν χρημάτων διὰ νὰ ἔλθωσιν εἰς ἡμᾶς, καὶ αὐτὸς μοὶ ἀπεκρίθη, ὅτι ἔμπορὸν νὰ ἔλθουν τὴν ἰδίαν ἡμέραν. Ἄλλ' ἐὰν δὲν οἰκονομήθησαν τὰ χρήματα, τί γίνεται σήμερον εἰς τὴν οἰκίαν μου ; Βεβαίως ἔλεγον, ἐφόρεσαν ὅλοι τὰ μαῦρα

καὶ θρηνοῦσι περιμένοντες νὰ λάβωσι κατὰ τὴν ἀπειλὴν τῶν ληστῶν τὴν κεφαλὴν μου, ἀλλ' ὅχι, δὲν θὰ χάσωτιν εὐθὺς πᾶσαν ἐλπίδα· θὰ ἀπέλθωσιν εἰς τὸν τόπον τῆς συνεντεύξεως μὲ ὅσα χρήματα δυνηθῶσι νὰ εὔρωσι θὰ παρακαλέσωσι μετὰ δακρύων τοὺς ληστὰς νὰ τὰ δεχθῶσι, καὶ ἴσως αὐτοὶ καμφοῦν καὶ μὲ ἐλευθερώσωσιν. Ἄλλ' ἐὰν λάβωσι αὐτὰ καὶ οὐδὲν ἤττον ἐξακολουθοῦν νὰ μὲ κρατῶσι διὰ νὰ λάβωσι καὶ τὰ ὑπόλοιπα !

Ὅτε ἐξημέρωσεν ἡ Πέμπτη, ἠρωτήθησαν ἀμοιβαίως οἱ λησταὶ ἐὰν εἶδον κανὲν καλὸν ὄνειρον διὰ τα χρήματα, ἀλλὰ δυστυχῶς οὐδεὶς εἶχεν ὀνειρευθῆ τι σχετικόν, ἔλεγον δέ, ὅτι τὴν ἐπομένην νύκτα εἶναι πιθανὸν νὰ λάβωσιν πληροφορίαν τινά. Τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὁ Κουμπάρος καὶ ὁ Νικόλας ἐπανῆλθον πολὺ ἀργὰ ἀπὸ τὴν συνήθη ἐκδρομὴν λίαν τεταραγμένοι.

— Ὁ φίλος, εἶπεν, ὁποῦ ἐνταμώσαμεν, μᾶς εἶπεν, ὅτι ἤλθεν ἄνθρωπος ἀπὸ τὰ παιδιὰ καὶ εἶπεν ὅτι δὲν ἐπῆγε κανεὶς χθὲς τὸ βράδυ μὲ τὰ χρήματα, ἀλλὰ δὲν ἤξερε νὰ μᾶς ἐξηγηθῇ περισσότερον· διότι δὲν ἐξήτασε καλὰ τὸν ἄνθρωπον· τὸν ἐστείλαμεν νὰ τὸν εὔρη καὶ νὰ μᾶς τὸν φέρῃ διὰ νὰ τὸν ἐξετάσωμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ δὲν τὸν εὔρε, καὶ διὰ τοῦτο ἀργήσαμεν· τί τρέχει, δὲν εἰξεύρομεν.

— Κάποια δυσκολία, ὥρῃ Κουμπάρε, ἤμπορεῖ νὰ ἔτυχεν εἶπεν ὁ Εὐθύμιος· ἐγὼ σᾶς τὸ ἔλεγα ἐξ ἀρχῆς, ὅτι δὲν εἶναι εὐκόλῃ αὐτὰ τὰ πράγματα, ἀλλὰ σεῖς ἐλέγετε, ὅτι τελειώνει ἡ δουλειὰ σὲ τρεῖς ἡμέρας.

— Μήπως, ἠρώτητα ἐγὼ, δὲν ἐδόθησαν τὰ γράμματα εἰς τοὺς ἰδιόκους μου ;

— Αὐτὸ δὲν ἤμπορεῖ νὰ γένη, ἀπεκρίθη ὁ Κουμπάρος·

εἶπε μάλιστα ὁ ἄνθρωπος, ὅτι ἔλαβον καὶ ἀπάντησιν ἀπὸ φίλον σου εἰς τὴν Ἀρκαδίαν.

Ἐμβρόντητος ἔμεινα καὶ δὲν ἤξευρον τί νὰ ὑποθέσω. Δὲν εὐρέθησαν, ἔλεγον, τὰ χρήματα καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐπῆγαν οἱ συγγενεῖς μου, ἢ μήπως τοὺς συνέλαβον καθ' ὁδὸν ἄλλοι κακοῦργοι καὶ τοὺς τὰ ἐπῆραν; πιθανώτερον, ἐσκεπτόμην εἶναι τὸ δεύτερον, διότι, καὶ ἐὰν δὲν οἰκονομήθησαν ὅλα τὰ χρήματα, ἀδύνατον ἦτο νὰ μὴ ἔλθωσι μὲ ὅσα εὐρέθησαν, ἀλλὰ μήπως ἀπέφυγον τὴν συνέντευξιν ἀπὸ δειλίαν φοβούμενοι μήπως κρατηθῶσιν ἢ κακοποιηθῶσιν ὑπὸ τῶν ληστῶν; ὦ, ἐὰν ἔκαμαν τιαυύτην ἀνοησίαν, θὰ τὴν πληρώσωσι πολὺ ἀκριβὰ καὶ ἀνελογίστην τὴν θέσιν τῶν καθ' ἣν στιγμὴν ἔμελλε νὰ τοῖς παρουσιασθῇ αἱματόφερτος ἡ κεφαλὴ μου.

Τὴν ἐσπέραν τῆς Παρασκευῆς (12 Αὐγούστου) ἀπερασί-σθη νὰ ἀρῇσωμεν τὸν βράχον, ὑπὸ τὸν ὁποῖον διημερεύταμεν τέσσαρας ἡμέρας, καὶ ν' ἀπέλθωμεν ἀλλաχρῶ. Ἄμα λοιπὸν ἔδυεν ὁ ἥλιος, συνηθροίσταμεν τὰ πράγματα, κατεστρέψαμεν ἢ ἐσπορπίσταμεν ὅλα τὰ ἀντικείμενα, ὅσα ἠδύναντο νὰ μαρτυρήσωσι τὴν διαμονὴν ἀνθρώπων εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, καὶ ἀπεσύρθημεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου. Ἐκεῖ ἐκάθησεν ὁ Εὐθύμιος μετ' ἐμοῦ, οἱ δὲ δύο ἄλλοι ἀπῆλθον ὅχι τόσον διὰ νὰ οἰκονομήσωσι προῖκας, ὅσον διὰ νὰ ἐνταμώσωσι τὸν ἀπεσταλμένον τῆς προτεραίας καὶ πληροφορηθῶσι θετικῶς τί συνέβη· ἐπανελθόντες μετὰ τρεῖς ὥρας περίπου, μᾶς εἶπον μετὰ χαρᾶς, ὅτι εἶδον τὸν ἄνθρωπον καὶ τὰ πάντα πηγαίνουν κάλλιστα, διότι τὰ γράμματα μας ἐπῆγαν ἀσφαλῶς καὶ ἔλαβον τὰ παιδιὰ ἀπάντησιν ἀπὸ τὸν ἐν Κυπαρισσίᾳ φίλον, κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ χρήματα εἶναι ἑτοιμα, ἀλλὰ ἔλειπον μερικὰ χρυσᾶ, καὶ ἂν δὲν ἤμπορέσουν νὰ τὰ ἐτοιμάσουν τὴν Τετράδην, θὰ ὑπάγουν τὴν Πέμπτην,

ὥστε χθές τὸ ἐσπέρας πρέπει νὰ ἔγεινεν ἡ παράδοσις καὶ ἔως αὔριον θὰ ἔλθουν τὰ παιδιὰ. Ἡ πληροφορία αὕτη μὲ ἐπαρηγόρησε καὶ μὲ ἡσύχασεν ἀρκετά. Πολλὰ ὅμως ἀποσπάσματα, προσέθηκεν ὁ Κουμπάρος, γυρίζουν ἐδῶ τριγύρω καὶ χρειάζεται μεγάλη προσοχή. Ἄφροῦ ἐδειπνήσαμεν, κατήλθομεν ἀπὸ τὸν λόφον, ὠδοιπορήσαμεν ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν καὶ ἐκοιμήθημεν.

13. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Δύο περίπου ὥρας πρὶν φωτίση, ἐγερθέντες εἰσῆλθομεν εἰς πεδιάδα ἐσπάρμένην μὲ ἀραβόσιτον, τὰ στελέχη τῶν ὁποίων ἦσαν πολὺ ὑψηλότερα τοῦ ἀναστήματός μου· ἐντὸς αὐτῶν ὠδοιπορήσαμεν κατὰ διαφόρους διευθύνσεις ἐπέκεινα τῆς μιᾶς ὥρας καὶ ἀπηντήσαμεν μεγάλους αὐλακας, τοὺς ὁποίους διέβημεν ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ Νικόλα. Ἐκαμνον πάντοτε τοὺς πρῶτους καὶ ἐσπερινούς περιπάτους μου τυλιγμένος μὲ τὸ κιλίμι, τὸ ὁποῖον ἐφόρουν ὅπως φοροῦσιν ἀπὸ τινος καιροῦ οἱ νέοι πρὸ παντὸς τῆς Πρωτευούσης τὰ σάλια. Τέλος πάντων εὗρομεν ἐντὸς τῶν ἀραβόσιτων μικρὰν ἑκτασιν καλυπτομένην ἀπὸ βάρους καὶ θάμνους καὶ εἰς αὐτὴν εἰσῆλθομεν ὅπως διημερεύσωμεν. Ἡ ἑκτασις αὕτη ἦτο ἐπιμήκης καὶ εἰς τὸ ἓν ἄκρον αὐτῆς ἐτοπ θετήθην ἐγὼ μετὰ τοῦ Εὐθυμίου, εἰς δὲ τὸ ἄλλο ὁ Κουμπάρος μετὰ τοῦ Νικόλα διὰ νὰ μὴ ἦναι ὁρατοὶ εἰς ἐμὲ. Ἐκοιμήθην καὶ ἐκεῖ κατὰ τὸ σύνθημα μέχρι τῆς ὑγδότης ὅτε δὲ ἐξύπνησα, ἤκουον πανταχόθεν ἀνθρώπους περιφερομένους ἐντὸς τῶν ἀραβόσιτων, τινὲς δὲ διήρχοντο πολὺ πλησίον ἡμῶν, ὥστε διὰ νὰ μὴ μᾶς ἰδῶσιν ἠναγκάζομεθα νὰ μένωμεν κατακεκλιμένοι καὶ νὰ

φυλάττωμεν ἄκραν σιωπὴν· μόνος ὁ Κουμπάρος, ὅστις ἦτο φύσει φλύαρος, λησμονῶν τὴν θέσιν μας, ἐλάλει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν πρὸς τὸν Νικόλαν, ἀλλ' ὁ Εὐθύμιος ἐσύριζεν εὐθὺς ὡς ὄφιος καὶ ἐνόητε τὸν ἐπετίμα αὐστηρῶς διὰ τὴν ἀδολεσχίαν του.

Δὲν ἦτον ἀκόμῃ μεσημβρία καὶ χωρικός τις περιφερόμενος ἔφθασε τόσον πλησίον, ὥστε εἶδε τὸν Νικόλαν· τοῦτο ἐννοήσας ὁ Κουμπάρος ἐξῆλθεν αἰφνηδίως καὶ συλλαβὼν αὐτὸν τὸν εἰσήγαγεν ἐντὸς τῶν θάμνων καὶ τὸν ἐκράτει εἰς τόπον, ἀφ' οὗ δὲν ἐφαινόμεθα ἡμεῖς.

— Τί γυρίζεις ἐδῶ ; τοῦ εἶπε.

— Εἶναι ἰδικόν μου τὸ ἀραποσίτι, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, καὶ κόφτο τὰ στέρφα (τὰ μὴ φέροντα καρπὸν).

— Ἡμεῖς εἴμεθα φυγόδικοι, εἶπεν ὁ Κουμπάρος, ἐρχόμεθα ἀποπάνω ἀπὸ τὴν Καρύταιναν καὶ πηγαίνομεν κάτω. Ἐπειδὴ δὲ ἐξημερώθημεν ἐδῶ τριγύρω, ἐχωθήκαμεν ἐδῶ μέσα διὰ νὰ περάσωμεν τὴν ἡμέραν καὶ κύτταξε καλὰ νὰ μὴ εἰπῆς εἰς κανένα πῶς μᾶς εἶδες, διότι, ἂν τὸ μάθωμεν, θὰ γυρίσωμεν ἀπ' ἐδῶ μὲ ἄλλους συντρόφους καὶ δὲν θὰ σοῦ ἀφήσωμεν οὔτε ἀραποσίτι, οὔτε ἄλογον, οὔτε μύτη, οὔτε αὐτιά.

— Μήπως ἐτρελλάθηκα νὰ εἰπῶ, ὅτι εἶδον φυγόδικους διὰ νὰ εὔρω τὸν μπελᾶν μου.

— Διὰ περισσοτέραν ἀσφάλειαν, ἐπέφερεν ὁ ληστής, ἤθελον νὰ σὲ δέσω καὶ νὰ σὲ κρατήσω ἕως τὴν νύκτα, ἀλλ' ἐπειδὴ φαίνεσαι φρόνιμος ἄνθρωπος, σὲ ἀφίνω ἐλευθέρων νὰ κυττάξης τὴν δουλειάν σου· θέλω ὅμως νὰ μὴ ἀφήσης κανένα ἄλλον νὰ ἔλθῃ ἐδῶθεν καὶ νὰ μὴ ἀναχωρήσης διὰ τὸ χωριὸν, πρὶν ἀφοῦ βασιλεύσῃ ὁ ἥλιος.

Ἐφυγε λοιπὸν ἀπὸ τῆς χειράς των ὁ πτωχὸς χωρικός, ἀλλὰ τοσοῦτος τρόμος τὸν κατέλαβεν ἀπὸ τῆς ἀπροσδόκητον

ταύτην συνάντησιν, ὥστε δὲν εἶχε πλέον ὄρεξιν νὰ περιέρχηται εἰς τὸ ἀραβοσίτι του· ἐκάθησεν ὑπὸ τὴν σκιὰν παρακειμένης μικρᾶς πλατάνου, ὑπὸ τὴν ὁποίαν εἶχε δεμένον τὸν ἵππον του, καὶ ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἐμορμουρίζεν ἀσυνάρτητά τινα ἄσματα διὰ νὰ βεβαιόνη τοὺς ληστὰς περὶ τῆς παρουσίας του, εἰς δὲ τὸν μικρὸν υἱὸν του, ὅστις ἀπὸ τῆς δειλῆς ἐζήτει νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸ χωρίον, ἀπεκρίνετο, ὅτι δὲν εἶναι καιρὸς ἀκόμη.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην διήλθομεν μὲ ξηρὸν ἄρτον, διότι δὲν εἶχομεν κρέας, καὶ ἠσθάνθημεν παραπολὺ τὸν καύτωνα τοῦ ἡλίου, διότι οἱ θάμνοι, ὑπὸ τοὺς ὁποίους ἐκαθήμεθα, ἦ διὰ νὰ ἦμαι ἀκριβῆς, κατεκλινόμεθα, δὲν ἀπετέλουν παχεῖαν σκιάν, ὑπέφερον ὅμως τὰ πάντα ἀγογγύστως, διότι ὅλοι μου οἱ διαλογισμοὶ συνεκεντροῦντο εἰς τὴν παράδοσιν τῶν λύτρων καὶ εἶχον τὴν ἐλπίδα, ὅτι ἤγγιζον εἰς τὸ τέλος τῶν δεινῶν μου.

Περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἤκουσα σημαίνοντα κώδωνα ἐκκλησίας καὶ ἐνόησα, ὅτι εἴμεθα πολὺ πλησίον χωρίου· ἦτον δὲ ἡ πρώτη καὶ τελευταία φορὰ, καθ' ἣν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τῆς αἰχμαλωσίας μου προσέβαλε τὰ ὧτά μου τοιοῦτος κρότος καὶ συνεκινήθην οὐκ ὀλίγον, ἐνθυμηθεῖς, ὅτι ἡ ἐπιούσα ἦτον Κυριακὴ καὶ ὅτι τὴν ἐπομένην Δευτέραν ἤρχετο ἡ μεγάλη τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἑορτή. Θὰ ἦμαι τοῦλάχιστον, ἔλεγον, κατ' αὐτὴν ἐλευθέρως, ἢ θὰ ἔχη τὴν ἀτυχίαν ἢ οἰκογένειά μου νὰ περάτῃ καὶ τὴν ἐπίσημον αὐτὴν ἡμέραν, ὅπως ἐπέρασε τὴν τῆς Μεταμορφώσεως ; Ἀφοῦ παρῆλθεν ἱκανὴ ἀπὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου ὥρα, ἤκουσαμεν νὰ ἱππεύσῃ ὁ χωρικὸς μετὰ τοῦ υἱοῦ του καὶ νὰ ἀναχωρήσωσι· μετ' ὀλίγον δὲ ἐξήλθομεν τῶν θάμνων καὶ ὁ μὲν Κουμπάρος μετὰ τοῦ Νικόλα ἀνεχώρησαν, ἐγὼ δὲ

καὶ ὁ Εὐθύμιος ἐμείναμεν ἐκεῖ μέχρι τῆς ἐπανόδου των ⁽¹⁾.

— Θὰ ἔλθουν ἀπόψε καὶ τὰ ἄλλα παιδιὰ μαζί με τούτους; ἠρώτησα τὸν Εὐθύμιον.

— Ἦμπορεῖ, ἀπεκρίθη.

— Ἐὰν φέρουν τὴν ἐξαγοράν, ἠρώτησα πάλιν ἐγώ, θὰ με ἀπολύσῃτε ἀμέσως;

— Ὅχι, ἀπήντησεν ἐκεῖνος, θὰ περάσουν δύο τρεῖς ἡμέραι διὰ ν' ἀσφαλισθῶμεν ἡμεῖς.

Ἀλλοίμονον, εἶπον ἐν ἑμαυτῷ, καὶ τὰ χρήματα θὰ παύουν καὶ Κύριος γινώσκει, ἂν θὰ σωθῶ, διότι καὶ ἐν δὲν με φονεύσουν αὐτοὶ, ἀρκεῖ νὰ μείνω ἐκτεθειμένος εἰς τὸν ἥλιον μίαν ἢ δύο ἡμέρας ἀκόμη καὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ με καταλάβῃ κακοήθης πυρετός.

Μόλις παρήλθον δύο ὥραι καὶ ἐπέστρεψαν λίαν τεταραγμένοι ὁ Κουμπάρος μετὰ τοῦ Νικόλα.

— Δὲν εἴμεθα διόλου καλὰ, εἶπεν ἀμέσως πρὸς τὸν Εὐθύμιον· ἀπὸ τὰ παιδιὰ δὲν ἐμάθομεν τίποτε, ἐδῶ δὲ ἐσφίχθησαν πολὺ τὰ πράγματα καὶ δὲν ἤξεύρω πῶς θὰ περάσωμεν· εἰς ὅλους τοὺς δρόμους εἶναι καρτέρια καὶ αὐρίον ἐτοιμαζόνται νὰ κάμουν παγάναις· ἐκάμαμεν κακὰ νὰ μείνωμεν ἐδῶ κάτω, ἔπρεπε νὰ τραβήξωμεν νὰ πᾶμε ἐπάνω εἰς τὰ ἔλατα, ὅπου καὶ ὁ τόπος εἶναι δυνατὸς καὶ φίλους πολλοὺς ἔχομεν.

— Τὸ βλέπεις τώρα, ὦρὲ Κουμπάρε, τί κινδύνους ἔχουν αὐτὰ τὰ πράγματα· ἐγὼ σὰς τῷλεγα, ἀλλὰ σεῖς δὲν ἠθέληατε

(1) Ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ ἄκρα προσογὴ, μετὰ τὴν ὁποίαν ἐκλήθητο ὁ Εὐθύμιος, ὁσάκις ἔρνετο μόνος μετ' ἐμοῦ. Ἐκράτει τὸ τουφέκιον ἀπὸ χειρὸς καὶ εἶχε πάντοτε τοὺς δοθαλμούς του πρὸς ἐμὲ, ἐφρόντιζε δὲ νὰ ᾔναι 5—6 βήματα μακράν.

νὰ μὲ ἀκούσητε· ὁ σκλάβος εἶναι σκλαβιά καὶ νὰ ἰδοῦμεν πῶς θὰ ξεμπερδεύσωμεν· φοβοῦμαι μήπως καὶ ἡμεῖς χαθοῦμεν καὶ αὐτὸν τὸν πάρωμεν εἰς τὸν λαιμὸν μας,

— Ὅ,τι ἔγινε τῶρα, κουμπάρε, ἔγινε· νὰ τραβηχθοῦμεν ἀπόψε εἰς κανένα μέρος ἀνύποπτον διὰ νὰ περάσωμεν τὴν αὐριανὴν καὶ τὸ βράδυ εἴτε ἔλθουν, εἴτε δὲν ἔλθουν τὰ παιδιὰ, τραβοῦμεν ἐπάνω εἰς τὰ βουνά. Θὰ ὑποφέρῃ ὀλίγον ὁ ἀφεντικός, ἀλλὰ πρέπει νὰ κυττάξωμεν καὶ τὴν ἰδικὴν του καὶ τὴν ἰδικὴν μας ἀσφάλειαν.

— Καὶ εἶναι μακρὰν ἀπὸ ἐδῶ, ἤρώτησα, τὸ μέρος, ὅπου θὰ ὑπάγωμεν;

— Δέκα ἕως δώδεκα ὥρας, ἀπέκρίθη ὁ Κουμπάρος, ἀλλὰ θὰ τὸ πάρωμεν εἰς δύο νύκτας.

— Εἶναι ἀδύνατον, ἐπέφερον ἐγὼ, νὰ ἡμπορέσω νὰ κάμω πεζὸς τὸσον δρόμον.

— Κάμε καὶ ἀλλέως, εἶπεν ὁ Εὐθύμιος.

— Ἄς φύγωμεν τῶρα, ἐπρόσθεσεν ὁ Κουμπάρος, καὶ αὐριοὺν τὰ λέγομεν.

Ἐκινήσαμεν λοιπὸν, ἀλλὰ ποσαύτη ἦτον ἡ παραγῆ μου, ὥστε ἔτρεμον οἱ πόδες μου καὶ δὲν ἠδυνάμην νὰ βαδίσω.

— Πάτει καλὰ, ἔλεγεν ὁ πάντοτε ἐξοπίσω μου ἐρχόμενος Εὐθύμιος, καὶ σφίξε τὰ κότσια σου (ἀστραγάλους), διότι, καθὼς φαίνεται, ἔχεις νὰ κάμῃς πολλοὺς δρόμους ἀκόμη.

Διέβημεν τὸν ποταμὸν καὶ πολλοὺς αὐλακας καὶ μετὰ δύο ὥρων περιδρόμους, ἐστάθημεν καὶ κατεκλίθημεν εἰς χέρσον τόπον.

14 ΛΥΓΟΥΣΤΟΥ

Λίαν πρωτ' ἐγερθέντες εἰσῆλθομεν εἰς τὸν παρακείμενον ἄγρον, ὅσπερ ἐκυλύπτετο ἀπὸ πυκνὰ καὶ ὕψηλά στελέχη ἀραβοσίτων· ὡπὸ τῆς πυλῆος ἐμ' ὡν ὁτ' ἐνύειν νύξ' ἔατο·

— Μόνον ἔδω μέσα ἡμποροῦμεν νὰ γλυτώσωμεν, εἶπεν ὁ Κουμπάρος, διότι καὶ ἂν γένουν παγάναις, κανεὶς δὲν ἡμπορεῖ νὰ ὑπαπεσθῇ, ὅτι θὰ κρυθῶν οἱ λησται μέσα εἰς τὸ ἀραποσίτι· δὲν ἔρχεται δὲ σήμερον οὔτε ὁ οἰκοκύρις, διότι εἶναι Κυριακή·

Ἐστρώσα πὸ καλὸν, τὸ ὅποτον ἔφερα ἐπὶ τῶν ὤμων μου, καὶ τυλιχθεὶς μὲ τὸ ἐφάπλωμα κατεκλίθην διὰ νὰ κοιμηθῶ κατὰ τὸ σύνθεος, ἀλλ' ἐπαθῆ ἀδύνατον νὰ κλείσω τοὺς ὀφθαλμούς μου, διότι τὸ νευρικὸν μου σύστημα ἦτο λίαν τεταραγμένον.

Μετ' ὀλίγον ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος καὶ ἦτον ἡ πρώτη ἡμέρα, καθ' ἣν ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας μου ἔβλεπον αὐτὸν ἀνατέλλοντα· μὲ προσέβαλον δὲ ἀμέσως αἱ ἀκτῖνες αὐτοῦ καὶ ἐπειδὴ ὁ καιρὸς ἐκλινε πρὸς τὴν βροχήν, ἦσαν ἀπὸ πρωίας πολὺ καυστικαὶ καὶ ἀπηλπίστην, συλλογιζόμενος πῶς ἔχω νὰ τὰς ὑποφέρω δι' ὅλης τῆς ἡμέρας καὶ μάλιστα κατὰ τὰς ὥρας τῆς μεσημβρίας. Ἀρπένισας πρὸς τὸν οὐρανὸν, εἶδον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ στερωματός νέφη τινὰ πυκνὰ καὶ μελανὰ· καίτοι δὲ εὐρισκομένης εἰς τὸ ὑπαίθριον, ἠύχθην ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας νὰ πέσῃ βαρομετρικὴ βροχή, τὸ μὲν διὰ νὰ ἀποφύγω τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, τὸ δὲ διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὰ στρατιωτικὰ ἀποσπασμάτα, ἂν τῶντι ἐξῆλθον, ἀπὸ τοῦ νὰ ἐξακολουθήσωσι τὰς ἐρευνάς των. Δυστυχῶς ὁμῶς, καθόσον ὕψουτο ὁ ἥλιος καὶ νέφη διεσκεδάζοντο καὶ οὕτως ἐξέλειπε καὶ ἡ

ἐλπίς τῆς βροχῆς. Ἐπὶ τοῦ τόπου, ἔνθα ἡμην κατακεκλιμένος, παρετήρησα, ὅτι ὑπῆρχε μεγάλη κολοκύνθη, μακροὺς ἔχουσα τοὺς βλαστοὺς καὶ πηχυαῖα τὰ φύλλα, ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν αἵ τε βλαστοὶ καὶ τὰ φύλλα αὐτῆς ἐπιπτον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ μὲ καλύπτῃ, ὅπως ἐκάλυψεν ἄλλοτε τὸν προφήτην Ἰωνᾶν ἔξωθεν τῆς πόλεως Νινευὶ ἀναφυσῖσα.

Εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ἀγροῦ ὑπῆρχεν ὁδὸς, καὶ ἐπειδὴ διήρχοντο ἐνίοτε ἄνθρωποι, εἴμεθα ἠναγκασμένοι νὰ σιωπῶμεν καὶ νὰ κρατῶμεν τὴν ἀναπνοήν μας, ὅπως μὴ ἀκουσθῶμεν. εἰς πᾶν κίνημα φύλλου ἐταραττόμεθα, ἐὰν ἐπέτα πτηνὸν ἢ διήρχετο σαύρα, ἐξιππαζόμεθα· ἰδίως ὅμως κατατρόμαξεν ὅλους καὶ ἔκαμε τοὺς συνοδίτας μου νὰ σηκώσωσι τοὺς λύκους τῶν ὅπλων των μεγάλη χελώνη, ἣ ὅποια βαδίζουσα ἐπροξένει πολὺν θόρυβον. Δὲν ἦτο δὲ ἡ μόνη φορὰ, καθ' ἣν ἐπάθαμεν τοιοῦτόν τι ἀπὸ τὰς χελώνας, καθόσον ὅλοι οἱ τόποι ἐκεῖνοι ἔγεμον ἀπὸ τὸ κακότευκτον τοῦτο ζῶον, τὸ ὅποion κατεδικάσθη ὑπὸ τοῦ Διὸς νὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὸν οἶκόν του, διότι, ὅπως μὴ ἀφήσῃ αὐτὸν ἀδιακόσμητον, ἐπροτίμητε νὰ μὴ πορευθῇ ἐγκαίρως εἰς τὸ παρὰ τοῦ μεγίστου τῶν Θεῶν διδόμενον συμπόσιον.

Ὁ ἥλιος ἔκαιεν ἐν τούτοις ὑπερβολικὰ, καὶ καθόσον προέβαινεν ἡ ἡμέρα, ὁ καύσων καθίστατο ἀνυπόφορος. Πᾶσα ὥρα μοὶ ἐφαίνετο ἡμέρα ὀλόκληρος, καὶ ἀπελπισία μὲ κατελαμβάνεν, ὡσάκις ἐρωτῶμενος ὁ φέρων ὠρολόγιον Εὐθύμιος μὲ ἐπληροφόρει, ὅτι ἦτον πολὺ ἐνωρίτερα ἀφ' ὅ,τι ἐγὼ ὑπελόγιζον. Περὶ τὴν δεκάτην ἀνεχώρησεν ὁ Νικόλας διὰ νὰ ἐνταμώσῃ τοὺς διὰ τὴν παραλαβὴν τῶν λύτρων ἀπόντας ληστὰς, οἵτινες ἐπανελθόντες, ὡς ὑπέθετον, τὴν παρελθοῦσαν νύκτα διημέρευον ἐκεῖ πλησίον μετ' ὀλίγον δὲ ἠκούσθησαν

προσερχόμενοι δύο χωρικοί, οί οποίοι ἐκάθησαν ὑπὸ τὴν σκιὰν μικρᾶς πλατάνου κειμένης εἰς μίαν τῶν πλευρῶν τοῦ ἀγροῦ.

— Κοντεύει νὰ ξεραθῇ, βρὲ παιδί, εἶπεν ὁ εἰς πρὸς τὸν ἕτερον, τὸ ἀραποσίτι μας καὶ διὰ τοῦτο δὲν θὰ μᾶς κολιάσῃ ὁ Θεὸς νὰ τὸ ποτίσωμεν σήμερα, ὅπου μᾶς ἔδωκαν τὸ νερὸν, ἄς εἶναι καὶ ἑορτή.

— Τώρα ὅπου ἤλθαμεν, ἀπήντησεν ὁ ἄλλος, ὅστις ἐφαίνετο ἐκ τῆς ὀμιλίας του πολὺ νέος καὶ ἦτο βεβαίως υἱὸς τοῦ πρώτου, θὰ τὸ ποτίσωμεν.

Ἐννοήσαντες ἐκ τῆς ὀμιλίας ταύτης, ὅτι οἱ προσελθόντες ἦσαν οἱ κύριοι τοῦ ἀγροῦ καὶ ὅτι ἔμελλον νὰ εἰσέλθωσιν ἐντὸς αὐτοῦ διὰ νὰ ποτίσωσιν, ἀπεσύρθημεν ἡσύχως καὶ ἀκροποδητὶ βαδίζοντες πρὸς τὸ ἄκρον εἰσῆλθομεν χωρὶς νὰ ἀκουσθῶμεν εἰς τοὺς ἐκεῖ εὐρισκομένους θάμνους· ἐδόξασα δὲ τὸν Θεὸν διὰ τὴν μεταπόπισιν ταύτην, διότι οἱ θάμνοι ἀπετέλουν σκιὰν τινα, ἐνῷ ἐντὸς τῶν ἀραβοσίτων μένοντες εἴμεθα, ἅμα ὑψώθη ὁ ἥλιος, ἐντελῶς ἐκτεθειμένοι εἰς τὰς φλόγας αὐτοῦ. Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων λεπτῶν ὁ μὲν υἱὸς ἐπρεύθη διὰ τὸ ὕδωρ, ὁ δὲ πατὴρ περιφερόμενος ἐντὸς τοῦ ἀγροῦ, ἐπλησίασεν εἰς τὸ μέρος, ἐνθα ἔμενεν ὁ Κουμπάρος, ὅστις βλέπων, ὅτι ἦτον ἀδύνατον νὰ μὴ ἴδῃ ὁ χωρικός τινα ἐξ ἡμῶν, ἐσήκωτε τὸν λύκον τοῦ ὅπλου του καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν νὰ πλησιάσῃ· ὁ χωρικός ὑπακούσας ἐκάθησε παρὰ τῷ Κουμπάρῳ, καὶ συνδιελέχθησαν ἐπὶ ἱκανὴν ὥραν σιγαλῇ τῇ φωνῇ. Ἀκολουθῶς ἀπεμακρύνθη ὁ χωρικός, ἀλλὰ ταραχθεὶς ἐκτοῦτου ὁ Εὐθύμιος.

— Διατί, Κουμπάρε, ἠρώτησε, τὸν ἄφησες καὶ ἔφυγεν;

— Πσύχαστε, ἀπεκρίθη ὁ Κουμπάρος, καὶ τὸν ἐδάσκαλεψα ὅπως ἔπρεπεν, ἀλλὰ πρέπει νὰ τραβηχθῶμεν ἀπ' ἐδῶ διὰ νὰ μὴ μᾶς ἴδῃ τὸ παιδί του καὶ ὁ δοῦλός του· ἄς φορέσῃ ὁ ἀφεντικὸς τὴν κάπαν καὶ ἐλᾷτε κοντά.

Ἀκολουθοῦντες λοιπὸν τὸν προπορευόμενον Κουμπάρον, διήλθομεν τὸν ἀγρὸν καὶ ἐποποθετήθημεν εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν αὐτοῦ ἐντὸς μικροῦ χώρου, καλυπτομένου ἀπὸ βάτους καὶ ἄλλα θενδρύλλια.

Περὶ τὴν δείλην ἡ ἀτμοσφαῖρα ἐκαλύφθη ἀπὸ νέφη καὶ ἱκανὴ κατέπεσε βροχὴ, ἐπανήλθε δὲ καὶ ὁ Νικόλας, παρὰ τοῦ ὁποίου ἐμάθομεν, ὅτι ἤλθον τὰ παιδιὰ καλῶς μὲν ἔχοντα κατὰ τὴν ὑγείαν, ἀλλὰ χωρὶς νὰ φέρουν χρήματα, διότι τοὺς κομίζοντας αὐτὰ συγγενεῖς μου παρηκολούθει εἰς Δήμαρχος μὲ πολλοὺς ὅπλοφόρους καὶ τοὺς ἡμποδισεν ἐζητήσαμεν ὅλοι, καὶ ἰδίως ἐγώ, πλειότερας λεπτομερείας, ἀλλ' ὁ Νικόλας δὲν ἤξευρε τίποτε περισσότερον, μᾶς ἐπρόσθεσε μόνον, ὅτι τὸ ἑσπέρας θὰ ἔλθουν τὰ παιδιὰ καὶ μᾶς τὰ λέγουν.

— Τὸ βλέπεις, Κουμπάρε, εἶπεν ὁ Κουμπάρος πρὸς τὸν Εὐθύμιον, ὅτι δὲν μᾶς ἐγέλασεν ἡ πλάτη, ὅπου ἔδειχεν ὅτι τρεῖς ἀπὸ ἡμῶς θὰ εὐρεθοῦν πολὺ στενοχωρημένοι; σὰ τί στενοχωρεῖα νὰ ἐδοκίμασαν τὰ παιδιὰ!

— Ἡ πλάτη δὲν γελαίει ποτὲ τοὺς κλέφταις, ἀπήντησιν ὁ Εὐθύμιος, καὶ ὁποῖος κλέφτης ἔχει καθ' ἡμέραν πλάτην καὶ φυλάγεται ἀπὸ γυναῖκας, δὲν ἔχει φόβον νὰ πάθῃ ποτέ.

Ὡς κεραυνὸς ἔπεσαν ἐπ' ἐμοῦ λόγοι τοῦ Νικόλα καὶ παρ' ἐλπίγον νὰ λιποθυμήσω. Τετέλειται, εἶπον· ἀφοῦ ἤδη ἡκούσθη, ὅτι οἱ συγγενεῖς μου φέρουσι μεθ' ἑαυτῶν τοσαῦτα χρήματα, ἀδύνατον νὰ μὴ τοὺς ἐνεδρεύσωτι κακοῦργοι ἐπιστρέφοντες εἰς Φιλιππῶνα, ἐάν δὲ καὶ διασωθῶσι, πῶς θὰ δυνηθῶσι νὰ τὰ παραδώσωσιν εἰς τοὺς ληστὰς, ἀφοῦ ἡ ἐξουσία ἔλαβε τὸ μέτρον νὰ τοὺς παρακολουθῇ καὶ νὰ παρεμποδίξῃ τὴν παράδοσιν; Ἀλλὰ τί δικαίωμα ἔχει ἡ ἐξουσία νὰ παρακολουθῇ τοὺς συγγενεῖς μου; δὲν ἀρκεῖ, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ τοὺς πολίτας ἀπὸ τοὺς ληστὰς, ἀλλὰ θέλει ἀ-

κόμη και νὰ τοὺς ἐμποδίζῃ ἀπὸ τοῦ νὰ κάμνωσι, χρήσιν τῆς περιουσίας των, ὅπως σῶθῶσι; Πλὴν τί με ὠφελοῦσιν αὐταὶ αἱ σκέψεις! μέχρις οὗ λάβωσι καιρὸν οἱ συγγενεῖς μου καὶ οἱ φίλοι μου νὰ παραπονεῶσι κατὰ τῶν ἀσυνετῶν καὶ παρανόμων τούτων ἐνεργειῶν τῆς ἐξουσίας, μέχρις οὗ ἐπανεέλθωσιν οἱ λησταὶ διὰ νὰ παραλάβωσι τὰ λύτρα, θὰ παρέλθωσι πολλαὶ ἡμέραι, καὶ πᾶσα ἡμέρα, πᾶσα ὥρα δι' ἐμὲ παρουσιάζει νέους κινδύνους. Ἐπαύσα πλέον τὰ παραπονα μου κατὰ τῶν ληστῶν καὶ δὲν εἶχον νὰ κάμω παρὰ μετὰ τὴν ἐξουσίαν, διότι ἐὰν μὴ παρενέβαινεν αὕτη, τὰ λύτρα ἐδίδοντο ἀπὸ τῆς 11 τοῦ μηνὸς καὶ τὴν αὐτὴν ἢ τὴν ἐπομένην νύκτα ἡμην ἐλευθερὸς· ὥστε ἐὰν ἐφρονεούμην ἢ ἀπέθησκον ἐκ τῆς κακουχίας, παραίτιος ἦθελεν εἶσθαι πλέον ἢ ἐξουσία.

Τέλος πάντων ἔδυσεν ὁ ἥλιος καὶ παρῆλθε καὶ ἡ ἡμέρα αὕτη, ἥτις μοὶ ἐφάνη μεγαλειτέρα ὅλων τῶν ἄλλων, ἀλλὰ δὲν ἤξευρον ὅτι μοὶ ἐπεφυλάσσοντο καὶ ἄλλαι ἐτι μεγαλειτεραι· ὁ Κουμπάρος καὶ ὁ Νικόλας ἐπορεύθησαν εἰς συνάντησιν τῶν ἐπανερχομένων συντρόφων των καὶ μετὰ μίαν περὶπου ὥραν ἦσαν ὅλοι ἐνώπιόν μου.

— Καλὴ ἐσπέρα, Κύριε Σωτηρόπουλε, μοὶ εἶπεν ὁ Λαφαζάνης, τείνων τὴν χεῖρά του.

— Καλὴ σου ἐσπέρα, Μῆτσο, ἀπεκρίθην, καλῶς δοῦσατε.

— Πῶς ἐπέρασες αὐτὰς τὰς ἡμέρας, ὅπου ἐλείψαμεν;

— Μὴν ἐρωτᾷς πῶς ἐπέρασα ἐγὼ, ἀλλ' εἰπέ με πῶς ἐπεράσατε σεῖς, καὶ διατί ἦλθατε ὀπίσω χωρὶς χρήματα;

— Καὶ ἐγὼ δὲν ἔμπορῶ νὰ τὸ καταλάβω, ἀπήντησεν ὁ ληστὴς ἐσηκώθησαν ὅλοι οἱ Δήμαρχοι καὶ οἱ χωροφύλακες εἰς τὸ ποδᾶρι καὶ ἐκινδυνεύσαμεν νὰ χαθῶμεν καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ ἰδικοὶ σου καὶ τὰ χρήματα, ἀλλ' ὁ Θεὸς ἔβαλε τὸ χεῖρι του καὶ μᾶς ἐγλύτωσεν ὅλους διὰ νὰ μὴ χαθῇς ἀδίκως καὶ ἡ

εὐγενία σου. Ἡμεῖς ἐξηκαλῶθημεν τὸ ἴδιον βράδυ, ὅπου ἐφύ-
 γαμεν ἀπὸ κοντὰ σας, εὐρήκαμεν ἄνθρωπον καὶ ἐστειλάμεν
 τὰ γράμματα εἰς τὴν Κυπαρισσίαν καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἰδικῶν σου
 γράμματων ἔστειλα καὶ ἰδικόν μου εἰς τὸ ὑπερὸν τοῦτο ἄλλαν
 νὰ κινήσῃ ἐνωρίς ἀπὸ τῆς Φιλιπεῖας καὶ νὰ πάρῃ τὸν ὁρ-
 μὸν τοῦ Πύργου, καὶ ὅπου ἡμεῖς τὰ κρίνομεν εὐλογον βράναι-
 μεν καὶ τοὺς ἐνταμάνομεν. Ὁ ἄνθρωπος ἐπέηγε τρέχοντάς εἰς
 τὴν Κυπαρισσίαν καὶ ἔδωκε τὰ γράμματα εἰς τὴν φίλῃ σου
 ὅστις τοῦ ἔδωκε καὶ ἀλληγορικὴν ἀπάντησιν, ἀπὸ τῆς ἀπείαν
 ἐκαταλάβομεν, ὅτι δὲν ἤμπορεσαν νὰ κάμουν ὅλην τὴν ἑξα-
 γορὴν εἰς χρυσᾶ, καὶ διὰ ταῦτα ἡμπεροῦσε νὰ μὴν ἔλθουν εἰς τὴν
 Τετράδην, ἀλλὰ τὴν ἄλλην ἡμέραν. Τὴν Τετράδην τὸ βράδυ
 ἐπιάσαμεν καὶ ἡμεῖς τὸ Κλειδί καὶ ἐπεριμέναμεν, ἀλλ' ἐπέ-
 ρασεν ὅλη ἡ νύκτα καὶ δὲν ἐφάνη ψυχὴ· ἐκαθήσαμεν λοιπὸν
 εἰς τὴν ἰδὴν θέσιν, καὶ τὴν ἄλλην νύκτα, περνῶντας τὰ
 μεσάνυχτα, ἤκούσαμεν ταῖς καμπάναις τῶν ἀλάγων κατὰ
 τὸ καθοῦρι ὅπου ἐγράφαμεν, καὶ εἶδομεν νὰ ἔρχωνται δύο
 καθαλαραῖοι καὶ δύο πεζοί· ἀμέσως δὲ ἐφώνησεν ἓνας ἀπὸ
 ἡμᾶς «τίς εἶ;» ἀλλὰ πρὶν προφθάσωμεν, νὰ ἀκούσωμεν τὴν
 ἀπόκρισιν, εἶδομεν νὰ ἔρχωνται ἀπὸ πίσω πολλοὶ ὀπλοφόροι
 καὶ κατὰ ἄρχας ὑπεθέσαμεν, ὅτι ἦτο προδοσία, καὶ συλλο-
 γίσου τί ἐμελλες νὰ πάθῃς ἢ εὐγενία σου ὕστερα, εἰάν οἱ ἰδι-
 κοὶ σου μᾶς ἐπροδίδον· μᾶς ἐβγήκε ὁμως εὐθὺς ἡ ὑποψία,
 διότι ἀντὶ νὰ μᾶς εἰπῶν οἱ ἰδικοὶ σου τὸ σύνθημα, μᾶς ἀπε-
 κρίθησαν με θυμὸν «τώρα μᾶς ἐξέτασεν ὁ Δήμαρχός σας καὶ
 μὴ μᾶς σκοτίζετε»· ἐκαταλάβομεν λοιπὸν, ὅτι ἐπροδόθησαν
 καὶ ὅτι ἡ ἐξουσία τοὺς ἐπῆρεν ἀπὸ κοντὰ δια νὰ μὴ τοὺς ἀ-
 φήσῃ νὰ δώσουν τὰ χρήματα καὶ ἔτσι ἐστάθημεν εἰς τὴν θέ-
 σιν μας, ἕως οὗ ἐπέρασαν ὅλοι· τὸ μέρος, ὅπου ἐστεκόμεθα
 ἦτο πολὺ δυνατὸν καὶ ἡμπορούσαμεν νὰ σκοτώσωμεν πολ-

λους ἀπὸ τοὺς διαβαίνοντας, ἀλλὰ δὲν ἐπειράξαμεν κανένα διότι ἡμεῖς οἱ λησται ἐχομεν σύστημα, ἐνόσω κρατοῦμεν αἰχμαλῶτον, νὰ μὴ ἐγγίζωμεν οὔτε φύλλον· τὴν ἄλλην νύκτα ἐμάθαμεν ὅτι ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἰδικῶν σου ἦτο ὁ σύγαμβρός σου Φωτόπουλος, ὅστις ἐπιάσθη μὲ τοὺς Δημάρχους ὅπου ἐζητοῦσαν νὰ τὸν ἐμποδίσουν, ὅτι ἐπέρασαν ἀργὰ τὴν Τάβλαν καὶ ἐκεῖ ὕβριζε καὶ Δημάρχους καὶ Ἐπάρχους καὶ Νομάρχας, καὶ ὅτι τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐπῆγε μὲ τὰ χρήματα εἰς τὴν Ζούρτσαν· μᾶς εἶπαν ἀκόμη, ὅτι τὸ Σάββατον ἐγύριζεν εἰς ταῖς στάναις ὁ Πιπιλῆς καὶ ἔλεγεν εἰς τοὺς τσοπάνιδες, ἐὰν περάσουν οἱ λησται, νὰ τοὺς εἰποῦν νὰ μὴ πειράξουν τὸν σκλάβον καὶ αὐτὸς ὑπόσχεται νὰ τοὺς φέρῃ τὰ χρήματα.

— Αὐτὰ ποῦ λές, ὦρὲ Μῆτσο, εἶπεν ὁ Εὐθύμιος δὲν ἔγιναν ποτὲ διὰ κανένα σκλάβον· ὅταν σκλαβόνωνται οἱ ἄνθρωποι, ἡ Κυβέρνησις δὲν κυνηγᾷ οὔτε τοὺς κλέφταις διὰ νὰ μὴ πάθῃ ὁ σκλάβος· ὅσον δὲ διὰ τοὺς ἰδικούς του, ὅπου πηγαίνουν τὴν ἐξαγοράν, ποτὲ δὲν ἠκούσθη νὰ τοὺς καταδιώξῃ ἡ Κυβέρνησις. Εἰς τὴν Ρούμελην μάλιστα καὶ τὸ Τούρκικον πολλαῖς φοραῖς πέρνουν οἱ στρατιώταις τὴν ἐξαγοράν καὶ τὴν πηγαίνουν εἰς τοὺς ληστάς. Δὲν θυμᾶσαι τί ἔγινεν, ὅταν ἐπιάσαμεν τὸ παιδί τοῦ Δημητράκου; εὐθὺς ὅπου ὁ πατέρας του ἐζήτησε νὰ τραβηχθοῦν τὰ ἀποσπάσματα, ἔπαυσεν ἡ καταδιώξις καὶ μᾶς ἔφερε τοὺς παράδες χωρὶς καμμίαν δυσκολίαν. Καὶ ἀφοῦ δι' ἓνα παλιοχωριατόπουλό ἐκλείσε τὰ μάτια ἡ ἐξουσία, ἔπρεπε νὰ τὰ κλείσῃ πολὺ περισσότερον δι' ἓνα ἐπίσημον πρόσωπον διὰ τὸν Κύριον Σωτηρόπουλον.

— Ἰσα ἶσα, ἀπεκρίθη ὁ Λαφαζάνης, ἐπειδὴ εἶναι ἐπίσημον πρόσωπον ὁ κ. Σωτηρόπουλος, διὰ τοῦτο γίνεται τόση καταδιώξις, διότι οἱ μεγάλη ἔχουν πολλοὺς ἐχθρούς. Ἐλησμό-

νητες· τί ἐνέργεια γίνεται διὰ νὰ τὸν χαλάσωμεν;

Στραφεῖς δὲ πρὸς ἐμὲ, δὲν θέλομεν, ἐξηκολούθησε, νὰ σοῦ πωλήσωμεν, κ. Σωτηρόπουλε, δούλευσιν, διότι δὲν ἔχομεν καμμίαν ἀνάγκην, ἀλλὰ μάθε, ὅτι ἀπὸ τὴν ἡμέραν, ὅπου σὲ ἐπιάταμεν, μᾶς ἔρχονται παραγγελίαι ἀπὸ διάφορα πρόσωπα νὰ σὲ χαλάσωμεν, καὶ ὑπέσχονται νὰ μᾶς δώσουν διπλὴν ἐξαγοράν, ἀλλ' ἡμεῖς δὲν τὸ κάμνομεν, διότι θέλομεν νὰ πάρωμεν τὰ χρήματα σὰν παλληκάρια καὶ κατὰ τοὺς Νόμους τῆς τέχνης μας, καὶ ὅχι νὰ μᾶς πληρώσουν διὰ νὰ γενοῦμεν δολοφόνοι.

— Νὰ σοῦ εἰπῶ, Μῆτσο, τὴν ἀλήθειαν, εἶπα ἐγὼ, αὐτὰ ὅπου λέγεις δὲν τὰ πιστεύω, διότι ἂν καὶ ἔχω ἔχθρους ὡς ἄνθρωπος καὶ μάλιστα πολιτικὸς, δὲν πιστεύω νὰ ἦναι κανεῖς ὅστις νὰ ἐπιθυμῇ τὴν καταστροφὴν μου, ὅποις δὲν ἐπιθυμῶ καὶ ἐγὼ τὴν καταστροφὴν κανενὸς ἐξ αὐτῶν. Ἐὰν δὲ εὗρεθῇ μαχθηρὸς τις θέλων νὰ γενῇ τοῦτο, εἶναι ἀδύνατον νὰ δώσῃ τόσα χρήματα διὰ νὰ τὸ κατορθώσῃ καὶ σᾶς ἀπατᾷ, διότι ἡμποροῦτε νὰ δώσῃ ἑκατὸν ἢ διακόσια τᾶλλα μόνον εἰς ἓνα κακοῦργον καὶ νὰ ἔλθῃ νὰ μὲ δολοφονήσῃ.

— Ἀφοῦ δὲν πιστεύεις, ἀπήντησεν ὁ ληστὴς, τί νὰ σοῦ κάμω· περισσότερα δὲν ἡμπορῶ νὰ σοῦ εἰπῶ.

— Ἀφοῦ γίνεται τόση ἐνέργεια διὰ νὰ μὲ φονεύσῃτε, ἐπέφερα ἐγὼ, ἔπρεπε νὰ ἐννοήσῃτε, ὅτι σᾶς ἐγέλασαν καὶ διὰ τὴν περιουσίαν μου καὶ σᾶς τὴν παρέστησαν ἐπίτηδες μεγάλην, διὰ νὰ ἀναγκασθῇτε νὰ μὲ φονεύσῃτε ἢ νὰ μὲ ἀφήσετε πτωχόν.

— Ὡς πρὸς αὐτὸ, ἀπεκρίθη ὁ Λαφτζάνης, θὰ σὲ ικανοποιήσωμεν ἀργότερα, καθὼς σοῦ εἶπα καὶ ἄλλοτε, ἐὰν μάθωμεν, ὅτι μᾶς λέγεις ἀλήθειαν· τώρα ὅμως δὲν ἡμποροῦμεν παρὰ νὰ ἐπιμένωμεν, διότι ἡμπορεῖ νὰ μᾶς λέγῃς ψεύματα,

καὶ ἂν κατεβάσωμεν τὴν ἐξαγορὰν θὰ γελᾷ ἔπειτα ὅλος ὁ κόσμος με ἡμᾶς, ὅτι ἐστάθης ἱκανὸς νὰ μᾶς ἀπατήσης μετὰ λόγια σου καὶ νὰ φύγῃς ἀπὸ τὰ χεῖρά μας με μικρὰν ἐξαγορὰν. Σηκωθῆτε τώρα νὰ φύγωμεν, ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀργότερα θὰ σκεσθῶμεν πῶς θὰ τὸ κάμωμεν.

Ἠγέρθημεν λοιπὸν ὅλοι καὶ ἤρχισαμεν νὰ ὀδεύοιμεν, βαδίζοντες πρὸς Ἀνατολὰς.

Εἶναι, πιστεύω, περίεργος ὁ ἀναγνώστης νὰ μάθῃ τὰς ἐνέργειας τῶν αἰκείων μου, τὰ μέτρα τῆς ἐξουσίας καὶ τὸν λόγον, δι' ἃ ἐν ἀπέτυχον ἡ παράδοσις τῶν λυτῶν. Διακρίπτω λοιπὸν τὸ ἡμερολόγιόν μου διὰ νὰ διηγηθῶ ἐν συνόψει καὶ παῦτα, ὅπως μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν μου τὰ ἔμαθον.

Ἀμὰ φθάσασα εἰς Καλάμας ἡ εἰδήσις τῆς ἀρπαγῆς μου διεδόθη ὡς ἀτραπὴ εἰς τὴν πρωτεύουσάν καὶ εἰς ἅπαντα τὰ διὰ τοῦ τηλεγραφικοῦ σύρματος συνδεδεμένα μέρη τῆς ἐπικρατείας, ἀντηγγέλλθη δὲ δι' ἐπιστολῶν καὶ τῶν ἐφημερίδων εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας, ὥστε μετὰ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας δὲν ὑπῆρχε γωνία τοῦ κράτους, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἐγένετο γνωστόν τὸ ἀπαίσιον τοῦτο γεγονός. Λέγεται δὲ, ὅτι μετὰ τῆς αὐτῆς ταχύτητος ἐκοινοποιήθη διὰ τοῦ τηλεγράφου καὶ τῶν ἀτμοπλοίων εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀνατολήν. Οὐδέποτε παῆξις ἐγκληματικὴ κατ' ἰδιώτου ἐπροξένησε μεγαλύτεραν ἐντύπωσιν εἰς ὅλας ἐν γένει τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας. Τὸ εἶδος τοῦ ἐγκλήματος, τὸ πρωτοφανὲς αὐτοῦ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τῆς Πελοποννήσου, ὁ τόπος ἐν ᾧ ἐγένετο, καὶ ἡ κοινωνικὴ θέσις τοῦ προσώπου, καθ' οὗ ἐπράχθη, πάντα ταῦτα συνέτρεχον εἰς τὸ νὰ τὸ μεγαλύνωσι καὶ τὸ καθιστῶσι φοβερόν εἰς τὰ ὄμματα καὶ τὴν διάνοιαν ὅλου τοῦ κόσμου. Ἰδίως δὲ εἰς τὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου τοσοῦτον τρόμον ἐνεποίησεν, ὥστε οἱ πλεῖστοι τῶν εὐπόρων κτηματιῶν, οἵτινες

διέμενον οἰκογενειακῶς εἰς τὰς ἐξοχάς, ἔσπευσαν νὰ εἰσέλθω-
σιν εἰς τὰς πόλεις, ἐγκαταλείψαντες τοὺς καρπούς των εἰς
τὴν διάκρισιν τῶν ἐργατῶν.

Πολλὰ καὶ δυστυχῶς εὐρωπαϊκαὶ ἐφημερίδες ἀνηγγείλαν μετὰ
πικρῶν σχολίων τὴν συγγερὰν ταύτην πράξιν, καὶ ἔλαβον ἀ-
φορμὴν νὰ ἐπιτεθῶσι καθ' ἡμῶν, εἰοικώτερον δὲ ἀνταποκρι-
τῆς τοῦ ἀγγλικοῦ «Χρόνου», ἔγραψε μακρὸν ἄρθρον, διὰ τοῦ
ὁποίου συνεπέραινε λέγων, ὅτι εἶναι ἀπαραίτητος ἡ ἀμέσως
τῶν Δυνάμεων ἐπέμβασις ⁽¹⁾. Τὸ ἄρθρον τοῦτο μετεφράσθη
καὶ εἰς ἄλλας εὐρωπαϊκὰς ἐφημερίδας· κατὰ τινὰ δὲ ἐκ Βε-
ρολίνου ἐπιστολὴν καταχωρισθεῖσαν εἰς τὸ «Μέλλον», ἡ λη-
στρική αὐτὴ πράξις, οὕτω διακωδωνισθεῖσα, ἐβλάπεν εἰς τὰς
σημερινὰς περιστάσεις τὴν Ἑλλάδα, ὅσον ἡ μάχη τῆς Σα-
δόβας τὴν Αὐστρίαν.

Ὁ ἐν Καλαμάρᾳ διαμείνων σύγγαμρός μου Παναγιώτης
Σαρσέντης, ἅμα ἔμαθε τὴν ἀπαισίαν ταύτην εἰδῆσιν, ἐσφρι-
ξε κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον τὴν καρδίαν του καὶ ἔσπευσεν ἀμέ-
σως νὰ εἰδοποιήτῃ τοὺς συγγενεῖς μου καὶ πολλοὺς τῶν φί-
λων, παρ' ἁλλῶν αὐτοὺς 1) νὰ μεταχειρισθῶσιν ὅλα τὰ δυ-
νατὰ μέσα, ὅπως ἀνασταλῇ, εἰ δυνατόν, πᾶσα ἐκ μέρους τῆς
ἐξουσίας καταδωξίς τῆς ἀπαγαγούσης με ληστρικῆς συμμο-
ρίας καὶ 2) νὰ ἐνεργήσωσι παρὰ τῇ Ἑθνικῇ Τραπεζῇ, ὅπως
χρηρηθῇ ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν ἀπαιτουμένων κτηματικῶν ἀσφα-

(1) Παράδοξος εἶναι ἡ τακτικὴ τοῦ ἀνταποκριτοῦ τοῦ «Χρόνου» προσ-
παθοῦντος ἐκ παντὸς τρόπου νὰ ἀποδείξῃ τὴν Ἑλλάδα ἀνίκανον πρὸς
αὐτονομίαν καὶ ἐξοργίζοντος πᾶσαν παρ' ἡμῶν συμβαίνουσαν ἀταξίαν,
Διότι μετὰ τὸ πεντακοσίων χιλιάδων ψυχῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἀναβαίνει ὁ
πληθυσμὸς τῆς Πελοποννήσου, εὐρέθησαν πέντε ἄνθρωποι, οἵτινες διέ-
πραξαν μίαν ληστρικήν αἰχμαλωσίαν, ἐπεταὶ ἐκ τούτου ὅτι κατήντησεν
ἡ Ἑλλὰς ἀκυβέρνητος· Δὲν βλέπει τί γίνεται εἰς τὴν Ἰταλίαν, τί εἰς
τὴν Ἰσπανίαν καὶ τί εἰς τὴν Τουρκίαν;

λειών ἡ ζητούμενη ποσότης τῶν λύτρων, καθόσον ἔδλεπεν, ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ εὔρεθῇ ἀλλαχοῦ τὸ ὑπέρογκον τοῦτο ποσόν.

Σπαραξικάρδιον θέαμα παρέστησεν ἐν Πάτραις ἡ ἀτυχὴς μήτηρ μου, ὅτε ὁ ἀδελφός μου, ἀποφασίτας μετὰ δύο ἡμέρας ἀπ' ἧς ἔλαβε τὸ τηλεγράφημα, ν' ἀπέλθῃ εἰς Φιλιατρὰ ὅπως συντελέσῃ καὶ ἐκεῖνος τὸ κατὰ δύναμιν πρὸς σωτηρίαν του, ἐδιάσθη νὰ τῇ γνωστοποιήσῃ, παρόντων καὶ ἄλλων συγγενῶν καὶ φίλων, τὸν λόγον τῆς ἀναχωρήσεώς του, κατελήρθη ὑπὸ λιποθυμίας ἡ δυστυχὴς καὶ μετὰ πολλῆς δυσκολίας ἠδυνήθησαν νὰ τὴν κρατήσωσιν εἰς τὴν ζωὴν, ἀπ' ἐκείνης δὲ πῆς ὥρας περιωρίσθη εἰς τινα γωνίαν τοῦ μικρότερου καὶ σκοτεινότερου θαλάμου τῆς αἰχίας, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς αἰχμαλωσίας μου κλαίονσα, στενάζονσα καὶ προσευχομένη· πολλὰς ἡμέρας ἔμεινεν ἄσιτος, οὐδέποτε δὲ ἐκοιμήθη πλέον τῶν δύο ὥρων καὶ τινὰς νύκτας διήλθεν ἐντελῶς αὖπνος.

Καὶ ἀπὸ Φιλιατρὰ καὶ ἀπὸ ἄλλα μέρη ἀνεχώρησαν διάφορα πρόσωπα ἀποσταλέντα παρὰ τῆς οἰκογενείας μου, ἡ ἄλλων συγγενῶν καὶ φίλων, καὶ περιῆλθον πολλοὺς τόπους, ὅπως δυνηθῶσι νὰ ἀνακαλύψωσι ποῦ εὕρισκόμεν καὶ ἐνθαρρύνωσι μὲν ἐμὲ, παρακαλέσωσι δὲ τοὺς ληστὰς νὰ μὴ με κακομεταχειρισθῶσι καὶ νὰ ἐλαττώσωσι τὸ ποσόν τῶν λύτρων, ἀλλὰ δυστυχῶς οὐδεὶς κατώρθωσε νὰ μᾶς συναντήσῃ, ἢ τοῦλάχιστον νὰ λάβῃ θετικὴν τινα περὶ ἡμῶν πληροφορίαν. Ἐνῶτε προτῆρχοντο αὐθρομήτως εἰς τὴν σύζυγόν μου πρόσωπα ξένα καὶ ἄγνωστα, ἅτινα ἔλεγον ὅτι μὲ εἶδον καὶ ὠμίλησαν μετ' ἐμοῦ, προσεφέροντο δὲ νὰ μὲ ἐλευθερώσωσι τάχιστα καὶ μὲ τὸ τρίτον ἢ τὸ τέταρτον τῶν ζητουμένων λύτρων, φθάνει μόνον νὰ ἐδίδοντο εἰς αὐτὰ τὰ χρήματα διὰ νὰ τὰ κομίσωσιν.

εἰς τοὺς ληστάς· ἀλλ' ἡ σύζυγός μου, ἐννοήσασα τὰς ἀγνὰς προθέσεις των, ἠὺχαρίσται μὲν αὐτὰ διὰ τὴν αὐθόρμητον προσφορὰν των, ἀνέβαλλεν ὅμως πάντοτε νὰ δεχθῇ τὰς ἐκδο-
 λεύσεις των.

Ἀπὸ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς αἰχμαλωσίας μου παρετη-
 ρήθη, ὅτι πλὴν τοῦ ἐπαρχοῦ Τριφυλίας, ὅστις ἐφέρετο ἀλη-
 θῶς μὲ πολλὴν περίσκεψιν εἰς τὴν ἀκροσφαλῇ ταύτῃ ὑποθε-
 σιν, αἱ λοιπαὶ Ἀρχαὶ τοῦ Νομοῦ Μεσσηνίας καὶ τῶν ὁμό-
 ρων ἐπαρχιῶν ἐπέτειναν τὴν καταδίωξιν, ἢ νὰ εἴπω καλλίτερα,
 ἤρχισαν νὰ ἐνεργῶσιν αὐστηρὰν καταδίωξιν (διότι μέχρι τῆς
 στιγμῆς ἐκείνης οὐδεμίαν καταδίωξιν ἐγένετο), φρονούντες,
 ὅτι ἡ καταλληλοτέρα εὐκαιρία πρὸς ἐξόντωσιν τῶν ληστῶν
 ἦτον ἐνόςφ' ἐγὼ εὐρισκόμην εἰς χεῖράς των. Οἱ συγγενεῖς μου
 ὅμως ἐπεθύμουν, ὅπως ἡσχόμεν καὶ ἐγὼ, νὰ παύσῃ μέχρι
 τῆς ἀπολυτρώσεώς μου πᾶσα καταδίωξις, διότι ἄλλως ὅχι
 μόνον ἐξετίθετο ἡ ζωὴ μου εἰς προφανῆ κίνδυνον, ἀλλὰ καὶ
 οἱ λησταὶ ἠμποδοζόντο νὰ ἐπανέλθωσι ταχέως καὶ νὰ ἐμβω-
 σιν εἰς διαπραγματεύσεις, ἐξ ὧν ἦτον ἐλπίς, ὥς γίνεσθαι συ-
 νήθως εἰς τὰς τοιαύτας περιστάσεις, νὰ ἐλαττωθῇ κατὰ
 πολὺ τὸ ποσὸν τῶν λύτρων. Ἐπιστολαὶ λοιπὸν ἐπὶ ἐπιστο-
 λῶν καὶ τηλεγραφήματα ἐπὶ τηλεγραφήματων ἀντηλλάσ-
 σοντο καθ' ἐκάστην, πολλαὶ δὲ ἐνέργειαι κατεβλήθησαν,
 ὅπως μετριασθῇ τοῦλάχιστον ἡ καταδίωξις, ἀλλ' οὐδεμίαν
 ὑποδοχὴν εὖρον παρὰ τῇ ἐξουσίᾳ, ἥτις ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέ-
 ραν ἐπέτεινεν ἔτι μᾶλλον τὴν αὐστηρότητά της. Ἀπαξ μό-
 νον εἰς τῶν ἐν Ἀθήναις συγγενῶν μου, πιστεύων εἰς τὰς
 διαβεβαιώσεις, ἀγνοῶ τίνος, ἐτηλεγράφησε πρὸς τὸν Σαρσέν-
 την, ὅτι διετάχθη ἡ ἀναστολὴ τῆς καταδίωξεως, ἀλλ' ὁ
 μὲν Νομάρχης Μεσσηνίας δὲν ἐδίστατε ποσῶς νὰ τὸν ἀπο-
 καλέσῃ ψεύστην, καθόσον τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἡμέραν εἶχε λά-

βει, ἔλεγεν, ὅλως ἐναντίας διαταγάς, ὁ δὲ τῆς Ἀρχαδίας, φοβούμενος μήπως ἐξάπατηθῇ τις τῶν Δημάρχων ἢ Ἐπαρχῶν ἀπὸ τοῦ ἀνά χειρας τῶν συγγενῶν μου τηλεγράφημα καὶ ἀναστείλῃ πραγματικῶς τὴν καταδίωξιν, ἔσπευτε νὰ ἐκδώσῃ ἐγκύκλιον, δι' ἧς διαφεύδων τὸ τηλεγράφημα καὶ τὴν ἐξ αὐτοῦ κυκλοφορήσασαν φήμην παρηγγεῖλλε τὴν ἐξακολούθησιν τῶν καταδιώκτικῶν μέτρων, ἐξηγῶν ὅτι εἰς τὰς ἐνεργείας τῶν ὤφελον αἱ Ἀρχαὶ νὰ θέσουν τὰς ἐξῆς βάσεις.

— Καταδίωξις αὐστηρά καὶ ἐξοντώσις τῶν ληστῶν κατὰ πρῶτον λόγον, διατάσις δὲ πρὸς τῶν αἰχμαλώτου, ἐφ' ᾧ ὅσον αὐτῇ δύνανται νὰ συμβιβασθῇ μετὰ τὴν ἐξοντώσιν.

Ἐκεῖνο ἔτιωξεν διὰ τὸ ὅποιον ἤσθαιθην μεγίστην ἀγανάκτησιν καὶ διὰ τὸ ὅποιον καὶ νῦν εἶμι ἀγανακτῶ, εἶναι ὅτι ἐν τῷ μέσῳ τῆς δεινῆς ταύτης συμφορᾶς εὐρέθησαν ἄθροιστοι χαρακτηρισμοὶ τῆς αἰχμαλωσίας μου ὡς πλαστὴν καὶ γενεαμένην ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ δυσφημισθῇ ἡ ἐνεστῶσα Κυβερνήσις, ὡς ἀληθῶς, δὲ ἐκ τῆς Τραπεζικῆς τὰ χρήματα πρὸς θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν μου· ἡ δὲ Κυβερνήσις, πρὸς ἣν ἀνεκοινώθη ἡ λαμπρὰ αὕτη ιδέα, ἀντὶ νὰ πτύσῃ κατὰ πρόσωπον τοὺς φαύλους ἐκείνους, οἵτινες ἔλαβον τὴν ἀναισχυντίαν νὰ ἐκφέρωσι τοιοῦτον παραλογισμόν, ἔσχε τὴν ἀφροσύνην νὰ δώσῃ προσηχὴν εἰς τοιαύτας φλυαρίας καὶ ἐπεμψέν ἐπὶ τούτῳ εἰς Τριφυλίαν ἓνα τῶν ἐμπειστευμένων αὐτῆς, τὸν Ἀριστοτέλην Κακουλίδην, χρηματίσαντα εἰσαγγελεῖα κατὰ τὰς ἐσχάτας ἡμέρας τῆς πεσοῦσης Βασιλείας, διὰ νὰ ἐξετάσῃ καὶ τὴν πληροσφόρησιν

Δὲν γνωρίζω ὅποιαν ιδέαν ἐσχημάτισε κατὰ τὴν ἐπιτόπιον μετάβασίν του ὁ ἑκτακτος οὗτος ἀπεσταλμένος τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ ᾔηται ὅχι μόνον ἄνους, ἀλλὰ καὶ ἐντελῶς κωφὸς καὶ τυφλὸς διὰ νὰ τῷ μείνῃ ἡ ἐλαχίστη ἀμφι-

βολία περὶ τοῦ ὅτι ἦτον κατὰ τοὺς παραλογισμὸς ἡ ἀποστολή του, δὲν γνωρίζω ἐπίσης τί ἐπαλεθὼν εἰς Ἀθήνας εἶπεν ὁ κύριος οὗτος· ἔμαθον ὅμως, ὅτι μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του ἔλαβε μεγαλειτέραν κυκλοφορίαν ἡ φήμη περὶ τοῦ ὅτι ἡ αἰχμαλωσία μου ἦτο πλαστὴ, εὐρέθη δὲ καὶ δημοσιογράφος, ὅστις δὲν εἰδίστασε νὰ τὴν κηρύξῃ διὰ τοῦ φύλλου του ὡς τοιαύτην, ἀλλὰ μεταμεληθεὶς, φαίνεται, ἡναγκάσθη ὁ ἴδιος νὰ διαφύσῃ ἑαυτὸν ἀνακαλέσας διὰ τοῦ ἐπομένου φύλλου, τὴν ὁποίαν ἐρριψεν εἰς τὴν ἐφημερίδα του συκοφαντίαν.

Ὅποια κατάστασις πραγμάτων! ἐνῷ ἐγὼ ὑπέφερον ποσά τα μαρτύρια, ἐγὼ οἱ δυστυχεῖς συγγενεῖς μου ἐπάλαιον μὲ ὅλα τὰ στοιχεῖα καὶ διεκύνευον ζωὴν καὶ παρουσίαν, ὅπως μὲ σώσωσιν, εὐρίσκοντο ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι, ἀντὶ νὰ μὲ συλλυπῶνται, μὲ ἐσυκοφάντουν, πλαστὴν τὴν αἰχμαλωσίαν μου διακηρύττοντες καὶ ἱκανὸν ἐμὲ πρὸς τοιοῦτον ἐγκλημα παριστῶντες· τὸ δὲ πάντων ἀπελπιστικώτερον εἶναι ὅτι εὐρέθησαν ὑπουργοὶ καὶ δημοσιογράφοι πρόθυμοι νὰ τείνωσι τὰ ὦτα εἰς τοιαύτην διαβολὴν! Οἱ δαίλαιοι! Καὶ δὲν εἶχομεν τὰνα οἱ ἀντιπολιτευόμενοι τὴν σημερινὴν κυβέρνησιν ἄλλο τι νὰ κατηγορήσωμεν αὐτῆς καὶ ἔπρεπε νὰ πλάσωμεν εἰκονικὰς αἰχμαλωσίας τῶν ἰδίων ἡμῶν προσώπων διὰ νὰ λάβωμεν ψευδῆ κατ' αὐτῆς ἐπιχειρήματα; Ποῖαι δὲ ἦταν αἱ μεγάλαι καὶ ἐπιτακτικαὶ ἀνάγκαι, ὑπὸ τῶν ὁποίων πιεζόμενος ἤθελον ἀποφασίσαι, ἐγὼ μάλιστα, νὰ καταφύγω μὲ τὴν καταστροφὴν τῆς ὑπολήψεώς μου εἰς τοιοῦτον ἀνήκουστον ψεῦδος πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἐξαπατήσω τὴν Τράπεζαν καὶ νὰ λάβω παρ' αὐτῆς χρήματα καὶ ταῦτα ἀποδοτέα καὶ ἀποχρώντως διὰ κτηματικῶν ἐγγυήσεων ἐξησφαλισμένα;

Δὲν ἤμην πλούσιος, ἀλλὰ πρὶν μοὶ συμβῇ τὸ δυστύχημα τῆς αἰχμαλωσίας, εἶχον παρουσίαν ἀνωτέραν τῶν ἀναγκῶν

μου· ἐὰν δὲ ἔλαβον ποτὲ ἀνάγκην μικροῦ δανείου πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν κτημάτων μου, οὐδεμίαν εὐρον δυσκολίαν, μοι ἦτο δὲ ὅλως περιττὸν τὸ δάνειον κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συλλήψεώς μου, διότι ἤγγιζεν εἰς τὸ πέρας τῆς ἡ συγκομιδῆς τῶν προϊόντων μου ἐξ ὧν ἤλπιζον νὰ εἰσπραξῶ ὑπὲρ τὰς δύο χιλιάδας ταλλήρων.

Ἄλλ' ὅσπιν ἀδιαφορίαν ἔδειξε ἡ ἐξουσία εἰς τὰς περ ἀναστολῆς τῆς καταδιώξεως παραστάσεις τῶν συγγενῶν καὶ φίλων μου, ἄλλο τόσον ἐφάνη πρόθυμος ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα εἰς τὸ νὰ χορηγήσῃ ἐπὶ τῇ βάσει πάντοτε τῶν ἀναγκαίων ἀσφαλειῶν τὰ χρηματικὰ μέσα, δι' ὧν καὶ μόνον ἠλπιζετο ἡ σωτηρία μου. Ἀμὰ ἐφθασεν ἡ εἰδοῖσις τῆς αἰχμαλωσίας μου καὶ ὑπεβλήθη εἰς τὴν Διοίκησιν τῆς Τραπεζῆς ἡ περὶ δανείου αἴτησις, προσεκάλεσεν αὕτη ἀμέσως τὸ Συμβούλιον εἰς ἔκτακτον συνεδρίασιν καὶ ἀπεφασίσθη ἄνευ ἀντιρρήσεως νὰ δοθῶσι μὲν πεντήκοντα χιλιάδες δραχμῶν ἐπὶ ἀνοικτῷ Λ[σμῶ καὶ ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀκινήτων τινῶν κτημάτων ἐκ τῶν ἰδικῶν μου καὶ τῶν τοῦ συγγάμβρου μου Σαρσέντη, τῶν ὁποίων οἱ τίτλοι συνέβη εὐτυχῶς νὰ εὑρεθῶσι παρ' αὐτῇ, νὰ χορηγηθῶσι δὲ καὶ ὅσα ἄλλα χρήματα χρειασθῶσιν ἀκόμῃ μὲ συναλλάγματα, φέροντα τὰς ὑπογραφὰς τῶν συγγενῶν μου καὶ φέρεγγου τινὸς ἐμπορίου. Διὰ τῆς πράξεώς των ταύτης οἱ διοικοῦ, τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἔδειξαν, ὅτι οὐ μόνον ἐμφοροῦνται ἀπὸ αἰσθήματα ἄκρας φιλανθρωπίας, ἀλλὰ καὶ ὅτι συνεκινήθησαν βαθίως εἰς τὸ ἄκουσμα τῆς δυστυχίας μου καὶ ἐνδιεφέροντο σπουδαίως διὰ τὴν σωτηρίαν μου. Κηρύττω λοιπὸν δημοσίως τὴν βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὸν διοικητὴν, τοὺς ὑποδιοικητάς καὶ τὰ μέλη τοῦ Συμβου-

λίου καὶ εὐχομαι εἰς τὸν Ὑψιστον νὰ βραβεύσῃ τὴν καλωσύνην των.

Ἀλλ' ἐνῷ ἐτοιμῶς ἐξεπεραιώθη ἡ ὑπόθεσις τῶν χρημάτων ἐν Ἀθήναις, δυστυχῶς ἐκόπη τὸ τηλεγραφικὸν σύρμα καὶ ἐπομένως αἱ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου δὲν ἔφθασαν εἰς Καλάμας, εἰμὴ ταχυδρομικῶς καὶ μετὰ τέσσαρας ἡμέρας· μέχρις οὗ δὲ διεξαχθῶσιν αἱ ἀπαιτούμεναι διατυπώσεις πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς Τραπεζῆς, ἱκανὴ ἐμεσολάβησε βραδύτης καὶ μόλις κατὰ τὴν 5 Αὐγούστου ἔλαβεν ὁ Σαρσέντης τὰ χρήματα· τὸ κακὸν ὅμως ἦτον ὅτι τὰ ἔλαβον εἰς χαρτονομίσματα, ἐνῷ οἱ λησταὶ ἀπῆλθον χρυσᾷ, ὅθεν ἔβαλεν εἰς κίνησιν ὅλους τοὺς μεσίτας διὰ νὰ εὐρωσι χρυσᾷ καὶ νὰ τὰ ἀγοράσωσι μὲ οἰανδήποτε ὑπερτίμησιν, ἔγραψε δὲ καὶ εἰς Φιλιατρὰ νὰ ἐρευνήσωσιν εἰς ὅλην τὴν ἐπαρχίαν καὶ νὰ συναθροίσωσιν ὅσα τιαυῦτα εὐρεθῶσι.

Ἐν τῷ μεταξύ ἡ δύστηνος σύζυγός μου, καὶ τοὶ ἀναλίσκομένη εἰς δάκρυα καὶ δαπανῶσα τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας εἰς προσευχάς, εἶχε τὸν νοῦν τῆς νὰ δέχεται τοὺς προσερχομένους συγγενεῖς καὶ φίλους, νὰ ἀκούῃ τὰς κρίσεις αὐτῶν, νὰ στέλλῃ ἀνθρώπους ἐδῶ καὶ ἐκεῖ καὶ νὰ κρατῇ καθημερινὴν ἀνταπόκρισιν μὲ τὰς Καλάμας διὰ νὰ μανθάνῃ εἰς ποῖον σημεῖον εὐρίσκετο ἡ ἐξοικονόμησις τῶν χρημάτων. Ἐχουσα ὑπ' ὄψιν τὸ ἀρεθὲν ὑπὸ τῶν ληστῶν ἐγγραφον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔγραφον, ὅτι μετὰ 5—7 ἡμέρας θὰ λάβῃ γράμματα διὰ νὰ ὁδηγηθῇ ποῦ καὶ πῶς πρέπει ν' ἀποστείλῃ τὰ χρήματα, ἐπερίμενεν ἀνυπομόνως τὴν πέμπτην ἀπὸ τῆς συλλήψεώς μου ἡμέραν, καὶ ὁσάκις ἤρχετο χωρικός τις εἰς τὸ κτῆμα, ἐνθα διέμενε, τὸν ἐθεώρει ἀσκηρδαμυκτὶ καὶ μὲ πάλλουσαν καρδίαν, προσπαθοῦσα νὰ ἀνακαλύψῃ μὴ τυχὸν ἦτον ἀπεσταλμένος παρὰ τῶν ληστῶν καὶ ἐζήτει τὴν εὐκαί-

ρίαν νὰ τὴν εὕρῃ μόνην καὶ νὰ τῇ ἐγχειρίσῃ κρυφίως τὰ γράμματα.

Ἐν τούτοις παρῆλθεν ἡ δευτέρα τοῦ Αὐγούστου, ἥτις ἦτον ἡ πέμπτη τῆς αἰχμαλωσίας μου, καὶ κανεὶς ἐκ μέρους τῶν ληστῶν δὲν ἐφάνη· ἤλθεν ἡ τρίτη, ἤλθε καὶ ἡ τετάρτη τοῦ μηνὸς, ὅτε πλέον ἐξηγυλιέτο ὁλόκληρος καὶ τῶν ἑπτὰ ἡμερῶν ἡ προθεσμία, καὶ ὅμως οὔτε γράμματα, οὔτε εἰδῆσιν τινα ἐλάμβανον. Τότε πλέον ἀπηλπίσθη καὶ ἤρξατο τοὺς κοπετοὺς καὶ τοὺς θρήνους, ἀλλὰ μανθάνουσα τὴν γενομένην ὑπὸ τῆς ἐξουσίας αὐστηρὰν καταδίωξιν, διετήρει εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας της μικράν τινα ἐλπίδα μετὰ τὴν ἰδέαν, ὅτι ἡ βραδύτης ἦτον ἐνδεχόμενον νὰ προήρχετο ἐκ τῆς καταδίωξεως, ἐνεκα τῆς ὁποίας οἱ λησταὶ ἀπεμακρύνθησαν πολὺ ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν καὶ δὲν εὕρισκον τὸν καιρὸν νὰ ἐπανέλθωσι ⁽¹⁾.

(1) Ἡ τοιαύτη τῆς ἐξουσίας συμπεριφορὰ ἔδωκεν ἀγορμὴν εἰς πολλὰ καὶ διάφορα σχόλια. Ἴδου τί ἔγραψεν εἰς τὸ φύλλον τῆς 11 Αὐγούστου ἡ «Ἀλήθεια», ἐφημερίς ἡμιστά φιλικῶς πρὸς ἐμὲ διαχειρηνή. «Τὸ πάθημα τοῦ Σωτηροπούλου δὲν ἔπρεπε νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὸν γενικὸν κανόνα τῶν ληστρικῶν αἰχμαλωσιῶν· ἡ ἀπαγωγὴ ἐνὸς προσώπου, τὸ ὁποῖον ἀνήκει ἐντὸς στενωτέρου καὶ ἐπιστημοτέρου κύκλου, τῶν πολιτικῶν, εἶναι τι σπουδαιότερον, προκαλεῖ τὰς θλιβεωτέρας καὶ τὰς μᾶλλον ἀπαισίους ἐννοίας Ἀναγκάζομεθα νὰ λαλήσωμεν εἰδικώτερον καὶ μᾶλλον ἐνδιαφερόντως ἐπὶ τῆς προκειμένης ἀπαγωγῆς, διότι ἐνορῶμεν ἐν αὐτῇ τὰ σπέρματα μιᾶς κακοηθεστάτης καὶ μοχλητοτάτης συστάσεως Ἡ τιμὴ λοιπὸν τῆς Κυβερνήσεως, ὡς τοιαύτης, ἀπαιτεῖ νὰ μὴ ἀφήσῃ νὰ γεννηθῇ ἡ ἰδέα, ὅτι ἐπαινοήθη νέος τρόπος ἐξοντώσεως τῶν πολιτικῶν. Ἐν τῷ συμφέροντι αὐτῆς τῆς Κυβερνήσεως ἀπευχόμεθα νὰ λάβῃ ποσὶς ὑπαρξῇ μία τοιαύτη κατηγορία, ὅτι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν της οὐχὶ πολῖται ἐκ τῶν κοινῶν, ἀξιότιμοι ἄλλως, ἀλλ' ἐκ τῶν πολιτικῶν προσώπων εἶναι ἐντὸς κινδύνου μεγίστου ὡς ἐκ τοῦ πολιτικοῦ των φρονήματος»

Ὡς νὰ μὴ ἔρχει δὲ τοῦτο, ἐπήγαγε πότε ὁ ἀνακριτὴς καὶ πότε ὁ ἐκτακτος ἀπεσταλμένος τῆς Κυβερνήσεως, ζητούντες νὰ τὴν ἐξετάσωσιν, ἀλλ' εἰς τὸν πρῶτον, ὅστις μετὰ τὴν πρώτην ἀποποθήσιν μετέβη καὶ πάλιν, προσεφέρθη πολὺ ἀποτόμως καὶ πᾶν ἐδῶκε νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι παρελογίζετο, φρονῶν, ὅτι ἡπὸ πότε δυνατὸν νὰ ἐμολογήσῃ τι ἐξ ὧν ἐγνώριζεν, ἐν ὧν ὁ σύζυγός τῆς ἦτον εἰς τὰς χεῖρας τῶν ληστῶν.

Τέλος πάντων ἀφοῦ παρήλθεν ὑπὸ τὸ κράτος τῆς μεγαλειτέρας θλίψεως ἢ παραμόνῃ τῆς ἐορτῆς μου καὶ αὐτῇ ἡ ἐορτῇ μου, τὴν ἐπισύσαν, ἣτις ἦτον Κυριακὴ, ἐφθασεν ὀλίγον μετὰ τὴν Μεσημβρίαν εἰς Κυπαρισσίαν ὁ κομίζων τὰς γραφείσας παρ' ἐμοῦ κατὰ τὴν 6 Αὐγούστου ἐπιστολὰς καὶ εὐρῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ τὸν κ. Ζήραν τῷ ἐνεχείρισε μυστικῶς τῷ τρόπῳ αὐτὰς καὶ τὴν ἐπομένην, φέρουσιν τὴν ὑπογραφήν τοῦ Λαφαζάνη.

Κυρία,

Ἐπειδὴ καὶ μᾶς παρεκάλεσε ὁ Κύριος Σωτηρόπουλος, τοῦ ἐκάμαμε χάριν μόνον τὰς εἴκοσι χιλιάδας, τὰς δὲ ἐξήκοντα τὰς ζητοῦμεν χωρὶς νὰ λείψῃ οὔτε λεπτόν. Λοιπὸν ἐὰν ἔχνητε σκοπὸν νὰ τὰς στείλετε, σᾶς δίδομεν προθεσμίαν ἕως τὰς 10 τοῦ μηνὸς Αὐγούστου τὴν Τετράδην, νὰ κινήσῃτε ἀπὸ τὰ Φιλιατρά ἕως πέντε ὥρας ἡμέραν ἕως ὅτου νὰ ἔλθῃτε εἰς τὸ Μποῦζι νὰ βασιλεύσῃ ὁ ἥλιος καὶ νὰ τραβήξῃτε τὸν δημόσιον δρόμον, νὰ πᾶτε ἕως τὸν Πύργον τῆς Γαστούνης, καὶ νὰ ἔλθουν καβάλα μὲ δύο ζῶα. καὶ τὰ ζῶα νὰ ἔχουν καὶ τὰ δύο καμπάναις· καὶ ὁποῖος τοὺς ρωτήσῃ τί εἴστε ἐσεῖς, νὰ εἰποῦν σύνθημα Πέτρα καὶ κατόπι νὰ ρωτήσουν καὶ ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς θὰ τοὺς εἴπομεν Βουνό, καὶ τότε ἀνταμύνομεν.

Τὰ γράμματα μὰς νὰ τὰ στείλετε μὰς με τὴν ἔξαγο-
ρὰν, ἐὰν ἔχετε σκοπὸν νὰ στείλετε τὴν ἔξαγορὰ· εἰ δὲ
καὶ δὲν τὴν στείλετε τὴν ἔξαγορὰν, φθιάσεται τὰ γραμ-
ματά μὰς τζιγὰρο. Σὰς στέλνομεν καὶ τὸ κεφάλι τοῦ Κ.
Σωτηροπούλου καὶ τὸ φθάνετε πατρί· εἰ δὲ ἐὰν δὲν τὰ
στείλετε τὰ γράμματα, δὲν δεχόμεθα οὔτε τὴν ἔξαγορὰν.

Ἡ ἔξαγορὰ σὰς λέγω καὶ αὐτὸ, νὰ μὴν στείλετε οὔτε
χαρτιά, οὔτε ἀργυρὰ, ἀλλὰ ὅλα χρυσά.

Λοιπὸν ἐὰν ἔχετε σκοπὸν νὰ στείλετε τὴν ἔξαγορὰ διὰ
νὰ ἐλευθερώσετε τὸν Κ. Σωτηροπούλον καὶ νὰ τὸν ἰδῆτε
πάλιν με τὰ μάτια σας, τὴν Τετράδην νὰ ἔλθετε χωρὶς
ἄλλο, καθὼς τὰ καθούλια σας γράφομεν, εἰ δὲ συγχωρή-
σατέ τον διὰ πάντα· πολλὰ λόγια δὲν ἔχομεν· τὰ γραμ-
ματά μὰς αὐτὰ εἶναι τὰ πρῶτα καὶ τὰ τελευταῖα· ταχυ-
δρομεῖον ἐπάνω κάτω δὲν κάνομεν καὶ νὰ μὰς στείλετε
μάλιστα με τὸν ἐπιφέροντα ἀπάντησιν ἐὰν στέλλητε τὴν
ἔξαγορὰν ἢ ὄχι νὰ μάθωμεν καὶ νὰ τοῦ δώσῃτε καὶ ἀπό-
δειξιν, ὅτι ἐλάβετε τὰ γράμματα καὶ τὸ σύνθημα, καθὼς
σὰς ἔχει ὁ Κύριος Σωτηροπούλος γράψει.

Λοιπὸν συλλογισθῆτε, κυρία, καὶ ὅ,τι θέλετε κάμετε·
ὅτι εἶναι τὸ σύστημα τῶν ληστῶν τὸ λέγω, σὰς τὸ πα-
ρέστησα με τὸ πρῶτον γράμμα, καὶ τώρα δὲν μπορῶ νὰ
τὸ παραστήσω περισσότερον καὶ ἡ ἁμαρτία στὸ λαιμὸ
σας. Ἐὰν ἡ ἔξαγορὰ δὲν ἔλθῃ, Σωτηροπούλον δὲν βλέ-
πετε πλέον.

Ταῦτα καὶ μένω.

Ὁ ἄγνωστος ἐρχιληστής τῆς Κυβερνήσεως,

Δ. Λαφαζάνης.

Ὁ κ. Ζήρας, ἀρῶν ἔχυσε πολλὰ δάκρυα βλέπων μετὰ
τοσαύτας ἡμέρας τὸν χαρακτῆρα τοῦ γραψίματος μου καὶ
ἀναγινώσκων τὴν πρὸς τὴν σύζυγόν μου ἐπιστολήν, ἣ ὅποια

ὡμοιάζει μᾶλλον με διαθήκην, ἔγραψεν ἀμέσως σημείωσιν
διαλαμβάγουσαν τὰ ἑξῆς:

Τὸ εἰς Ἀγορίαν κτῆμα τοῦ Κυρίου Σωτηροπούλου
εἶναι ιδιόκτητον (τοῦτο δὲ ἐσημαίνειν, ὅτι ἐληφθῆσαν αἱ
ἐπιστολαὶ σας, καθόσον οὕτω τῷ παρήγγελλον ἐν τῇ
πρὸς αὐτὸν ἐπιστολῇ μου γὰρ δηλώσῃ τὴν παραλαβὴν
των) οἱ μάρτυρες εἶναι ἔτοιμοι, ἀλλ' ἐπειδὴ μερικοὶ
δὲν εἶναι τῆς ἀρεσκείας σας, καταγιγόμεθα νὰ φέσωμεν
ἄλλους καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ μὴ προφθά-
σωμεν νὰ ἐλθωμεν τὴν ἡμέραν ὅπου γράφετε· θὰ ἐλ-
θωμεν ὅμως ἀφεύκτως τὴν ἀκόλουθον καὶ νὰ μᾶς
περιμένετε.

Τὴν σημείωσιν ταύτην ἔδωκεν εἰς τὸν χωρικὸν διὰ νὰ
τὴν φέρῃ εἰς τοὺς ληστὰς, αὐτὸς δὲ ἀναχωρήσας εὐθύς πε-
ζὸς (ἵνα μὴ χρονοτριβήσῃ πρὸς εὗρεσιν ζώου) καὶ με βῆμα
ταχύ βαδίζων μ' ἄλλον τοῦ ἡλίου τὸν καύσωνα ἔφθασεν ἐν-
τὸς μιᾶς ὥρας εἰς τὸ κτῆμά μου· νεύσας δὲ πρὸς τὴν σύζυ-
γόν μου νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ δωμάτιόν της, εἰσῆλθε κατόπιν
καὶ αὐτὸς, ἀλλὰ πρὶν δυνηθῇ νὰ λαλήσῃ, τῷ ἤλθον δάκρυα
καὶ ἡ φωνή του ἐπνίγη. Τοῦτο ἰδοῦσα ἡ σύζυγός μου κα-
τελήφθη ὑπὸ ἰσχυρῶν κλονισμῶν, καὶ ἐξεφώνησεν.

— Ὡ συμφορὰ μου, τὸν ἐσχότωσάν τὸν Σωτήρην μου!

— Ὁχι, ἀνέκραξεν ἐκεῖνος, εἶναι καλὰ καὶ σὰς φέρω
γράμμα του.

— Τοῦτο δὲ λέγων, ἐξηγαγὲν ἐκ τοῦ κόλπου του τὴν ἐ-
πιστολήν μου, καὶ τὴν ἐνεχείρισε πρὸς τὴν σύζυγόν μου,
ἥτις συνελθοῦσα τὴν ἀνέγνωσεν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, ἐνῶ
τὰ δάκρυα ἔρρεον κρουνήδον ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς της. Τὴν
ἐπιστολήν ὅμως τοῦ ληστοῦ, τὴν διαλαμβάνουσαν τὸν τόπον

καὶ τὸν τρόπον τῆς ἀποστολῆς τῶν λύτρων, ἐκράτησεν εἰς χεῖρας τοῦ ὁ κ. Ζήρας καὶ φρονίμως ποιῶν δὲν τὴν ἐδειξεν εἰς κανένα, ἵνα μὴ προδοθῇ τὰ περιεχόμενον καὶ ἀπαντηθῶσι προσκόμματα, ἤρχεσθαι δὲ μόνον νὰ εἴπῃ, ὅτι ἀφοῦ, ἐτοιμασθῶσι τὰ πάντα καὶ ἐκκινήσῳσιν οἱ κομισταὶ τῶν λύτρων, τότε θέλει τοῖς ἐνχειρίσει αὐτὸς καὶ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, ὅπως ἴδωσι ποῶν διευθύνειν πρέπει νὰ λάβωσι καὶ τὴν ἐπιστρέψωσιν εἰς τοὺς ληστὰς κατὰ τὴν ρητὴν παραγγελίαν των.

Παρηγορήθη ἡ σύζυγος μου καὶ οἱ περὶ αὐτὴν, ἀφοῦ ἐδεδαιώθησαν ἐκ τῆς ἐπιστολῆς μου, ὅτι ζῶ ἀλλὰ τὰ λύτρα δὲν ἦσαν ἐτοιμα, διότι χρυσᾶ νομίσματα οὔτε εἰς Τριφυλίαν εὐρίσκοντο, οὔτε εἰς Καλάμας· μὲ ὅλην τὴν κίνησιν τῶν μεσιτῶν καὶ τὴν προσφερομένην ὑπερτίμησιν ἠδυνήθη ὁ Σαρσέντης νὰ εὕρῃ ἀρκετὰ· ἐπειδὴ δὲ ἡ χορηγούμενη παρὰ τῶν ληστῶν προθεσμία ἐπλησίαζεν εἰς τὴν ληξίν της, ἀνεχώρητε τὴν ἰδίαν ἐσπέραν τῆς Κυριακῆς ὁ ἀδελφός μου καὶ ὁδοιπορῶν δι' ὅλης τῆς νυκτός, ἔφθασεν εἰς Καλάμας, ἐνθα ἀνεκοίνωσεν εἰς τὸν Σαρσέντην πάντα τὰ διατρέχοντα. Ἐδιπλασίασε λοιπὸν καὶ αὐτὸς καὶ ὅλοι οἱ φίλοι τῆς ἐνεργείας των, ἀλλὰ τίποτε δὲν ἤθελον κατορθώσει, ἐὰν δὲν ἔφθανε κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην πλοῖον, τὸ ὁποῖον ἔφερε χρυσᾶ νομίσματα διὰ νὰ ἀγοράσῃ σῦκα, καὶ τοῦ ὁποῖου ὁ πλοίαρχος ἔσχε τὴν φιλανθρωπίαν νὰ τὰ δώσῃ λαμβάνων μὲ τινα ὑπερτίμησιν ἀλλὰ νομίσματα.

Ἦτοιμάσθη λοιπὸν ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῶν 60,000 δραχμῶν εἰς χρυσᾶ νομίσματα, κατὰ τὴν ἀπαίτησιν τῶν ληστῶν· ἀλλὰ πῶς νὰ μεταφερθῇ τοσοῦτον μέγα ποσὸν χρημάτων εἰς Φιλιατρά; Ἀφοῦ ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων ἐνεργειῶν ἐγένετο ἤδη γνωστὸν, ὅτι τὰ πρὸς σωτηρίαν μου

λύτρα ἐμελλον νὰ μετακομισθῶσιν ἐκ Καλαμῶν εἰς Φιλια-
 τρά, ὑπῆρχε φόβος μήπως ἐγεδρεύσωσι καθ' ὁδὸν φυγόδοικοι
 καὶ τὰ ἀφαιρέσωσι. Καὶ κατ' ἀρχὰς ἐσκέφθησαν οἱ συγγενεῖς
 μου νὰ ζήτησωσι παρὰ τοῦ Νομάρχου μεγάλην στρατιωτι-
 κὴν συνοδείαν, ἀλλ' ἔπειτα παρητήθησαν τῆς ἰδέας ταύτης,
 διότι ἐσυλλογίσθησαν, ὅτι ὁ Νομάρχης, ὅστις δὲν ἤθελε νὰ
 δώσῃ καμμίαν προσοχὴν εἰς τὰς περὶ ἀναστολῆς τῆς κατα-
 διώξεως παρακλήσεις των, ἡδύνατο ν' ἀρνηθῇ καὶ τὴν συν-
 δρομὴν ταύτην, ἥ καὶ ἐὰν τὴν ἐχορήγει, ἦτον ἐνδεχόμενον
 νὰ παραγγείλῃ τὸν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς συνοδείας νὰ παρακο-
 λουθῇ τὸς μέλλοντας νὰ κομίσωσιν εἰς τοὺς ληστὰς τὰ
 λύτρα καὶ οὕτω νὰ ματαιωθῇ ἡ παράδοσις. Ἐθεώρησαν λοι-
 πὸν ἀσφαλέστερον νὰ πορευθῶσι διὰ θαλάσσης καὶ ἐπὶ τού-
 τῳ ἐμίσθωσαν μεγάλην λέμβον μὲ δώδεκα κωπηλάτας, εἰς
 τὴν ὁποίαν εἰσῆλθον ὁ σύγγαμβρός μου καὶ ὁ ἀδελφός μου
 μετὰ δέκα ὅπλοφόρων, δυναμένων ἐν ἀνάγκῃ νὰ κωπηλατῶσι
 καὶ ἀνεχώρησαν τὴν πρωίαν τῆς Τρίτης μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι
 τὴν ἐσπέραν ἢ τὸ πολὺ μέχρι τῆς ἐπομένης πρωίας βοηθού-
 μενοι καὶ ἀπὸ τὴν αὔραν τῆς νυκτός, ἤθελον φθάσει εἰς τὸν
 ὄρμον τοῦ Ἀγρίλλη, ἀλλὰ κατὰ κακὴν τύχην καὶ τὴν ἡμέραν
 καὶ τὴν νύκτα ἐπεκράτησεν ἄκρα γαλήνη καὶ μολονότι ἐκω-
 πηλάτουν ἀκαταπαύστως καὶ ναῦται καὶ ἐπιβάται δὲν ἡδυ-
 νήθησαν νὰ προχωρήσωσι πολὺ καὶ ἡ ἡμέρα τοὺς κατέλαβεν
 εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Πυλίας ἔξωθεν τῆς Μεθώνης.

Ἄς φαντασθῇ ὁ ἀναγνώστης τὴν ἀγωνίαν ὅχι μόνον τῶν
 ἐν τῇ λέμβῳ ἀδελφῶν μου, οἵτινες βλέποντες ὅτι δὲν ἦτον
 δυνατὸν νὰ φθάσωσι κατὰ τὴν ὠρισμένην ὥραν ἔτυπτον τὰς
 κεφαλὰς των αἰτιώμενοι ἑαυτοὺς ὡς παραιτίους τῆς ἀπωλείας
 μου, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν τῇ ἐξοχικῇ μου οἰκίᾳ συνηθροισμένων
 συγγενῶν καὶ φίλων, οἱ ὅποιοι εἰδοποιηθέντες δι' ἐπίτηδες

πεῖου περὶ τοῦ ληφθέντος μέτρου ἐπερίμενον· ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν τὴν ἀφίξιν τοῦ πλοίου· Ὁληγὴν νύκτα ἐμειναν αὐ-
πνοί· καὶ ἄλλοι μὲν προσηύχοντο, ἄλλοι δὲ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν κατήρχοντο εἰς τὸ παράλιον, ὅπως ἴδωσιν, ἔάν ἔρθασε τὸ πλοῖον· Ὅτε δὲ ἀμέτρητοι ὄντες ἄνθρωποι καὶ τὰ πλοῖα καὶ ἐ-
φαίνετο, αἱ μὲν γυναῖκες ἤρξαντο νὰ κλάψωσι καὶ νὰ θρη-
νῶσιν, ἐκ δὲ τῶν ἀνδρῶν ἄλλοι ἀνέβανον εἰς τὴν ὀροσφὴν τῆς οἰκίας καὶ ἄλλοι ἐπαρεύοντο ἐπὶ δύο καὶ τρεῖς ὥρας μακρὰν πρὸς τὸ μέρος, ὅθεν ἐπερίμενε τὸ πλοῖον, μήπως τὸ ἴδωσιν ἐρχόμενον· δὲν ἐθρήνουσι δὲ πλείον μόνον ἐμεῖ, ἀλλὰ καὶ τὸν Σαρσέντην καὶ τὸν ἀδελφόν μου, διότι βλέποντες τὴν βραδύ-
τητα, ὑποπεύοντες, ὅτι οἱ ναῦται τοὺς ἐφόνευσαν καὶ ἐπὶ ἥ-
ραν τὰ χρήματα.

Ἐκορυφώθη δὲ ἡ ἀπελπισία πάντων, ὅτε ἔρθασεν ἡ με-
σημβρία καὶ ἐπέστη ἡ ὥρα, καθ' ἣν κατὰ τὴν ἐπιστολὴν τῶν ληστῶν ὤφειλον νὰ ἐκκινήσωσιν οἱ κομιστὰι τῶν λύ-
τρων, ἀλλὰ χάρις εἰς τὸν Κ. Ζήραν, ὅστις ἐπρόσπαθει νὰ τοὺς παρηγορῇ καὶ νὰ τοὺς καθησυχάζῃ, διαβεβαιῶν αὐ-
τοὺς, ὅτι ἔλαβε τὴν πρόνοιαν, ὡς καὶ πραγματικῶς τὴν εἶχε λάβει, νὰ γράψῃ εἰς τοὺς ληστές νὰ περιμείνωσι καὶ τὴν ἐ-
πιούσαν. Τέλος πάντων μετὰ τὴν μεσημβρίαν ἐπνευσεν ὀλί-
γον ἄνεμος καὶ ἀναπεπλάσαντες τὰ ἱστία τῆς λέμβου, προσωρ-
μίσθησαν περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου εἰς τὸν ὅρμον τῆς ἀγίας Κυριακῆς, δύο ὥρας ἀπέχοντα τοῦ Ἀγρίλη, καὶ ἐκεῖθεν μετέ-
φερον διὰ ξηρᾶς τὰ χρήματα εἰς τὸ κτήμά μου, ὅπου τοὺς ἐπετέθησαν ὅλοι καὶ τοὺς ἐψαλον ὅσα ἠδυνήθησαν.

Τὸ πρῶν κλεισθέντες οἱ σύγγραμβοί μου καὶ ὁ ἀδελφός μου μετὰ τῆς συζύγου μου εἰς ἓν δώματιον, ἐνησχολήθησαν εἰς τὴν ἀπαρίθησιν καὶ καταγραφὴν τῶν νομισμάτων καὶ διή-
ρεσαν αὐτὰ εἰς χρηματοδέματα ἀπὸ 5 καὶ 10 χιλιάδας δραχ.

Ἐπρωτάθη τότε νὰ μὴ ἀποσταλῇ διὰ μιᾶς ὁλόκληρον τὸ ζήτηθὲν ποσὸν τῶν λύτρων, καὶ ἐπὶ τοῦ ζητήματός τοῦτου ἐγένετο μεγάλη συζήτησις, ἀλλ' ἐπακρόθησαν, ὅτι ἐὰν ἐπαρτὸν οὕτως, ἤθελεν ἐπέλθαι ἂν ὄχι ἀλλοῦ τοῦλάχιστον ἡμερῶν τινὸς ἀναβολὴ εἰς τὴν ἀπελευθέρωσίν· μετὰ ποῖος δὲ ἡγγυάτο, ὅτι δὲν ἤθελε μιᾶς συναντήσῃ ἐν τῷ μετὰξὺ στρατιωτικόν τι ἀπόσπασμα, ἄρσθ' ἐν ἡρώδεσσι πάντα χρόνι τοσοῦτον αὐστηρὰ καταδίωξις, καὶ δὲν ἤθελον φανερωθῇ. Ἀπεφασίσαν λοιπὸν νὰ τὰ στείλωσιν ὅλα καὶ ἡ σύζυγός μου εἰς οὐδὲν ἐλογίζετο, ὅτι ἐφευγὲς τοσοῦτον χρόσιον ἀπὸ τῆς χειρὰς τῆς καὶ ἐμελλε νὰ μείνωμεν πτωχοί.

Περὶ τὴν πρώτην ὥραν μ. μ. ὁ σύγγαμρός μου Φωτόπουλος ἔβαλε τοὺς γρούπους εἰς δισάκκιον, ἐφόρτωσεν αὐτὸ καὶ λαβὼν τὴν πρώτην ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν εἶχον ἀφήσει οἱ λησταὶ εἰς τὴν σύζυγόν μου, καὶ τὴν ἑτέραν, τὴν ὁποίαν ἐκράτει ὁ Κ. Ζήρας, ἀνεχώρησε μετὰ τριῶν φίλων, ἐξ ὧν οἱ δύο ἠκολούθουν πεζοί, καὶ διηυθύνθη εἰς τὸν ποταμὸν Νέδαν, κοινῶς λεγόμενον Μπούζι, ὅστις χωρίζει τὴν Τριφυλίαν ἀπὸ τὴν Ὀλυμπίαν. Ἐκεῖ ἐκρέμασαν τοὺς κώδωνας εἰς τὸν λαίμον τῶν ἵππων καὶ ἀπὸ τὴν παραγγελίαν τῶν ληστῶν καὶ ἐξηκολούθησαν τὴν ὁδοπορίαν τῶν ἐδρεύοντες πρὸς τὸν Πύργον τῆς Ἠλείας, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν εὑρον τὴν ὁδὸν ἐλευθέραν.

Ἄμα ἀνεχώρησαν ἐκ Καλαμῶν ὁ Σαρσέντης καὶ ὁ ἀδελφός μου μετὰ τὰ χρήματα, ὁ νομάρχης Μεσσηνίας συμπεραίνων, ὅτι ἡ παράδοσις ἐμελλε νὰ γένῃ κατὰ τὴν Ὀλυμπίαν, ἔγραψε τηλεγραφικῶς πρὸς τὸν ἐπαρχον Ἠλείας, ὡς μὴ ἔχων καιρὸν ν' ἀποσταλῇ ταχυδρομικῶς πρὸς τὸν ἀρμόδιον ἐπαρχον τῆς Ὀλυμπίας, ἐδρεύοντα εἰς Ἀνδρίτσαιναν, καὶ τὸν παρήγγειλε νὰ διατάξῃ ἀπ' εὐθείας καὶ ἐξ ὀνόματός του τοὺς

δημάρχους τῶν πεδινῶν δήμων νὰ παραλάβωσιν ὅσους στρατιώτας ἤθελον εὔρει εἰς τοὺς δήμους τῶν νὰ ὀπλίσωσι δὲ καὶ ὅσους δυνηθῶσιν ἐθνοφύλακας καὶ νὰ προσβάλωσι τοὺς ληστές ἐν καιρῷ τῆς παραδόσεως ἢ μετὰ τὴν παράδοσιν τῶν λύτρων. Παρέλαβον ἐπομένως πολλοὺς ἐνόπλους οἱ δήμαρχοι καὶ κατέλαβον διάφορα μέρη τῆς ὁδοῦ, ὥστε μόλις προχωρήσαντες οἱ κομισταὶ τῶν λύτρων μίαν ὥραν πέραν τοῦ Νέδα, ἀπήγγευσαν τὸν δήμαρχον Ἀρήνης⁽¹⁾ μετὰ πολλῶν ἀνδρῶν, οἵτινες κρατήσαντες αὐτοὺς τοὺς ὑπέβαλον εἰς ἀνάκρισιν καὶ ἐζήτουν νὰ τοὺς ἐρευνήσουν καὶ νὰ τοὺς ἐμποδίσουν ἀπὸ τὴν ὁδοιπορίαν τῶν· μόλις δὲ μετὰ μίαν ὥραν κατορθώσαντες νὰ διαφύγωσιν ἀπὸ τὰς χεῖράς τῶν, ἔπαθον μετ' ὀλίγον τὰ αὐτὰ ἀπὸ ἄλλους ἐνόπλους, καὶ ὅτε ἐπλησίασαν εἰς τὴν θέσιν Κλειδί, εὔρον τὸν δήμαρχον Σκυλλοῦντος, ὅστις δὲν ἤρκεσθη εἰς μόνας τὰς ἐξετάσεις καὶ τὴν χρονοτριβὴν,

(1) Ἴδου ἡ ἀναφορὰ τοῦ Δημάρχου τούτου πρὸς τὸν ἑπαρχον Ὀλυμπίας.

Ἀριθ. 407. — Σήμερον περὶ τὴν δευτέραν ὥραν Μ. Μ. εἰδοποιήθημεν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 260 ἐγγράφου τοῦ ἐνωμοτάρχου Ἀθ. Βλαχοπούλου Σταθάρχου Βώλακος, ὅτι τηλεγραφικῶς εἰδοποιήθη παρὰ τοῦ Νομάρχου Μεσσηνίας, ὅτι ἡ ἐξαγορὰ τοῦ αἰχμαλώτου πρόκειται νὰ γίνῃ κατὰ τὴν ἀνωτέρω νύκτα. Συνεπεία τούτων ἐξώπλισα 50 Δημοτοφύλακας, κατέλαβον τὰς ὑπόπτους θέσεις καὶ περὶ τὸ μεσονύκτιον ἐν τῇ θέσει «Ἄγιος . . .» ἐξώθεν καὶ πλησίον τοῦ ξενοδοχείου συνέλαβον οἱ περίπολοι τὸν σύγχαμβρον τοῦ αἰχμαλώτου Σωτηροπούλου, τὸν ὁποῖον μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ἀπέλυσαν.

Ζαχάρο, 11 πρὸς τὴν 12 Αὐγούστου.

Ὁ Δήμαρχος Ἀρήνης

Β. Μ ο υ σ α μ ᾶ ς.

ἀλλὰ καὶ ἀναχωροῦντας τοὺς παρηκολούθησε κατὰ πόδας, ὥστε ὅτε ἔφθασαν εἰς τὸ μέρος, ἔνθα παρεφύλαττον οἱ λησταί, ἀπέφυγον νὰ ἔλθωσιν εἰς συνάντησιν μετ' αὐτῶν, διότι ἔβλεπον, ὅτι ἤθελε γενεῖ συμπλοκή, ἐκ τῆς ὁποίας ἤθελον κινδυνεύσει πρὸ πάντων αὐτοῖς, ὡς εὐρίσκόμενοι μεταξὺ δύο πυρῶν, καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν ἤθελον διαρπαγῇ ἀφεικτικῶς τὰ λύτρα⁽¹⁾. Ἐπροχώρησαν λοιπὸν καὶ διαβάαντες τὰ στενὰ μέρος, ἔφθασαν εἰς τὴν Τάβλαν καὶ εἰσῆλθόν ὅπως ἀναπαυθῶσιν εἰς τινὰ ἐξοχικὴν οἰκίαν, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἐπολιρκήθησαν δι' ὅλης τῆς νυκτός, ἵνα μὴ τυχὸν ἐξέλθωσι καὶ πορευθέντες παραδώσωσι τὰ λύτρα τὴν δὲ πρωΐαν, ὅτε ἤθελήσαν νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς Κυπαρισσίαν, παρέτήρησαν, ὅτι τοὺς παρηκολούθουν καὶ πάλιν οἱ ἐνοπλοὶ καὶ διὰ τοῦτο ἔλαβον τὸ μέτρον νὰ ἀπέλθωσιν εἰς Ζοῦρτσαν. Οὕτω δὲ ἀπέτυχεν ἡ πρώτη ἀπόπειρα πρὸς παράδοσιν τῶν λύτρων, καὶ ἐνῶ ἔμελλον νὰ ἐπ'ἀνέλθω ἀπὸ τῆς 12 τοῦ Αὐγούστου εἰς τοὺς κόλπους τῆς κοινωνίας καὶ τῆς οἰκογενείας μου, ἔμεινα εἰς χεῖρας τῶν ληστῶν μέχρι τῆς 2 Σεπτεμβρίου, καὶ εἰς τὸ διάστημα τοῦτο ὑπέφερα τὰς μεγαλειτέρας κακουχίας.

Τὰ μέτρα ταῦτα τῆς ἐξουσίας, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξετίθεντο εἰς προφανῆ κίνδυνον ἡ ζωὴ ἐνδὸς πολίτου λαβόντος τὴν ἀτυ-

(1) Ἀριθ. 2681. — Οἱ παρὰ Δημοτοφυλάκων συλληθέντες καὶ ἀπολυθέντες συγγενεῖς Σωτηροπούλου, οἵτινες ἔφερον τῶντι λύτρα πρὸς τὴν συμμορίαν, περιέπεσον κατόπιν εἰς ἄλλας ἐνέδρας Δημάρχου Σκυλλοῦντος, ἀπολύσαντος αὐτοὺς χάριν ζωῆς αἰγμάλωτου, ἡρνήθησαν τῷ Δημάρχῳ πᾶσαν περὶ ληστῶν πληροφορίαν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Δήμαρχος παρηκολούθει αὐτοὺς, ἐπέστρεψαν ἄπρακτοι εἰς Κυπαρισσίαν.

χίαν νὰ αἰχμαλωτισθῇ ὑπὸ ληστῶν, ἐνέποιήσαν τὴν μεγαλειτέραν θλίψιν καὶ ἀπόγνωνσιν καὶ ὅλος σχεδὸν ὁ τύπος μετὰ πικρίας τὰ κατέκρινε.

Καὶ ποῦ ὑπάρχει ἡ φρόνησις, ἔγραφεν ἡ «Ἀλήθεια»; ὅταν βλέπῃ τις, ὅτι εἰς τὴν λυπηρὰν ὑπόθεσιν τοῦ Σωτηροπούλου παρενέβη τόσον κακῶς ἡ διοίκησις, ὥστε ἀντὶ νὰ ὠφελήσῃ ἐβλάψε, παρεμποδίσασα τὴν ἀπολύτρωσιν, καὶ ἐνῶ ἐπρόκειτο νὰ συνεννοηθῶσι πρὸς τοῦτο μετὰ τῶν ληστῶν, τὰ ὄργανα τῆς Διοικήσεως κρατοῦσι δεσμίους τοῦ συγγενεῖς του τούτους, ἀπαιτοῦντα νὰ τοὺς παρακολουθήσωσιν εἰς τὴν ἀνίχνευσιν τῶν ληστῶν; Ἀρά γε ὑπάρχει ἐνταῦθα νοὺς δικηκετικός;

Ὁ δὲ «Χάρτης» κατεχώρισεν ἐπιστολὴν ἐκ Πύργου ἔχουσαν οὕτω.

Πύργος 15 Αὐγούστου 1866.

Ἀξιότιμε Κύριε!

Ἡ τύχη καὶ ἡ ζωὴ τοῦ ἀτυχοῦς φίλου Σωτηροπούλου καθίσταται παρ' ἡμέραν ἀκροσφαλής. Εἰς τοῦτο δὲ συντέλεσε καὶ συντελεῖ ἡ ἀφροσύνη, μεθ' ἧς τὰ ὄργανα τῆς διοικήσεως προσφέρονται εἰς τὴν λυπηρὰν ταύτην ὑπόθεσιν· ἐὰν εἶπω κατὰ προσθήκην καὶ τὴν κακὴν πίστιν, μεθ' ἧς ἐνεργοῦν, δὲν σφάλλω πειθόμενος ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων, ὡς θέλετε ἰδεῖ. Ἀπορῶ, εἰς τὴν πολυπειρίαν τοῦ κ. Δανοπούλου, Νομάρχου Μεσσηνίας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον καὶ ἡ φρόνησις δὲν λείπει· ἀπορῶ λέγω, πῶς ἡδύνατο ὁ πολύπειρος τοσοῦτον ἐπιπολαίως νὰ ἐνεργήσῃ. Μόλις ὁ συγγενὴς τοῦ Σωτηροπούλου Φωτόπουλος ἔλαβεν ἐκ τοῦ ὑποκαταστήματος τῆς Τραπεζῆς Καλαμών τὰ χρήματα, ὁ κ. Δανόπουλος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον δὲν ἔλειπον, φαίνεται, αἱ πληροφορίαι, ἀμέσως κατέλαβε

τὸν τηλεγράφον διὰ νὰ εἰδοποιήσῃ πάντοῦ τοῦτο, καὶ νὰ διατάξῃ γενικὴν περιπολίαν εἰς τὰ ὑποπτά μέρη τῆς Ὀλυμπίας καὶ Ἠλείας καὶ τὴν καταδίωξιν τῶν ληπτῶν.

Μετὰ οὖν ἡμέρας ἑφθασε μετὰ τῶν λυτῶν ὁ Φωτόπουλος καὶ περὶ τὴν θέσιν Κλειδί συλλαμβάνεται ἀπὸ τὸν περιπολοῦντα δήμαρχον Σκυλλοῦντας, ζητοῦντα ἐν τῇ ἀφορσίνῃ του νὰ κατάρχη τὰ λύτρα τοῦτο διέφυγεν ὁ Φωτόπουλος, εἰπὼν καὶ βεβαιώσας, ὅτι δὲν φέρεי λύτρα, ἀλλ' ἐξηλθε πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ αἰχμαλώτου, καὶ μολεταῖα διαμείνας εἰς Τάβλαν, δὲν ᾔδυνήθη νὰ πράξῃ τι ὥς ἐκ τῶν κατ' ἐπισείξιν περιπολιῶν, καὶ ἀνεχώρησε.

Ἐκ τούτων ὅλων, ὅτις μου, ἐξαγεται, ὅτι αἱ περιπολῖαι δὲν ἐχρησίμευσαν παρὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ Σωτηροπούλου· πρῶγμα τὸ ὁποῖον ἐνεποίησε θλίψιν καὶ ἀπελπισίαν εἰς ὅλους τοὺς οἰκοκυραίους· διότι, ἀφοῦ ἡ διοίκησις δὲν δύναται νὰ μᾶς ἐξασφαλίσῃ, ἀσυνέτως φερομένη διακυβεύει καὶ τὴν ὑπαρξίν μας. Ἀφοῦ ὁ Σωτηρόπουλος συνελήφθη καὶ ἐπρόκειτο ν' ἀπολυτρωθῇ, ἡ διοίκησις παρεμβάσα καὶ ἄνευ ἀποτελέσματος τινος, παρημποδισε τὴν ἀπολύτρωσιν ὅπως θέλετε τώρα ἐξηγήσατε τοῦτο, ἡ ἀσυνεσίαν ἢ κακὴν πίστιν.

Διατελῶ πρόθυμος

Κ.

Μολοντί δὲ αἱ ληστρικαὶ αἰχμαλωσίαι εἶναι φαινόμενον λίαν σπάνιον παρ' ἡμῖν, μ' ὅλα ταῦτα δὲν κρίνω ἄσκοπον, πρὶν ἐπαναλάβω τὸ ἡμερολόγιόν μου νὰ ἐκθέσω τὰς σκέψεις μου ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς καταδίωξεως τῶν ληστῶν, ὅσας οὗτοι κρατοῦσιν αἰχμαλώτους. Οἱ ληστὰὶ συλλαμβάνοντες τὸν αἰχμάλωτον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ λάβωσι λύτρα,

ἔχουσι τὸ συμφέρον νὰ γνωρίζωσιν οἱ συγγενεῖς του καὶ ὅλη ἡ κοινωνία, ὅτι ἄνευ τῆς πληρωμῆς τῶν λύτρων, ἀδύνατον εἶναι νὰ σωθῇ οὗτος· ἐὰν δὲ ἐν τῷ μεταξύ συναντήσωσιν αὐτοὺς στρατιωτικὰ ἀποσπάσματα καὶ ἴδωσιν, ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τὸν σύρῃσι μεθ' ἑαυτὸν, τὸ συμφέρον των ὑπαγρρεύει νὰ τὸν φονεύσωσι, διότι, ἐὰν ἔπραττον ἄλλως καὶ ἄφρινον τὴν ἐλπίδα, ὅτι διὰ τῆς καταδιώξεως εἶναι δυνατόν νὰ σωθῶσιν αἰχμάλωτοι καὶ ἄνευ λύτρων ἢ καταδίωξης τῶν κρατούντων αἰχμάλωτων λησπῶν, ἤθελε διπλασιάζεσθαι καὶ ἡ ἀνέυρεσις καὶ καταστροφή αὐτῶν ἤθελεν ἀποβαίνει βεβαία. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον καθιέρωσαν ὡς ἀρχὴν ἀπαράβατον καὶ ἀνέγραψαν μεταξύ τῶν Νόμων των τὸ νὰ φονεύωσιν ἀρεύκτως τὸν αἰχμάλωτον, ἅμα ἴδωσιν ὅτι δὲν δύνανται νὰ τὸν κρατήσωσι ζῶντα· θεωροῦσι δὲ μεγάλην καταισχύνην τὸ νὰ φύγῃ αἰχμάλωτος ἀπὸ τὰς χεῖρας των ζῶν καὶ ληστὰι, οἵτινες ἤθελον πάθει τὴν ἀτίμωσιν ταύτην, χάnouσι τὴν ὑποληψίν των καὶ δὲν εἶναι δεκτοὶ εἰς οὐδεμίαν ληστρικὴν συμμορίαν.

Ἀφ' ἐτέρου δὲ ἔχουσιν ὡς κανόνα, ἐνόςφω μένει πλησίον των ὁ αἰχμάλωτος, ν' ἀπέχωσι πάσης ἄλλης ληστρικῆς πράξεως, νὰ μὴ ἐνοχλῶσι κανένα καὶ νὰ μὴ λαμβάνωσιν οὐδ' αὐτὰς τὰς ἀναγκαίας τροφὰς διὰ τῆς βίας, ἀλλ' ἢ νὰ τὰς πληρόνωσιν, ἢ νὰ τὰς προμηθεύωνται παρὰ γνωρίμων καὶ φίλων· ἐν ἐνὶ λόγῳ οἱ ληστὰι, ἅμα αἰχμαλωτίσωσιν αὐτά, κάμνουσι τελείαν ἀνακωχὴν τινα, μετὰ τῆς κοινωνίας καὶ καταγίνονται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν παραλαβὴν τῶν λύτρων. Εὐτυχεῖς ἤθελον εἶσθαι ὁ αἰχμάλωτος καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ, ἐὰν ἔπραττε τὸ αὐτὸ καὶ ἡ κοινωνία καὶ ἄφρινεν αὐτοὺς νὰ διαπραγματεύωνται ἐν ἀνέσει τὰ περὶ τῆς ἐξαγορᾶς· ὁ αἰχμάλωτος οὐδένα κίνδυνον ζωῆς ἤθελε διατρέχει, οὐδὲ ὑπο-

φέρει κακουχίαν τινὰ ἢ στέρησιν, οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ οὐδεμίαν ἤθελον δοκιμάζει δι' αὐτὸν ἀγωνίαν, καὶ τὸ κυριώτερον πάντων ἤθελον κατορθῶναι διὰ τῆς μεσιτείας τῶν γινώριμων καὶ συγγενῶν τῶν ληστῶν νὰ ἐλαττώσῃ τὸ ποσὸν τῶν λύτρων.

Ἄλλ' ὅσον καὶ ἂν ᾖναι συμφέρον τοῦτο ἀτομικῶς διὰ τὸν αἰχμαλῶτον καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν, οὐδεὶς δύναται νὰ τὸ προτείνῃ ἢ νὰ τὸ ὑποστηρίξῃ κατ' ἀρχήν· διότι τότε οἱ λησταὶ ἤθελον κατορθῶναι νὰ μὴ μένωσι ποτὲ ἄνευ αἰχμαλῶτου καὶ οὕτω νὰ γυμνῶσιν σήμερον τὸν ἕνα καὶ αὔριον τὸν ἄλλον τῶν πολιτῶν, χωρὶς φόβου νὰ καταδιωχθῶσιν ἐκ μέρους τῆς ἐξουσίας. Αἱ ἀρχαὶ λοιπὸν δικαιοῦνται, εἰς τὸ γενικὸν τῆς κοινωνίας συμφέρον ἀποβλέπουσαι, νὰ μὴ σταυρόνωσι τὰς χεῖρας, ὡσάκῃς γίνονται αἰχμαλωσίαι, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ἐνθυμούμεναι, ὅτι ἔχουσι καθήκον νὰ φροντίζωσι καὶ περὶ τῆς διασώσεως τοῦ αἰχμαλώτου καὶ ὅτι πᾶν κίνημα ἐκθέτει εἰς κίνδυνον τὴν ζωὴν αὐτοῦ, ὀφείλουσι νὰ φέρονται μὲ μεγάλην περίσκεψιν καὶ νὰ μὴ ἐπιτίθενται, εἰμὴ ὡσάκῃς εἶναι πεπεισμένοι, ὅτι ἢ μὲν καταστροφή τῶν ληστῶν εἶναι βεβαία, ἢ δὲ σωτηρία τοῦ αἰχμαλώτου πιθανή, νὰ ἀπέχωσι δὲ τῆς καταδιώξεως, ὡσάκῃς βλέπωσιν, ὅτι ὁ μὲν αἰχμαλῶτος θέλει ἀπολεσθῇ, οἱ δὲ λησταὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θέλουν διαφύγει ἀβλαβεῖς. Αἱ περιπολῖαι καὶ αἱ παγάναι αἱ γινόμεναι ἐν καιρῷ ἡμέρας πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν ληστῶν ἀπέβησαν ὀλέγριαι διὰ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ σπανίως ἔπαθον ἐξ αὐτῶν οἱ λησταί, διότι βλέποντες μακροθὲν τοὺς πρὸς καταδιώξιν ἐρχομένους, ἔχουσι πάντοτε τὸν καιρὸν νὰ φονεύσωσι τὸν αἰχμαλῶτον καὶ νὰ τραπῶσιν εἰς φυγὴν· μόνον αἱ ἐν καιρῷ νυκτὸς γινόμεναι ἐνεδραὶ εἰς τὰ μέρη, δι' ὧν διέρχονται οἱ λησταί, μετὰ τῆς ἀνηκούστης διευθυνόμεναι προσοχῆς,

δύνανται νὰ ἐπιφέρωσι τὴν ἐξόντωσιν αὐτῶν μὲ τινα πιθανότητα διασώσεως τοῦ αἰχμαλώτου.

Ἄλλ' ἐὰν διὰ τοὺς προεκτεθέντας λόγους δὲν δύναται τις νὰ προτείνῃ τὸ ἀκαταδίωκτον τῶν κρατούντων αἰχμαλώτους ληστῶν, δύναται ὅμως νὰ ὑποστηρίξῃ, ὅτι ἡ ἐξουσία ὀφείλει ἐν καιρῷ τῆς παραδόσεως τῶν λύτρων νὰ μὴ παρνηθῇ οὐδὲν πρόσκομμα καὶ νὰ λαμβάνῃ θέσιν ἐπιτηρητικὴν διὰ νὰ προσβάλλῃ τοὺς ληστας ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ αἰχμαλώτου, διότι ἄλλως πράττουσα, καθιστᾷ βεβαίαν τὴν ἀπώλειάν του καὶ γίνεται ἐν γνώσει δολοφόνος αὐτοῦ, ἐνίοτε δὲ καὶ τῶν κομιζόντων τὰ λύτρα συγγενῶν του. Εἰς τὴν παράδοσιν τῶν λύτρων οὐδέποτε παρίστανται ὅλοι οἱ ἐνεργήσαντες τὴν αἰχμαλωσίαν λησταί, εἶναι δὲ πάντοτε ἀπὼν ὁ αἰχμαλωτός, ὥστε πᾶσα συμπλοκή, ὅσον εὐτυχῆς καὶ ἂν ἀποβῇ, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐξόντωσιν ἐλοκλήρου τῆς ληστρικῆς συμμορίας καὶ πολὺ ὀλιγώτερον τὴν σωτηρίαν τοῦ αἰχμαλώτου. Συνήθως ὁ ἀρχηγὸς τῆς συμμορίας καὶ οἱ πλείότεροι τῶν ὁπαδῶν του τοποθετοῦνται μετὰ τοῦ αἰχμαλώτου εἰς μέρος ἀσφαλές καὶ ἀπόκεντρον, ἀποστέλλεται δὲ πρὸς παραλαβὴν τῶν λύτρων εἰς ἡ πλείότεροι λησταί, ἐνίοτε δὲ ἀνατίθεται διὰ τὸ ἀσφαλέστερον ἡ παραλαβὴ εἰς ἄλλα πρόσωπα, τὰ ὅποια δὲν εἶναι λησταί, ἀλλὰ φίλοι καὶ γνώριμοι τῶν ληστῶν.

Ἐὰν ἡ ἐξουσία συναντήσῃ καὶ προσβάλλῃ τοὺς ἀπερχομένους εἰς παραλαβὴν τῶν λύτρων, ἡ ἀπώλεια τοῦ αἰχμαλώτου εἶναι βεβαία, διότι ὅχι μόνον οἱ νόμοι τῶν ληστῶν ἐπιτάττουσι νὰ ἐκδιχῶνται εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ αἰχμαλώτου πᾶσαν ζημίαν, τὴν ὁποίαν ἔνεκα αὐτοῦ ἡ διαρκούσης τῆς αἰχμαλωσίας του ἔθελον πάθει ἐκ μέρους τῆς κοινωνίας, ἀλλὰ καὶ διότι οἱ ἀποτελοῦντες ληστρικὴν τινα συμμορίαν

εἶναι συνήθως συγγενεῖς ἢ στενοὶ φίλοι μεταξύ των, ἅμα δὲ δὲ πάθῃ ὁ συγγενὴς ἢ ὁ φίλος τῶν φυλασσόντων τὸν αἰχμαλώτον, εἶναι ἀδύνατον νὰ τὸν ἀφήσωσιν οὗτοι ἀκαχοποιήτον. Ὁμοῦ δὲ μὲ τὴν ζωὴν τοῦ αἰχμαλώτου τρέχουσι κίνδυνον ἀπωλείας καὶ τὰ λύτρα καὶ οἱ κομισταὶ αὐτῶν, καὶ μάλιστα εἰάν ἡ συμπλοκὴ γενῇ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς παραδόσεως ἢ ἀμέσως μετ' αὐτὴν, ὅπως αἱ ἀρχαὶ τῆς Ὀλυμπίας κατὰ διαταγὴν τοῦ νομάρχου Μεσσηνίας ἐζήτουν νὰ πράξωσιν, ὅτε ἐπρόκειτο νὰ δοθῶσι τὰ πρὸς σωτηρίαν μου λύτρα.

Καὶ εἰ μὲν ὁ προσβληθεὶς εἶναι ἐκ τῶν συστηματικῶν ληστῶν, κακὴ ὑπομονή, διότι μὲ τὴν βεβαίαν ἀπώλειαν τῆς ζωῆς τοῦ αἰχμαλώτου καὶ τὴν πιθανὴν τῶν συγγενῶν του καὶ τῶν λύτρων κερδίζει τοῦλάχιστον ἡ κοινωνία τὴν ἐξόντωσιν ἐνὸς ἐπιφόβου κακούργου, μολονότι εἶναι ζήτημα, εἰάν πρέπη νὰ παραδίδωμεν ἐν γνώσει εἰς τὸν θάνατον πολίτην τινὰ διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν καταστροφὴν ἐνὸς κακούργου· ἀλλ' ὅταν ὁ προσβληθεὶς συμπέσῃ νὰ μὴ ᾔῃαι ἐκ τῶν ληστῶν, τότε τί ὠφελεῖται ἡ κοινωνία, ἥ ποῖον εἶναι τὸ ἀνάλογον ἀντάλλαγμα, τὸ ὁποῖον λαμβάνει πρὸς ἀντιστάθμισιν τῆς βεβαίας καταστροφῆς τοῦ αἰχμαλώτου καὶ τῆς πιθανῆς ἀπωλείας τῶν συγγενῶν καὶ τῆς περιουσίας του; Ἡ σύλληψις ἢ ὁ φόνος ἐνὸς τῶν ὑποθαπόντων τοὺς ληστὰς προσώπων βλάπτει τὴν ληστρικὴν συμμορίαν, ὅσον ἤθελε βλάψῃ τὴν ζωὴν πλουσίου τινὸς, συνειθισμένου νὰ παραθέτῃ εἰς τὴν τράπεζάν του πολλῶν εἰδῶν φαγητά, ἢ ἐλλείψῃ ἐνὸς τῶν φαγητῶν τούτων, διότι, ὅπως αὐτὸς δύναται ν' ἀντικαταστήσῃ τὸ ἐλλειψάν δι' ἄλλου ἢ καὶ εἰς τὰ ὑπάρχοντα ν' ἀρκεσθῇ, οὕτω καὶ οἱ λησταὶ δύνανται ν' ἀντικαταστήσωσι τὸν ἀπολεσθέντα φίλον ἢ νὰ οἰκονομήσωσιν τὰς ἀνάγκας των διὰ τῶν ὑπολειπομένων φίλων καὶ σχετικῶν.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους τὰ ὄργανα τῆς ἐξουσίας ἐφέρθησαν πάντοτε μετὰ πολλῆς περισκέψεως εἰς τὴν παράδοσιν τῶν λύτρων καὶ προσπειρήθησαν, ὅτι δὲν ἔδωκαν τοὺς κομίζοντας αὐτὰ, διότι ἐθεώρησαν ἀπάνθρωπον νὰ γινῶσιν ἐν γνώσει ὅημοι διὰ νὰ κατερθώσωσι τὴν σύλληψιν ἢ τὸν φόνον ἑνὸς ληστοῦ ἢ ἑνὸς λησταποδόχου. Μόνον ἴσως εἰς ἐμὲ ἐγένετο ἐξαιρέσις, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἐκτεθέντων καὶ ὡς θέλει ἰδεῖ ἀκόμη ἐκ τῶν κατωτέρω ἐκτεθησομένων. Ἦκουσά τινος τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ ὑπαλλήλων διατεινομένου, ὅτι εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς τὴν ἀρχὴν νὰ θέτῃ ὑπὸ ἐπιτήρησιν τοὺς κομίζοντας τὰ λύτρα δι' ὃν λόγον ἐπιβάλλεται αὐτῇ καὶ ἡ ἐπιτήρησις τῶν ὑπὸ τῶν ὑποβάλλεως ληστῶν προσώπων.

— Ἀλλὰ πρὸς Θεοῦ, ἀπήντητα, τί καινὸν μεταξὺ τῶν μὲν καὶ τῶν δέ; δὲν ἐννοεῖς, ὅτι αἱ ὑποβάλλοντες τοὺς ληστὰς διαφέρουσιν ἀπὸ τοὺς κομίζοντας τὰ λύτρα, ὅσον εἰσάγοντες ἢ διατηροῦντες εἰς τινὰ πόλιν μεμολυσμένα εἶδη ἀπὸ τοὺς μεταχειρίζομένους τὰ κατάλληλα φάρμακα πρὸς θεραπείαν τοῦ ἐξ αὐτῶν ἀναπτυχθέντος μολύσματος;

Μετὰ τὴν μακρὰν ἀλλ' ἀναγκαίαν ταύτην παρέκθεσιν, ἐπανέρχομαι ἤδη εἰς τὸ ἡμερολόγιόν μου.

Ἀναχωρήσαντες οἱ λησταὶ καὶ ἐγὼ ἀπὸ τὸν τόπον, ἐνθα διημερεύσαμεν κατὰ τὴν 14 Αὐγούστου, καὶ βαδίζοντες μεθ' ἑαυτοὺς τὴν δυνατὰς προφυλάξεις πρὸς Ἀνατολὰς, εὗρομεν μετὰ ὁδοιπορίαν μιᾶς καὶ πλέον ὥρας χωρικόν, τὸν ὁποῖον ὠνόμαζον Πέτρον, καὶ ὅστις ἐξελθὼν τῶν παρακειμένων θάμνων μᾶς ἔφερεν ἄρτον, κρέας καὶ οἶνον. Ἐδειπνήσαμεν ὑπὸ τὸ φῶς τῆς σελήνης, τῆς ὁποίας ὁ δίσκος ἦτο πλήρης καὶ ἐρωτοδόλει θεσπεσίως. Τρώγοντες καὶ πίνοντες οἱ λησταὶ ἐφαίνοντο πολὺ στενοχωρημένοι διὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς παραλαβῆς τῶν

λύτρων, ὑπερεπήνουν τὴν γενναιότητα τοῦ Φωτοπούλου καὶ κατέκρινον μετὰ πολλῆς πικρίας τοὺς πολιτικούς.

— Κυττάξετε, βρὲ παιδιὰ, ἔλεγεν ὁ Λαφαζάνης, τί κακοὶ ἄνθρωποι εἶναι αὐτοὶ οἱ καπελάδες, οἱ ὑπουργοὶ καὶ οἱ πολιτικοὶ καὶ πῶς πολεμαίει ὁ ἓνας νὰ βγάλῃ τοῦ ἄλλου τὸ μάτι· εἰάν ἐσυλλημβάναμεν κανένα χωριάτην ἢ κανένα ἄλλον παληάνθρωπον οἰκοκύρην, κανεὶς δὲν θὰ μᾶς ἐκυνηγούσε καὶ θὰ ἐπέρναμεν τὴν ἐξαγορὰν μὲ ὅλην τὴν εὐκολίαν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπιάσαμεν ἓνα βουλευτὴν καὶ ἄλλοτε ὑπουργὸν καὶ δὲν εἶναι οἱ φίλοι του εἰς τὴν ἐξουσίαν, μᾶς κυνηγᾶν καὶ μᾶς στενοχωροῦν διὰ νὰ μᾶς ἀναγκάσουν νὰ τὸν χαλάσωμεν, καὶ δὲν ἤξεύρω πῶς θὰ τελειώσῃ αὕτῃ ἡ ὑπόθεσις, διότι καὶ ἂν ξαναπαῖμε τὰ ἴδια θὰ πάθουμε.

— Πρέπει, ὦρὲ Κουμπάρε, ἐπέφερεν ὁ Εὐθύμιος, νὰ μετρήσωμεν καλὰ τὸ πρᾶγμα, διότι ἡ δουλειὰ πάγει κακὰ καὶ δὲν ἔχω τὸ κεφάλι μου διὰ χάσιμον. Καὶ σεῖς, ὅπου εἴστε ἐλεύθεροι, ἡμπορεῖτε, ἂν σὰς τύχῃ καμμιὰ στενοχώρια, νὰ φύγετε καὶ νὰ γλυτώσετε, ἀλλ' ἡμεῖς, ὅπου καθόμεθα μὲ τὸν σκλάβον, εἴμεθα πολὺ χειρότερα.

Ἀκούων τὰς ληστρικὰς ταύτας ὁμιλίας καὶ σκέψεις καὶ φοβούμενος μήπως ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ τῶν ἀναγκασθῶσιν οἱ λησταὶ νὰ μὲ φονεύσωσι, τοὺς εἶπον.

— Καὶ διατί δὲν τὸ κάμνετε καὶ σεῖς ὅπως τὸ ἔκαμαν μίαν φορὰν εἰς τὴν Ἀγγλίαν διὰ νὰ ἀπαθανατίσετε καὶ τὸ ὄνομά σας;

— Καὶ τί ἔκαμαν, ἠρώτησαν εἰς τὴν Ἀγγλίαν;

Εἰς ἀπάντησιν ἐπλάσα προχείρως τὸν ἐξῆς μῦθον. «Πρὸ ἑκατὸν χρόνων, ὅτε ἦσαν λησταὶ καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, συνέλαβον πλουσιὸν τινα λόρδον, διὰ τὸν ὅποιον ἐζήτουν ἐξαγορὰν χιλίας λίρας· οἱ συγγενεῖς του ἠτοίμασαν ἀμέσως

τὴν ἑξαγοράν, ἀλλ' ὁ Δήμαρχος, ὁ ὁποῖος ἦτον ἐχθρὸς τοῦ λόρδου, ὀπλίσας πολλοὺς, κατεδίωκε καὶ τοὺς ληστὰς καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ, ὥστε δὲν ἠμπόρουν ἅ δοθῶσι τὰ λύτρα· ἀφοῦ δὲ ἐπέρασαν ὀκτὼ ἡμέραι καὶ ὅλοι αἱ γινόμεναι προσπάθειαι ἀπέτυχον, ὁ λόρδος ἐπρότεινε εἰς τοὺς ληστὰς νὰ τὸν ἀφῆσωσιν ἐλεύθερον καὶ τοῖς ἔδωκε τὸν λόγον τῆς τιμῆς του, ὅτι ἅμα ὑπάγῃ εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ παύσῃ ἡ καταδίωξις, θὰ τοὺς στείλῃ τὰς λίρας· οἱ λησταὶ ἐπίστευσαν εἰς λόγους του καὶ τὸν ἀπέλυσαν, οὗτος δὲ πιστὸς εἰς τὴν ὑπόσχασίν του ἀπέστειλε μετὰ πάντα ἡμέρας τὰ λύτρα.

— Ἐδῶ ἀρεντικὸ, εἶπεν ὁ Κουμπάρης, δὲν εἶναι Ἀγγλία καὶ τέτοια πράγματα δὲν γίνονται.

— Τί πειράζει, ἐπέφερον ἐγὼ, ἐὰν δὲν ᾔναι Ἀγγλία; εἰς ὅλον τὸν κόσμον ὑπάρχουν φρόνιμοι καὶ τίμιοι ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι, ὅταν δίδουν τὸν λόγον των, προτιμοῦν νὰ χαθοῦν παρά νὰ φανοῦν ψεῦσται· ἔπειτα, καθὼς φέρεται σήμερον ἡ ἐξουσία, ἐγὼ παρατηρῶ, ὅτι τρέχει κίνδυνον καὶ ἡ ζωὴ μου, καὶ ἡ ἑξαγορά καὶ οἱ συγγενεῖς μου, οἱ ἑποιοὶ τὴν φέρουν, ἐπομένως ἐὰν ἀπόφασ' σθε σεῖς νὰ κάμῃτε μίαν γενναίαν πράξιν, ἡ ὁποία ἐξασφαλίζει τὴν ζωὴν ἐμοῦ καὶ τῶν συγγενῶν μου, δὲν θὰ θελήσω καὶ ἐγὼ νὰ φανῶ κατώτερος ἀπὸ σᾶς καὶ νὰ μὴ σᾶς στείλω τὴν ἑξαγοράν.

Ἐνῷ ἐλέγομεν ταῦτα, ἤλθε δρομαίως πρὸς ἡμᾶς ὁ Πέτρος, ὁ ὁποῖος εἶχε τοποθετηθῇ εἰς ἀπόστασιν ἑκατὸν περίπου βημάτων καὶ πνευστιῶν ἐκ τοῦ δρομοῦ.

— Τραβηχθῆτε, εἶπε, διότι ἐρχονται ἀπὸ κάτω ἄνθρωποι.

Εἰς τὸ ἀκούσμα τούτου ἠγέρθημεν μετὰ σπουδῆς ὅλοι καὶ ἀρπάσαντες ὅτι ἠδυνήθη ἕκαστος ἐκ τῶν πραγμάτων, ἀπεσύρθημεν ἱκανὰ βήματα ἀπὸ τῆς ὁδοῦ (διότι εἰς τὸ μέρος, ἐνθα ἐμένομεν, διήρχετο ἡ ὁδὸς) καὶ ἐκρύβημεν ἐπισθεν θάμνων.

Μετὰ τὴν διάβασιν τῶν ὁδοιπόρων μὲ ἀφῆκαν οἱ λησται με μόνον τὸν Νικόλαν καὶ ἀπομακρυνθέντες ὀλίγα βήματα διεσκέπτοντο περὶ τοῦ πρακτέου. Παρήλθον ἐν τῷ μεταξὺ ὁλοκλήρῳ ὥρῃ, τὰς ὁποίας διήλθον ὑπὸ τῷ κράτος τῆς μεγαλειτέρας ἀγωνίας, ὅτε προσελθὼν ὁ Λαφαζάνης μοι εἶπε.

— Μολονότι προβλέπομεν, ὅτι εἶναι μεγάλος κίνδυνος νὰ γυρίσωμεν εὐθὺς ὀπίσω μὲ τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ἔλαβεν ἡ ἐξουσία, μὴ ὅλα ταῦτα διὰ νὰ μὴ σε βατανίσωμεν περισσότερον, ἀπεφασίσσαμεν νὰ υπάγωμεν κατὰ τὴν Ζούρτσαν, ὅπου ἡκούσαμεν, ὅτι ἐπῆγεν ὁ Φωτόπουλος. Γράψε λοιπὸν εἰς αὐτὸν γράμμα καὶ εἰπέ του νὰ φέρῃ τὴν ἐξαγορά· ἐάν ὁμοῦς ἐφυγεν ἀπὸ τὴν Ζούρτσαν, ἡ βλέπη ὅτι δὲν εἶναι εὐκολία ἀπὸ τὰ ἀποσπάσματα, δὲν πρέπει νὰ κινηθῇ, ἀλλὰ νὰ περιμένῃ νὰ γράμματα ἡ εὐγενία σου καὶ τὰ ἄλλα παιδιὰ θὰ σταθῇτε ἐδῶ τριγύρω ἕως νὰ γυρίσωμεν καὶ ἡμεῖς, διότι δὲν βαστάς νὰ υπάγῃς πῶς εἰς τὰ ἔλατα· τὸ μεγαλειτέρον κακὸ εἶναι, ὅτι τὸ φεγγάρι βαστά ὅλην τὴν νύκτα καὶ μεγαλειτέρον ἐχθρὸν ἀπὸ τὸ φεγγάρι δὲν ἔχομεν ἡμεῖς οἱ κλέφταις.

Ἐγραψα λοιπὸν ὑπὸ τῷ φῶς τῆς Σελήνης τὴν ἐπομένην ἐπιστολήν.

Ἀδελφε !

Ἐπανῆλθον ἀβλαβεῖς οἱ φίλοι καὶ εἶναι ἐντελῶς εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴν διαγωγὴν σου. Ἐγὼ ἐνφ' ὅσας εὐγνωμονῶ διὰ τῆς θυσίας καὶ προσπαθείας σας, εἶμαι λίαν ἀγανακτησόμενος κατὰ τῶν ἀχρείων ὀργάνων τῆς ἐξουσίας, τὰ ὁποῖα ὅσας ἐμπόδισαν νὰ κάμντε τὴν ἐξαγοράν ὑπομονή ! Ἐμαθα, ὅτι ἐπῆγες εἰς Ζούρτζαν· ἐάν μὲνης ἀκόμη αὐτόθι μὲ τὰ χρήματα καὶ βλέπῃς ὅτι

ἔπαυσαν αἱ καταδιώξεις, κάμε τρόπον νὰ τὰ παραδώ-
σης μίαν ὥραν ἀρχήτερα εἰς τοὺς φίλους, οἱ ὅποιοι θὰ
σοὶ ἀποστέλουν νέας περὶ τούτου ὀδηγίας, ἀλλὰ χρειά-
ζεται μεγάλη προσοχὴ νὰ μὴ προδοθῇτε καὶ πάλιν καὶ
χαθῶ ἀδίκως· ἀπορῶ δὲ πῶς ἐπροδόθητε καὶ αὐτὴν τὴν
φορὰν καὶ συνέβησαν τόσα σκάνδαλα!

Ἐὰν ἀναχωρήσης εἰς Φιλιατρά, ἢ ἐὰν βλέπης, ὅτι
δὲν εἶναι εὐκολία νὰ ἐξαχθοῦν αὐτόθεν μυστικά καὶ μὲ
ἀσφάλειαν τὰ χρήματα, θέλεις περιμείνει νεωτέρα ἐπι-
στολὴν μου διὰ νὰ ὀδηγηθῇς τι νὰ κάμῃς.

Καταβάλετε πᾶσαν ἐνέργειαν νὰ παύσῃ ἡ κίνησις τῶν
στρατιωτικῶν ἀποσπασμάτων καὶ νὰ λείψουν αἱ παγά-
ναι εἰς τοὺς Νομοὺς Μεσσηνίας καὶ Ἀχαΐας, διότι ἄλ-
λως κινδυνεύω.

Σὲ ἀσπάζομαι μετὰ τῆς Τασοῦς καὶ ὅλων τῶν οἰκείων,
καὶ ἔχετε τὰς ἐλπίδας εἰς τὸν Θεόν. Εἰς τὴν ὑγείαν
εἶμαι καλά.

14 Αὐγούστου 1866.

Ἀδελφός σου

Σ. Σωτηρόπουλος

Σοὶ γράφω ὑπὸ τὸ φῶς τῆς Σελήνης

(Προσοχὴ καὶ μυστικότης)

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνθρωπος, δι' οὗ ἐμελλε νὰ κομισθῇ αὕτη,
δὲν ἐσύμφερε, δι' αὗς λόγους ἐξέθεσα ἀλλαχθοῦ, νὰ πορευθῇ
ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸν Φωτόπουλον, ὅστις ἦτο ἐνδεχόμεν καὶ
νὰ ἀνεχώρησεν ἐκ Ζούρτσας, ἐσώκλεια τὴν ἐπιστολὴν αὐ-
τὴν εἰς ἄλλην ἀπευθυνομένην πρὸς τὸν Βουλευτὴν Ὀλυμ-
πίας κ. Κωνστ. Οἰκονομόπουλον, τὸν ὅστις παρεκάλουν νὰ
ἐγχειρίσῃ τὴν συνημμένην πρὸς τὸν Φωτόπουλον, ἐὰν δια-
μένη ἐκεῖ, ἄλλως νὰ τὴν στείλῃ δι' ἐπίτηδες πεζοῦ εἰς Κυ-
παρισσίαν ἢ Φιλιατρά· παρεπονούμενην δὲ πικρῶς διὰ τὴν γι-

νομένην καταδίωξιν καὶ παρεκάλουν· αὐτὸν γὰρ μεταχειρισθὴ
πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ἐπίβροχον πρὸς κατάπαυσιν αὐτῆς· ἐπὶ τέ-
λους προσέθηκεν τὴν παράκλησιν· ὅτι μοι πέμψῃ βιβλίον τι
πρὸς διάσπασιν τῆς ῥοικωδούς θυθυμίας, ἐξ ἧς ὑπέροπτε
ἐκύριευσθῇ.

Ἐλαβεν ὁ Λαφαζάνης τὰς ἐπιστολάς, ἐκάλεσε τὸν Ἀλέ-
ξη καὶ τὸν Μάρκον καὶ τοὺς εἶπε· νὰ ἐτοιμασθῶσι διὰ νὰ
ἀναχωρήσωσιν αὐέσως καὶ νὰ ὑπάγῃσι ὀλίγον· παρέχει νὰ
πιάσων ἡμερὶ διὰ τὴν αὔριον.

— Ἀφοῦ δὲν ἔχετε σκοπὸν, ἡρώτησα, νὰ τραβήξῃτε
πολύ, διατὶ δὲν κάθεσθε ἀπόψε μαζί μας;

— Ἐάν δὲν εἶχομεν αὐτὸν τὸν χωριάτην, ἡμπορούσαμεν
νὰ μείνωμεν, ἀλλὰ τώρα δὲν ἔχομεν ἐμπιστοσύνην, διότι
ἡμπορεῖ ἢ ὁ ἴδιος ἢ κανένας σύντροφός του, ἀφοῦ μᾶς ἰδῇ
ὅλους συνάγμένους, νὰ μᾶς προδώσῃ καὶ νὰ ἐλθουν νὰ μᾶς
κτυπήσουν, ἐνῷ, ὅταν δὲν ἦμεθα ὅλοι μαζί, δὲν τολμοῦν νὰ
τὸ κάμουν, διότι, ἂν προδώσουν μερικοὺς, ἐρχόμεθα οἱ ἄλλοι
καὶ τοὺς κατακλύπτουεν. Βλέπεις, Κ. Σωτηρόπουλε, ὅτι δὲν
τρέχομεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὰ τυφλά, ἀλλ' ἀκούοντες τί ἔπαθαν
ἄλλοι παλαιότεροι θυντίχνῃται, λαμβάνομεν τὰ μέτρα μας
καὶ φυλαγόμεθα. Τὸ ἴδιον κάμνομεν καὶ ὅταν στέλνωμεν τὴν
νύκτα δύο ἢ τρεῖς συντρόφους εἰς ταῖς σπάναις διὰ νὰ πάρουν
φωμὶ. Ἀφοῦ πάρουν τὸν φωμὶ καὶ ἀπομακρυνθοῦν ὀλίγον ἀπὸ
τὴν σπάνην, κρύβεται ἓνας καὶ παρατηρεῖ, μήπως τοὺς πα-
ρακολουθήσῃ μυστικῶς κανένας τσαπάνης καὶ ὀδηγούμενος
ἀπὸ τὸν κύριον τῶν βημάτων ὑπάγῃ ἕως ἐκεῖ, ὅπου μένει
ὅλη ἡ συμμορία, καὶ ἔπειτα μᾶς προδώσῃ, διότι ἔχομεν πα-
ραδείγματα, ὅτι πολλοὶ ληστρικαὶ συμμοριαὶ ἐπροδόθησαν
κατ' αὐτὸν τρόπον καὶ ἐξωγνώθησαν.

Ἦτον ἤδη ὥρα 2 μετὰ τὸ μεσονύκτιον, ὅτε ὁ Λαφαζάνης

τίαν, ἀλλ' ἕνεκα τῶν ἀκαταλλήλων χρεῶν τῆς ἐξουσίας. Οἱ λησταί, ἔλεγον, ἐν ἑμαυτῷ, εἶναι οὐκ ἐχθροὶ τῆς κοινωνίας καὶ δὲν δύνανται νὰ πῶσιν ἄλλως, εἰμὶ ληστεύοντες καὶ αἰχμαλωτίζοντες τοὺς πολίτας, ἀλλ' ἡ ἐξουσία, εἰς τὴν ὁποίαν πληρόνομεν τοὺς φόρους μας καὶ ἡ ὁποία ἔχει καθήκον νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ζωὴν καὶ τὴν περιουσίαν μας, εἶναι ἀσυγχώρητον, ἀφοῦ δὲν τὴν ἱκανότητά γὰ μᾶς ἀσφαλίσῃ ἀπὸ τοῦ εὐχρήστου τῆς κοινωνίας ἐχθροῦ, νὰ μὴ μᾶς ἀφίη νὰ μεταχειρισθῶμεν τὰ ἴδια ἡμῶν μέσα πρὸς σωτηρίαν μας. Περὶ τὴν δειλὴν ἐβρεξεν ὀλίγον, πρὸ δὲ ἐσπέρας ἐξελθόντες ἐκοιμήθημεν ὑπὸ τὴν αὐτὴν πλάτανον, εἰς τὴν ὁποίαν εἴχομεν κοιμηθῆ καὶ τὴν παρελθούσαν νύκτα.

16-17 ΑΙΤΟΥΣΕΤΟ

Δύο ὥρας πρὸ τῆς Ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου με ἐξύπνητεν ὁ Εὐθύμιος, λέγων, ὅτι θὰ κάμωμεν ὀλίγον ὁρόμον διὰ νὰ εὐρωμεν ἄλλο ἡμέρι, διότι εἰς τὸ χθεσινὸν ἤμπορεῖ νὰ μᾶς εἶδε κανεὶς ἐτυλίχθην λοιπὸν κατὰ τὸ σύνηδες με τὸ κίλιμιον καὶ ἤρχισαμεν νὰ ὁδοιπορῶμεν ἐντὸς τῶν ἀραβοσίτων, ἀλλ' ἕνεκα τῆς βροχῆς, ἡ ὁποία εἶχε πέσει τὴν προτεραίαν, καὶ τῆς ἀφθόνου ὁρόσου, ἡ ὁποία ἐπιπτε καθ' ὅλην τὴν νύκτα, τὰ φύλλα τῶν ἀραβοσίτων ἦσαν πλήρη ὕδατος καὶ ἐβράχισαν τὰ φορέματά μου ὥς νὰ ἦμην ἐκτεθειμένος εἰς τὴν βροχὴν. Μετὰ μιᾶς ὥρας περιπλάνησιν εὐρομεν ἐντὸς τῶν ἀραβοσίτων μικρὸν χέρσωμα καλυπτόμενον ὑπὸ λύγων καὶ ἔχον ἑκτασιν ἐνὸς μολίσ-στρέμματος, εἰς τὸ ὅποιον καὶ εἰσῆλθαμεν ἐστρωσα τὸ κίλιμιον καὶ τυλιχθεὶς μετ' ὁράπλωμα ἐκοιμήθη, ὅτε δὲ ἐξύπνησα ἠσθάνθην, ὅτι ἦμην κάθυγρος, πρὸ πάντων ἀπὸ τὰ γόνατα καὶ κάτω, ἐξέβαλον λοιπὸν τὰ υποδήματά μου, τὰ ὁποία δὲν εἶχον ἐκβάλει καθόλου ἀπὸ

τοὺς πόδας μου ἀφ' ἧς ἠχμαλωτίσθην, καὶ ἐπειδὴ εἶδον, ὅτι αἱ κάλπασαι ἦσαν πολὺ βρεγμέναι, ἐξέβαλον καὶ ταύτας καὶ τὰς ἐξέθηκα εἰς τὸν ἥλιον.

Ὁ ἡλιαρὸς ἐν πούτοις ἦτον λίαν θερμὸς καὶ αἱ λύγραι δὲν ἠδύναντο, καὶ μὰς προσφύλαττωσι καθόλου ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας αὐτοῦ. Δὲν εἶχομεν τροφήν εἰμὴ μόνον ἄρτον καὶ ποτὸν ὀλίγον ὕδωρ, τὸ ὅποτον ἐθερμαίνεται ἐντὸς τῆς μαύρης σιᾶλης, εἰς τρόπον ὥστε πινόμενον ἐπροξένει ναυτίαςιν· αἱ ἡμέραι μοι ἐφαίνοντο ἀτελεύτητοι, καὶ μὴ ἔχων νὰ ἀναγνώσω οὔτε νὰ γράψω, ἀπήγγελλον σιγαλῇ τῇ σωνῇ ὅλας τὰς προσευχάς, ὅσας ἐγνώριζον ἐκ στήθους, καὶ ἐμελέτων ἐν τῇ διανοῇ μου διάφορα ἀντικείμενα καταρώμενος πάντοτε τὴν ἐξουσίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπέδιδον τῶν δεινῶν μου τὴν παράτασιν.

Τὴν νύκτα ἐξεληθόντες τῶν θάμνων ἐκοιμήθημεν εἰς παρακειμένην πλάτανον καὶ τὴν ἐπισύσαν ὃ ἡμερεύσαμεν εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν· εἵμεθα δὲ ὑποχρεωμένοι νὰ σπρώμεν ἄκραν σιωπὴν καὶ νὰ μένωμεν ὑπτιοί, διότι ἤκούοντο περὶ ἡμῶν ἄνθρωποι περιφερόμενοι ἐντὸς τῶν ἀγρῶν τῶν. Ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἤρχετο πρὸς ἡμᾶς ὁ Πέτρος καὶ μᾶς ἐδίδε πληροφορίας περὶ τῶν κινήματων τῆς ἐξουσίας, μᾶς ἔφερε δὲ καπνὸν, ἄρτον καὶ τυρὸν, μόνον δὲ περὶ τὴν μεσημβρίαν τῆς 17 μᾶς ἔφερεν ὀλίγον κρέας καὶ τρία ὠά. Συχνὰ παρεπονείτο ὁ Εὐθύμιος διὰ τὴν κακὴν τοῦ καπνοῦ ποιότητα, λέγων, ὅτι ἦτο συνειθισμένος νὰ πίνῃ καπνὸν ὁ ποῦ δὲν ἐγλωσσάζονταν. Ἐνίοτε ἔκαμνε μικράς ἐκδρομὰς καὶ ὁ Νικόλας διὰ νὰ λαμβάνῃ ἀκριβεστέας πληροφορίες.

Τὴν ἐσπέραν τῆς 17 Αὐγούστου ἐπανήλθομεν εἰς τὴν πλάτανον, ὑπὸ τὴν ὅπου ἄν εἶχομεν κοιμηθῇ τὴν νύκτα τῆς 14 πρὸς τὴν 15 τοῦ μηνός, ἐκεῖ δὲ ἀφήτας ἐμὲ καὶ τὸν Εὐθύμιον, ἀνεχώρησεν ὁ Κουμπάρος μετὰ τοῦ Νικόλα, ὅπως μά-

θωσιν, ὡς ἔλεγον, εἰδοσὶν τίνα ἀπὸ τῶν παιδῶν, διότι εἶχον ἤδη
παρῆλθαι τρία ἡμερόνυχτα ἀπὸ τῆς θαλάσσης, αὐτῶν καὶ
τίποτε δὲν εἶχομεν μάθει. Μετὰ τεσσαρῶν ὥρων ἀποῦσιαν
ἐπανεληθὼν δὲ Κουμπάρης μᾶς εἶπεν, ὅτι μολὶς σήμερον κα-
τῶρθωσαν τὰ παιδιὰ ἀνὰ ἑυρου ἀνθρώπων καὶ ἀνὰ στείλουν τὰ
γράμματα πρὸς Ἰουδαίους καὶ παρσιωρίτην ἀνέρχομένη. Πα-
ρασκευὴ πρὸς παράδοσιν αὐτῶν λυτρώμεθα νοσοῦν ὅτι, φησὶ νο-

18. Αἴτιον τοῦ

Περὶ τὴν πρώτην εἰσηλθόμεν εἰς τὸν τόπον, ἐνθα εἶχομεν
διημερεύσει κατὰ τὴν 15 Αὐγούστου, ἐφθασε δὲ καὶ ὁ Νικό-
λας, ὅστις μᾶς ἀνῆγγειλεν, ὅτι τὰ παιδιὰ ἔλαβον τὴν ἀπάν-
τησιν ἀπὸ τὸν Φωτόπουλον καὶ ὅτι αὐρίον τὸ ἐσπέρας μολὶς
νυκτώσῃ θὰ ἐνταμώσῃν καὶ θὰ λάβουν τὰ χρήματα. Ἡ εἰ-
δησις αὕτη μὲ ἐνέπληρε χαρᾶς καὶ ἐπίστευσα, ὅτι ἤγγικε τὸ
τέλος τῶν θειῶν μου προσκόμματα νέα ἐκ μέρους τῆς ἐξου-
σίας δὲν ἐφόδύμην πλέον, διότι, ὅσα καὶ ἂν ἐγείναν εἰς τὴν
πρώτην ἀπόπειραν, τὰ ἀπέδιδον εἰς τὴν ἀνοησίαν ὑποδεεστέ-
ρου τινὸς ὑπαλλήλου καὶ δὲν εἶχον ἀμφιβολίαν, ὅτι αἱ ἀνώ-
τεραι Ἀρχαὶ ἔλαβον τὰ ἀνγκαῖα μέτρα, ὅπως μὴ ἐπαναλη-
φθῶσι καὶ πάλιν τὰ αὐτά. Ἀπ' ἐτέρου καὶ ὁ τόπος, εἰς ἐν
ἐπρόκειτο νὰ διημερεύσωμεν, δὲν εἶχε σύγκρισιν μὲ τὸν ἄλ-
λον, εἰς ὃν διημερεύσαμεν κατὰ τὰς δύο προλαβοῦσας ἡμέρας,
διότι ἐν αὐτῷ ὑπῆρχε παχεῖα σκιά καὶ ἡδυνάμην νὰ καθήμαι
ἔφερε δὲ ὁ Νικόλας καὶ κρέας, ὥστε τὴν ἡμέραν ἐκείνην
ἡμην ἄρκετὰ εὐχάριστος καὶ διὰ πρώτην φορὰν ἐκέρδισα
τὸν Εὐθύμιον εἰς τὴν χαρτοπαίγνιον. Δις ἡ τρίς ἐν τῷ διαστή-
ματι τῆς ἡμέρας ἐπαράχθημεν ὀλίγον, διότι γεωργοὶ διῆλθον

πολύ πλησίον καὶ ἐφοβήθημεν μήπως οὗτοι μᾶς ἴδωσι.

— Ἡ πλάτῃ, ἔλεγεν ὁ Εὐθύμιος, εἶναι σὰν καλὴ, διότι δείχνει, ὅτι τὰ χρήματα ἔγυραν καὶ ἔρχονται πρὸς τὸ μέρος μας, ἀλλὰ εἶναι ἀποκάτω δύο κλωναὶς καὶ τοῦτο δηλοῖ, ὅτι δύο ἄνθρωποι τρέχουν διὰ νὰ τὰ ἐμποδίσουν, καὶ φοβεῖμαι μὴ μᾶς κάμουν καμμίαν χαλάστραν.

Ἀποῦ ἐνύκτωσε, προστελθὼν ὁ Κουμπάρος, μοι εἶπεν· αὐριον τὸ βράδυ, ἀρεντικό, εἶναι προσδοκιωσιμένον διὰ νὰ ἔλθουν οἱ ἐδικοί σου καὶ νὰ δώσουν τὰ χρήματα. Εὐσήμεν λοιπὸν εὐλογον νὰ τραβήξωμεν ἀπὸ μερικὸν δρόμον καὶ νὰ πλησιάσωμεν κατὰ τὸ μέρος, ὅπου στέκουν τὰ παιδιὰ, ὥστε ἅμα λάβουν τὰ χρήματα νὰ μᾶς ἀνταμώσουν καὶ νὰ σὲ ἀπολύσωμεν τὸ ἴδιον βράδυ, διότι ἐσφίχθησαν πολὺ τὰ πράγματα ἀπὸ τὴν καταδίωξιν.

Μετ' ἀνεκφράστου χαρᾶς ἤκουσα τοὺς λόγους τοῦ Κουμπάρου, καὶ ὅτε ἐτέθημεν εἰς ὁδοποιάν, ἐβαδίζον μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν, διότι ἐνόμιζον, ὅτι ἐπανέρχομαι πλέον εἰς τὸν οἶκόν μου. Ἐβαδίσσαμεν ἐπὶ μίαν περίπου ὥραν διευθυνόμενοι πρὸς τὰ κάτω, μᾶς συνώδευε δὲ καὶ ὁ Πέτρος φέρων ἐπὶ τῶν ὤμων του τὸ ἐράπλωμα καὶ τὸ κιλίμιον εἰς τὰ πρὸς ἀριστεράν ἡμῶν κείμενα ὄρη τῆς Ὀλυμπίας, πολλὰ πυρὰ καίόμεναι, κατεστόλιζον αὐτὰ καὶ παρίστανον μεγαλοπρεπὲς θέαμα.

Ἀπαντήσαντες τὴν ξηρὰν κοίτην μικροῦ τινος χειμάρρου, ἐστάθημεν καὶ ἀνεχώρησεν ὁ Κουμπάρος καὶ ὁ Νικόλας διὰ νὰ ἐνταμώσωσι τοὺς φίλους των καὶ ἐρευνήσωσι ποῦ ἀσφαλέστερον ἡδυνάμεθα νὰ διημερεύσωμεν, ἀλλ' ἐπανῆλθον μετὰ παρέλευσιν τριῶν ὥρῳ· λίαν τεταραγμένοι καὶ ἀπνευστί, «σηκωθῆτε, εἶπεν ὁ Κουμπάρος, καὶ τραβάτε ὀπίσω ἅπ' ἐκεῖ, ὅπου ἔλθομεν.» Οἱ λόγοι οὗτοι μὲ ἐλύπησαν τὰ μέ-

γιστα, ἐξέλαβον ὡς κακὸν οἰωνὸν τὸ νὰ στραφῶμεν εἰς τὰ ὀπίσω, ἐνῶ ἐπερίμενον νὰ ὑπάγωμεν ἀκόμῃ ἐμπρὸς καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς στιγμῆς ἐθεώρησα ὡς ματαιωμένην καὶ τὴν δευτέραν τοῦ Λαφαζάνη ἀποστολὴν. Μετ' Ἰσῆς δυσαρεσκείας ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους, καὶ ὁ Εὐθύμιος, ὅστις εἶχε νυστάξει πολὺ καὶ ἐπερίμενεν ἀνυπομόνως τὴν ἐπάνοδον τῶν συντρόφων τοῦ διὰ νὰ κοιμηθῇ, ἤρχισε δὲ νὰ βλασφημῇ καὶ νὰ ὑβρίζῃ, ἀλλ' ὀλίγαι λέξεις, τὰς ὁποίας τῷ εἶπε κατ' ἰδίαν ὁ Κουμπάρος, ἤρκεσαν νὰ τὸν καθητυχάτωσιν. Ἐλάβομεν τὴν αὐτὴν ὁδόν, δι' ὧς εἰχομεν ἔλθει, μεθ' ἡμισείας δὲ καὶ ἐπέκεινα ὥρας ὁδοιπορίαν ἐστράφημεν πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ περιπλανηθέντες ἐπὶ μίαν ὥραν ἐντὸς τῶν ἀραβοσίτων ἐφθάσαμεν εἰς τὴν δεξιὰν ὄχθην ποταμοῦ ἀρκετὰ μεγάλου καὶ ἐκεῖ ἐκοιμήθημεν.

19 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Περὶ τοῦ τέλους τῆς νυκτὸς εἰσήλθομεν εἰς τοὺς παρακειμένους ἀγρούς ἀραβοσίτων καὶ οἱ συνοδοιποροὶ μου ἐξέλεξαν τινὰ, ὅστις εἶχε ποτισθῇ τὴν προτεραίαν, λέγοντες, ὅτι μὴ ἔχοντος ἀφορμὴν τοῦ ἰδιοκτήτου νὰ εἰσέλθῃ ἐντὸς αὐτοῦ δὲν εἶναι φόβος νὰ μᾶς ἴδῃ κανεὶς. Ἀλλὰ πῶς νὰ σταθῶ ἐγώ, καὶ μάλιστα πῶς νὰ κατακλιθῶ εἰς ἔδαφος, τὸ ὅποιον δὲν ἦτο εἰμὴ βορβόρος; ἀλλὰ καὶ τί νὰ κάμω; ὅχι μόνον διὰ τοὺς ληστεάς, ἀλλὰ καὶ δι' ἐμὲ τὸ ζήτημα τῆς ἀσφαλείας προηγέτο ὅλων τῶν ἄλλων· ὅθεν ἐστρώσα τὸ κιλὶμι ἐπὶ τοῦ βορβόρου καὶ κατεκλίθην τυλιγμένος μὲ τὸ ἐφάπλωμα, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθην νὰ κοιμηθῶ. Μετ' ὀλίγον ἀνέτειλε καὶ ὁ ἥλιος λίαν καυστικὸς, καθ' ὅτον δὲ ἀνυψοῦτο εἰς τὸν ὀρίζοντα,

κατὰ τοσοῦτον αἱ ἀκτῖνες αὐτοῦ ἀπέβαινον καστικώτεραι διὰ τοῦτο ἐφόρουν ἀδιαλείπτως τὸ σκιάδιόν μου καὶ ἐπληθίζον τὴν κεφαλὴν μου πότε εἰς ἓν καὶ πότε εἰς ἄλλο στέλεχος ἀραβοσίτου διὰ νὰ προφυλάττω μέρος τοῦλάχιστον αὐτῆς ἀπὸ τὸν ἥλιον.

Ὡς εὐρίσκαμην εἰς αὐτὴν τὴν ἀγωνίαν, ἤκουσα αἶφνης, ὅτι προσῆλθεν ἄνθρωπος εἰς τὸ μέρος, ἔνθα ἦτο τοποθετημένος ὁ Κουμπάρος μετὰ τοῦ Νικόλα. Τοῦτο ἀκούσας καὶ ὁ Εὐθύμιος ἐρρίψεν ἐπάνω μου τὴν κάπαν καὶ μοι εἶπε νὰ ἐκβάλω τὸ σκιάδιον διὰ νὰ μὴ ἐννοήσῃ ὁ προσελθὼν, ὅτι ἐφόρουν εὐρωπαϊκά. «Κάθησε, μπραζέρη, εἶπεν ὁ Κουμπάρος πρὸς τὸν χωρικόν, καὶ μὴ φοβῆσαι, τί γυρεύεις ἐδῶ μέσα;»

— Ἐπερνοῦσα, ἀπεκρίθη ὁ χωρικός, διὰ νὰ ὑπάγω νὰ βάλω τὸ νερόν νὰ ποτίσω τὸ ἀραποσίτι μου, ὅπου εἶναι ἐδῶ παρακάτω.

— Κάθητε τώρα μαζί μας, ἐπέφερεν ὁ Κουμπάρος, καὶ τὸ ποτίζεις αὐρίον.

Αἰσθανόμενος ἀνυπόφορον στενοχωρίαν, ἡρώτησα τὸν Εὐθύμιον, ἂν θὰ τὸν κρατήσουν πολλὴν ὥραν, αὐτὸς δὲ μοι ἀπήντησεν, ὅτι θὰ τὸν κρατήσουν ὅλην τὴν ἡμέραν. «Ἄλλ' ἐγὼ θὰ σκάσω ἀπὸ ζέστην, ἐπέφερον». — «Καὶ ἄλλοτε σοῦ εἶπα, ἀπεκρίθη ὁ Εὐθύμιος, ὅτι ἡ τέχνη μας δὲν ἐξετάζει ζέστους καὶ κρύους». Μ' ὅλα ταῦτα βλέπων τὴν ἀγωνίαν μου ἐκοψε στελέχη τινὰ ἀραβοσίτων καὶ τὰ ἐνέπηξεν εἰς τὸ ἔδαφος τὸ ἐν πλησίον τοῦ ἄλλου, ὥστε ἀπετελέσθη ἀσθενὴς τις σκιά, ἥτις μὲ ἀνεκούφιζεν ὀλίγον. Μετὰ τοῦτο ἐπῆγε καὶ ὁ Εὐθύμιος εἰς τὸ μέρος, ἔνθα ἐκάθηντο οἱ ἄλλοι, καὶ ἐχαιρέτητε τὸν χωρικόν, ὅστις ἔλαβε τὴν περιέργειαν νὰ ἐρωτήσῃ, τί ἄνθρωπος εἶναι αὐτὸς ὁ ἄλλος, ὅπου

κάθεται παρακάτω, ἐννοῶν ἐμέ. Φυγόδικος σύντροφός μας εἶναι καὶ αὐτός, ἀπεκρίθη ὁ Εὐθύμιος.

— Ἀλλὰ διατί κάθεται χωριστὰ, ἠρώτησεν ὁ χωρικός καὶ ὅεν ἔρχεται ἐδῶ.

— Ἀρρώστησεν ὀλίγον ἀπῆντησεν ὁ Εὐθύμιος, καὶ ἔπειτα εἶναι ἀπὸ τοῦτα τὰ μέρη καὶ φοβεῖται μὴ γνωρισθῇ.

Περὶ τὴν μεσημβρίαν ἔφαγον ὀλίγον ἄρτον, ἡθέλησα δὲ νὰ πῖω καὶ ὕδωρ, ἀλλ' ἡ μαύρη φιάλη, τὴν ὁποίαν εἶχουμεν γεμίσει ἀπὸ πρωίας ἐκ τοῦ ποταμοῦ, ἔμενεν ἐκτεθειμένη εἰς τὸν ἥλιον καὶ τὸ ὕδωρ δὲν ἦτο ἀπλῶς θερμὸν, ἀλλ' εἶχε καταντήσει σχεδὸν βραστόν· ἐπειδὴ δὲ μετὰ παρέλευσιν ὥρων τινῶν κατεξηράνθη τὸ στόμα μου καὶ ἡσθάνθην ἀπόλυτον τὴν ἀνάγκην νὰ καταβρέξω ὅπωςδῆποτε τὸν λάρυγγά μου, ἔβρεξα ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὕδατος τὸ μανδῆλίόν μου καὶ περιετύλιξα τὴν φιάλην, ἐπανέλαβον δὲ τοῦτο τρίς καὶ οὕτω τὸ περιεχόμενον ὕδωρ ἀπέβαλε μέρος τῆς θερμότητός του καὶ ἡδυνήθην νὰ πῖω ὀλίγον. Οὐδέποτε εἰς τὸ διάστημα τῆς αἰχμαλωσίας μου ἔστενο χωρήθην περισσότερον, οὐδεμία δὲ ἡμέρα μοὶ ἐφάνη μεγαλειτέρα τῆς 19 Αὐγούστου.

Τέλος πάντων ὁ ἥλιος ἔφθασε εἰς τὴν δύσιν του, βλέπων δὲ αὐτὸν ἐκλείποντα ἀπὸ τοῦ ὀρίζοντος, ὕψωσα χεῖρας ἐκείτιδας πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἠυχθήην νὰ μὴ τὸν ἴδω ἀνατέλλοντα εἰμὶ ἐλεύθερος, διότι ἠλπίζον, ὅτι, ἅμα ἐλάμβανον αἰλησται τὰ χρήματα ἤθελον, σπεύσει νὰ ἀπαλλαχῶσιν ἀπ' ἐμοῦ. « Ἀλλοῖμονον εἰς ἐμέ ἔλεγον ἐν ὅτε καὶ ἐφρικίων ὄλος ἐὰν καὶ πάλιν τὰ ὄργανα τῆς ἐξουσίας φέρωσι προσκόμενα εἰς τὴν παράδοσιν τῶν λύτρων· δὲν πρόκειται νὰ παραταθῇ μόνον ἡ αἰχμαλωσία μου, ἀλλὰ θέλω μεταφερθῇ πεζὸς εἰς τὰ ὄρη.

Ἀπολυθέντες τοῦ χωρικοῦ, τοῦ δὲ Νικόλα μεταβάντος πρὸς ἀγεύρεσιν τῶν ἀπόντων συντρόφων, ἐξήλθομεν τῶν ἀραβοσίτων καὶ ἐδοιπορήσαντες ὀλίγον μετὰ τοῦ Πέτρου, ἀπηντήσαμεν τὸν ποταμὸν, ὅστις ἔφερε τόσον πολὺ ὕδωρ, ὥστε ἂν καὶ τὸ ρεῖθρον αὐτοῦ ἦτο διηρημένον, εἰς δύο ἔφθανε μέχρι τοῦ ὑψαλοῦ τῶν διαβαινόντων. Ὁ Εὐθύμιος ἔσχε τὴν καλωσύνην νὰ μὲ περάσῃ ἐπὶ τῶν ὤμων του, ἀλλ' ὅτε εἰμεθα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δευτέρου ρεῖθρου, ὁ Κουμπάρος, ὅστις εἶχεν ἤδη διαβῆ, εἶπεν ἀστείότητά τινα, ἐκ τῆς ὁποίας κυριευθεὶς ἀπὸ ἰσχυρὸν γέλωτα ὁ Εὐθύμιος, παρ' ὀλίγον νὰ πέσῃ μετ' ἐμοῦ, ἐκλινεν ὅμως ὀλίγον καὶ ἐβράχην μέχρι τῶν κνημῶν.

Ἐκαθήσαμεν ἐπὶ τῆς ἄχθης τοῦ ποταμοῦ, ἐνθα ὑπῆρχον εὐτραφεῖς ἀραβόσιτοι, περιμένοντες καὶ τοὺς ἄλλους, οἵτινες κατὰ τὰς παραστάσεις τοῦ Κουμπάρου ἔπρεπε νὰ φθάσωσι μέχρι τῆς 10 ὥρας M. M. Ἐξέβαλον τὰ ὑποδήματά μου, τὰ ὅποια εἶχον πληρωθῇ ὕδατος, ἐπίσης καὶ τὰς κάλτσας μου, αἱ ὁποῖαι ἔσταζον, καὶ στύψας αὐτάς τὰς ἠπλώσα διὰ νὰ στεγνώσωσιν, ἀλλ' ἐβιάσθην νὰ τὰς φορέσω ἀμέσως, διότι ὁ Εὐθύμιος μοὶ ἔκαμε τὴν παρατήρησιν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ μένω ἀνυπόδητος, καθ' ὅσον ἔμπορεῖ νὰ παρυσιασθῇ αἰφνιδικῶς ἡ ἀνάγκη νὰ φύγωμεν. Παρῆλθεν ἡ δεκάτη, ἦλθε καὶ ἡ δωδεκάτη, καὶ κανεὶς δὲν ἐφαίνετο, οἱ δὲ μετ' ἐμοῦ ἤρχισαν νὰ δυσανασχετῶσι φοβούμενοι μὴ τι κακὸν συνέβῃ εἰς τοὺς συντρόφους των.

Ἦτον ἤδη ἡ τρίτη ὥρα μετὰ τὸ μεσονύκτιον, ὅτε ἠκούσθη παρατεταμένον σύριγμα, ὁμοιάζον τὴν φωνὴν πτηνοῦ, εἰς τὸ ὅποιον ἀνταπεκρίθη ὁ Εὐθύμιος δι' ὁμοίου συρίγματος, μετ' ὀλίγον δὲ ἐράνησαν εἰς τὴν ἀπέναντι ἄχθην οἱ περιμενόμενοι λησταί. Ἰδὼν, ὅτι ἤρχοντο καὶ οἱ τέσσαρες, ἐδόξασα

τὸν Θεόν, διότι ἔμειναν ὅλοι ἀβλαβεῖς καὶ ἔπαλλε σφοδρῶς ἡ καρδιά μου, μέχρις οὗ ἀκούσω, ἐὰν ἔλαβον τὰ λύτρα. Διέβησαν τὸν ποταμὸν, τοῦ ὁποίου τὸ ὕδωρ τοὺς ἔβρεξε μέχρι τῆς ζώνης, καὶ ἦλθον πρὸς ἡμᾶς· ῥίψαντες δὲ μετ' ἀγανακτήσεως κάτω τὰ ὄπλα των. «Καλῶς σᾶς ἡύραμεν, εἶπον καὶ ἐκάθησαν, χωρὶς νὰ προσφέρουν ἄλλην λέξιν. Παρῆλθον δύο περίπου λεπτά τῆς ὥρας καὶ λύσας ὁ Εὐθύμιος τὴν σιωπὴν. Μοῦ φαίνεται, εἶπεν, ὅτι καὶ πάλιν ἀδαιανοὶ ἐγυρίσατε.

— Ἄς πάγῃ στὸ διάβολο, ἀπεκρίθη ὁ Λαφαζάνης. Δὲν εἶναι κισμέτι (πεπρωμένον) νὰ πάρωμεν παράδες καὶ ἀδίκαια παιδευσμεθα. Καί τοι μείνας ἐμβρόντητος ἀπὸ τὴν ἀπάντησιν ταύτην, ἔλαβον οὐδὲν ἥττον τὴν δύναμιν νὰ ἐρωτήσω τί ἔτρεξεν· ὅ,τι ἔτρεξε καὶ τὴν ἄλλην φορὰν, ἀπεκρίθη ὁ Λαφαζάνης· ὅλος ὁ τόπος εἶναι γεμάτος ἀπὸ ἀποσπάσματα, τὰ ὁποῖα παρεφύλαττον τοὺς ἰδικούς σου διὰ νὰ τοὺς πάρουν ἀπὸ κοντὰ, ὅταν κινήσουν, καὶ νὰ ἔλθουν νὰ μᾶς βαρέσουν. Διὰ τοῦτο δὲν ἐτολμήσεν ὁ Φωτόπουλος νὰ ἔβγῃ ἀπὸ τὴν Ζουρτσάν. Τί νὰ σοῦ εἰπῶ, Κύριε Σωτηρόπουλε, αὐτὸ ὅπου γίνεται διὰ τὴν εὐγενίαν σου, δὲν ἐγείνε διὰ κανένα ἄλλον σκλάβον, καὶ καθὼς συμπεραίνω ἐγὼ μὲ τὸ μικρό μου κεφάλι, ἡ πολὺ κακὸς ἄνθρωπος εἶσαι καὶ θέλουν νὰ σὲ ἐχδικηθοῦν, ἡ πολὺ ἱκανὸς καὶ θέλουν ἀπὸ ρθόνον νὰ σὲ βγάλουν ἀπὸ τὴν μέσην.

— Οὐτε πολὺ κακὸς, οὔτε πολὺ ἱκανὸς εἶμαι, ἀλλ' εἶχον τύχην πολὺ κακὴν, ἀπεκρίθη. Ἐγερθέντες ἀπεσπάρημεν εἰς τοὺς πρόποδας λάφου τινός, ὅτε δὲ ἐπλησίαζεν ἡ ἡμέρα, ἀνήλθομεν εἰς τὸν λάφον, ἡ ὡς τὸν ὠνόμαζον οἱ λησταὶ τσοσυγκάρι, καὶ ἐτοποθετήθημεν ὑπὸ βράχον, ὅπου κατακλιθεῖς ἐκοιμήθην μέχρι τῆς ἐννάτης.

20. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Ότε ηγγέθη, ὁ Λαφαζάνης, ὅστις ἀπὸ τῆς 6 Αὐγούστου
δεν μὲ εἶχεν ἰδεῖ ἐν καιρῷ ἡμέρας, ἠπόρησε διὰ τὴν ἀλλοίω-
σιν καὶ πρὸ πάντων διὰ τὸ μαύρισμα τοῦ προσώπου μου· ἐ-
φαίνοντο δὲ ὅλοι ἀποτεθαρρυσμένοι καὶ ἀπειρηκότες· καὶ αὐτὸς
ὁ Μάρκος, τὸν ὅποιον σπαχίως ἤκουον ἐμιλοῦντά, ἐλθὼν ὁ-
πισθὲν μου διὰ νὰ μὴ τὸν βλέπω, ἔλεγε. Δὲν ἠμπούρετε, γοι-
στιανέ, νὰ φυγῆς ἐκεῖνο τὸ βράδυ ἀπὸ τὸ κτήμα σου διὰ νὰ
μὴ βασανίζωμεθα καὶ ἡμεῖς!

Επανελάθον καὶ πάλιν τὴν πρότασιν νὰ μὲ ἀπολύσωσι.
καὶ νὰ τοὺς νεύω ἔπειτα νὰ λύτρα, υπενθυμίζων τὸ παρά-
δειγμα τῶν ληστῶν τῆς Ἀγγλίας, ἀλλὰ δὲν ἐγένετο δεκτὴ.
Θέλομεν νὰ γυμνασῶμεν τὸν Κόσμον, εἶπεν ὁ Λαφαζάνης,
εἰς τὰς αἰχμαλωσίας καὶ δὲν πειράζει, ἂν κοποῦν καὶ μερικὰ
κεφάλια καὶ μάλιστα κεφάλια ὑπουργῶν, ὅπου προκηρύττουν
καὶ τάζουν χιλιάδας δραχμὰς διὰ τὰ κεφάλια τῶν παληκα-
ριῶν· τὸ ἰδικόν μου κεφάλι ἐπροκηρύχθη διὰ τρεῖς χιλιάδας
δραχμὰς, ὅταν ἦσαν ὑπουργός (1). Ἀπὲρὼ καὶ πέρα ὅλοι
οἱ λησταὶ ἔχομεν ἀπόφασιν νὰ κάνωμεν μόνον αἰχμαλωσίας
καὶ νὰ ἀσῆτωμεν τὰς ἄλλας ληστείας, ὅτι δὲν ὠφελοῦμεθα
ἀπὸ αὐτὰς τίποτε. Κάνομεν στρατοκρατίαν (μὲ τὴν λέξιν
ταύτην ἠνέκει τὴν καταληψίαν τῶν δημοσίων ὁδῶν), πιανο-
μεν 50—100 ἀνθρώπους, σκοτόνομεν καὶ 4, 5, ὁῖοι ἄλλοι
ἀντιστέκονται καὶ ἄλλοι φεύγουν, καὶ εἰς ὅλον αὐτὸν τὸν
Κόσμον δὲν εὐρίσκουμεν παρά 3—4 χιλ. δραχμαῖς, ὁῖοι εὐ-

(1) Ἀληθῶς ὁ Λαφαζάνης καὶ ὁ Εὐθυμὸς ἀπεκηρύχθησαν κατὰ τὸν
Ἰόβριον τοῦ 1864, ὅτε ἦσαν ὑπουργοὶ τῶν Ὀθωμανικῶν.

ρήκατε τὴν μέθοδον νὰ τραβάτε μὲ συναλλάγματα τὰ χρήματα ἀπὸ τὸν ἕνα εἰς τὸν ἄλλον τόπον καὶ νὰ μὴ τὰ φέρετε ἐπάνω σας· πηγαίνομεν τὴν νύκτα εἰς τὰ σπήτια τῶν πλουσίων οἰκοκυράων, τοὺς βασανίζομεν διὰ νὰ παρουσιάσουν χρήματα, ἀλλὰ τίποτε δὲν κατόρθοινομεν, διότι τῶρα οἱ ἄνθρωποι δανείζουν τὰ χρήματα τοὺς καὶ κανεῖς δὲν τὰ φυλάει εἰς τὸ σπήτι τοῦ.

Μετὰ πολλὰς ἐμιλίας καὶ συζητήσεις, προσελθὼν ὁ Λαφαζάνης μοι εἶπε. «Δὲν μᾶς ἔρχεται καλὰ, Κύριε Σωτηρόπουλε, νὰ σε χαλάσωμεν ἀδίκᾳ, διότι βλέπομεν, ὅτι οἱ συγγενεῖς σου ἔχουν προθυμίαν νὰ δώσουν τὴν ἐξαγοράν· ἀπεσπασίσταμεν λοιπὸν διὰ χατήρ σου νὰ υπάγωμεν ἄλλην μίαν φορὰν διὰ τὰ χρήματα καὶ πρόπει νὰ μᾶς κάμῃς νέον γράμμα, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ σημειώσῃς ρητῶς, ὅτι ἂν ἀποτύχωμεν καὶ τῶρα, δὲν ἔχομεν σκοπὸν νὰ υπάγωμεν πλέον καὶ θὰ σὲ χαλάσωμεν. Ἡ εὐγενία σου μὲ τὰ ἄλλα παιδιὰ θὰ τραβήξετε ἐπάνω εἰς τὰ ἔλατα, διότι ἐδῶ σᾶς εἶδον πολλὰ μάτια καὶ δὲν ἔχετε ἀσφάλειαν· εἶναι δλίγον μακρυνὸν τὸ διάστημα, ἀλλὰ θὰ τὸ κάμετε εἰς δύο νύκτας καὶ ὅπου ἀποσταίνεις στεκόσασθε καὶ ξεκουράζεσθαι. Βλέπων με δὲ εἰς ἄκρον στενοχωρημένον. «Μὴ λυπῆσαι, ἐπρόσθεσε, καὶ ἔχω τὴν βεβαιότητα, ὅτι θὰ γυρίσῃς εἰς τὸν Κόσμον καὶ θὰ ἦσαι πάλιν ὅπως ἦσουν, θὰ ὁμιλῇς εἰς τὸ βῆμα τῆς Βουλῆς, θὰ μεταγένης ὑπουργὸς καὶ θὰ σκάζουν ἐκεῖνοι, ὅπου χαίρονται τῶρα διὰ τὴν δυστυχίαν σου καὶ μᾶς παραγγέλλουν νὰ σὲ χαλάσωμεν· ἡμεῖς εἰμεθα κακὰ, ὅπου διὰ νὰ ζήσωμεν δλίγον καιρὸν, εἰμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ τρέχωμεν εἰς τὰ βουνὰ σὰν θηρία καὶ ἐπὶ τέλους μᾶς περιμένει ἡ λαιμητόμος.» Ἐλαβὼν τὸν κάλαμον καὶ ἔγραψα τὴν ἐπομένην ἐπιστολὴν ἀπευθυνομένην πρὸς τὸν σύγγαμβρόν μου Φωτόπουλον.

σοῦν, τῆς ὁποίας ἐγνοῶ τὴν θέσιν, ἀλλὰ δὲν ἔχω χαρτί· ἀσπάζομαι αὐτὴν τρυφερῶς, καὶ ἃς ἔχη τὰς ἐλπίδας τῆς εἰς τὸν Θεόν. Πόσον γενναιότερος θὰ ἦμιν, ἐὰν δὲν εἶχον τοιαύτην γυναῖκα. Εἰς τὴν ὑγείαν εἰμαι, ἀλλὰ, φυλάττομαι δὲ ἀσφαλῶς εἰς μέρος πολὺ μακρυνόν.

Ἐπαναλαμβάνω γὰρ ὅς τις εἶπω, ὅτι ἀπὸ τὴν ἀπόπειραν αὐτὴν ἐξαοτᾶται γὰρ μὲ ἰδὼντε ζωντανὸν ἢ ὄχι, καὶ κάμετε ὅ, τι θέλετε.

Σὰς ἀσπάζομαι ὅλους ἀπὸ καρδίας.

20 Αἰνέου του 1866. Ὁ ἀδελφός σου

Σ. Σωτηρόπουλος.

Πρὶν ἀρθῶ εἰς τὴν ἀδελφότητά σου, ἡλθον ἐν ἡμέρᾳ ἡμερᾶς.

Γράψω γὰρ εἰς τὴν σύζυγόν μου καὶ τὴν μικτέρα μου διὰ νὰ τὰς παρηγορήσω, διότι με ἐβασάνιζε παραπολὺ ἡ ἰδέα τῆς μεγάλης θλίψεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἐφάνταζόμην, ὅτι ἦσαν βεβυθισμένοι, καὶ 21 πρὸς τοὺς ἐν Ἀθήναις πολιτικούς φίλους μου, πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸν καὶ πρὸς Αὐτὴν ἀκομὴ τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα καὶ νὰ παραπνεύθω πικρῶς διὰ τὴν διαγωγὴν τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀρχῶν, ἡ ὁποία παρέτεινε τὴν αἰχμαλωσίαν μου καὶ ἐξέθετεν εἰς κίνδυνον τὴν ζωὴν μου, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ὑπῆρχε χάρις.

Ἀφοῦ ἐτελείωσεν ἡ ἐπιστολὴ καὶ τὴν ἀνέγνωσε ὁ Λαφαζάνης, μετ' ἡρώτησεν, ἐὰν μὲν εὐχαριστημένος ἀπὸ τὰ παιδιὰ, πᾶσι τοῖς καὶ ἡμεῖς μαζί μου. Εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος κατὰ τοῦτο, ἀπετήρησαν καὶ μάλιστα μὲν ὑπόχρεως εἰς τὸν Εὐθύμιον, ὅστις με πέραν ἐπὶ τῶν ὥρων τοῦ ζεῖν τοὺς πτωχοὺς καὶ μοὶ προσφέρει πάντοτε τὴν καλλιτέραν προσφῆν.

— Το χρέος τοῦ καμνεῖ, ἀπεκρίθη ὁ Λαφαζάνης, ἐστὶν μεγαλὸς ἄνθρωπος δὲν ἔχει σκληρωθῇ ἀκόμη· εἰπεῖτα τὸ ἐχόμεν

ἀμαρτίαν νὰ κακομεταχειρίζομεθα χωρὶς αἰτίαν τὸν σκλάβον.

— Δὲν εἶναι ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλ' εἶναι φύσει καλὸς ἀνθρώπος ἐπρόσθετα ἐγώ, θέλων νὰ περιποιήθω τὸν Εὐθύμιον.

— Ἐχεῖς δίκαιον, εἶπεν ὁ Λαφαζιάνης, διότι ἐνθυμούμαι ὅτι, ὅταν εἰχόμεν τὸ παιδί τοῦ Δημήτρη καὶ ἑνὸς ἄλλου συντροφος, ὅπου τὸ ἐφύλαγε μαζί με τὸν Εὐθύμιον, τὸ ὑβρίζε καὶ τὸ ἐφοβέριζε καθ' ἡμέραν ἀλλ' ὁ Θεὸς δὲν τὰ θέλει αὐτὰ τὰ πράγματα καὶ διὰ τοῦτο ὑστερον ἀπὸ ὀλίγους μῆνας τὸν ἐπίασαν καὶ τώρα εἶναι εἰς τὰς φυλακάς.

Ἀποῦ ἔδυτεν ὁ ἥλιος, κατήλθομεν τοῦ λόφου καὶ ἐστάθημεν εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ. Προηγείτο δὲ ὁ Πέτρος κρατῶν τὸ κιλίμιον καὶ τὴν κάπν, διότι τὸ ἐφαπλώμα ἐρριφαν εἰς τινὰ τρύπαν, ὡς μὴ δυνάμενοι νὰ τὸ φέρωσι μετ' ἑαυτῶν εἰς τόσον μακρυνὴν ὁδοπορίαν.

Ἀποῦ ἐπλῆσθημεν ὅληι, ὁ μὲν Λαφαζιάνης μετὰ τοῦ Ἀλέξη καὶ Μάρκου διέθσαν τὸν ποταμὸν καὶ διηυθυνθήσαν πρὸς τὰ κάτω, ἡμεῖς δὲ ἐλάβομεν τὴν ἀντίθετον διεύθυνσιν, ἀκολουθοῦντες δημοσίαν ὁδὸν, τὴν ὁποίαν μετ' ὀλίγα βήματα εὐρίσκμεν.

Πρὶν ἐκθέσω τὰ τῆς ὁδοπορίας μου θέλω διηγηθῇ ἐν ὀλίγοις διὰ ποίους λόγους δὲν ἡδυνήθησαν οἱ συγγενεῖς μου καὶ κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην ἀπόπειραν νὰ ὀθώσωι τὰ λυτρά.

Φθάσας ὁ Φωτέπουλος μετὰ τῆς συνοδείας τοῦ εἰς Ζούρτσαν, ὑπέβαλε διὰ τοῦ Δημάρχου Φυγαλίας ἀναφορὰν πρὸς τὸν ἑπαρχον Ὀλυμπίας, ἐξαιτούμενος τὴν κατάπαυσιν τῆς καταδιώξεως. Ὁ διευθύνων τὸ ἑπαρχεῖον Γραμματεὺς ἀπήντησεν αὐτῷ δι' ἡμιεπισήμου ἐπιστολῆς, ὅτι πρὶν ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς αἰτήσεώς του ἔχει ἀνάγκην νὰ ἔλθῃ εἰς προσωπικὴν μετ' αὐτοῦ συνεννόησιν καὶ ἐπὶ τούτῳ τὸν προσεκά-

λοι νὰ μεταβῇ εἰς τὴν πρωτεύουσάν τῆς ἐπαρχίας τὴν Ἀν-
 δρίτσαιναν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Φωτόπουλος, περιμένων ἐπιστο-
 λὰς ἐκ μέρους τῶν ληστῶν, δὲν ἠδύνατο νὰ ἀπομακρυνθῇ
 τῆς Ζούρτσας, ἀρτῆκεν ὁ Γραμματεὺς τὰ Ἐπαρχεῖον ἀνευ
 διευθυντοῦ καὶ μετέβη αὐτὸς ἐκεῖσε, ἀλλ' ἀντὶ νὰ πράξῃ
 ὅ, τι ὁ συγγενὴς μου ἐξέτει, διηυθύνθη εἰς τοὺς κατῶ Δῆμους
 καὶ ἔλαβεν ὅλα τὰ κατέλληλα μέτρα, ὅπως καταληθῶσι
 πᾶσαι αἱ θέσεις (1) δι' ὧν ἦτον πιθανὸν νὰ διέλθωσιν οἱ κο-
 μισταὶ τῶν λυτῶν, ἔθηκε δὲ ὑπὸ αὐστηρὰν ἐπιτήρησιν οὐ
 μόνον τὸν Φωτόπουλον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ, ἀλλ' ὡς καυ-
 χώμενος ὁ ἴδιος ἔλεγε, καὶ πάντα συγγενῇ, φίλῳ ἢ σχεπι-
 κῶν τοῦ Σωτηροπούλου. Εἰς τοιαύτην πολιτοκίαν εὐρισκόμε-
 νος ὁ Φωτόπουλος ἔλαβε τὴν ἀπὸ 14 Αὐγούστου ἐπιστολὴν
 μου συνοδευομένην ἀπὸ τὴν πρὸς τὸν Κ. Οἰκονομόπουλον
 καὶ ἐτέραν τῶν ληστῶν ἀπευθυνομένην πρὸς τὸν ἴδιον Οἰκο-
 νομόπουλον καὶ γεγραμμένην με ὑφὸς λῆαν ἀπειλητικόν, δι'
 ἧς ἐκάλουν τὸν Φωτόπουλον νὰ μεταβῇ με τὰ γρηνατὰ ἀ-
 φεύκτως τὴν Παρασκευὴν μέχρι τῆς ἀριστερᾶς ἄκθης τοῦ
 Ἀλφειοῦ. Βλέπων δὲ, ὅτι ἦτον ἀδύνατον νὰ διασῇ τὴν ἐ-
 πιτήρησιν τῶν Ἀρχῶν καὶ φοβούμενος οὐ μόνον μὴ αποτύχῃ

(1) Τὸ ἐξῆς τηλεγράφημα πρὸς τὸν Νομάρχην Μεσσηνίας μαρτυρεῖ
 ἀρχοῦντως πᾶς περὶ τούτου.

Τὴν ὑπ' αριθ. 8471 διαταγὴν σας ἐνόησα καλῶς. Τὴν καταδιώξιν
 τῆς κρατούσης τῶν Σωτηροπούλων συμμορίας δὲν ἀνέστητε ἀπολύτως,
 ἀνέστητε μόνον τὴν φανεράν καταδίωξιν, μυστικῶς δὲ ἐχρ' ἐστημέναις
 παγίδεσιν καὶ κατασκοπεῖαν πάντοτε κατὰ τῆς συμμορίας. κοχρηστέ

Γαρεζ., 19 Αὐγούστου, 1866. νωνύβυζις Ο' ρωξβώϊοκτα

© ἐπαρχεῖον Γραμματεὺς
 Κ. Γ. Καρμασίτης.

ἢ παράδοσις τῶν λούτρων, ἀλλὰ καὶ μὴ προσβληθῶσιν οἱ λη-
σταί, ἔλαθεν ἐν τῇ ἀπειπισίᾳ τοῦ τοῦ ἐξῆς τοῦ ληστῆ καὶ ἐ-
πικίνδυνον μέτρον. Ἀπεφάσισε γὰρ ἑασθῆναι αὐτὸς καὶ ἕκαστος
τῶν μετ' αὐτοῦ μέρος τῶν χρημάτων, γὰρ ἐνδυνάμωσιν ὡς χω-
ρικοί, γὰρ ἀναχωρήσωσιν ἐκ Ἀστυνόου περὶ τὸ μέσον νύκτιος.
τῆς Πέμπτης πρὸς τὴν Παρασκευὴν, γὰρ διημέρευσε τὴν
Παρασκευὴν εἰς τόπον τινα ἐρημὸν καὶ ἰσχυρὰν, καὶ ἅμα
νυκτώσῃ γὰρ ἐπαναλάβωσι τὴν ἐξουσίαν τῶν πρὸς εὐρείαν
τῶν ληστῶν. Εἰσῆλθον λοιπὸν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐν ᾗ εἶχον το-
ποθετήσῃ τὰ χρήματα, καὶ ἤρχισαν γὰρ ἀπαριθμῶσιν ἐνώ-
πιον καὶ τῶν οἰκοκυράων διὰ γὰρ τὰ θαυμάσια, ἀλλὰ πα-
ρητήρησαν, ὅτι ἔλειπεν ἐν μικρὸν χρημάτων θεία περιέχον πέντε
περίπου χιλιάδας δραχμῶν, ὅπερ εἶχεν ὑπεξαίρεθῇ ἐν τῷ με-
ταξὺ, ποῦ δὲ καὶ πῶς ἐγένετο τῇ ὑπεξαίρεσις αὐτῆς, θέλει βε-
βαιωθῇ ἀπὸ τὴν δικαιοσύνην, ἐνόησαν τῆς ὁποίας κατήγγελλε
ἡ πράξις. Ἐπειδὴ δὲ οἱ λησταὶ ἔγραφον εἰς τὰς ἐπιστολάς
τῶν, ὅτι δὲν δέχονται ὀλιγώτερα τῶν ἐξήκοντα χιλιάδων καὶ
ἐπειδὴ φίλος τις εἰδοποίησε τὸν Φωτόπουλον, ὅτι κατὰ τὴν
ἡμέραν ἐκείνην θεάσθη περιτρερόμενος ἐκεῖ περίξ ἐπίφοβός τις
κακοῦργος Κουλὰς (ὀνομαζόμενος) μετὰ 5 + 6 ἄλλων φυγοδι-
κῶν, παρήτησε τὸ σχέδιόν του καὶ τὸ πρῶτ' λαβὼν ἱκανὴν συ-
νδείαν ἐπανῆλθεν εἰς Κυπαρισσίαν, ἐνθα κατὰ τὴν ἐπιστο-
λὴν μου ὥφειλε γὰρ περιμένη νεωτέρας ὁδηγίας καὶ ἐνθα μό-
νον ἠδύνατο γὰρ ἀναπληρώσῃ τὰ ὑπεξαίρεθέντα χρήματα.

Εἰς τὸ ὑπερόγκυν λοιπὸν ποσὸν τῶν λούτρων προσετέθη καὶ
ἄλλη χρηματικὴ ζημία, ἡ ὁποία δὲν ἤθελε συμβῆναι, ἐὰν κα-
τωρθοῦτο ἡ παράδοσις αὐτῶν κατὰ τὴν πρώτην ἀπόπειραν.
ὑπάρχει ὁμογενεὶς ἰδέα, ὅπου ἡ μικρὰ αὐτῇ ζημία ἔσωσε τὰ
ἄλλα λούτρα καὶ τὴν ζωὴν τοῦ Φωτοπούλου καὶ τῶν συν-
αὐτῶν, διότι ἐὰν ἐξήρχοντο κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα, ἐκινδύ-

νευον νὰ ἐμπέσωσιν εἰς χεῖρας ἄλλων κακούργων, ἣ καὶ ἐὰν ἐσώζοντο ἀπὸ αὐτῶν ἀδύνατον ἦτον νὰ μὴ τοὺς παρακαλοῦ-
θήσωσι μυστικά· ἀποσπάσματα καὶ νὰ μὴ γενῇ συμπλοκή
κατὰ τὴν σπουδὴν τῆς παραδόσεως τῶν λύτρων.

Τὴ δὲ κατὰ συνέπειαν τῶν ἐπανελημμένων τούτων ἀπο-
τυχῶν ἐδοκίμαζεν ἡ σύζυγός μου, ἡ Πύθη μου καὶ οἱ περὶ
αὐτῆς καὶ πόσα τηλεγράφηματα καὶ ἐπιστολαὶ διεβιβάζοντο
εἰς Ἀθήνας, καὶ πόσοι φίλοι ἐκινῶντο ὅπως ἐπιτύχωσιν ὑ-
φεστὶν τινα τῶν καταδιωκτικῶν μέτρων, ἀδύνατον εἶναι νὰ τὰ
περιγράψω. Καὶ ὅμως οὐ μόνον ἡ ἐλαχίστη ἀναττολή δὲν
ἐγένετο ἐκ μέρους τῆς ἐξουσίας, ὡς πρὸς τὴν καταδίωξιν,
ἀλλὰ διοικητικὸς τις ὑπάλληλος, ὁ ἑπαρχὸς Ἡλείας Τασὸς
Δημητρακόπουλος, ἔσθασεν εἰς τὴν ἀπόνειαν νὰ δημεύσῃ καὶ
αὐτὰς τὰς λεύτσας. Παραθέτω ἐνταῦθα τὸ ἐπίσημον ἔγγραφον,
ὁπερ ἔλαβον τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεώς μου εἶδον.

Ἀριθ. 394 τὸ νομοσποτεῖον τοῦ ἀριθμοῦ 312 τοῦ ἡμερῶς
30.12.1904

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Δῆμαρχος Θαλασσῆς πρὸς τὸν τῆς Ἡραΐας.

Συνεπεῖα διαταγῆς τοῦ περιοδεύοντος Κυρ. Ἐπαρ-
χου Ἡλείας ὡς γνωστοποιούμεν τὰ ἑξῆς:

Ὅτι ὁ ληστής Λύγκος μετὰ τῆς συμμορίας του συγ-
κειμένης ἀπὸ ἑξ, ἥτοι ἀπὸ τὸν Λύγκον καὶ τοὺς ὀπα-
δοὺς του, ὑποκρίνεται εἰς τὰ δάση Μεράκας, Βιλιζαῖς
καὶ μέχρι τοῦ Λυκαύρεση, φέρων καὶ τὸν αἰχμάλωτον
Σωτηρόπουλον.

Ὅτι οἱ συγγενεῖς τοῦ αἰχμάλωτου φέρουν νὰ δώσουν

εἰς τοὺς ληστὰς εἰς χοιρᾶς χοιρίσματα, διὰ γὰρ λυτοῦ-
 σουν τὸν αἰχμαλώτον, δραχ. 80 χιλιάδας, ὅτι ἀμοιβὴ εἶ-
 ναι, διὰ τὴν σύλληψιν ἢ τὸν φόνον τοῦ Λύγκου διὰ Β.
 Διατάγματος 20 χιλιάδας, τοεὶς διὰ τὴν κατάδειξιν κτλ.,
 πέντε χιλιάδας δραχμᾶς δι' ἑκάστον ληστήν ἀπο τοὺς
 συντρόφους τὸν.

Ὅτι τὰ λύτρα τῶν συγγενῶν τοῦ αἰχμαλώτου καὶ αἱ
 ἀμοιβαὶ τῆς Κυβερνήσεως συμποσούνται εἰς δραχ. ἑκα-
 τὸν χιλιάδωντα χιλιάδας, ἀριθ. 150, τὰς ὁποίας θέλει λά-
 βουσιν ὅσοι ἐπιταχίσουν, ναυφέρουσιν ἢ ποτελέσονται.
 Ταῦτά φέροντες εἰς ἑνὶ ἡμῶν, θέλετε λάβειν ἅπαντα
 τὰ κατάλληλα καὶ ἔντονα μέτρα ἐπὶ τοῦ Ἰσπανδαίου πορί-
 τος ἀντικειμένου, καὶ ἐνεργήσετε μετὰ πλείστης ὅσης
 δραστηριότητος πᾶν ὅ, τι συντείνει εἰς τὴν προκειμένην
 περίστασιν, καὶ ὅ, τι ἤθελε πληροφορηθῆτε, γὰρ εἰδοποι-
 ῆσθε τὰς πλησιέστερας ἀρχάς.

Ἐν Μπέλεση, τῇ 12 Αὐγούστου 1866.

Κ. Καφετζῆς.

Κατὰ τὴν διαταγὴν λοιπὸν τοῦ Ἐπαρχοῦ Ἡλείας, ὑπε-
 ϑηκεύετο ἡ περιουσία ἐμοῦ καὶ τῶν συγγενῶν μου ἀρχι-
 πωρῶ σωθῶ ἐγὼ, ἄλλο ὅπως ἐξεγερθῇ ὁ ἥλιος τῶν πολιτῶν
 πρὸς ἐξάντλωσιν ὀλίγων ληστῶν. Ἐφράνει, φαίνεται, ὁ ὑπάλ-
 ληλος οὗτος ὅτι τὰ ἔθνος δὲν ἤτορ ἱκανὸν γὰρ χορηγήσῃ τὴν
 ἀναγκαίαν χρηματικὴν ἀμοιβὴν καὶ ἐπρεπε γὰρ δημευθῇ πρὸς
 τοῦτο ἡ περιουσία ἐνὸς πολίτου.

Ἀναχωρήσαντες τὴν ἑσπέραν τῆς 20 Αὐγούστου ἀπὸ τὴν
 ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ Λάδωνος, τοεὶς τὸν ὁποῖον μᾶς
 ἀφῆκεν ὁ Λαφαζάνης, ἐβαδίζομεν πρὸς τὰ ἄνω ἐπὶ ὁδοῦ
 κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤτορον ἀνωφεροῦς μολὶς προέβημεν
 ὀλίγα βήματα καὶ ἤρχισα νὰ ἰδρύνω, καθ' ὅσον ἔσπερον ἐπὶ

των ὤμων μου καὶ τὴν κάπην διὰ νὰ μὴ φαίνεται ἡ εὐρώ-
παϊκή ἐνδυμασία μου. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν εὐρίσκωμεν
ποιμνία βόσχοντα, ἀπηντήσαμεν δὲ καὶ ὀδοποροὺς, ἀπὸ τὰ
βλέμματα τῶν ὁποίων ἐπροσφύλαττεσθα παραμερίζοντες ὀλίγα
βήματα. Καθόσον ἐπρόβα νομεν, ὁ ἰδῶς ἐγένετο ἀσθονώτε-
ρος καὶ ἤρρισε γὰρ ὁρῆ ἀπὸ τοῦ σώματός μου, πάλιν δὲ περισσό-
τερον μὲ ἠνώχλει εἰς τὴν κεφαλὴν τὴν ἐπὶ τὴν αἵχμα-
μένην μετὰ τὸ μανδύλιον, ὅπερ θάπτο τῆς πρώτης τῆς αἵχμα-
λωσίας μου ἡμέρας μοι εἶχε δώσει ὁ Κουμπάρος. Ὅτε ἀπε-
μακρυνόμεθα ἀπὸ τῶν ποιμνιῶν καὶ τοῦσι δικαστάσι, ἐλθόμεθα
τὴν καπὸ τὴν Πέτρος καὶ Νικόλας, ἀλλ' ὡς φέρων αὐτὴν μὲ
ἡκολούθει ἐκ τοῦ πλησίον, ὥστε ἀμὰ ἤκουε σύριγμα ὡφείως
ἀπὸ τῶν προπορεύμενων Κουμπάρον, εὐθύς τὴν ἐρρίπτειν ἐπα-
νω μου. Ἐπειδὴ δὲ ἡ νύξ ἦτον ἀσέληνος καὶ τὸ φῶς τῶν
ἀστέρων ἀμυδρὸν, μὲ ἐδόθη ἡ ἀδεια μετὰ παρελευσιν ἱκανῆς
ώρας νὰ ἀφαιρέσω ἀπὸ τὴν κεφαλὴν μου τὸ μανδύλιον, τὸ
ὅποτον ἔσπαιζα ἀπὸ τὴν ἰδῶτα, καὶ νὰ φορέσω τὸ σκιαδιόν
μου. Ἐκ τῆς ἀνωφερείας καὶ τοῦ πολλοῦ καμάτου ἐκουρα-
ζόμεν πούς πέδαε καὶ ἐπιέζετο ἡ ἀναπνοή μου εἰς τοιοῦτον
βαθμόν, ὥστε ἐθεάζομην νὰ στέχω ὀλίγας στιγμὰς διὰ νὰ
ἀναπνέω ἐλευθέρως, ἐνεκα δὲ τοῦ πολλοῦ ἰδῶτός, ὅστις ἐχύ-
νετο ἀπὸ τοῦ σώματός μου, ἡσθάνομην φλογερὰν δίψαν καὶ ἠναγ-
καζόμεν, ὅπου εὐρίσκον ὕδωρ, νὰ πίνω κατὰ κέρον, χωρὶς
νὰ συλλογιζώμαι, ὅτι ἦτο κίνδυνος νὰ με βλάψῃ.

Μετὰ δύο ὥρων ἐναγώνιον ὀδοπορίαν, ἐκαθήσαμεν ἐμπρο-
σθεν πηγῆς ὕδατος καὶ ἀνεπαύθημεν ἐπὶ ἡμισίαν καὶ ἐπέ-
κεινα ὡρὰν ἀκολούθως ὀδοποροῦντες ἀπηντήσαμεν ἐκκλη-
σίαν, καὶ μένην, καθόσον ἐνόησα, πλησίον χωρίου, τοῦ
ὁποίου οὐκ οἶκται, δὲν ἐφαίνοντο, καὶ μετὰ δύο ὥρας ἐσταθί-
μεν πάλιν πλησίον ἄλλης πηγῆς, τῆς ὁποίας τὸ ὕδωρ ἦτον

πολύ ψυχρόν. Ἀναλαβόντες τὴν ὁδοποιρίαν, ἠκολουθήσαμεν πετρώδη καὶ ἀνωφερῇ ὁδῷ ἐπὶ μίαν ὥραν, εἰς τὸ διάστημα τὰς ἀποίας πολλάκις ἐπεθύμησα τὸ θάνατον, διότι καὶ ὁ ἰσθμὸς μὲ ἐπνίγε καὶ τὸ στήθος μου ἐκινδύνευε νὰ διαρραγῇ ἀπὸ τοὺς σφοδροὺς τῆς καρδίας παλμούς καὶ τὴν βιαίαν τῶν πνευμόνων κίνησιν, καὶ ἄλλοτε μὲν ἐφύατον κατὰ τῆς ἐξουσίας ὡς παραιτίου τῶν βασάνων μου, ἄλλοτε δὲ ἐβαρυνόμενον καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ συγγενοῦς μου Φωτοπούλου, διότι, μὴ γνωρίζων τὰ διατρέξαντα, εὕρισκον ὅτι, ἐὰν ἐδείνυε πλειοτέραν ἐπιτηδειότητα, δὲν ἤθελεν ἀπαύχει δις ἤδη εἰς τὴν παράδρσιν τῶν λύτρων. Μετὰ τοῦτο ἐκαθήταμεν ἐπὶ πολλὴν ὥραν καὶ ἐκεῖ μᾶς ἀπεχαιρέτησεν ὁ Πέτρος καὶ ἐπέστρεψε κάτω, ἀφοῦ ὁ Κουμπάρος καλέσας αὐτὸν κατ' ἰδίαν τῷ ἔδωκε χρήματά τινα, τὰ ὅποια ἦσαν, καθόσον ἐνόησα, τὸ ἀντίτιμον τῶν παρ' αὐτοῦ χρηρηθέντων προσίμων, διότι ἐπὶ τέλους ἐπρόσθεσεν ὁ Κουμπάρος, «διὰ τοὺς κόπους σου θὰ σὲ φιλοδωρήσωμεν ἀργότερα, καθὼς πρέπει, σθάνει μόνον νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς νὰ τελειώσωμεν καλὰ τὴν δουλειάν μας.»

Εἶχεν ἤδη παρέλθει τὸ μεσονύκτιον καὶ οἱ λησταὶ ὑπελόγιζον ὅτι εἴμεθα ἀκόμη πολὺ μακρὰν τοῦ μέρους, ἐνθα ἐμέλλομεν νὰ διημερεύσωμεν, ἀλλὰ πρὸς παρηγορίαν μου ἔλεγεν ὁ Κουμπάρος, ὅτι ἐκάμαμεν ἤδη τὸν περισσότερον δρόμον καὶ ὅτι δὲν ἔχομεν πλέον μεγάλους ἀνηφόρους. Ἀναχωρήσαντες λοιπὸν ἐκεῖθεν καὶ βαδίζοντες πότε ἐπὶ ἀνηφόρων καὶ πότε ἐπὶ κατηφόρων, πάντοτε δὲ ἐπὶ ἐοάφους πετρώδους καὶ ἀνωμάλου, ἐσθάσαμεν περὶ τὴν τρίτην ὥραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον εἰς πηγὴν ὕδατος κειμένην εἰς τὴν ἀριστεράν ὄχλην χειμάρρου, ἐκατέρωθεν τοῦ ὁποίου ὑψοῦντο ὄρη ἀρκετὰ ὑψηλά. «Ἐὼς ἐπάνω, εἶπεν ὁ Κουμπάρος, θὰ κάμωμεν λη-

αέρι». — « Ἀπέδω, ἀφεντικὸ, ἐπρόσθεσεν ὁ Νικόλας δεικνύων πρὸς δεξιάν, εἶναι ἢ Στρέζδα καὶ ἀπὸ τοῦ ἄλλου μέρους τοῦ Σωποτόν». « Πῶς εἶναι δυνατόν, εἶπον ἐγώ, νὰ φθάσωμεν τόσον μακράν; » — « Δὲν εἶναι μακράν, ἀφεντικῶς, ἀπὴν τῆσιν ὁ Κουμπάρος, δίδει τὸ ποτάμι, ἀπὸ τοῦ ὁποῖον ἀνεχώρησάμεν, εἶναι τὸ ποτάμι τῆς Γαστούνης, καὶ ἀπεκεῖ, ὅπου εἰμεθα, ἦσαν κόντα τὰ σύνορα τῆς ἐπαρχίας τῶν Καλαβρυτῶν. » Δὲν ἠθέλησα νὰ καμῶ μεγαλειτέραν συζητήσιν, καθόσον ἐννόησα ὅτι καὶ ὁ Νικόλας καὶ ὁ Κουμπάρος ἐψεύδοντο. (1)

Ἀναπαυθέντες ὀλίγον καὶ πίνοντες ὕδωρ ἐκ τῆς πηγῆς, ἀνῆλθομεν μετὰ πολλῆς δυσκολίας καὶ ἐτοποθετήθημεν εἰκοσι περίπου μέτρα ὑπεράνω αὐτῆς, κρυφθέντες ἐν τοῖς θαμνῶν. Ἡμῖν πλέον κατακεκμηκὼς ἐκ τοῦ κόπου καὶ τῆς αὐπνίας, ὅλα δὲ τὰ φορέματά μου ἀπέσταζον ἰδρώτας. Ἐκεῖ ἐπρόκειτο διὰ πρώτην φοράν νὰ κοιμηθῶ μὲ μόνον τὸ κιλίμιον καὶ τὴν κάπαν, καὶ δὲν ἤξευρον πῶς νὰ οἰκονομηθῶ, καθόσον μάλιστα ἡ κάπα ἦτον πολὺ κοντὴ, τὸ δὲ ψυχρὸς οὐκ ὀλίγον ἐπαισθητόν. ἐτυλίχθην μὲ τὴν κάπαν καὶ κατεκλίθην ρίψας ἐπάνω μου τὸ κιλίμιον διὰ νὰ καλυφθῶσι καὶ τὰ κάτωθι τῶν μηρῶν, τὰ ὅποια δὲν ἐφθάνεν ἡ κάπα. Διὰ προσκεφάλαιον εἶχον πάντοτε τὸ ταγάρι τοῦ Εὐθυμίου.

21 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Ἡγέρθην περὶ τὴν ἑνάτην καὶ ἀκούη τὰ φορέματά μου δὲν εἶχον στεγνώσει ἀπὸ τὸν ἰδρώτα ἀπὸ καιροῦ εἰς και-

(1) Ἡ πηγὴ, παρὰ τῇ ὁποίᾳ διημερεύσαμεν, εἶναι ἡ καλούμενη Σφυρίδα, κειμένη πλησίον τοῦ χωρίου Λυκούρεσι τῆς ἐπαρχίας Γόρτυνος.

ρὸν ἤκαμον διερχομένους διαβάτας, οἱ ὅποιοι ἐκάθηντο καὶ ἐδρυσζοντο πίνοντες ὕδωρ ἀπὸ τὴν κάτωθεν ἡμῶν ρέουσιν πηγῆν. Ἐπεὶ τὴν μεταμεθεύσαν ἐμάσθησα ἐδλίγων πηρὸν ἄρτον, ὁ δὲ Εὐθύμιος ἐβλέπων μετὰ εὐσπείας ἀνδρίας ἔτρωγον. «Καὶ σήμερον,» εἶπε, «θάρσκα καπεράτωμεν, αὐρεὸν θάρσμεθα εἰς τὰ ἔλλατα, ὅπου οὐ θάρσχωμεν ἀπὸ ὅλα» ἐν μετὰ ὀλίγον ἐξέλθων ὁ Νικολάου ἔφερε κώνους ἀντιβασίλων, ὁ δὲ Κουμπάρης συγκαθίσας ἐξυλάρια ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Εὐθύμιον σπέρτα (φωσφορίον) ἐκήρυον διὰ νὰ τὰ ἀνάψῃ. Δὲν ἔχω κανένα, ἀπεκρίθη ὁ Εὐθύμιος, ὁπιοῦ νερὸ δέτω. Ἐπὶ τῶν νύκτων

— Ἐναι,» ἀπὸ τὴν νύκτιν ὁ Κουμπάρης, «μέσθαι εἰς ποδόδεμα, ὅπου ἔχεις εἰς τὰ ταγάρι σου. Ἐλάθε λοιπὸν ὁ Εὐθύμιος τὸ ταγάρι, τὸ ὅποιον μετέχειρίζον κατ' ὄλεον πρὸ διασπῆμα τῆς αἰχμαλωσίας μου, ὡς προσκεφάλαιον, ἐξέβαλεν ἀπὸ αὐτοῦ μικρὸν πάνινον δέμα, κατὰ ἔλυσε καὶ ἤρξυνα νὰ εὐρὴ σπέρται. Δὲν εἶναι οὐτε δέω, ὡρὲ Κουμπάρε, εἶπεν ὁ Εὐθύμιος, με νύθ

— Δέσπο,» εἶπεν ὁ Κουμπάρης, καὶ ῥίψετο ἐδῶ. Ἀματριφθὴν τὸ δέμα πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Κουμπάρου ἐκτύπησε κατὰ γῆς, ἠκούσθη ἐκπυροκρότησις συνοδευθεῖσα ὑπὸ καπνοῦ, ἣ τις μᾶς κατετάραιε. Βλέπεις, κουμπάρε, ὅτι εἶχε καὶ παραῖχε, εἶπεν ὁ Κουμπάρης, καὶ ὀλίγον ἔλειψε νὰ καὶ ἄλλο. Ἐν τῷ ῥόστ

— Τί τρέχει,» ἠρώτησα ἐκπεπληγμένος ἐγώ, «ὡτὴν ὕδα

— Εἰς τὸ δέμα ἐκαίνο ἀπεκρίθη ὁ Εὐθύμιος, ἡ κουμπάρου τη με καφούλια καὶ βολια, ἐβάναμεν δὲ καὶ σπέρτα κέρναι καὶ καθὼς τὸ ἐπέταξα, ἀναψαν καὶ ἐπῆρε φωτιά τὴν μεταρῶν.

— Καὶ ἀροῦ περιεῖχε τοιαῦτα πράγματα,» εἶπεν ἐγώ, «μοῦ τὸ ἐβάλετε πόσας ἡμέρας προσκέφαλον;» Δὲν τὸ ἐσυλλογισθήκαμεν, ἀλλὰ νὰ ὅπου ἐβάλεν ὁ Θεὸς τὸ χεῖρ σου καὶ δὲν ἐπαθες τίποτε. Ἀναψαν ἐπειτα φωτιά με στουρνάρ-

πετραν καὶ ἔψησαν τοὺς ἀραβοσίτους, τοὺς ὁποίους ἐφάγομεν
 μετὰ πολλήν ὀρεξίν· καὶ ἦν ὅτι οὐδὲν ἔσθοντες, οὐδὲν ποίνοντες.

Ὅτε ἔπλησθιάζε νὰ αὐτήσῃ ἡ λείψαν, ἀπέστειλεν ὁ Κουμπάρ-
 ρος τὸν Νικολάον ἔμπρὸς διὰ νὰ ἀνέσυνήστῃ, ἐὰν οὐ πόσιος ἦτον
 ἐλευθέρος, ἐπειδὴ δὲ μείσθη τὴν κορυφήν τοῦ ὄρους, ὁρῶν τῆς ὀ-
 πταίας ἐπρόκειτο νὰ καὶ ἀδωμένους ἀποπολεθῶνται, συνήλθον τὴν
 νύκτα οὐ χωροφύλακες, τῇ ἐθνοφύλακες ἐπεδρεύοντες, μή πως δι-
 ἔλθωσι, ληστέα ἢ ὥς κλέπται, καὶ ἀποφασίσθῃ, νὰ ἀναχωρή-
 σωμεν, καὶ μετ' ἐὼς ὀλίγον, καὶ ἡμεῖς, ὡς πῶς διέλθωμεν, ἐν ὧρίς
 καὶ πρὶν νυκτώσῃ. Κατέβημεν λοιπὸν ἐπὶ τῇ ὁδῷ, καὶ
 ἤρχισάμεν νὰ βαδίζωμεν, παχὺ τὴν ὁδὸν ποταμὸν, πρὸ ἡμεῖς δὲ ὁ
 Κουμπάρος, ὁ κατόπιν ἐδάδιζον, ἐγὼ φέρων τὴν κάπα, καὶ ἔ-
 χων τὴν κεφαλὴν δεμένην μετὰ τοῦ μαχθῆλαιον, καὶ ὀπισθεν ἐ-
 μοῦ ἄρχετο ὁ Εὐθύμιος. Ἀλλὰ μολὶς ἤρχισα νὰ βαδίζω
 ἐπὶ τοῦ ἀνηφόρου, ὅστις ἦτο ἄρκετὰ ἀπότομος, καὶ ἡσθάν-
 θην ἐμαυτὸν καταβεβλημένον ἐκ τοῦ κόπου τῆς προτερείας,
 οἱ πόδες μου ἐκλονίζοντο, ἰδρὼς ἄφθονος μὲ περιέριε παντα-
 χόθεν, ἡ ἀναπνοή μου ἐδεσμεύετο καὶ μοι ἐφαίνετο, ὅτι ἐ-
 μελλον νὰ ἐκπνεύσω.

Καθὼς βλέπω, εἶπα σιγαλῇ καὶ διακεκομμένη τῇ φωνῇ
 πρὸς τὸν Εὐθύμιον, δὲν θὰ ἠμπορέσω ἀπόψε νὰ σᾶς ἀκο-
 λουθήσω, καὶ ταῦτα λέγων ἐστάθην, διότι πραγματικῶς
 δὲν ἠδυνάμην νὰ κάμω βῆμα· ἡ ζωντανὸν ἢ ἀποθαμμένον,
 ἀπεκρίθη μετὰ θυμοῦ, θὰ σὲ πᾶμε ἐπάνω καὶ τράβα, διότι
 κινδυνεύομεν νὰ χάθωμεν. Αἱ ὀλίγαι στιγμαὶ, καθ' ἃς ἐστά-
 θην, ἤρκεσαν διὰ νὰ ἐπαναλάβω ἐν μέρει τὴν ἀναπνοήν
 μου, καὶ οὕτως ἠδυνήθην νὰ βαδίσω μετ' ὀλίγον ὁμῶς ἔπα-
 θον τὰ αὐτὰ καὶ ἠνάγκασθην πάλιν νὰ σταθῶ· ἔκαμνον δὲ
 τοῦτο πολὺ συχνά, ἀλλ' ὁ ληστής δὲν μὲ ἄφινε νὰ σταθῶ.

πλέον τοῦ ἑνὸς λεπτοῦ καὶ πολλάκις μὲ ἐλάμβανεν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ μὲ ἔσυρε κατόπι του.

Τέλος πάντων ἐφθάσαμεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, ἀλλ' ἐνῶ ἤλπιζον νὰ σταθῶμεν ἐκεῖ ὀλίγην ὥραν διὰ νὰ ἀναπνεύσω, παρατήρησα, ὅτι οἱ λησταὶ ἐξηκολοῦθουν τὴν ἐσπευσμένην ὁδοπορίαν των. Ἐκινδύνευε νὰ διαρραγῇ τὸ στήθος μου καὶ ἤμην ἐντελῶς ἀπηλπισμένος, ὁπότε ὁ πορευόμενος Κουμπάρος, ἰδὼν ὁδοποροὺς ἐρχομένους πρὸς ἡμᾶς, ἐστράφη μετὰ σπουδῆς ὀπίσω καὶ ἀποσυρθέντες τῆς ὁδοῦ ἐκρύβημεν ὀπισθεν θάμνων ἐπὶ δέκα περίπου λεπτὰ ἐδόξασα τὸν Θεὸν διὰ τὴν σύμπτωσιν ταύτην καὶ ἠυλόγησα ἀπὸ καρδίας τοὺς ἀγαθοὺς ἐκείνους διαβάτας, οἱ ὁποῖοι ἐγένοντο ἀσφρμὴ νὰ καταπαύσῃ τοῦλάχιστον ἡ ἀγωνία τοῦ στήθους μου. Ἀφοῦ ἔμεινεν ἡ ὁδὸς ἐλευθέρα, ἐπανελάβομεν τὴν ὁδοπορίαν καὶ μετ' ὀλίγον εὗρομεν χωρικὸν, ὅστις κατεγίνετο νὰ ἀνάψῃ πυρὰν καὶ μᾶς ἰκέτευσε νὰ ἀρήσωμεν ἐλεημοσύνην ἐπάνω εἰς τὸν σωρὸν τῶν λίθων, τὸν ὅποιον εἶχε στήσῃ πλησίον τῆς ὁδοῦ· φαίνεται δὲ, ὅτι ὁ δυστυχὴς αὐτὸς ἔπασγεν ἀπὸ σπυρόκωλον καὶ χωρισθεὶς ἀπὸ τὴν κοινωνίαν, κατεδικάσθη νὰ ζῇ ἐν τῇ ἐρημίᾳ. «Δὲν μᾶς ἐπλήρωσαν ἀκομὴ τὰ ἡμεροδούλια μας, εἶπει ὁ Εὐθύμιος, κάτω εἰς τὸν Πύργον ὁποῦ ἐδουλεύαμεν καὶ δὲν ἔχομεν λεπτὸν. — Ἄς ἦσθε καλὰ, παιδιὰ μου, ἀπεκρίθη ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος.» Ἡ ὁδὸς δὲν ἦτον ἀνωφερὴς πλέον, ἀλλὰ διήρχετο εἰς τὰ πλευρὰ τοῦ ὄρους καὶ ἦτο τόσον στενὴ καὶ κρημνώδης, ὥστε ἐχρειάζετο μεγάλη προσοχή, διότι μικρὰ παρέκκλισις ἔρκει, ἵνα κρημνισθῇ τις εἰς βάθος πολλῶν ὀργυῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἦτον σκότος καὶ δὲν ἔβλεπον νὰ πατῶ ἀσφαλῶς, ὀλισθηήτας δὲ ἅπαξ ἐκινδύνευσα νὰ κρημνισθῶ, ἠναγκάσθη ὁ Εὐθύμιος νὰ μὲ κρατῇ ἐκ τῆς χειρὸς,

ὥστε ἂν καὶ ἔπεσα δις ἀπέφυγον τὸν κίνδυνον. Ἐν τούτοις ὁδοιποροῦντες καὶ καθήμενοι ἐκ διαλειμμάτων ἐφθάσαμεν περὶ τὸ μεσονύκτιον εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους καὶ μετ' ὀλίγον ἀπηντήσαμεν τὰς ἐλάτους, αἱ ὁποῖαι ἐδήλουν τὸ τέλος τῆς ὁδοιπορίας.

Μεγίστη ἦτον ἡ χαρὰ τῶν ληστῶν, βλέπόντων τὰ πωθητὰ ταῦτα δένδρα, τὰ ὁποῖα τοὺς προσυλάττουσιν ἀπὸ τὰς καταδιώξεις τῆς ἐξουσίας καὶ εἰς τὰ ὁποῖα εὐρίσκουσιν εὐκόλως καὶ ἐν τῇ ἀφθονίᾳ πᾶν ὅ,τι τοὺς ἀναγκαστοὶ πρὸς τροφήν. Εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα οὗτοι εἶναι οἱ πραγματικῶς κυρίαρχοι καὶ ἅπαντα ἡ παρουσία τῶν ἐκεῖ διαμενοντῶν ποιμένων εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν των· ὅλοι ἐπιζητοῦσι τὴν φιλίαν των καὶ τοῖς χορηγοῦσι μετὰ πολλῆς προθυμίας ἄρτον, οἶνον καὶ κρέας διὰ νὰ ἀποφεύγωσι μεγαλητέρας ζημίας καὶ κακώσεις τῶν ἰδίων ἑαυτῶν προσώπων καὶ τῶν οἰκογενειῶν των. Καίτοι δὲ διακαῶς ἐπιθυμοῦντες ἅπαντες, πλὴν ὀλίγων ἐξαιρέσεων, τὴν ἐξόντωσιν τῶν ληστῶν διὰ νὰ ἀπαλλαγῶσιν ἀπὸ ἀνθρώπων, οἵτινες εἶναι ἀπόλυτοι κύριοι τῆς ζωῆς καὶ τῆς παρουσίας των, ἀποφεύγουσι συνήθως νὰ καταγγέλλωσιν εἰς τὰς Ἀρχάς τὴν ἐμφάνισιν αὐτῶν καὶ νὰ τὰς συντρέχωσιν ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν ἀνίχνευσιν καὶ τὴν καταδίωξιν, τὸ μὲν διότι φοβοῦνται τοὺς ληστὰς, οἱ ὁποῖοι, ἐὰν διαρύγωσιν ἀβλαβεῖς, ἐπανέρχονται καὶ τοὺς κακοποιοῦσιν ἀνηλεῶς διὰ τὴν προδοσίαν, τὸ δὲ διότι καὶ ἀπὸ τὴν παρουσίαν των στρατιωτικῶν ἀποσπασμάτων ὑποφέρουσι πολλὰς ἐνοχλήσεις.

Ἄμα εἰσῆλθοντες εἰς τὰς ἐλάτους, κόψας ὁ Εὐθύμιος κλαδὸν καὶ ὑψρανθεὶς αὐτὸν ἐξεφώνησεν: «ἄχ καὶ μέγα ἔλατα, δὲν ἤλπιζα νὰ σὰς ξαναἰδῶ, ποτὲ νὰ μὴ ἀποθάνετε»· ὅχι μικροτέραν εὐχαρίστησιν ἀπὸ τοὺς ληστὰς ἠσθανόμην καὶ ἐγὼ, βλέπων ὅτι ἐφθασα εἰς τὸ τέλος τῆς μακρῆς καὶ ἐπι-

πόνου σαύτης, ὁδοιπορίας καὶ ἐθαύμαζον πῶς ἡδυνήθηεν ἡ
ὁδοιπορήσῃ πεζὸς τὴν μέν μίαν νύκτα ἐν ἑα ὥρᾳ, τὴν δὲ
ἄλλην ἐξ. Προχωρήσαντες, ὁλίγον ἄνωγον τῆς ὑπώρειας ἐ-
στάθημεν καὶ ἀμέσως ὁ Κουμπάρος ἀνεχώρησε διὰ τὴν ἐν-
ταμίωσιν, ὡς ἔλεγε, τοὺς φίλους καὶ τὰ οἰκονομίστην φορὰς.
Ἄν καὶ ἐνύσταζα, δὲν ἡδυνήθηεν νύκτι καὶ μετὰ καθόλου, διότι
τὰ φορέματά μου ἦσαν κάθυπρα ἐκ τοῦ ἰδρωτός καὶ ἔτρεμον
ὅλος ἀπὸ τοῦ ψύχους.

Περὶ τὸ λυκαυγὲς ἐπανελθὼν ὁ Κουμπάρος ἔφερεν ἄρτον,
αἶνον, τυρὸν καὶ ὥα· ἀποσυρθέντες, δὲ ὀλίγα βήματα εὐ-
ρομεν μεγάλην ἐλάτην, εἰς τὸν κορυφὸν τῆς ὁποίας σπορφε-
τήσαντες πολλοὺς κλώνους ἡποιήματα, λίαν ἀναπαυτικὴν
κοίτην (γιατάκι), ἐνθα κατακλιθεὶς ἐκαμνήθην πολλὰς ὥρας.
Ἐξυπνήτας περὶ τῆς ἐννάτης, ἤκουσα τὸν Κουμπάρον νὰ
φωνάζῃ «στὸν τόπον, ἔλα ἐδῶ».

«Ἐρχομαι, ἀπεκρίθη ἐκεῖ-
νος, πρὸς ἐν ἀπηυθύνετο ὁ Κουμπάρος, καλὴ μέρα σας».
«Καλὴ σου ἡμέρα, ἀπήντησεν ὁ Εὐθύμιος, κάθισε· εἰ κά-
νεις ἐδῶ ;» — «Ἀποῦ βλέπεις, ὅτι βασιτῶν τσεκουρί (πέλεκυν),
δὲν καταλαμβάνεις τί κάνω ; στεφάνια βγάνω διὰ νὰ διαρ-
θώσω ἕνα βαγέτι, διότι τὰ σταφύλια ἀρχισαν νὰ γίνωνται».
— «Ἡμεῖς, εἶπεν ὁ Κουμπάρος, εἴμεθα φυγόδικοι καὶ πρόσεξε
καλὰ νὰ μὴν εἴπῃς εἰς κανένα πῶς μας εἶδες, διότι θὰ πά-
θῃς πολλὰ κακά.» — «Ἀντίδικον νὰ ἔχω τὸν Χριστὸ καὶ
τὴν Παναγία καὶ ὅλους τοὺς ἁγίους, ἐάν εἴπῃ εἰς κανένα
τίποτε.» — «Τί μαντάτα, ἡρώτησεν ὁ Εὐθύμιος, ἤξεύρεις νὰ

μάς εἰπής;» — «Δὲν ἄκοῦς ἄλλο παρὰ τὴν κοῦδένταν ἐκείνου τοῦ Βουλευτοῦ τοῦ Σωτήροπούλου, ὅπου ἐσχλάθωσαν οἱ κλέφταις, καὶ δὲν ἤξεύρει κανεὶς τί τὸν ἔκαμαν. Καθημέραν περνοῦν πολλοὶ συγγενεὶς καὶ φίλοι τοῦ καὶ ἐρωτοῦν, ἀλλὰ δὲν ἤμποροῦν νὰ μάθουν τίποτε ἀπὸ τοῦ ἄλλο μέρους καὶ ἡ ἐξουσία κανεὶ μεγάλην ἐνέργειαν καὶ προστάζει νὰ γινῶνται παγῶναις καὶ καρπείαις, ἀλλὰ μὲ αὐτὰ τοῦ κανεὶ περισσότερον κακὸν, καὶ φοβοῦμαι μήπως τοῦ φάγῃ τὸ κεφάλι, ἤμπορεῖ μάλιστα νὰ τοῦ τὸ ἔχη καὶ φαγωμένο, γιατί προχθὲς ἀκούσθη, ὅτι εὑρέθη ἓνας φράγκος χωρὶς κεφάλι κρεμασμένος ἀπὸ ἓνα δένδρον. Καλὰ ὅμως τὴν ἔπαθεν αὐτὸς καὶ κανεὶς, νὰ σὰς εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν, δὲν τὸν ἐλυπήθη μὲ τὴν καρδιάν του, διότι ἦτον τέσον καιρὸν εἰς τὰ πράγματα καὶ δὲν ἐφρόντισε νὰ κάμῃ τὴν ἀμνηστειάν διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ ὁ Κόσμος ἀπὸ τοὺς φυγόδικους. «Ἀμποτε νὰ πάθῃ τὰ ἴδια καὶ ὁ Δεληγηγιάννης καὶ ὁ Ζαήμης, καὶ ἐκεῖνο τὸ σκυλιὸς Μεσσηνέζης, ὅπου ἐστάθη τέσον καιρὸν Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως καὶ δὲν ἐνοιήσθη ὁλοτελὰ διὰ τὴν φτωχολογίαν. Ἀγκαλὰ, βρὲ ἀδέρφια, αὐτοὶ οἱ μεγάλοι θέλουν νὰ ἦναι φυγόδικοι διὰ νὰ φοβερίζουν μὲ αὐτοὺς τὸν Κόσμον στὰς ἐκλογὰς καὶ νὰ κάνουν τὰ κέφια τους. Δὲν θυμάσθῃς, τί ἔκαμαν πέρυσιν οἱ Πετιμεζαῖοι εἰς τοῦ Φιλία;» — «Καὶ τί λένε, ἡρώτησεν ὁ Κουμπάρος διὰ τὸν Σωτήροπούλου, ἔχει μεγάλην κατὰστασιν ἢ δὲν ἔχει;» — «Ἄλλοι λένε πὼς ἔχει καὶ ἄλλοι πὼς δὲν ἔχει, ἀπεκρίθη ὁ χωρικός ἀλλ' ἀφοῦ ἐστάθη τέσον καιρὸν ὑπουργός, εἶναι δυνατὸν νὰ μὴν ἔχη; τί γίνονται τόσα μιλιοῦνια, ὅπου συναζόνται κάθε χρόνον; αὐτοὶ τὰ τρώγουν.» — Ἐγέλασαν οἱ λησταὶ εἰς τὴν ἀπάντησιν ταύτην καὶ «ἔχεις δίκαιον, τῷ εἶπον, πῆγαινε τώρα εἰς τὴν δουλειάν σου καὶ ἀνοίξε τὰ μάτια σου νὰ μὴ εἰπῇς εἰς κανένα

τίποτε. — « Ἐγὼ σὰς ἔκαμα ὄρακα, ἀπεκρίθη ὁ χωρικός εἰς τὴν Χριστὴν καὶ τὴν Παύλιν καὶ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τῆς ὀρηκείας ἄλλο μεγαλείτερον πρᾶγμα δὲν ἔχει. Ὑστερα δὲν ἐτρελλαθῆκα νὰ εἰπῶ, ὅτι εἶδα φυγοδίκους διὰ τὰ πλάκωσθαι ὁ κόσμος τὰ μοῦ σφάγαν. ἂν μοῦ ἔμεινε καμμία γίδα, καὶ νὰ μὴ ἀφῇσαν οὔτε σῦλλο εἰς τὰ ἀμπέλι μου. »

Ἀκούων τὴν διάλογον τοῦτον ἐκ τῆς καίτης μου, τὴν ὅπου δὲν ἔδλεπεν ὁ χωρικός καὶ ἐνθυμούμενος πόσον θεομῶς ὑπεστήριξεν ὁ Μεσσηνέζης τὴν ἀμνηστειάν, ὅτε ἐπὶ ὑπουργείου Βάλβη προσελήθηναι ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης πολλοὶ πληρεξούσιοι, ὅπως γνωμοδοτήσωμεν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἐλπειολόγησα τοὺς πολιτικούς τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ παραγνωρίσιν τῶν ιδεῶν καὶ τῶν φρονημάτων ἐκάστου, καὶ πρὸ πάντων διὰ τὴν κακὴν ιδεάν, τὴν ὅποιαν ἔχουσι τινες τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων περὶ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς ἡθικῆς τῶν ἀναβαινόντων τὰς ὑπουργικὰς ἐδρας. Ἀλλὰ δὲν παύουν καὶ πολὺ, ἔλεγον πάλιν ἐν ἑαυτῷ, ἀπὸ τοῦ ὅτι τύπος, ὅστις ἔχει τὸ καθήκον νὰ φωτίῃ τὴν κοινὴν γνώμην, παραγνωρίζει δυστυχῶς τὴν ἀπρελίαν τοῦ, καὶ ἀρκεῖ νὰ ὀνομασθῇ τις ὑπουργὸς διὰ νὰ ἀκούσῃ τὰ ἔξ ἑαυτοῦ. —

Περὶ τὴν μεσημβρίαν ἔφαγον ἄρτον καὶ τρία ὠά, καὶ ὁ μὲν ἄρτος ἦτο λευκὸς καὶ καλὰ ζυμωμένος, τὰ δὲ ὠά μεγάλα καὶ πολὺ νόστιμα, ἔπαιον δὲ καὶ ἀσκετὸν οἶνον μετὰ τὴν τσάφην, ὁ ὅποιος μοι ἑράνη ἐξείρετος. Ὅτε ἔκλινεν ἡ ἡμέρα, ὁ Κουμπάρος καὶ ὁ Νικόλας ἔκοψαν ὀβάλον καὶ σκυήθισαν ξύλα, ἐτοιμαζόμενοι νὰ ψήσωσιν ἐκεῖ πληρόν τὸ σφαγτὸν τὸ ὅποιον ἐπερίμενον νὰ σφάγουν τὸ ἑσπέρας οἱ φίλοι των. Ἐγὼ δὲ ἤμην ἀρκετὰ εὐχαριστήμενος, ὅχι μόνον διότι ἐκαθήμεν ὑπὸ παχείαν σκιάν καὶ ἐπινον ψυχρὸν ὕδωρ, ἀλλὰ καὶ διότι ἀνε-

λογιζόμεν, ὅτι τὸ ἐσπέρας ἐμελλον νὰ φάγω καλὸν κρέας
καὶ νὰ κοιμηθῶ ἥσυχος ὅλην τὴν νύκτα. Δυστυχῶς ὁμως
ἐδυσχύνθηκα, ἐπληθύνθη καὶ ἡ ἀνάγκη. Τὸν ἐθαλίνατο.
Τὸν δὲ ἀβέβλωτον ἐβόησαν οἱ αὐτοὶ, ὡς Κουμπάρε, εἶπεν ἀγανακτῶν
ὁ Εὐθυμίδης· ἐδῶ ἐπ' ἄνω καὶ τὰ ἑλκῆτα, ἀνδρὲς φάγη κρέας ὁ
ἀνθρώπος, καὶ θάνατος.

— Δὲν εἶναι δύνατον, ἀπὸ τὴν τῆσεν οὐ Κουμπάρε, νὰ μᾶς
ἀφήσουν χωρὶς κρέας, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ἐθρὸν ἔδωκε καὶ ὅσον
τὸ φῆσιν καὶ ὅτι μᾶς τὸ φέρουν ἐτοιμὸν τὰυτὰ δὲ λέγων
παρήγγειλε τὸν Νικόλαον νὰ ὑπαγῇ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ λό-
φοῦ, καὶ νὰ περιμένῃ ἐκεῖ τοὺς φίλους.

Μετὰ μίαν ὥραν ἐπ' ἀνέλθων ὁ Νικόλαος μᾶς ἀνγγέλει, ὅτι
οἱ φίλοι ἐφερον ἀπὸ ὅλα καὶ μᾶς περιμένουσιν ἐκεῖ ἐπ' ἄνω.
Ἀνεβήκαμεν εἰς τὴν κορυφὴν βαδίζοντες ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν οὐχ
ἀνευ δυσκολίας, διότι τὸ ἔδαφος ἦτον ἀνωμαλὸν καὶ ὡς ἐκ
τῆς πυκνότητος τῶν δένδρων ἐπέκταται σκοτὸς βαρὺς. Εἰς τὸ
πρῶτον τοῦ Νικόλα σύριγμα ἐξηλθόν τῶν δένδρων ἔρεξ ἡ-
ρικοί, οἵτινες πλησιάσαντες ἡσπασθησαν τὸν Εὐθυμίδην καὶ
τὸν ἔχαιρέτησαν φιλικῶς. Ἐπεὶ ἀπομακρυνθέντες ὅλοι
δεκά βήματα ἀπ' ἐμοῦ ἐκάθησαν διὰ νὰ φάσιν, ἀλλὰ πρὶν
ἀρχίσουν, ἔφερον εἰς ἐμὲ ἄρτον καὶ κρέας ὁ Εὐθυμίδης, λέγων
«φάγε καλὰ, διότι ἔχομεν νὰ κάμωμεν μίαν ὥραν ὀρμὴν».

— Δυστυχία μου, ἀπεκρίθην, δὲν ἐτελείωσαν πλεονῶν αὐ-
τοὶ οἱ ὀρμῆς! Ἀφοῦ περιπατήσωμεν, δὲν ἠμπορῶ νὰ φάγω
καὶ φυλάξω τὸ φάγητόν νὰ μὲν τὸ δώσῃς, δὲν ἐθατώμεν
ἐκεῖ ὅπου θὰ σταθοῦμεν. Ἐκάθησαν οἱ τρεῖς ληστὰι μετὰ
τῶν τριῶν χωρικῶν καὶ ἐτρώγον, ἡ δὲ τσότρα ἐγυρίζεν ἀδια-
κόπως ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα, «καλὸς σὰς ἡυραμεν, ἔλεγον
χαίρετωντες οἱ ληστὰι. — Καλῶς ὀρίσατε, ἔλεγον εἰς τὴν
σειράν των οἱ χωρικοὶ, καὶ καλὰ διάφορα εὐχή, τὴν ὅποιαν
ὅπου κρατῶντες τοῦτο κρεῖμα, ὡς ἀνὰ τὴν ἀρχὴν κατέκρινον

ριδα, μὲν τοὺς ποταμούς μοι εἰς γὰρ οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν
 δὲν ἦτο μικροτέρα τῆς ἡμισείας ὁκάς, ἔπειον δὲ καὶ ἀρχαῖον
 οἶνον. Μετὰ ταῦτα οὐκ ἀκατακλιθεὶς ἐκαμνήθη, ἀλλὰ καθ' ὕπνον
 ἐβλέποντο τοὺς ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ὅτε οὐκ ἔστιν
 Πατρῶν, ἀπὸ τῆς πλησίον τῶν Χυλιδίων, καὶ πρὸ τοῦ ἐν τῇ
 Τριπλεῶς, ἐξ ἡγεμονίας δὲ πρὸς τοὺς πλησίον τοῦ ὕπνου, ὅτε οὐκ ἔστιν
 διεδοχέοντο ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ὅτε οὐκ ἔστιν
 οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν
 Εὐθύμιος εἰς νεμὸν οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν
 -αὐκ νῶτ υοχῆ ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν
 κτλ. ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν
 ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν
 -αὐκ ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν
 -αὐκ ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν
 Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην κατέστη ὁ κληρικός, ὁ κληρικός
 σμός, τὸν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν
 τοῦ σώματος μέρος, καὶ τοῦ ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν
 ἅμα ἀκαλλογισθῆ, ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν
 τριάκοντα ἡμέρας, ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν
 μυστῶν ἐκείνων, ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὅτι οὐκ ἔστιν
 εἰς τὴν θείαν αὐτῶν, ἐκλαυσάμενος διὰ τὴν ἀθλιότητα, εἰς
 τὴν περιήλθον. Περί τῆς μεσηθρίας ἐξήγησα τὰ πάντα, ἀλλὰ
 κρέας δὲν ὑπῆρχε, διότι ὁλόκληρον τὸ βεργάδι (διὰ τὴν τράχυν)
 τὸ εἶχον κατὰ βροχίσει ἀφ' ἐσπέρας ἐγευματίσα ἐπομένως
 μὲ ἄρτον μένον καὶ οἶνον. Ἐνῶ δὲ ἐπαίζον μετὰ τοῦ Εὐ-
 θυμίου, κόντισαν καὶ ὁ Νικόλαος ἐκοιμάτο, ἐπλησίασαν πρό-
 βατα βόσκοντα καὶ ἡκαγκάστημεν, ἀλλὰ ἔξωθεν τόπον δια-
 μονῆς, ἀπεσπυρθέντες εἰς ἄλλην ἀκώρεϊαν μᾶλλον ἀπότομον
 καὶ πυκνότερα ἐχρυσαν τὰ δένδρα. Ὅλος ὁ τόπος ἦτο κε-
 καλυμμένος ἀπὸ ἐλάτας, ἐνισχυοὶ δὲ ἦσαν καὶ μικραὶ μέδραι,
 τὰ ἔδρασα ἦτο κατὰ ἔξωθεν καὶ περὶ ὁδοῦ, καὶ οὕτως τὰ ἔξω,

τὰ ὅποια διέμεναν ἐκεῖ, ἦσαν παχύτατα καὶ κάλλιπτα θρεμμένα.

Πρὶν ὅσση ὁ ἥλιος, ὁ Εὐθύμιος ἤτοιμασεν ὀβελὸν καὶ ξύλα, ὁ δὲ Νικόλας ἀνεχώρησε διὰ νὰ περιμεῖνῃ εἰς τὸ ὠρισμένον μέρος καὶ ὁδηγήσῃ πρὸς ἡμᾶς τὸν Ἀἷμαν, ὅστις εἶπεν ἀναχωρήσει ἀπὸ πρωίας καὶ ἐμελλε νὰ ἐπανέλθῃ τὸ ἑσπέρας, κομίζων σακτὰν, ἄριον καὶ ἐνύκτωτεν ἐν τούτοις παρήλθον καὶ δύο ὥραι τῆς νυκτὸς καὶ αὐτὲ ὁ Ἀἷμας, αὐτὲ ὁ Νικόλας ἐφαίνοντο, ὁ δὲ Εὐθύμιος καλῆμενος πλησίον μου ἔπαυε συγχῆ, ὅπως ἐσήμαινεν, ὅτι ἦσαν ὠρισμένοι. Τέλος πάντων ἠκούσθη κ. ρ. ε. χ. ὑ. λ. σ. μ. α. (φωνὴ βασιλέως), εἰς τὸ ὅποσον ἀνταπεκρίθη ὁ Εὐθύμιος, καὶ προσήλθεν ὁ Ἀἷμας ὁδηγῶν τράγον καὶ σέων ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ σακάριον, ἐν αὐτῷ περιείχετο ὥραια καὶ λευκὴ μπογάτσα, (ἄσπρος ἄσπρος) καὶ τσότρα πλήρης οἴνου. ἦτο δὲ κατακουρασμένος, ὅθεν, ὡς ἔλεγε, περιήρχετο ἀπὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου ἐπὶ τοῦ ἁλάσους καὶ δὲν ἔδύνατο νὰ μᾶς εὔρῃ. Ἐτοιμασθεὶς ὁ Εὐθύμιος νὰ σφάζῃ τὸν τράγον καὶ ἐρευνήσας ὅλα τὰ σακάκια δὲν εὔρε τὸ ἄλλας καὶ ἠρώγισε νὰ υἱοῖζῃ καὶ νὰ καταναθραπύῃ τὸν Κουμπάρον, ὅστις ἔχων αὐτὸ εἰς τὸ σακάκι, τρυδὲν ἐνθυμήθη νὰ μᾶς τὸ ἀφήσῃ, ὅτε ἀνεχώρησεν. Ἐραγον λοιπὸν ἀλήτην μπογάτσαν, ἐπιον καὶ ὀλίγον οἶνον καὶ κατακλιθεὶς ἐκαμήθη.

24-30 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας σάχτας διεβρίγαμεν μετὰ τοῦ Εὐθυμίου καὶ τοῦ Νικόλα εἰς τὸ αὐτὸ ὅρος ποταμὸς οὐ μανὼι ποτε ἐπὶ τῆς μιᾶς καὶ πότε ἐπὶ τῆς ἄλλης ἀκρωρείας πάλλῃ οὐδέποτε ἐκτιθέμενοι εἰς ὁδοιπορίαν ἀνωτέραν τῶν 30 λεπτῶν

τὴν ὁποίαν ἐκἀμύνομεν ἐν καίρῳ ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνατολὴν
ἢ περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Εἰς τὰ ὑψώματα ταῦτα τὰ
ὁποῖα οἱ λησται ὠνομαζον τοὺς χάρις, εἶχον παύσει πλέον
ἀπὸ τοῦ ναυανέρχωνται τὰ ποιμένα διότι ἐπεκράτει ψυχὸς ἐ-
παύθητόν, ὥστε δὲν εἶχεμεν φέρον ναυὰς ἰδῶσιν οἱ ποιμέ-
νες, ἐφρόδοιμεθα ὁμῶς πολλὰ ἀπὸ τοῦς ὑλοτόμοις, τῶν ὁποίων
τὰ πελεκήματα ἤκουόντο πάντα χορὴν, ὅθεν δὲ καὶ ἀν-
διήρχοιμεθα, ἐβλέπομεν δένδρα κυμαίνεα καὶ πελεκημένα. Ε-
νίστατο εὐρύστομεν κοίλα μερῇ, εἰς τὰ ἄκρα τῶν ὁποίων ὑπῆρχον
σώροι λίθων, ἀφαίρεθέντες ἀπὸ τοῦ ἑδάρος διὰ τὰ κατὰσταθῆ.
ἄγροες εἰς ὄλους δὲ τοὺς ἄγρους τοῦτοὺς εἶχον σπείρει ἤδη σι-
τὸν ἡλίθιον καὶ τὰ φυτὰ τῶν σπαρτῶν ἦσαν ἄρκετα ὑψω-
μένα. Πολλὰ χοῦ φαίνοντο ἰχνη καὶ κόπρος λύκων, τὰ ὁ-
ποῖα βλέπων ὁ Εὐθύμιος ἔλεγεν, ὅτι τῶρα δὲν ὑπάρχει φό-
βος, διότι οἱ λύκοι εἶναι ἀδυνατοὶ καὶ τὸ δερμα αὐτῶν γέμει
σκόληκων ἐὰν ὁμῶς ἦτον Τανουάριος, ὅτε εἶναι εὐρωστοί
καὶ συνουσιαζόνται, ἠθέλομεν κινδυνεύσει, καὶ διηγείτο, ὅτι
κατὰ τὸν παρελθόντα Τανουάριον, ἐν ᾧ ἐκάθητο μίαν νύκτα
εἰς τὸ Κυλλήνιον ὄρος μετὰ δύο ἄλλων ληστῶν, τοῖς ἐπε-
τέθη ἀγέλη ἐκ 15 λύκων, ἀπὸ τοῦς ὁποῖους μετὰ δυσκολίας
ἠδυνήθησαν νὰ σωθῶσιν, ἀφοῦ σπασάμενοι τὰ ξίφη καὶ πο-
λεμούντες μετ' αὐτῶν οἱ ὅλης τῆς νυκτός, κατῴρθωσαν νὰ
τοὺς φονεύσωσιν ὅλους.

Κατὰ πᾶσαν ἐσπέραν ἀνεχώρει περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡ-
λίου ὁ Νικόλας καὶ ἐπανήρχετο ἄλλοτε μόνος καὶ ἄλ-
λοτε μετὰ τοῦ Δήμου, φέρων ἄρτον, τυρὸν, αἶνον, με-
γάλην φιάλην πληρὴν ὑδάτος καὶ καπνὸν, ἀπὸ τῶν ὁποίων ὁ-
μῶς δὲν εἶμεν πολλοὺς εὐχαριστημένους ὁ Εὐθύμιος, διότι δὲν
ἦτο ἀπὸ ἐκείνων ἐπὶ οὗ ὁ δὲν εἶναι λῶσις τὰς νύκτας ἐφ' ἧς
δεῖται ἡμέραν καὶ πρόβλεπον ἡ παράνομα τὰ ὁποῖα ἐσφάζεν ὁ

Εὐθύμιος, ἐξέδραθεν καὶ ἐψήφηνεν, ἀνὰ πτωχὸν ἅμα ἐκλύκων, πύ-
ραν εἰς κοῖλόν τι μέρος διὰ νὰ μὴ φαίνωνται αἱ φλόγες αὐτῆς·
κατεσκέυαζε δὲ καὶ τὸ λαθραμένον κοκορέσιον, ὡς καὶ τὸ σπλή-
ναντερον, παρ' ὅποια ἐπρωτῶμεν προκαρτικῶς διὰ τὴν ὁρεξίν,
αὐτὸς δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἐπρωγόν ἐν πῶς μετὰ τὴν τεικοιλίαν
καὶ τὸ ἥπαρ, τὰ ὅποια ἐψήφον εἰς τὴν ἀνθρακίαν. Ὅλας ταύ-
τας τὰς ἐργασίας ἐξετέλει μετὰ πολλὴν ἐπιτηδεύουσαν καὶ τα-
χύτητα, οὐδέποτε δὲ ἐδαπάνησε διὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν
πλέον πῶν δύο ὠρῶν. Ἀμα ἐψήφηντο τὸ σφακτὸν, ὃ ἡ πρώτη
αὐτοῦ φροντίς ἦτο· νὰ ἐξάγῃ καὶ νὰ παρατήρῃ τὴν ὀπλίστην,
ἢ ὅποια, ὡς ἔλεγεν, ἐδείκνυε μὲν πάντοτε μεγάλην κίνησιν
στρατιωτικῶν ἀποσπασμάτων, ἀλλὰ δι' ὅλημας τοῦ δένει παρί-
στανε κίνδυνον, περὶ δὲ τῶν χρημάτων οὐδὲν ἐσημείανε,
καὶ ταῦτα θήρημηνεν ὁ Εὐθύμιος ἐπὶ καλῶν λέγων, ὅτι ἡ
ὑπέσσις αὕτη εἶναι ἥδη σελειωμένη. Μόνον κατὰ τὴν 30^{ην}
Αὐγούστου ἡ πλάστη ἦτο πολὺ κακὴ διὰ τοὺς ἀπόντας συν-
τρόφους. Ἐπειδὴ εἴχομεν νηστεύσει τὴν προτεραίαν διὰ τὴν
ἐορτήν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, ἡσθάνθημεν ὅλοι ἀπὸ πρῶτας τὴν
ἀνάγκην νὰ φάγωμεν κρέας καὶ ὁ Εὐθύμιος πρῶτος καὶ ἐ-
ψήφην ἀρνάδαν, τὴν ὁποίαν ὁ Νικόλας καὶ ὁ Δημῶς, καὶ τὰι
νηστεύσαντες, εἶχαν κλέψει χθὲς ἀπὸ τοῦ ποιμνιοσάστου ποι-
μένου· σινὸς, ὅστις τὴν ἑστρεφὴ διὰ δυνάστην κάμη μαρσίνιαν ἄλλοι
ἢ πλάστη αὐτῆς ἐχάλασε πολὺ τὴν ὁρεξίν τοῦ Εὐθυμίου, διότι
εἰς τὴν θέσιν τῶν ἀπόντων ὑπῆρχον πολλὰ ἐρυθρὰ στίγματα,
τὰ ὅποια ἐσήμαινον, ὅτι ἐπολιορκούντο οὗτοι καὶ ἐπυροβο-
λοῦντο· εὗρεν ὁμῶς ὁ ἰδιὸς ὁλόχους νὰ καταπαύσῃ τὴν ἀνι-
συχίαν τοῦ καὶ νὰ φάγῃ ἐν ὁλόκληρῳ πέταρτον ἀπὸ τοῦ να-
στιμώτατον καὶ τρυφερώτατον ἐκεῖνο κρέας, λέγων πρῶτον
μὲν, ὅτι δὲν ἐψήφη καλὰ τὸ σφακτὸν καὶ τὰ ἐρυθρὰ στίγμα-
τα προήρχοντο μᾶλλον ἐκ σούτου, καὶ δεύτερον ὅτι καὶ πλά-

θύμιος· καθημέριον ἢ τὸ πολὺ παρ' ἡμέραν κρυπτόμενος ὅπι-
 σθεν μεγάλης ἐλάτης, ἐγυμνονόμην καὶ διπλονόμενος μὲ τὴν
 κάπαν, ἐφένευον τὰ μυστράζωφρα, ὅσα εὐρισκὸν εἰς τὰ φο-
 ρέματα μου· ἡ γὰρ νοχὴς ἐστὶν ἡ νοχὴς τοῦτο νοχὴς
 Ἄρπαγας πρὸ ὑποσυντων ἡμερῶν ἀπὸ τοῦς κόλπου τῆς
 οὐκ ἐνείας μου, χωρὶς τοῦ ἀπὸ τὴν κοινὴν, μὴ λαμβά-
 νων ἐπιστάλας ἢ ἐφ' ἡμερῶν διὰ νὰ μανθάνω τί γίνεταί· εἰς
 τὸν Κόσμον καὶ τὰ λαμπρὸν ἀπὸ τοῦ ψυχὸς καὶ τὴν ἀ-
 κάθαρσίαν, εἰχὼν ἀηδιᾶσαι πλεόν τὴν ζωὴν καὶ ἐπερμένον
 ἀνυποδρόνως τὴν ἐπαυρόδον τοῦ Ἀφραζάνη διὰ νὰ ἀπολυθῶ ἢ
 νὰ φένευθῶ, διότι ἡ παράτασις τῆς αἰχμαλωσίας μοι ἀπε-
 θαινεῖν ἀνυποδρόνως. Ὑπολογίσας, ἐτίθησκον εἰς τοὺς ληστὰς
 ἐξ ὑπὸ τοῦ διὰ νὰ πλησιᾶσωσιν εἰς τὴν Τριφυλίαν, νὰ παρὰ-
 λαβῶσι τὰ κύβρα καὶ νὰ ἐλθῶσι, πρὸς ἡμᾶς, εὐρισκὸν, ὅτι
 ἤθελόν γινώριζει τὴν τύχην μου τὴν πρώταν τῆς Παράσκειυης
 (26 Ἀβγούστου)· ἐπειδὴ δὲ αἱ ἡμέραι μοι ἐράνοντο ἀτελευ-
 τέηται, ὑπελόγησα τὴν ἐσπέραν τῆς Τριτῆς, ὅτι μέχρι τῆς
 πρώτης τῆς Παράσκειυης ὑπελείποντο ἐξήκοντα ὥραι, ἐκαστὴν
 δὲ ὥραν παρέρχομένην ἐπρόσθετον εἰς τὸν λογαριασμὸν μου
 μὲ ὅσην χαρὰν ὁ φιλάργυρος προσθέτει εἰς τὸ βάλαντιον τοῦ
 μέγα χρυσίδιον νόμισμα. Δυστυχῶς ὁμῶς οὐτὲ τὴν Παράσκειυν
 οὐτὲ τὸ Σάββατον ἐφάνησαν οἱ περιμενόμενοι, μετὰ μεγάλης
 δὲ θλίψεως ἤκουσα ἀπὸ τὸν Κουμπάρον, ἀναχωρήσαντα τὴν
 ἐσπέραν τῆς Κυριακῆς διὰ νὰ τοὺς προῦπαντήσῃ καὶ τοὺς ὁ-
 δηγήσῃ πρὸς ἡμᾶς, ὅτι δὲν πρέπει νὰ τοὺς περιμένωμεν πρὸ
 τῆς Τετάρτης.
 Πρὶν ἀναχωρήσῃ ὁ Κουμπάρος μοι ἔδωκε μελοῦδοκάνδυ-
 λον καὶ πέντε φύλλα χάρτου, μὲ τὰ ὅποια ἀνεκούφισον ἐν με-
 ρεῖ τὴν σθενοχώριαν μου, γράφων σήμεως τῆς λυῶν ἀριθ-
 μῆτάς· καὶ γεωμετρικὰ προβλήματα.

Καὶ τὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Κορυπαίου καὶ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ, οἱ λησταὶ εἶχον πλήρη τὴν παπαθορίαν, ὅτι ἐμείλλον ἤδη ἀφαικτικῶς νὰ ἐπιτύχωσιν εἰς τὴν παραλαβὴν τῶν λύτρων, καὶ ἅμα ἐξύπνων ἡρώτα ὁ εἰς τὸν ἄλλον τί ὄνειρον εἶδεν· ἐπειδὴ δὲ τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν ἀπηύθυνον καὶ πρὸς ἐμὲ, τίς ὡνείχθη τὸ ὄνειρον, ἅπερ εἶδον τὴν παῖαν τοῦ Σαββάτου, ὅτι δηλ. τὸ κτήμα μου εἶχε περιέλθει εἰς χεῖρας ἄλλου παρὰ τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ ἡρώτασα πάλιν τὴν ἀγνοῶν δὲ ταύτην ἐξετέλεσα μὲ πολλὴν μυστικότητα διὰ καὶ μὴ μὲ ἐννοήσῃ. Δημήτριος τίς ὅστις ἔρχων ὄψην κτήματα εἰς τὸ αὐτὸ μέρος ἐφίηται νὰ πάσῃ καὶ τὸ ἰδικόν μου. Πῶς λέγεται ὁ Βούλγαρος ὁ Πρωθυπουργὸς ἡρώτησεν ὁ Εὐθύμιος· Δημήτριος, ἀπεκρίθη. Τὸ ὄνειρόν σου εἶναι πολὺ κατὰ λὸν ἀπήντησεν ὁ ληστής καὶ ἀπόψε πρέπει νὰ πῇραν τὰ παιδιὰ τὴν εξαγοράν· τὸ κτήμα σου εἶναι ἡ ζωὴ σου, ὅπου εὐρίσκεται τώρα εἰς χεῖρας ἄλλων, καὶ ὁ Δημήτριος εἶναι ἡ ἐξουσία· εξαγόρασε λατὸν τὴν ζωὴν σου μυστικὰ ἀπὸ τῆς ἐξουσίας ὅπου ἐμπόδιζε.

Ὅσακις ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ ὅρου, ἐν ᾧ αἰετιμέναμεν, οἱ λησταὶ ἔλεγον, ὅτι τὸ ὅρος αὐτὸ εἶναι ὁ Ὀλιανὸς ὁ δὲ Νικολας, ὅστις ἔκαμνε τὸν εἰρημηνέστηρον, ἐξεδιόωνεν ὅτω εἰς μεθ' ἡδὴ πρὸς τὸ μέρος τῆς Αἰμαλίας καὶ μάλιστα δύο ὄρεας ἀπείχομεν τῆς κατωπόλεως Ἀκράτας πράγματι ὅμως ἀπέειχομεν ἡμέρας πολλὰς ἀπὸ τὴν Ἀκράταν καὶ εὐρισκόμεθα ἐντὸς τῆς ἐπαρχίας Τόρυνος πλησίον τῆς Δημητσάνης καὶ τοῦ Ραδοῦ.

Εἰς τοὺς πρόποδας τῶν ἀκρωρείων, ἐν αἷς ἐταπθεταίμεθα, ἐβόσκον ἀγελάδες, φυλαττάμεναι ἀπὸ κροσίων, τὰ ὅποια ἀλλοτε ἐτραγώδουν καὶ ἄλλοτε ἐξεβαλον ἀγρίας φωνάς, ἵνα μὴ ἀπομακρύνωνται αἱ ἀγελάδες. «Περίδρομος νὰ σᾶς κόψῃ,

εἶπε μίαν τῶν ἡμερῶν ὁ Εὐθύμιος. Ἦστα παλληκαρία χάνον-
ται ἀπὸ σὰς βρωμικοῦρτσας. Ὡς τὸ εἰρημικὸν ἦν. «ὁ λόγος ἐστὶν
Πῶς χάνονται, ὁ ἡρώτηται ἐγώ, — Εἶναι, ἀπεικρίθη,
μερικοὶ ματικαράδες ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς κλέφτας, ὅπου ἴδεν
ἡμποροῦν νὰ κρατηθῶν, εὐρίσκουσι δὲ καὶ αὐτὰ τὰ πα-
λληκαρία μόνον εἰς τοὺς λόγγους καὶ τὰ ἀτιμάζουν,
αἷμα δὲ ὁ κλέφτης καμὴ τέτοια ἀμαρτία, μαγαρίζεται καὶ
ἀδύνατον εἶναι νὰ μὴ σκοτωθῇ ἢ νὰ μὴ πιάσῃ σὲ ὀλίγαις
ἡμέραις. Ὁ Νταβελής γιατί ἐχάθη, νόμισεις, διότι εἰς τὰ τε-
λευταία του ἐρίλιωθῇ μετὰ παλληκογυναικαὶ καὶ ἐμαγχεύσῃ.
Διὰ τοῦτο ὁ Παποῦς εἶναι πολὺ αὐστηρὸς εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα,
καὶ πέρυσιν ὀλίγον ἐλείψε νὰ σκοτωθῇ ἓνα καλὸ παιδί, διότι
ἐμάθεν, μίαν νύκτα, ὅπου τὸ ἐστειλάμεν διὰ τροφῆς, ἤρξεν εἰς
τὸν δρόμον ἓνα κορτζι καὶ τὸ ἀτίμασεν. Ἐπεσαμὲν ὅλοι ἐπάνω
εἰς τὸν Παποῦν καὶ ἐκινδυνέψαμε νὰ τὸ γλυτώσωμεν, ἀλλ’
ἐστάθη ἀδύνατον καὶ νὰ τὸν καταπαίσωμεν νὰ τὸ κρατήσῃ,
τὸ ἔδωξεν εὐθὺς ἀπὸ τὴν συντροφίαν καὶ ὕστερον ἀπὸ ὀλίγας
ἡμέρας ἐπιάσθη καὶ εἶναι εἰς τὰς φυλακάς.

Μετὰ τὴν μεσημβρίαν τῆς τρίτης, ἐπειδὴ δὲν εἵχομεν
ὕδωρ, ἀπῆλθεν ὁ Νικόλας διὰ νὰ λάβῃ ἐκ τῆς παράκτιου μέ-
νης πηγῆς, ἐπανελθὼν δὲ μᾶς εἶπεν ὅτι ἀπαντήσας καθ’ ὁδὸν
ἄνθρωπον ἐρχομένον ἐξ Ἀκράτας, ἤκουσε παρ’ αὐτοῦ, ὅτι
καθ’ ἣν στιγμὴν ἀνεχώρει ἐκεῖθεν, ἦλθε τὸ Ταχυδρομεῖον καὶ
οἱ ἀναγινώσκοντες τὴν ἐφημερίδα, ἔλεγον ὅτι οἱ συγγενεῖς τοῦ
Σωτήροπουλου ἔδωκαν τὰ κούτρα καὶ κατ’ αὐτὰς ἀπολύεται.
Ἀκολουθῶς κοιμήθη ὁ Εὐθύμιος ἐπὶ τρεῖς περίπου ὥρας
κατὰ τὸ σῆθηδες καὶ ἐξυπνήσας μοι εἶπεν. «Εἶδον, κ. Σω-
τήροπουλε, ὅσω ἐνόρατα (ὄνειρα) πολὺ καλὰ, πρῶτον
ὅτι ἐμαζεύα ἀσπράις ἐλαιαίς, καὶ αὐτὸ τὸ βλέπω πάντοτε,
ὅταν θὰ πάρω χρήματα, καὶ δεύτερον, ὅτι ἦλθαν τὰ παι-

διὰ καὶ ἐκλαίει ἡ εὐγενία σου καὶ τὰ κλάυματα εἶναι πάν-
τοτε καλόν». Ἡ ἐφημερίς τοῦ Νικόλα καὶ τὰ ὄνειρα τοῦ Εὐ-
θυμίου μοι ἔδωκαν τὴν ὑπόνοιαν, ὅτι ὁ Λαφαζάνης εἶχεν
ἤδη ἐπανελθεῖ καὶ εὐρίσκατο πλησίον ἡμῶν. Ἡ δὲ ὑπόνοιά
μου αὕτη ἦτο ἐκτελῶς βέβαιος, ὁδὸς τὰ λύτρα εἶχον δοθῇ
ἀπὸ τῆς παρελθούσης Πέμπτης, βραδύτερον δὲ ἐβεβαιώθη
ὅτι ὁ Κωνσταντῖνος Μπουᾶς, ὅστις φαίνεται ὅτι ἦτον ὁ εἰς
ἐκ τῶν δύο τοῦ Λαφαζάνη συναδαιπέρων, ὁ καλούμενος
Μάρκος, ὥρθη ἀγοράζων οἶνον ἐν Ἀλωνισταίνῃ τὴν πρωίαν
τῆς Τρίτης. Τεκμαίρεται δὲ ἐκ τούτου, ὅτι οἱ λησταὶ ἀρῶν
ἔλαβον τὰ λύτρα, διηυθύνθησαν εἰς Ἀλωνίσταναν, ἀφ' ἧς
ἀπέχοντες ἡμεῖς 3—4 ὥρας, διὰ τὰ τοποθετηθῶσιν ἢ γὰρ τὰ
μαираάσωσι μετὰ τοὺς εἰσηγητὰς ἢ συναιτίους τῆς πράξεως,
καὶ ἐπὶ εἰδοποιήσαντες πρὸς ἡσυχίαν τῶν καὶ τοὺς παρ' ἐμοὶ
συντροφούς των.

31 Αὐτοῦστοι

Ὅτε ἀνέτειλεν ἡ τελευταία τοῦ Αὐγούστου ἡμέρα, (Τετ-
τάρτη τῆς ἐβδομάδος) ἤρχισαν ἀνῆλθαι, περισσότερον,
ἀλλ' ὁ Εὐθύμιος μετὰ κατησύχασε λέγων, ὅτι αὐρεὶν τὸ πρωί
ἔχουν καιρὸν νὰ ἔλθουν τὰ παιδιά, καὶ θὰ ἔλθουν χωρὶς
ἄλλο. Μετὰ τὴν μεσημβρίαν ἡτοιμάσθη νὰ σφάξῃ προ-
βατῖνα, πρὶν ὅπου εἶχε φέρεϊ μετὰ τῆς ἀνάδας ὁ Νικό-
λας, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐβρέξεν ἀλίαν ὑποδίσθη καὶ ἀνέβαλε
τὴν ἐργασίαν ταύτην διὰ τὸ ἑσπέρασ. Ὅτε δὲ ὁ ἥλιος ἐ-
πλησίαζεν εἰς τὴν δύσιν του, κατήλθμεν τῆς ἀκρωρείας,
ἐν ἣ διεμένομεν, διὰ τὰ τοποθετηθῶμεν ἐνωρὶς εἰς ἄλλην
θέσιν πλησίον μονοπατίου, ὅθεν ἐπανερχόμενοι οἱ ἄπὸν-

τες ὤφειλον κατὰ τὰ συντεθειμένα νὰ διέλθωσι. Καταβαίνοντες εἶδομεν περιφερομένους ὑλοτόμους καὶ ἐβιάσθημεν νὰ διακόψομεν τὴν ὁδοιπορίαν μας καὶ νὰ περιμένωμεν, μέχρις οὗ ἀποχωρήσωσιν ἐκεῖνοι· ὅτε δὲ ἐφθάσαμεν εἰς τὸν πρὸς ὄν ὄρον, ἦτον ἤδη σκότος βαθύ καὶ ἤρχισε νὰ βρέχῃ, ἀλλὰ καὶ μ' ὅλα ταῦτα δὲν ἠδυνάμεθα νὰ τοποθετηθῶμεν ὑπὸ μεγάλῃν τινὰ ἐλάτῃν, διότι ἔπρεπε νὰ μένωμεν πλησίον τῆς ὁδοῦ, καὶ ἐκεῖ δυστυχῶς μεγάλα δένδρα δὲν ὑπῆρχον.

Καθόσον ἐπροχώρει ἡ νύξ, ἡ βροχὴ ἐγένετο ραγδαϊότερα καὶ συνωδεύετο ἀπὸ ἀστραπὰς καὶ παρατεταμένας βροντὰς, αἱ ὁποῖαι μοὶ ἐπροξένουν φρίκην· ἐδιπλονόμην μὲ τὴν κάπαν, καὶ ἄλλοτε μὲν ἐκαθήμην, ἄλλοτε δὲ ἐγειρόμενος, ἱστάμην ὀρθίως, διότι ἐκ τῆς πολλῆς βροχῆς ἐσχηματίζοντο περὶ ἐμὲ ρυάκια, τὰ ὁποῖα μὲ κατέβρεχον, ἀλλὰ μ' ὅλας μου τὰς προφυλάξεις μετὰ μίαν ὥραν ἀπὸ τὴν κοιλίαν καὶ κάτω ἤμην ἐντελῶς βεβρεγμένος, ὥς νὰ ἐβυθίσθην εἰς δεξαμενὴν ὕδατος, τὰ δὲ ἐπάνω μέρη τοῦ σώματος μου εἶχον βραχὴ ὀλιγώτερον, διότι τὰ ἐπροφύλαττεν ἡ κάπα, τὴν ὁποίαν ὅμως μετὰ πολλῆς δυσκολίας ἠδυνάμην νὰ ὑποφέρω ὥς ἐκ τοῦ μεγάλου βάρους, τὸ ὁποῖον εἶχε λάβει. Ἡ βροχὴ ἐξηκολούθησε μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιμονῆς δι' ὅλης τῆς νυκτός, ἡ ὁποία μοὶ ἐφάνη ἔπος ὀλοκληρον· μόνος ὁ Νικόλας, καὶ τοι μὴ ἔχων κάπαν, ἐκοιμᾶτο ἀναπαυτικώτατα, ὁ δὲ Εὐθύμιος, ὅστις ἐκάθητο ἀγρυπνῶν πλησίον μου, βλέπων με ἀνησυχοῦντα, ἔλεγεν, ὅτι ἡ βροχὴ αὕτῃ εἶναι μηδὲν ἀπέναντι τῶν βροχῶν, ἐξ ὧν ὑποφύρουσιν αὐτοὶ ἐν καιρῷ χειμῶνις. Ἐρρίγγουν καὶ ἔτρεμον ὅλος ἐκ τοῦ ψύχους, μικρὰν δ' εἶχον περὶ τῆς ζωῆς μου ἐλπίδα, διότι διάβροχος ὢν καὶ μὴ ἔχων νὰ ἀντικαταστήσω τὰ ὁποῖα

ἐφόρου ἐνδύματα, ἀδύνατον ἐνόμιζον νὰ μὴ καταληφθῶ ἀπὸ περιπνευμονίαν, ἢ ὀξὺ κοιλιακὸν νόσημα.

Ι ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Ἐν τῇ αὐτῇ ἐγκωνίῳ καταστᾶσει εὐοισκόμενος καὶ εἰς παικίλους θλιβεροὺς πελαγίζόμενος διαλογισμοὺς, αὐπνος δὲ καθ' ὅλην τὴν νύκτα διατελέσας, ἤκουσα περὶ τὸ λυκαυγές, ὅποτε ἡ βροχή εἶχε μετριασθῇ, παρατεταμένον σύριγμα, εἰς τὸ ὅπριον ἀπήντησεν ὁ Εὐθύμιος· μετ' ὀλίγον δὲ ἐνεφανίσθησαν ἐνώπιόν μου ὁ Λαφαζάνης, ὁ Ἀλέξης, ὁ Κουμπάρος καὶ ὁ Μάρκος, ἐξ ὧν ὁ πρῶτος λαβὼν τὴν χεῖρα μου ἀνῆγγειλεν, ὅτι ἔλαβε τὰ λύτρα καὶ ὅτι τὰ βάσανά μου ἐτελείωσαν· Καλῆτερα, ἀπεκρίθην, νὰ μὴ τὰ εἴχετε λάβει, διότι ἐγὼ ὕστερα ἀπὸ αὐτὸ, ὅπου ἔπαθα ἀπόψε, δὲν εἶμαι πλέον διὰ ζωῆν καὶ ταῦτα λέγων ἔφερα τὴν χεῖρά του εἰς τὰ φορέματά μου, τὰ ὅποια ἔσταζον. Ἰδὼν τὴν κατάστασίν μου ὁ ληστής συνεκινήθη καὶ ἀμέσως διέταξε νὰ ἀποσυρθῶμεν ὀλίγον ἀνωτέρω, ἔνθα ἦναψαν πυρὰν, παρὰ τῇ ὁποίᾳ ἔστάθην πολλὴν ὥραν θερμαινόμενος καὶ στεγνόνων τὰ φορέματά μου· μοὶ ἔφερε δὲ ὁ Λαφαζάνης ἄρτον, κρέας καὶ οἶνον καὶ με ὑπεχρέωσε νὰ φάγω καὶ νὰ πῶ ἀρκετὰ, μολοντοὶ δὲν εἶχαν καθέλου ὀρεξιν. Ἀφοῦ ἐπροχώρησεν ἡ ἡμέρα, με ἀτήκαν μόναν παρὰ τὴν πυρὰν καὶ ἀπεμακρύνθησαν ὅλοι ὁμοῦ ἐπέκεινα τῶν ἡμετέρων βημάτων, καθόσον λαβόντες ἤδη τὰ λύτρα δὲν εἶχον ἀνάγκην νὰ με φυλάττωσι πλέον. Ἐκεῖ ἐψησαν τὴν προβατίναν, ἔφαγον, ἔπιον καὶ συνεζήτησαν πότε

καὶ πῶς νὰ μὲ ἀπολύσωσι καὶ τίνες ἐξ αὐτῶν νὰ μὲ συνο-
δεύσωσι. Θερμανθίεις ἐκ τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ ἡλίου, ὅστις ἦτον
πολύ θερμὸς, καὶ μὴ αἰσθανόμενος οὐδεμίαν παθητὴν ἢ ἀδια-
θεσίαν, ἐδόξασα τὸν Θεὸν καὶ ἤρχισα νὰ συλλογίζωμαι μετ'
ἀπεριγράπτου χαρᾶς, ὅτι ὀλίγα ὥραι μὲ ἐχωρίζον ἀπὸ τῆν
κοινωνίαν, πεποιθὼς ὅτι ἡ Θεία Πρόνοια, ἥτις διετήρησε μετὰ
τοσαύτας κακοῦχίας τὴν υἱείαν μου καὶ ἤρε τὰ παρεμβλη-
θέντα κατὰ τὴν παραδοσὶν τῶν λυτρῶν προσκόμματα, ἤθελε
μὲ ἀξιώσει νὰ ἐπανέλθω ἀβλαβὴς εἰς τοὺς κόλπους τῆς οἰ-
κογενείας μου.

Περὶ τὴν μίαν μετὰ μεσημβρίαν προσελθὼν ὁ Λαφαζαῆς
μετὰ τοῦ Εὐθυμίου καὶ ἰδὼν με καλῶς ἔχοντα, μοὶ διηγήθη,
ὅτι ὁ ὅλος τόπος γέμει ἀποσπασμάτων καὶ ἐνεδρῶν, ὅτι ἐκινδύ-
νευσαν πολλὰκις κατὰ τὴν οδοιπορίαν των, ὅτι εἶχον ἀπό-
φασιν ἐν ἀρχῇ νὰ ὑπάγουν μέχρι τοῦ κτήματος μου, ἀλλὰ
φοβηθέντες ἐστάθησαν εἰς τὸ Μπουζί (1), ὅπου ἐλθὼν ὁ Φω-
τόπουλος μὲ δύο ἄλλους τοῖς παρέδωκε τὰ χρήματα, καὶ ὅτι
ἡ παράδοσις ἐγένετο περὶ τὸ μεσονύκτιον τῆς Πέμπτης πρὸς
τὴν Παρασκευὴν (25—26 Αὐγούστου.)

— Τώρα, ἐπρόσθεσε, σκεπτόμεθα διὰ τὴν ἀπόλυσιν διὰ
νὰ ἐλευθερωθῇς καὶ ἡ εὐγενία σου καὶ ἡμεῖς.

— Δὲν ἀντέχω, ἀπήντησα, περισσότερο καὶ σὰς πα-
ρακαλῶ νὰ με ἀπολύτῃτε ἀπὸψε εἰς τὸ πλησιέστερον χω-
ρίον.

— Ὁ τόπος ἐδῶ εἶναι ἀκατοίκητος, ἀπεκρίθη, καὶ δὲν
ἔμποροῦμεν νὰ σὲ ἀφήσωμεν, διότι ἐνδέχεται νὰ σὲ βλάψουν

(1) Ἡ ὁδὸς αὕτη ἀπέχεν ἀπ' ἡμῶν 20—22 ὥρας, καὶ ἐμὼς εἰς
τοὺς ληστὰς ἐχρειάσθησαν 7 ἡμερὰνυχτα, ὅπως διανύσωσι τὸ διάστημα
τοῦτο.

ἄλλοι καὶ νὰ πέσῃ ὕστερον τὸ βάρος εἰς ἡμᾶς· ἀφοῦ δὲ ἐπύραμεν τόσον χρυσάφι, εἶναι καὶ ἀμαρτία καὶ ἐντροπὴ νὰ σὲ ἀφήσωμεν νὰ χαθῇς· ἡ φιλονεικία μας εἶναι τώρα ποῖος ἀπὸ ἡμᾶς θὰ σὲ συντροφεύῃ.

— Νομίζω, ἀπήντησα ἐγὼ μεριδιῶν, ὅτι ὁ Εὐθύμιος ὁ ὀπίος μὲ συνέλαβε καὶ μὲ ἐρύλαξε πότες ἡμέραις, ἔχει χρέος νὰ μὲ συντροφεύῃ μεχρὶ τέλους.

Ὁ Εὐθύμιος ἐμειδίασε διὰ τὴν παραιτοῦσιν ταύτην, ἡ ὀποία ὁμως δὲν τὸν εὐχαρίστησε πολὺ, ἀλλ' ἐγὼ ἐφοβούμην νὰ λείψουν ἀπὸ πλησίον μου ὁ Εὐθύμιος ἢ ὁ Λαφαζάνης, διότι δὲν εἶχον καμμίαν ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς ἄλλους. Ἀναστεναζόντες καὶ οἱ δύο ἔλεγον :

— Τέλος πάντων, Κύριε Σωτηρόπουλε, μετὰ μίαν ἢ δύο ἡμέρας θὰ ἦσαι πάλιν εἰς τὸν Κόσμον· ἂν ποτε νὰ ἡμπορούσαμεν καὶ ἡμεῖς νὰ ἔλθωμεν καὶ ἂν ἐυέναιμεν μὲ ἓνα μάτι.

Ἀκολούθως μοὶ ἔκαμαν πάλιν τὰ παράπονά των, διότι ἐπὶ τῆς ὑπουργίας μου ἀπεκηρύχθησαν παρὰ τῆς κυβερνήσεως καὶ μαλιστα διότι ἐγὼ μετὰ τῶν ὑπουργῶν ἐπέμεμον, ὡς τοὺς εἶχον πληροφόρησει, νὰ δοισθῶσι μεγάλοι ἀμοιβαί, ἥτοι 40 χιλιάδων δραχμῶν διὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ Λύγκου καὶ ἀνὰ 20 διὰ τὰς τῶν ἄλλων. Ἐπειδὴ δὲ ἐγὼ ἐπροσπάθουν νὰ τοὺς πείσω, ὅτι δὲν γνωρίζω τίποτε ἀπὸ αὐτὰ, διότι ὡς ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν οὐδεμίαν ἀρμοδιότητα εἶχον εἰς τὰ ἀφορῶντα τὴν ληστείαν.

Λοιάφορον, εἶπεν ὁ Λαφαζάνης, μᾶς εἶναι τώρα ὅ,τι καὶ ἂν ἔκαμες, καὶ τὸν πατέρα μας ἂν μᾶς ἐσκότονες, δὲν ἡμπορούσαμεν νὰ σὲ πειράζωμεν, ἀφοῦ ἐπύραμεν τὴν ἐξαγοράν. Πιστεύω ὁμως, ὅτι ἂν ματαγίνῃς ὑπουργός, θὰ συλλογίζεσαι πολὺ, ὅταν θὰ γίνηται λόγος διὰ ληστὰς.

Μετὰ ταῦτα μὲ ὠδήγησαν εἰς τὸ μέρος, εὖθι εἶχον φάγει, καὶ ὁ Εὐθύμιος μοι παρέθηκεν ἐπὶ τοῦ ταγαρίου τοῦ τὴν κεφαλὴν τῆς προβατίνης καὶ ἄρτον· ἀλλὰ πρὶν ἐπι-
 χίσω νὰ τρώγω, ὁ Μάρκος, ὅστις ἦτο τοποθετημένος ὑψη-
 λότερα καὶ ἐφύλαττεν ὡς σκοπὸς, ἔδραμε πρὸς ἡμᾶς λέγων,
 ὅτι μᾶς ἐπλησίασε παγᾶνα. Εἰς τὸ ἀκουσμα τοῦτο ἐκρέ-
 μασαν ἐπὶ τῶν ὤμων τῶν τὰ ταγάρια καὶ ἔλαβον τὰ ὅπλα,
 ἐπειδὴ οὐ ἡ παγᾶνα ἦτον πλησιέσπατα καὶ ἤκουόντο ἤδη
 πολλαὶ χωναὶ ἀνθρώπων καὶ κυνῶν, ἀπεφασίσθη νὰ ἀφήσω-
 μεν τὴν θέσιν ταύτην καὶ νὰ ἀναβῶμεν εἰς ἄλλην, ἀκρώρειαν,
 εἰάν δὲ μᾶς ἀκολουθήσωσι καὶ ἐκεῖ, νὰ κτυπηθῶμεν.

Εὐδρόντητος ἔμεινα, ὅτε ἤκουσα, ὅτι εὐρίσκομαι ἤδη εἰς
 τὸν μεγαλειέτερον κίνδυνον, ἐνῶ ἐνόμιζον, ὅτι ἐπλησιάζον εἰς
 τὸν λιμένα τῆς σωτηρίας.

— Ἀφοῦ ἐπῆρατε τὴν ἐξαγορὰν, ἐξεφώνησα, δὲν εἶναι
 δίκαιον νὰ κινδυνεύσω πλέον ἐγώ· ἀφήσατέ με λοιπὸν ἔδω,
 ὥστε ἂν ἔλθῃ ἡ παγᾶνα νὰ μὲ πάρῃ χωρὶς κίνδυνον.

— Αὐτὸ δὲν ἤμποροῦμεν νὰ τὸ κάμωμεν, ἀπήντησεν ὁ
 Λαφαζάνης, ἀλλὰ τράβα ἐμπρὸς καὶ μὴ φοβῆσαι, διότι καὶ
 ἂν πολεμήσωμεν, θὰ σὲ βάλωμεν εἰς τόπον ὅπου νὰ μὴ πει-
 ραχθῇς.

Κατέβημεν μετὰ σπουδῆς κάτω καὶ ἀνέβημεν εἰς ἄλλην
 ἀκρώρειαν λίαν ἀποτομὸν κεκαλυμμένην ἀπὸ ἐλάτης μεγά-
 λης καὶ ὑψηλᾶς, παρηγγέλθη δὲ ὁ Νικόλας νὰ ὑπάγῃ
 πρὸς τὸ μέρος, ὅθεν ἤκουετο ἡ παγᾶνα, καὶ νὰ μᾶς φέρῃ κα-
 θαρωτέρας πληροφορίας περὶ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τοῦ ποιοῦ τῶν
 ἀποτελούντων αὐτὴν προσώπων ὡς καὶ περὶ τῆς διευθύνσεώς
 τῆς· ἔλθων αὐτὸς μετὰ μίαν ὥραν μᾶς ἀνήγγειλεν, ὅτι ἡ
 παγᾶνα συνίστατο ἀπὸ χωρτικῶν καὶ σκοπῶν εἶχε τὴν κατα-
 δίωξιν λαγῶν καὶ οὐχὶ ληστῶν.

Ἦσυχάσαμεν λοιπόν, καὶ τότε ἐγὼ μὲν ἔκαμα τὸ γεῦμά μου, οἱ δὲ λησταὶ ἀπομακρυνθέντες συνεζήτουν τὰ περὶ τῆς ἀπολύσεώς μου.

Μετὰ μακρὰν δὲ συζήτησιν πλησιάσας με περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ὁ Λαφαζάνης, ἐζήτησε καὶ ἔλαβε παρ' ἐμοῦ ὅλα τὰ φύλλα τοῦ χάρτου, ἐφ' ὧν ἔγραφον σημειώσεις καὶ ἑλυόν προβλήματα, μοὶ ἀνήγγειλε δὲ, ὅτι κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν μου ἀπεφασίσθη νὰ με συνοδεύσῃ ὁ Εὐθύμιος μετὰ δύο ἄλλων συντρόφων, ὅτι θὰ μὲ φέρουν ἀπὸψε μέχρι τοῦ ποταμοῦ, ὅπου διημερεύσαμεν κατὰ τὴν 20 τοῦ Αὐγούστου, καὶ ὅτι τὴν ἄλλην νύκτα θὰ περάσωμεν τὸν Ἀλφεῖον καὶ θὰ μὲ ἀπολύσουν εἰς τὴν Κρέστειναν διὰ νὰ ὑπάγω εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον τῆς Τάβλας, ὅπου εἶπεν εἰς τὸν Φωτόπουλον νὰ μὲ περιμένῃ τὴν Παρασκευὴν ἢ τὸ Σάββατον· ἐπροσθέσε δὲ, ὅτι θὰ ἀναχωρήσῃ αὐτὸς ἀμέσως μετὰ τοῦ Νικόλα καὶ τοῦ Μάρκου διὰ νὰ εὕρῃ ζῶον, ὥστε νὰ ὑπάγω ἑρπίπας.

Ἀνεχώρησαν τῶντι αὐτοὶ καὶ μετ' ὀλίγον ἐκκινήσαντες καὶ ἡμεῖς κατέβημεν ἀπὸ τὴν ὕψηλὴν ἀκρώρειαν, εἰς ἣν εἰχομεν ἀναβῆ, καὶ εὕρομεν ὁδὸν, ἥτις μᾶς ἔφερεν εἰς πηγὴν ὕδατος· ἐκεῖ ἀφήκαμεν τὸν Ἀλέξη διὰ νὰ περιμένῃ τοὺς ἄλλους, καὶ προχωρήσαντες μικρὸν ἐκαθήσαμεν ὀλίγα βήματα μακρὰ τῆς ὁδοῦ.

Εἶχεν ἤδη παρέλθαι ἡ ὀγδόη ὥρα, ὁπότε ἦλθεν ὁ Λαφαζάνης μετὰ τῶν λοιπῶν καὶ ἐνὸς λευκοφορεμένου χωρικοῦ, ἀφοῦ δὲ συνωμίλησαν κατὰ μέρος μετὰ τοῦ Εὐθυμίου καὶ τοῦ Κουμπάρου, μὲ ἐπλησίασαν ὅλοι καὶ λαβὼν ὁ Λαφαζάνης τὸν λόγον μοὶ εἶπε.

— Διὰ περισσοτέραν ἀσφάλειαν ἀπεφασίσαμεν νὰ μὴ ἔλθῃ κανεὶς ἀπὸ ἡμᾶς μαζί σου, διότι καὶ ἀπὸ τὰ ἄρματα μας καὶ ἀπὸ τὰ ροῦχά μας τὰ ὁποῖα εἶναι λερά, γνωρίζο-

μεθα καὶ ἂν μᾶς ἐπιτύχη καρτέρι· ἢ παρ' ἄνα θά κινδυνεύσω-
μεν καὶ ἡμεῖς καὶ ἡ εὐγενία σου. Θὰ σὲ συντροφεύουν λοι-
πὸν ὁ Νικόλας καὶ αὐτὸς ὁ ἄλλος σύντροφός μας, ὅπου ἤλ-
θεν ἀπ' αὐτοῦ καὶ λέγεται Γεώργιος· αὐτοὶ εἶναι παστρικάτερα
ἐνδυμένοι καὶ δὲν ἔχουν παρὰ μόνον πιστόλας, ὥστε καὶ ἂν
σὰς ἀπαντήσῃ κανεὶς, δὲν ὑποπτεύεται. Αἶθε καὶ αὐτὰ τὰ
χρήματα διὰ τὴν κάμηνα ἐξάδα ἕως γὰρ ὑπάγῃς εἰς τὸ σπητί-
σου νοικοκυριῶν καὶ καὶ τοὺς νηλῶν ἐμ νερὸν λήττω νωτὸν π ρολ

Μοὶ ἔδωκε δὲ χαρτὴ διπλωμένον, τὸ ἔπολεν ἔθεσα εἰς τὸν
κόλπον χωρὶς γὰρ τὸ ἀνοίξω. Ἐπειτα λαβὼν με ἐκ τῆς χει-
ρὸς με ἤσπασθη εἰς τὸ στόμα καὶ μοὶ εἶπεν·

— Ὁ Θεὸς γὰρ τοῦ δώσῃ, κ. Σωτηρόπουλε, δεκαπλάσια
ὅσα σου ἐπῆραμεν καὶ γὰρ σὲ κάμη ἐνδύξον καὶ μεγάλον πολὺ
περισσότερον ἀφ' ὅσον εἶσαι.

— Ἄμην, ἀνεφώνησαν οἱ ἄλλοι, καὶ με ἤσπασθησαν ὁ
εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου εὐχρηθέντες μοι καλὸν κατευρόδιον. Ἀ-
ποχαιρεσῶν καὶ ἐγὼ αὐτοὺς τοῖς εἶπον.

— Δὲν ἔχω, παιδιά, τίποτε ἄλλο γὰρ σὰς εὐχρηθῶ εἰμὶ ὁ
Θεὸς, ὅστις εἶναι μέγας καὶ δυνατὸς γὰρ εὖρη τὸν τρόπον γὰρ
ἐπανέλθῃς εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ γὰρ ἡσυχάσῃς εἰς τὰ σπη-
τια σας.

— Ἀπὸ τὸ στόμα σου καὶ 'στού Θεοῦ ταῦτι, ἀπήντησαν
ὅλοι.

— Ἐκαμα τὸν σταυρόν μου καὶ ἐξεκίνησα μετὰ τοῦ Νι-
κόλα καὶ Γεώργιου, ἐπειδὴ δὲ ἡ ὁδὸς ἦτο κατωφερής, ἐβά-
διζον πολὺ ταχέως. Μόλις εἶχομεν ἐξέλθει τοῦ δάσους καὶ
ἀπηντήσαμεν ἐρχόμενον χωρικὸν με ἡμίονον, συνέλαβεν αὐ-
τὸν ὁ Γεώργιος, τὸν κατεβίβασε τοῦ ζώου, ἔβαλεν ἐπάνω τὸ
κιλίμιον, τὰ ταγάρια καὶ δύο κάπας, ἤτοι τὴν ἰδικήν μου
καὶ τὴν τοῦ Εὐθυμίου, τὴν ὁποίαν εἶχε λάβει μετ' ἐαυτοῦ ὁ

Νικόλαος, παρήγγειλεν ἑμὲ νὰ ἐκπεύσω καὶ ἐξήκολουθήσω μετὰ τὴν ὁδοιπορίαν μου. Ὁ Πέτρος δὲ ἐπὶ πόρῳ εὐχέτο ἐπὶ τῷ ὁδοιπόρῳ ὡς τε ὁ σπῆνως τὸν ἐβλεπόν, ὁ κύριος τοῦ ἡμετέρου ἡρώου πλῆστον μου, ὁ δὲ Νικόλαος ἐμὲ νειπῶν τὸ τοιοῦτον ἔειπε. Καταβάντες τοῦ πόρου μεθόρμεν γυλὸν, ἀναστεινόμενοι ἤλθομεν εἰς ἀραβοσίτορον πεδίον, ἐπειτα ἀπῆλθον μετὰ τὴν ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ ὁροῦ στενήν καὶ κρημνώδη ὁδὸν καὶ ἔτελος πάντων κατήλθομεν μετὰ πολλὴν εὐκολίαν τὸν μέγαν οὐρανὸν ἐκεῖνον ἀνῆλθον, τὸν ὁποῖον ἀναβάντων κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς 21 Αὐγούστου ἐκινδυνεύσαμεν ἀποθῆναι ἐξ ἀποπληξίας. Καταβάντες ἡκούλουθησαν ἐν ἄλλῃ ὁδῷ καὶ ὅρῳ διήλθομεν εἰς ἐμπροσθεν τῆς πηγῆς Σφουρίδας, ἀνῶθεν τῆς ὁδοῦ διημερεύσαμεν ὅσα, εὐρομεν ὁμῶς τὴν κοίτην τοῦ χειμάρρου καὶ καθήσαντες ἐδειπνήσαμεν. εἶχε δὲ παρὲλθει ἡδη τὸ μεσονύκτιον, ὡς εἰκάζομεν ἐκ τῆς θέσεως τῶν ἀστέρων, διότι οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν ἔφερεν ὥρολόγιον. Ἀκολουθῶς ἐπανελάθομεν τὴν ὁδοιπορίαν καὶ μετὰ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν εὐρέθημεν ἐμπροσθεν πηγῆς, ἐνθα κατελθὼν ἀπὸ τοῦ ἡμετέρου ἔπειον ὕδωρ καὶ ἐνίφθην.

Ὅτε ἐξεκίνησα, μοι εἶπεν ὁ Νικόλαος νὰ προχωρήσω μετὰ τοῦ ἀγωγιάτου ἕως τὸ μέρος ὅπου διαιρεῖται ἡ ὁδὸς καὶ ἐκεῖ νὰ τοὺς περιμείνω ἑμείναν δὲ ἀμφότεροι οἱ λησταὶ ὅπισω καὶ συνωμιλουν μυστικά, τὸ δὲ κίνημα τοῦτο μετὰ ἐβαλεν εἰς πολλὴν ἀνησυχίαν, διότι ὑπωπτευθὴν μήπως σχεδιάσωσιν τι κατ' ἐμοῦ. Μετὰ ἐνὸς πεντάρου ὁδοιπορίαν εἶδον τὴν ὁδὸν χωριζομένην καὶ ἐστάθην, μετὰ ὀλίγον δὲ φθάσαντες καὶ αὐτοὶ μοι εἶπον.

— Ἀφέντικὸν, δὲν εὐχαριστεῖσαι νὰ σε ἀρῇσωμεν εἰς ἕνα χωρίον, ὅπου εἶναι ἐδῶ κοντά, διὰ νὰ ξεμπερδεύωμεν μίαν ὥραν ἀρχήτερα;

Καὶ πῶς ὀνομάζεται ἡ πρώτη ἀγαθὴ τὸν χωρίον ;
 Δὲν ἤξεύρομεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀλλ' εἰναί τι καλὸ χωρίον
 ἔδωκεν ἐπρόσθεσεν ὁ ἀγωνιάτης, δὲν εἰναί τι ἄλλο χωρίον
 ἀπὸ τοῦ Παλαμίου παρὰ τὸν διανοητὸν καὶ τοῦτον
 Μαλιστα εἶπον ἔγωγε τὸν ἄσπετον τὸν χρεωσπῶ διὰ
 μεγάλην χάριν καὶ μετ' ὑπάγετε εἰς τοῦ Παλαμίου
 Οἱ λήσται ἐφάνησαν ὁυσαρῆσθην τε εἰς διὰ τὴν ὁμολογίαν
 τοῦ χωρίου καὶ ἀπὸ διεσκέσθησαν ἐπὶ μικρὸν μὲν εἶπον.
 Τράβα ἀπ' ἐδῶ, ἀφάνικα τοῦ διὰ τὴν πᾶμα κατώ, καθὼς
 μᾶς εἶπαν τὰ παιδιὰ, ἡμεῖς ἀνσπερῶ φήσωμεν ἐδῶ, ἡμπορεῖ νὰ
 τοῦ φακοφάνη καὶ ἡμεῖς ὁντινὴν ἡμεῖς εἶπον καὶ ἄλλοι

Εἰς μάτην ἐπροσπάθησα νὰ τοὺς μεταπείσω, αὐτοὶ ἐπέμε-
 νον καὶ ἐλάβομεν γῆν ὑποδείχθησαν ὁδόν, ἡγουμένου τοῦ Νι-
 κόλα, ἀλλὰ καὶ οἱ καὶ ἔχομεν καί μετ' αὐτοῦ βήματα καὶ στρα-
 φέντες εἰς πᾶσι ὀπίσω ἤλθομεν εἰς τὸ σπῆμα εἰς τὴν διαιρέσεως
 τοῦ ὁδοῦ καὶ ἐλάβομεν τὴν ἄλληλῃ ὁδόν, πρὸ χωρήσαντες δὲ
 ὀλίγον ἡκούομεν τὰς φωνὰς αὐτῶν ἀλεχτάρων, ἐξ ὧν ἐνόησα,
 ὅτι τὸ χωρίον ἔκειτο πρὸς τὰ ἀρσπερὰ τῶν καὶ ὅτι εἴμεθα
 πολὺ ἐγγὺς αὐτοῦ, ἀλλὰ ἐνόηθ' ἐπερίμενον νὰ διευθύνθωμεν
 πρὸς αὐτὸ ἢ τοῦλάχιστον νὰ σταθῶμεν ἐκεῖ, ὅπου εἴμεθα,
 παρετήρησα καὶ λύπην μου, ὅτι ὁ Νικόλας, ὅστις προηγίτο,
 ἐξηκολούθει νὰ ὁδοιπορήτῃ καὶ ἀπέμακρύνθη μεν τοῦ χωρίου
 ἐπέκεινα τοῦ ἐνὸς τεσσάρτου. Τότε σταθείς ὁ Νικόλας μετ' αὐ-
 τὸν ἡγήγει νὰ ἰσταθῶ ἀπὸ τοῦ ἡμῶν καὶ ἰσταθῶν αὐτὸς τὴν
 νῆαν καὶ πᾶν τὴν ὁδοὶν μετεχειρίζομένην ἐγὼ ἕως τότε, ἔδω-
 κέν εἰς ἐμὲ τὴν τοῦ Εὐθυμίου, ὅτι τὸς ἡτον παλαιὰ καὶ ἐσχί-
 σμένη εἰς πολλὰ μέρη. Ἐπειτα καὶ ἀπὸ χαίρετῃ καὶ ἀνεχώ-
 ρησεν, εἰπὼν εἰς τὸν ἀγωνιάτην νὰ μείνη μαζί μου ἕως τὰ
 χαράγματα, ὁ Γεώργιος εἶχεν ἡδη γενῆ ἀφάντος καὶ ὁ

Ἄφου ἐμείναμεν μόνοι, ἐπροσπάθησα νὰ πείσω τὸν ἀγω-

γιὰ τὴν ἵνα μὲ φέρῃ ἀμέσως εἰς τὸ χωρίον, διότι ἐφοβούμην
 εἰς τὸ μένος εἰς τὸν ἔρημον ἐκεῖνον τόπον, ἀλλ' ἐστάθη ἀδύνατον
 ὡς ἀπεσιῶν, λέγων ὅτι καὶ ἂν ἄλλοι περὶ παρὸν ἐμφανίζομε-
 νος μετ' ἐμοῦ, θὰ χρονοτριβήσῃ παλιν ἡμέρας συρόμενος
 εἰς ἐδὼ καὶ ἔχει ἀπὸ τῆς ἀνάγκης. Ἐν τούτοις ἐμείνεν πλησίον
 μου μία περίπου ὥραν καὶ ἔπειτα ἔλαβεν τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἵνα
 ἐπιστρέψῃ θεοῦ ἡλθομεν τὸν κήκο λαύθησαν δὲ καὶ ἐγὼ πεζὸς
 καὶ πὸν παρεκάλεισά ναυ μὲ φέρῃ εἰς τὸ πλησιέστερον τοῦ
 χωρίου σημεῖον τῆς ὁδοῦ, ἀλλὰ αὐτὸς φοβούμενος μήπως
 ὁράμῳ ἐυθὺς εἰς τὸ χωρίον καὶ ἐξελθόντες οἱ κάποιοι τὸν
 συλλάβωσι, μὲ ἔφερε μέχρι τινὸς καὶ δεικνύων πρὸς δεξιὰν
 εἰς τὸν ὄρειον ὄρεον, ὡς ἐπαύσατο τὸν ὁδὸν καὶ πρὸς τὸν ὄρειον
 ὄρεον. Ἐδὼ κάποιον αἰνὰ φανερὸν τὸ χωρίον, ἀλλ' ἔκλεινον
 καὶ ἐμείναμεν πὸν μόνος εἰς τὴν ἔρημον, ἡμίαν περίπου ὥραν
 ὡς πρὶν ἔλθῃ τὸ λυκαυγὲς, πυλιγμένθς μὲ τὴν κάπιν τοῦ Εὐθυ-
 ρμίου, κρατῶν ἀνά χειρὰς τὴν ἡράδον, καὶ τὸ κίλιμιον
 καὶ φέρων ἐπὶ κεφαλῇς τὸ σκιάδιον, τὸ ὅποιον εἶχε κατὰ τὴν
 ὁδὸν εἰς ἀθλίαν ἀτάσασιν, καὶ ὅσοι οἱ καὶ νοῦν ὅτι τὸ
 ἐμὸν. Καὶ ἔκλεινον ἀρχὰς ἐσκέφθην ἐν αἰσέθῳ ἀμέσως εἰς τὸ χω-
 ρίον, ἀλλὰ φοβούμενος μὴ καταξέσχιθῶ ἀπὸ τοῦ κύνας δὲν
 ἐπὶ τὸν ἐνέκρινον καὶ ἀποσύρθεις τῆς ὁδοῦ ἐκάλησαν πλησίον μεγά-
 λου δένδρου, περὶ τοῦ ὅποιου ὑπῆρχον πολλοὶ λίθοι, ὅτι ὡς
 καὶ ἡδυνάμην καὶ ἀποφυλαχθῶ ἵκασά τινος κυνῶν ἢ ἄλλων ζώων,
 ὅτι ἂν μοι ἐπετίθεντο. Καὶ ἐφοβούμην διὰ τὴν μοναξίαν καὶ
 ὡς εὐχάριστο μὲν, διότι ἐπλησίαζεν κὴ ὥρα τῆς ἐπανόδου μου
 καὶ εἰς τὴν καινὴν ἡμέραν, ἐσυλλογισάμην δὲ τὴν ὁδὸν ἐμαλπε νὰ
 ὡς καὶ ἐντύπωσιν ἢ ἐμφάνισις μὲ εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ χω-
 ρίου Παλούμπαν καὶ ἰδίως εἰς τὸν προσωπικόν καὶ πολιτικόν
 φίλον μου, Κύριον Γεώργιον Παλούμπαν, εἰς τὸν συνέπιπτε νὰ
 ἐνέρεθῃ ἐκεῖ τὸν ὁδὸν καὶ πρὸς τὸν ὄρειον ὄρεον καὶ πρὸς τὸν ὄρειον

ισθλαιοις νολεθῇ σοφῶς ῥημὶς ὠθυλῆσθαι καὶ νωμυθῆσαι
 ῥημοπρεπὲς δὲ αὐτοφροσύνῃ καὶ καλῶς νοεῖν καὶ καλῶς νῆναι
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
 κατεργασθῆναι, νωλλῶ νῶν διεργασθῆναι δὲ ἴσως
 νῶν δὲ καταμύσθῃ ὡρῶν ἴσως καμωχρῶ νογρῶν νῶν ὅπῃ —

Τέλος πάντων παρήλθε καὶ ἡ εὐλογημένη αὕτη ὥρα, τῆς
 ὁποίας ἐμῆς θυμῷ καὶ τὰς δευτέραις λεπταῖς ἤρχισαν νὰ ἀνοίγω-
 σιν αἱ πύλαι τῆς Ἀνατολῆς καὶ μετ' ἀνεκφραστέον χαρᾶν ἐ-
 βλεπόν τοὺς ἀσπέρας ἐξερχόμενους τὸν ἐνὰ κατόπιον τοῦ
 ἄλλου ἀπὸ τοῦ στερέωμα· μολὶς ἐφώτισεν ὀλίγον καὶ ἐγέρθεις
 ἐζήτησα νὰ ἴδω τὰς οἰκίας τοῦ χωρίου πρὸς τὴν θέσιν, τὴν
 ὁποίαν μοι εἶχε δείξει ὁ ἀγωγιότης, ἀλλὰ δὲν ἐβλεπόν τίποτε,
 ἐνέτεινα τὸν οὐς μου καὶ ἤκουσα ὀλιγάς κυνῶν καὶ μνηστῆρας
 βοῶν ἐρχομένους ὀπίσθιν τοῦ παρακειμένου ὑψώματος. Ἐνθαρ-
 ρησας τότε ὅτι ἀγωγιότης μετ' ἡπάτησεν, ἐπανήλθον ἐπὶ τῆς ὁ-
 δοῦ, ἐβάδισα ἐπὶ πέντε λεπτά καὶ ἐφθάσα εἰς θέσιν, ἀφ' ἧς
 ἐφαίνοντο καὶ ὀλίγα μόνον βήματα ἀπέχον αἱ οἰκίαι τοῦ χω-
 ρίου, δὲν ἐπολέμησα ὅμως νὰ προχωρήσω περισσότερο, διότι
 ἀκούων μεγάλην κίνησιν καὶ πολλὰς φωνὰς κυνῶν, ἐνόμισα
 ἀσφαλέςτερον νὰ περιμένω ἐκεῖ, μέχρις οὗ διέλθῃ χωρικός τις
 καὶ συνοδευθῶ.

Γενομένης ἡμέρας, εἶδον, ὅτι οἱ ποιοῦντες τὸν θόρυβον κύ-
 νες ἦσαν θηρευτικοὶ καὶ ὅτι μετ' αὐτῶν ἴσταντο πολλοὶ
 ἐτοιμαζόμενοι νὰ ἐξέλθωσιν εἰς κυνήγιον. Ἐνθαρρυνθεὶς δὲ
 ἐκ τούτου, ὠδεύον πρὸς τὸ χωρίον, ἀλλὰ, πρὶν φθάσω τὴν
 πρώτην οἰκίαν, ἀπήντησα ἐξερχόμενους τοὺς κυνηγοὺς, με-
 ταξὺ τῶν ὁποίων ἦτον εἰς ἱερεὺς καὶ ὁ Δήμαρχος.

Καλὴ ἡμέρα σας εἶπον.

— Καλὴ σου ἡμέρα, ἀπεκρίθησαν ἐκεῖνοι,

— Ἐδῶ εἶναι ὁ Καπετὰν Γεωργάκης ὁ Βουλευτής;

— Μάλιστα, ἀλλὰ πόθεν ἐρχεσαι καὶ τί τὸν θέλεις;

Μὴ ἐπιθυμῶν νὰ ἀποκαλυφθῶ εἰμὴ ἀφοῦ ἤθελον εἰσελθεῖ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ φίλου μου διὰ νὰ ἀποφύγω τὰς περιποιήσεις καὶ τὰς ἐρωτήσεις τῶν ἄλλων, ἀπήντησα.

— Ἀπὸ τὸν Πύργον ἔρχομαι καὶ φέρω γράμματα εἰς τὸν Βουλευτήν.

Οἶκτον ἐπροξένησέν μοι εἰς τοὺς ἀγαθοὺς τούτους ἀνθρώπους ἡ ἀθλία κατάστασις μου· τὰ πρόσωπόν μου, καλυπτόμενον ἀπὸ τρίχας τεσσαράκοντα ἡμερῶν, ἦτο κατὰμαυρον ἀπὸ τὸν ἥλιον καὶ τὴν ἀνψίαν, τὸ σκιάδιόν μου ἐμαύριζε καὶ ἐσχίσθη τὸ ὑπεκάμισόν μου ἦτο κατεστυπωμένον, τὸ παχταλόνι μου ἐσχισμένον, ἡ δὲ κάπα ἐλεεινὴ.

Ἡ πρώτη οἰκία, τὴν ὁποίαν ἀπήντησα, ἦτον μικρὸν παντοπωλεῖον, ὃ δὲ παντοπώλης γέρων καὶ βράχα φράων περιεπατέι· ἔξωθεν ἀφοῦ τὸν ἐκαλημέρησα καὶ πᾶν ἡρώτιστα ποῖα εἶναι ἡ οἰκία τοῦ Κυρίου Πλαπούτα, μοι ἔδειξε μεγάλῃν οἰκίαν, ἔκαπὸν περίπου βήματα ἀπέχουσαν, ἀλλὰ, ἐπρόσθεσεν, εἶναι πολλὰ πρὸς ἀκόμην καὶ ἔχουν κλειστὰ, διότι ἀργοὺν νὰ ἐξυπνήσουν. Ἐκάθησα λοιπὸν ἔξωθεν τοῦ παντοπωλείου, εἰς δὲ τὸν παντοπώλην, ὅστις μοι ἔκαμε τὰς αὐτὰς, με τοὺς κυνηγοὺς ἐρωτήσεις, ἔδωκα τὴν αὐτὴν ἀπάντησιν.

Μετὰ πέντε λεπτά ἐφάνη ἐρχόμενος ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ φίλου μου νέος τις εὐκίνητος καὶ ἱώηρος, τὸ νόστον ἰδὼν ὁ γέρων μοι εἶπε, ὅτι εἶναι οἰκέτης τοῦ Βουλευτοῦ, καὶ ἐὰν ἐξυπνήσαν, ἡμῶν νὰ ὑπάγω μαζί σου εἰς τὴν οἰκίαν· πλησιάσας δὲ αὐτὸν τῷ εἶπον, ὅτι ἔρχομαι ἀπὸ τὸν Πύργον καὶ φέρω γράμματα. Ἀκούσας τοῦτο ὁ νέος ἦλθε πρὸς ἐμὲ καὶ εἶπε καλὴ ἡμέρα.

— Καλὴ σου ἡμέρα, τὸ ἀπεκρίθη.

Ἀλλὰ μολὺς με εἶδε κατὰ πρόσωπον καὶ ἤκουσε τὴν φωνήν μου.

νήν μου, ἔφάνη ταραττόμενός καὶ θεωρήσας με προσεκτικώ-
τερόν.

— Τί ἄνθρωπος εἶσαι τοῦ λόγου σου; ἡρώτησε.

— Τί ἄνθρωπος! πτωχὸς ἄνθρωπος εἶναι μὲ ἐπλήρωσαν
τὸ ποδοκόπι μου καὶ φέρω γράμματα.

Ἄλλὰ κάπου σέ ἔχω ἰδωμένον.

— Πιθανόν, ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἐνθυμούμαι νὰ σέ εἶδον ποτέ.

— Καὶ ἡ ὄψις σου καὶ ἡ φωνή σου, ἀπήντηται ὁ νέος,
τοῦ ὁποίου ἡ ταραχὴ καὶ ἡ συγκίνησις ηὔξανον ἐπὶ μᾶλλον,
μοῦ εἶναι γνωστή· πῶς ὀνομάζεσθαι;

Θεωρῶν περιττὸν νὰ ὑποκριθῶ ἐπὶ πλέον, ἀφοῦ μάλιστα
ἔβλεπον, ὅτι ἐπλησίαζον νὰ ἀναγνωρισθῶ καὶ πρὶν ἐτι εἶπω
τὸ ὄνομά μου.

— Εἶμαι, φίλε μου, ἀπεκρίθη, ὁ Σωτηρόπουλος.

— Ὁ Σωτηρόπουλος! ἀνεφώνησεν ὁ νέος· ὁ ὑπουργός!
ὁποῦ μὲ διώρισες δασοφύλακα! εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν!
ὁδῶσαι σοὶ ὁ Θεὸς, ὁποῦ σέ βλέπω ζωντανόν.

Καὶ ταῦτα λέγων ἐροῖσθη ἐπ' ἐμοῦ καὶ κατεφίλησε τὸ
πρόσωπον καὶ τὰς χεῖράς μου, ἔπειτα δὲ ἔδραμε πρὸς τὴν
οἰκίαν τοῦ Κ. Πλαπούτα, κραυγάζων ἦλθεν ὁ Σωτηρόπουλος.

Εἰς τὸ ἀκουσμα τοῦτο ἐξῆλθον ἀπὸ τὰς οἰκίας των γυ-
ναῖκες, κοράσια καὶ παιδιὰ καὶ περικυκλώσαντά με ἐδοῦνάζον
μετὰ δακρύων τὸν Θεόν, ὁ δὲ γέρον παντοπώλης ἐγονάτιζε
καὶ ἀποκαλύψας τὴν κεφαλὴν ἔλεγε κλαίων καὶ τρέμων.

— Δόξα σοὶ ὁ Θεὸς ὁποῦ ἐγγλύτωσεν ὁ ἄνθρωπος.

Πῶς βαστάς, Θεέ μου, νὰ καταντοῦν οἱ ἀφεντάδες εἰς
τοιαύτην κατάστασιν ἀπὸ τὰ βρωμίσχυλα!

Γραῖά τις, ἡ ὁποία ἦτο πιθανῶς ἡ σύζυγος τοῦ παντο-
πώλου, μοὶ ἔφερε φιάλην πλήρη ρακῆς καὶ μὲ παρεκάλει νὰ
πίω, ἄλλη δὲ νεωτέρα γυνὴ ἔφερεν ἀγγεῖον πλήρες σταφυ-

λῶν. Βλέπων αὐξάνουσαν τὴν συρροὴν ἡγέρθη καὶ ἐπορεύε-
μην πρὸς τὴν οἰκίαν τοῦ φίλου μου, εὗρον δὲ τὴν πύλιν ἀ-
νοικτὴν καὶ τὴν εὐγενῆ οικοδεσποίναν ἀσκεπῆ τὴν κεφαλὴν
καὶ περιμένουσαν εἰς τὸν ἐξώστην· ὁ ἀναγκάσας με νὰ εἶπω
τὸ ὄνομά μου νέος, φθάσας εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κ. Πλαπούτα
καὶ εὗρων τὴν πύλιν κλειστὴν, ἐπήδησε διὰ τῆς μάνδρας
καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν αὐλὴν ἀνέβη ἐπὶ τοῦ ἐξώστου καὶ ἐ-
κρούε τὰς θύρας καὶ τὰ παράθυρα, κραυγάζων, ἦλθεν ὁ Σω-
τηρόπουλος.

Οἱ οικοδεσπότες, οἵτινες ἐκοιμῶντο ἀκόμῃ, ἐξυπνήσαν ἀπὸ
τὸν θόρυβον καὶ ἡ μὲν Κυρία ἐξήλθεν ἐξω, ὁ δὲ φίλος μου
καὶ συνάδελφος μου τοσοῦτον ἐταράχθη εἰς τὸ ἀκουσμά του-
το, ὥστε ἐλυθῆ ἡ μῦτη τοῦ καὶ ἔρρεεν ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν
αἷμα.

Εἰσελθὼν εἰς τὸν εὐλογημένον τοῦτον οἶκον, εἰς τὸν ὁ-
ποῖον εἶθε ἡ θεία Πρόνοια νὰ ἐπιδαφιλεύσῃ πάντα τὰ ἀγαθὰ,
ἐτυχον ἀδελφικῆς υποδοχῆς καὶ περιποιήσεως. Ὅλοι οἱ κά-
τοικοι τοῦ χωρίου ἄνδρες, γυναῖκες, γέροντες καὶ παῖδες,
συνέρρευσαν καὶ με ἐθεώρουν, οἱ πλείστοι δὲ ἐδάκρυον, ὅτε
προσῆρχοντο νὰ με χαίρετήσωσιν· οἱ δὲ οικοδεσπότες, συγ-
κινούμενοι ἐκ τῆς καταστάσεώς μου, ἐδοξάζον ἐπανειλημμέ-
νως τὸν Θεόν, διότι με ἐβλεπον ζῶντα καὶ υγιαίνοντα ὕστε-
ρον ἀπὸ τοσας φήμας, αἱ ὁπεῖται ἐκυκλοφόρουν ἐκάστοτε περὶ
τῆς ζωῆς μου. Μοι παρουσιάσθησαν ἐνδύματα, τὰ ὁποῖα
ὁμῶς δὲν ἐδέχθην ἔχων, τὴν ιδιοτροπίαν νὰ ὑπάγῃ ὅπως εἶ-
χον εἰς τὴν οἰκίαν μου.

Εἶναι ἀπερίγραπτος ἡ συγκίνησις, τὴν ὁποίαν ἡσθανάμην,
ὅτε ἐβλεπον, ὅτι ἡμὴν ἐλευθερὸς καὶ εὐρισκόμην εἰς φιλικὴν,
οἰκίαν, οἱ δὲ ὀφθαλμοί μου ἐπληροῦντο δακρύων, ὅτε ἐθεώ-
ρουν τὴν στέγην καὶ τὰ ἐπιπλά τῆς οἰκίας καὶ ὅτε μοι ἔφε-

ρόν γλυκόν, καφέν καὶ καπνοσύριγγα. Διηγῆθην ὅπως ἡδυνήθην διάφορα μέρη τῆς μακρᾶς ταύτης ἱστορίας μου, ὁ δὲ Δήμαρχος, ὅστις ἐπανήλθεν ἀπὸ τὸ κυνήγιον, ἀμὰ ἔδραμέ τις τῶν κατοίκων καὶ τῷ ἀνήγγειλε τὴν ἑλευσίν μου, ἀπέστειλεν ἀμέσως ἐπίτηδες πεζὸν ἵνα ἀναγγείλῃ ἐπιστήμως εἰς τὴν πρωτεύουσάν τῆς ἐπαρχίας τὴν ἀπελευθέρωσίν μου, μετὸν πεζὸν δὲ τοῦτον ἐπεμψα διὰ Τριπόλεως διάφορα τηλεγραφήματα εἰς Ἀθήνας, Πάτρας, Αἰγίον, Καλαμάς καὶ Πύργον.

Ἐπειδὴ κατὰ τὰς δύο παρελθούσας νύκτας δὲν εἶχον κοιμηθῆ καθόλου, μοι ἔδωκαν κλινὴν ὅπως κοιμηθῶ, ἀλλὰ τὸ νευρικόν μου σύστημα εἶχε κλονισθῇ τοσούτον, ὥστε ἐστάθη ἀδύνατον νὰ μοι ἐπέλθῃ ὕπνος. Ἠγέρθην λοιπὸν καὶ ἐπανελάβον τὴν συνδιαλέξιν· τότε ἔμαθον, ὅτι οἱ πάντες με ἐθεώρουν μὴ ὑπάρχοντα εἰς τὴν ζωὴν, διότι ἄλλοτε μὲν ἠκούετο, ὅτι με εἶδον πνέοντα τὰ λείψια ὑπὸ βράχον καὶ φυλαττόμενον ὑπὸ ἐνὸς ληττοῦ, ἄλλοτε ὅτι εὗρήθῃ τὸ σῶμά μου κρεμάμενον ἄνευ κεφαλῆς εἰς δένδρον, ἄλλοτε ὅτι ἐφάνησαν πολλοὶ γύπες κρώζοντες ἄνωθεν βαθεῖας χαράδρας, εἰς ἣν ἐνίστατο εἰσῆρχοντο, καὶ ὅτι οἱ χωρικοὶ παρατηρήσαντες ἐκ περιεργείας ἐν αὐτῇ, εἶδον ἐνδύματα εὐρωπαϊκά, καὶ ἄλλοτε, ὅτι εὗρον τὸ πτώμα μου ἔξωθεν τοῦ χωρίου Κοντοβαζαϊνας.

Ἀνέβας τότε τὸ χαρτί, τὸ ὁποῖον μοι ἔδωκεν ὁ Παράζανης δι' ἔξοδα, εἶδον, ὅτι περιεῖχε δύο τραπέζικα γραμματιατῶν 25 δραχμῶν καὶ ἄλλα δύο τῶν 10.

Ἀνέγνων ὅσας ἐφημερίδας εὗρον καὶ ἐκ τινων ἄρθρων, πραγματευομένων περὶ ἐμοῦ, ἐνόησα ὁποῖαν ἐντύπωσιν εἶχε κάμει τὸ δυστύχημά μου εἰς τὴν κοινωνίαν. Ὁ ἀγαθὸς φίλος μου μοι ἔδωκε πολλὰς πληροφορίας περὶ τῶν συγγενῶν

μου καὶ τῶν πολιτικῶν καὶ προσωπικῶν φίλων μου καὶ ἐ-
προσπάθησε νὰ μὲ καταστήσῃ ἐνήμερον εἰς τὰ συμβαίνοντα
ἐν τῷ Κόσμῳ, διότι ἀνάσπαστος γενόμενος καὶ ἐπὶ 36 ἡμέ-
ρας στερηθεὶς τῆς κοινωνίας δὲν ἐγνώριζον οὔτε ὅτι ἐπανήλ-
θεν ὁ Βασιλεὺς ἐκ Κερκύρας, οὔτε ὅτι ἐξεροράγη ἐπανάστασις
ἐν Κρήτῃ, οὔτε ὅτι ἐτελείωσεν ὁ Γερμανικὸς πόλεμος.

Περὶ τὴν ἐνδεκάτην παρετέθη μεγαλοπρεπὴς τραπέζα μὲ
πολλὰ καὶ ὠραῖα φαγητὰ καὶ γλυκύσματα, ἡ θέα τῶν ὀ-
ποίων ὡς καὶ πάσης τῆς ἀποσκευῆς τῆς τραπέζης, μοὶ ἐ-
προξένει νέας συγκινήσεις. Μετὰ τὸ γεῦμα ἀνεχώρησα διὰ
τὴν Ἀνδρίτσαιαν, συνοδευόμενος ὑπὸ δέκα ἐφιππων οἰκακυ-
ραίων τοῦ χωρίου, οἵτινες προσφέρθησαν αὐθόρμητοι γὰρ μὲ
συνοδεύσωσιν· ἔσπευδον δὲ νὰ φθάσω μίαν ὥραν ἀργήτερα
εἰς τὴν οἰκίαν μου καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔδωκα προσοχὴν εἰς
τάς παρατηρήσεις τοῦ φίλου μου, ὅστις, βλέπων τὸν καιρὸν
κλίνοντα εἰς τὴν βροχὴν, ἐζήτην νὰ μὲ κρατήσῃ.

Μόλις ὅμως εἰχομεν ἀπομακρυθῇ ἡμίσειαν ὥραν ἀπὸ τοῦ
χωρίου καὶ μᾶς κατέλαβε ραγδαία βροχὴ, ἐξ ἧς ἠναγκάστη-
μεν νὰ σταθῶμεν ὑπὸ τὰ ἐκεῖ εὐρισκόμενα δένδρα μίαν πε-
ρίπου ὥραν· ἀφοῦ δὲ ἔπαυσεν ἡ ὀριμὴ αὐτῇ, κατέβημεν εἰς
τὸ χωρίον Κοκοραίου, ὅπου ἀνάψαντες πυρὰν ἐστεγνώσαμεν
τὰ φορέματά μας καὶ ὅπου οἱ κάτοικοι ἐδείξαν τὸ αὐτὸ ἐνδια-
φέρον, τὸ ὅποιον εἶχον παρατηρήσει καὶ εἰς τοῦ Παλούμτα.
Ἐπειδὴ δὲ ἐθαύμαζον πολὺ διὰ τοῦτο, οἱ συνοδοιπόροι μου
μοὶ ἔλεγον, ὅτι ἡ αἰχμαλωσία μου εἶχε προξενήσει μεγίστην
ἐντύπωσιν εἰς τοὺς κατοίκους τῶν μερῶν ἐκείνων, καὶ ὅτι
καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν αὐτῆς ἦτον ἀδύνατον νὰ συγαντη-
θῶσι δύο ἄνθρωποι καὶ νὰ μὴ κάμωσι λόγον περὶ ἐμοῦ. Ἀ-
ναχωρήσαντας μᾶς παρηκολούθησαν καὶ τρεῖς ἐκ τῶν κατοί-
κων τοῦ τελευταίου τούτου χωρίου.

ἀπηντήσαμεν πολλοὺς γεωργοὺς καὶ ποιμένας, ἐρώτησις τῶν ὁποίων ἦτον ἐὰν γνωρίζωμεν τί ἀπέ-
σο Σωτηρόπουλος· ὅτε δὲ ἐμάνθανον, ὅτι ἦτον ἐνώπιόν
, ἀποκαλυπτόμενοι ἐδοξάζον τὸν Θεόν. Κατὰ τὴν δύσιν
τοῦ ἡλίου εὐρισκόμενοι ἀκόμη ἡμίσειαν ὥραν μακρὰν τῆς
Ἀνδριτσαίνης ἀπηντήσαμεν ἐρχόμενον ἐκ τῆς πόλεως χω-
ρικόν, ὅστις ἀκούσας τὸ ὄνομά μου, ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω
καὶ τρέχων ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἀνδρίτσαιναν καὶ εἰδοποίησε
τὸν φίλον μου Κ. Ζαρεϊφόπουλον Δήμαρχον, ὅστις ἔτυχε νὰ
εὐρίσκητε τὴν στιγμὴν ἐκείνην μετὰ πολλῶν ἄλλων εἰς φαρ-
μακεῖον, ἔνθα κατὰ συγκυρίαν ἐγένετο λόγος περὶ ἐμοῦ. εἰς
τὸ ἀκουσμα τῆς ἐλεύσεώς μου ἔδραμεν ὁ ἀγαθὸς φίλος μου
καὶ παρακολουθούμενος ὑπὸ πολλῶν μὲ προϋπήντησεν ἐκτὸς
τῆς πόλεως καὶ μὲ ὠδήγησεν εἰς τὴν οἰκίαν του, ὅπου ἐπὶ
τέσσαρας ὥρας ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον οἱ φιλόξενοι κατοι-
κοι τῆς Ἀνδριτσαίνης διὰ, ἃ μὲ ἴδωσι, νὰ μὲ παρηγορήσωσι
καὶ νὰ ἀκούσωσιν ἀπὸ τοῦ στόματός μου τὰ καθέκαστα
τῶν παθημάτων μου.

Διελθὼν τριάκοντα ἔξ νύκτας ὑπὸ τὸ φῶς τῆς σελήνης
καὶ τῶν ἀστέρων, συνεκινήθην οὐκ ὀλίγον, ὅτε εἶδον φῶτα
λύχνων. Ἐπειδὴ δὲ τὰ ἐνδύματά μου εἶχον βραχὴ καθ' ὅ-
δον, ἀφῆκα κατὰ μέρος τὴν ιδιοτροπίαν καὶ ἥλλαξα. Περὶ
τὴν δεκάτην παρετέθη πολυτελὲς τράπεζα καὶ ἐδείπνησα
μετὰ τοῦ οἰκοδεσπότου καὶ τινων φίλων, διότι ἡ οἰκοδέσποι-
να ἀπεδήμει εἰς Πύργον πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἀδελφῶν της.
Ἐπλησίαζεν ἤδη μεσονύκτιον καὶ ὅμως οὐδόλως ἐνύσταζον,
εἰσῆλθον μ' ὅλα ταῦτα εἰς τὸν κοιτῶνα καὶ ἐξαπλωθεὶς ἐπὶ
τῆς κλίνης δὲν ἠδυνάμην νὰ κρατήσω τὰ δάκρυα, ἅτινα ἐπὶ
τέλους μοὶ ἔφερον ὕπνον καὶ ἐκοιμήθην ἄνευ διακοπῆς μέχρι
τῆς 7ης πρωϊνῆς ὥρας.

Ἄφ' ἐσπέρας εἶχον παραγγεῖλει νὰ μοὶ ἐτοιμάσωσι ζῶον, ὅπως ἀναχωρήσω λίαν πρωΐ, ἐξεκίνησαν δὲ ἅμα τῇ ἀφίξει μου ἐπίτηδες δύο πεζοί, εἷς διὰ τὰ Φιλιατρά καὶ ἕτερος διὰ τὴν Τάβλαν, ἐνθα κατὰ τὸ λέγειν τῶν ληστῶν μὲ ἐπερίμε-
 νεν ὁ Φωτόπουλος.

3 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Ὅτε ἐξύπνησα, ἡ οἰκία ἦτο πλήρης ἀνθρώπων καὶ ἠ-
 ναγκάσθην νὰ παραμείνω ἐπὶ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν διὰ νὰ
 ἀπαντήσω εἰς τὰς ἐρωτήσεις των καὶ νὰ τοὺς εὐχαριστήσω.
 Περὶ τὴν ἐννάτην ἀνεχώρησα ἐξ Ἀνδριτσαίνης συνοδευόμε-
 νος ἀπὸ πολλοὺς κατοίκους τῆς πόλεως καὶ ἀπὸ τοὺς ἐκ Πα-
 λούμπα παρακολουθοῦντας, οἵτινες ἐπέμενον νὰ ἔλθωσι μέχρι
 τῆς Τριφυλίας. Διερχόμενοι τοῦ χωρίου Βερβίτσης, μίαν πε-
 ρίπου ὥραν τῆς Ἀνδριτσαίνης ἀπέχοντος, εὗρομεν συνηθροι-
 σμένους πολλοὺς τῶν κατοίκων, ἔχοντας ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἱε-
 ρέα, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν οἰκίαν ἀφιππεύσαντες ἐπρογεύθημεν
 μετὰ τριῶν δὲ ὥρῶν ὁδοιπορίαν ἀπηντήσαμεν ἐν τῷ μέσῳ
 τῆς ὁδοῦ τὸν ἐκ Ζούρτζης Βουλευτὴν καὶ φίλον μου Κωνστ.
 Οἰκονομόπουλον, ὅστις εἶχεν ἔλθει ἐπὶ τούτῳ ἐκεῖ μετὰ τριά-
 κοντα περίπου συγγενῶν καὶ φίλων του, τὸν παρηκολούθει
 δὲ ὁ εἰρηνοδίκης καὶ ὁ ἐκεῖ παρατυχὼν ἀνακριτὴς, ὅστις ἐ-
 ζήτησε νὰ μὲ ὑποβάλῃ εἰς ἀνάκρισιν, ἀλλ' ἐγὼ οὔτε νοῦν
 οὔτε καιρὸν εἶχον διὰ τοιαύτην ἐργασίαν.

Τέλος πάντων ἐφθάσαμεν εἰς τὸν ποταμὸν Νέδαν, τὸν
 χωρίζοντα τὴν Τριφυλίαν ἀπὸ τὴν Ὀλυμπίαν, καὶ ἐκεῖ

συνηνητήθημεν μετὸν Φωτόπουλον καὶ τὸν ἀδελφόν μου, αἵτινες μετὰ πολλῶν συγγενῶν καὶ φίλων εἶχον ὑπάγει πρὸ δύο ἡμερῶν καὶ ἐπερίμενον εἰς τὴν Τάβλαν. Εἰς τὴν θείαν αὐτῶν δὲν ἠδυνήθην νὰ κρατήσω τὰ δάκρυα ἔχι μόνον διότι τοὺς ἔβλεπον, ἀλλὰ καὶ διότι ἦσαν χλωμοὶ, ἰσχνοὶ, μαῦροί, ρυπαροὶ καὶ ἀξύριστοι, ἐδάκρυσαν δὲ καὶ αὐτοὶ ὅλοι. Ἀφιππεύσας ἔμπροσθεν ξενοδοχείου τινός, ἀπεχαιρέτησα τοὺς ἀγαθοὺς φίλους τοὺς ἀπὸ Παλούμπα καὶ Ἀνδριτσαίνης συνοδεύοντάς με.

Προχωροῦντες πρὸς τὴν Κυπαρισσίαν εὐρίσκομεν καθ' ὁδὸν προσερχομένους ἄλλους συγγενεῖς καὶ φίλους· ἡ παρουσία τοσοῦτων ἀγαπητῶν προσώπων καὶ ἡ ἰδέα, ὅτι ἤξιώθην νὰ ἐπανέλθω ἐλεύθερος καὶ ἀβλαβής ἐν τῷ μέσῳ τῆς Ἐπαρχίας, μολ' ἦς τοσοῦτοι δεσμοὶ με συνδέουσι, μοὶ ἐπροξένουν τοσαύτην συγκίνησιν, ὥστε καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ὁδοιπορίας μας δὲν ἔλειπον ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς μου τὰ δάκρυα. Ἐπλησίαζεν ἐν τούτοις νὰ δύσῃ ὁ ἥλιος καὶ οἱ συγγενεῖς μου εἶχον τὴν ἰδέαν νὰ διανυκτερεύσωμεν εἰς Κυπαρισσίαν καὶ τὴν ἐπαύριον νὰ ἀπέλθωμεν εἰς Φιλιατρά, ἀλλ' ἐγὼ ἐπιθυμῶν νὰ φθάσω μίαν ὥραν ἀρχήτερα εἰς τὴν οἰκίαν μου, ὅπως ἀπαλλαγῶ τῶν συγκινήσεων, τὰς ὁποίας ἐδοκίμαζον, ὅσάκι, ἔβλεπον νέα πρόσωπα, ἐπέμεινα νὰ ἀπέλθω τὴν ἰδίαν ἐκείνην νύκτα εἰς Φιλιατρά.

Ἀνήλθομεν περὶ λύχνων ἀφ' ἑς εἰς Κυπαρισσίαν καὶ εἰς τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως εὗρον συνηγμένους ὅλους σχεδὸν τοὺς κατοίκους, οἱ πλεῖστοι τῶν ὁποίων με παρηκολούθησαν μέχρι τῆς φιλικῆς οἰκίας, ἐν ᾗ κατέλυσα, διὰ νὰ με ἴδωσιν ἐκ τοῦ πλησίου καὶ ἀκούσωσι τὰ παθήματά μου.

Ἀναχωρήσαντες δὲ περὶ τὴν δεκάτην διὰ τὰ Φιλιατρά, τρεῖς σχεδὸν ὥρας τῆς Κυπαρισσίας ἀπέχοντα, ἀπηντήσαμεν

ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ πολλοὺς, οἵτινες μᾶς ἐπερίμενον, ὅτε
 δεῖ εἰσῆλθωμεν εἰς τὴν πόλιν, τινὲς τῶν κατοίκων ἦσαν εἰς
 τὰς ὁδοὺς καὶ ἄλλοι ἐξήρχοντο τῶν οἰκιῶν των διὰ νὰ βε-
 βαιωθῶσιν ἰδίαις αἰσθήτεσιν, ὅτι ἐπανῆλθε τέλος πάντων ὁ
 ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον πολλαῖς ἔκλαυσαν ὡς νεκρόν.

Ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν μου καὶ εἶδον τὴν σύζυγόν
 μου, τὴν πενθεράν μου καὶ τὰς γυναικαδέλφας μου ἡ
 σκηπὴ αὕτη εἶναι ἀνωτέρα πάσης περιγραφῆς καὶ τὴν
 παραλείπω. Ὅδυνήρ' ἐντύπωσιν μοὶ ἐπροξένησεν ἡ μεγάλη
 ἀλλοίωσις, τὴν ὁποίαν παρετήρησα εἰς τὰ πρόσωπα, ὅλων
 τῶν συγγενῶν μου, καὶ ἰδίως τῶν γυναικῶν, καὶ ἐνόησα,
 ὅτι πολὺ ἀκριβὰ ἐστοίχισεν ἡ ὑπόθεσις αὕτη.

ἀπάσαις ταῖς σταφιδοφόροις ἐπαρχίαις διέμενον εἰς τὰς ἐξοχὰς πλεῖστα ὅσα πρόσωπα εὐπορώτερα καὶ ὀλιγώτερον ἐμοῦ φυλαττόμενα, τὰ ὅποια ἡδύναντο πολὺ εὐκολώτερον νὰ αἰχμαλωτίσωσιν ἀπέναντι δὲ ὅλων τούτων ἐπροτίμησαν νὰ συλλάβωσιν ἐμὲ, διότι ὁ κύριος σκοπὸς των δὲν ἦτο νὰ λάβωσι χρήματα, ἀλλὰ νὰ ἐκδικηθῶσιν εἰς τὸ πρόσωπόν μου τοὺς πολιτικούς ἐν γένει, διότι δὲν ἔδωκαν τὴν ἀμνηστείαν, καὶ τοὺς ὁπουργοὺς, οἵτινες τοὺς ἀπεκήρουν καὶ ὥρισαν ἀμοιβὰς διὰ τὴν κεφαλὰς των. Δὲν εἶναι δὲ ἀπίθανον ὅτι καὶ οἱ ἄλλοι, ὅσοι συνετέλεσαν ὅπως δῆποτε εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ κακούργηματος τούτου, γνωρίζοντες ὅτι οἱ λησταὶ θεωροῦσιν ἀμάρτημα νὰ γυμνώσωσιν ἐντελῶς ἓνα πολίτην, καὶ μάλιστα ἓνα πολιτικόν, ἐξώγκωσαν τὴν περιουσίαν μου καὶ μὲ ἐξεικόνισαν ὡς ἀνήκοντα εἰς τὴν τάξιν τῶν πολιτικῶν ἐκείνων, οἵτινες, ἀφοῦ ὤθησαν πολλοὺς ἀθώους πολίτας νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὰς ἐπαναστάσεις, δὲν ἐφρόντισαν νὰ δοθῇ ἀμνηστεία, ὅπως μείνωσιν ἀτιμώρητοι καὶ διὰ τὰς πράξεις εἰς ἃς ἔνεκα τῶν ἀνωμαλιῶν ἐκείνων ἐξώκειλαν.

Ἐὰν ἡ ἐξουσία ἐφέρετο εἰς τὴν συμφορὰν μου αὐτὴν μὲ τὴν ἀπαιτούμενην περίσκεψιν, ἔὰν τὰ ὄργανα αὐτῆς, ἀντὶ νὰ κατεδιώκωσι τοὺς ληστὰς, ἐνῶ μὲ ἐκράτουν ἀκόμη εἰς χεῖράς των, καὶ νὰ παρακολουθῶσι τοὺς κομίζοντας τὰ λύτρα συγγενεῖς μου, ἐλάβανον θέσιν ἐπιτηρητικὴν καὶ ἐκαιροφυλάκτουν νὰ προσβάλωσι τὴν ληστρικὴν συμμορίαν ἅμα ἀπελυσίμην, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι ἤθελον ἐλευθερωθῇ καὶ ταχύτερα καὶ μὲ πολὺ ὀλιγώτερα λύτρα.

Ἀλλὰ κατὰ κακὴν μου τύχην ἡ ἐξουσία ἐνόμισεν, ὅτι ἡ μόνη κατάλληλος εὐκαιρία πρὸς ἐξόντωσιν τῶν ληστῶν ἦτον ἡ διάρκεια τῆς αἰχμαλωσίας μου, καὶ χωρὶς καθόλου νὰ συλλογισθῇ, ὅτι ἐξέθετον εἰς προφανῆ κίνδυνον τὴν ζωὴν

μου, ἔβαλεν εἰς ἐνέργειαν ἅπαντα τὰ καταδιωκτικὰ μέτρα, εἰς τρόπον ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ κομίζοντες τὰ λύτρα συγγενεῖς μου μετὰ πολλῆς δυσκολίας ἠδυνήθησαν νὰ τὰ παραδώσωσιν εἰς τοὺς ληστάς.

Ἡ Θεία Πρόνοια ἔσωσε τὴν ζωὴν μου καὶ διετήρησεν ἀβλαβῆ τὴν υἰείαν μου, ἀλλ' ὅπως μὴ πέσῃ ἡ κεφαλὴ μου ὑπὸ τὴν μάχαιραν τῶν ληστῶν ὑπέπεσα εἰς χρέος βαρύτατον, διὰ τὸ ὁποῖον ὀφείλω νὰ πληρόνω τόκον 6000 δραχ. κατ' ἔτος ἢ δραχ. 16 καθ' ἡμέραν· ἔνεκα δὲ τῆς μεγάλης ἐκπτώσεως, ἥτις ἐπῆλθεν εἰς τὴν ἀξίαν τῶν ἀκινήτων, εὐτυχῆς θέλω λογισθῆ, ἐὰν τὰ κτήματά μου ἐκποιούμενα ἀρκέσωσιν πρὸς ἀπότισιν τοῦ χρέους τούτου καὶ δὲν ζημιωθῶσιν οἱ προσενεγκόντες τὰ κτήματά των καὶ τὰς ὑπογραφάς των συγγενεῖς μου.

Τ Ε Λ Ο Σ.

